

TALOUSARVIO 2025

Taloussuunnitelma 2026–2027

Kunnanjohtajan esitys

25.11.2024

Kansikuva: Siilinjärvi 100 v logo ja kuvapankkikuva

Sisällys

Esipuhe	5
1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT	6
1.1 Väestö	6
1.2 Työttömyys	11
1.3 Työpaikat	12
1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät	13
1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät	14
1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus.....	16
1.7 Kunnan henkilöstö ja organisaatio	22
1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat	24
1.9 Ilmastobudjetti	25
2 KUNTASTRATEGIA 2025	28
2.1 Toiminta-ajatus	28
2.2 Arvot	28
2.3 Visio 2025	28
2.4 Strategiset tavoitteet	28
2.4.1 Ketterä kehittäjä	28
2.4.2 Hyvinvoiva arki	31
2.4.3 Elinvoimainen ympäristö.....	34
3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	37
3.1 Konserniohjaus	37
3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet	37
4 TULOSLASKELMAOSA	48
4.1 Tulot ja menot	48
4.2 Verotulot.....	51
4.3 Valtionosuudet.....	53
4.4 Rahoitustulot ja -menot	54
4.5 Vuosikate	54
4.6 Tilikauden tulos ja ali- ja ylijäämä	55
4.7 Taloussuunnitelma	55
4.8 Talouden tasapainottamisohjelma	56
5 RAHOITUSOSA	59
6 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	64
6.1 KONSERNIPALVELUT	67
6.1.1 Vaalit	68

6.1.2 Tilintarkastus	69
6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut.....	71
6.1.4 Maaseutuhallinto	76
6.1.5 Konsernipalvelut.....	79
6.2 ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT	83
6.2.1 Elinvoimapalvelut	84
6.2.2 Yhteiset palvelut.....	99
6.2.3 Joukkoliikenne	117
6.3 SIVISTYSPALVELUT	121
6.4 TEKNISET PALVELUT	151
6.4.1 Tekniset palvelut	152
6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu	159
6.4.3 Yksityistiet.....	164
6.5 ERIYTETYT TASEYKSIKÖT.....	167
6.5.1 Toimitilojen ylläpito.....	167
7 INVESTOINTIOSA	170

Esipuhe

Ylijäämäpuskurin kasvattamista

Suomen kansantalouden näkymät tuleville vuosille heijastavat sekä haasteita että elpymisen merkkejä. Kunnat hyötyvät suoraan tai välillisesti inflaation hidastumisesta ja korkojen laskusta, mutta uudet tehtävät (mm. TE-uudistus) ja valtionosuuksien väheneminen tulevat pitämään kuntatalouden näkymät tulevina vuosina hyvin haastavana.

Siilinjärven kunnan vuoden 2024 alkuperäinen talousarvio oli noin 1,5 M€ alijäämäinen. Kyseisen talousarvion mukaisen alijäämäkehityksen välttämiseksi kunnan taloutta sopeutettiin voimakkaasti talven 2024 aikana. Sopeutustoimenpiteinä käytettiin laajasti erilaisia kunnan kuluihin ja tuloihin vaikuttavia toimenpiteitä. Talouden tasapainotustoimet ovat purreet hyvin ja tätä esipuhetta kirjoittaessa näyttää, että kunnan tulos muodostuu kuluvan vuoden lopussa noin 1 M€ ylijäämäiseksi. Kyseinen kehityskulku on helpottanut huomattavasti myös vuoden 2025 talousarvion laatimista.

Vuoden 2025 talousarvio osoittaa noin 0,7 M€ ylijäämää ja kumulatiivinen ylijäämä kasvaa talousarvion mukaan edetessä vuoden lopussa reiluun 5 M€:on. Tämän hetken näkymän mukaan vuodet 2026 ja 2027 ovat Siilinjärven kunnan taloudessa voimakkaasti alijäämäisiä, joten ylijäämäpuskurin kasvattaminen vuosina 2024 ja 2025 on välttämätöntä.

Siilinjärven kunnan perustoiminnot pysyvät vuonna 2025 pääosin ennallaan. Suurimman muutoksen aiheuttaa vuoden 2025 alussa voimaan tuleva TE-uudistus. Uudistuksessa TE-palveluiden toteuttamisvastuu siirtyy valtiolta kunnille. Siirron yhteydessä kunnille luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kehittämään toimintaa työllisyyttä edistäväksi. Jotta rahoitusmallin lopputulema on kuntien kannalta neutraali, tulee palveluiden työllisyysvaikutusten olla aiempaa vaikuttavampia. Siilinjärvi on mukana työllisyysalueessa, jonka vastuukuntana toimii Kuopio.

Siilinjärven kunnan omaan taseeseen toteutettava nettoinvestointitaso on vuonna 2025 yht. 7,3 M€. Tästä summasta noin 4,2 M€:a kohdistuu kunnallisteknisiin tarpeisiin ja noin 1,5 M€ kone- ja kalustohankintoihin. Leasingrahoituksella toteutettavista investoinneista Ahmon ja Siilinlahden koulujen rakentaminen jatkuu. Investoinneilla turvataan kunnan peruspalvelujen tuottaminen laadukkaassa toimintaympäristössä.

Kuntaorganisaation työntekijät ja heidän hyvinvointinsa on keskeisin tekijä asianmukaisten kunnallisten palveluiden varmistamisessa. Siilinjärven kunta teettää henkilöstölleen vuonna 2025 työhyvinvointikyselyn, jonka pohjalta työnantajana tulemme kehittämään toimintaamme edelleen työhyvinvointia tukevaan suuntaan. Myös työturvallisuuskulttuurin ylläpitämiseen ja kehittämiseen kiinnitämme edelleen huomiota, jotta mm. työtapaturmista johtuvat poissaolot jatkaisivat vähenemistään.

Vuoden 2025 talousarvio varmistaa siilinjärveläisille hyvät kunnalliset palvelut ja on toisaalta tasapainossa kunnan toimintaan liittyvien tulojen ja menojen osalta. Kiitos kaikille teille, jotka olette osallistuneet tämän talousarvion laatimiseen.

Janne Airaksinen, kunnanjohtaja

1 YLEISET LÄHTÖKOHDAT

1.1 Väestö

Siilinjärvellä asui vuoden 2023 lopussa 21 290 henkilöä. Vuoden 2023 väestönkehitys oli +58 henkilöä, luonnollinen väestönkasvu -20 henkilöä, nettomuutto, siirtolaisuus ja korjausvaikutus olivat yhteensä +78 asukasta. Asuntoja valmistui 73, keskiarvoisesti vuosittain on valmistunut reilut 100 uutta asuntoa.

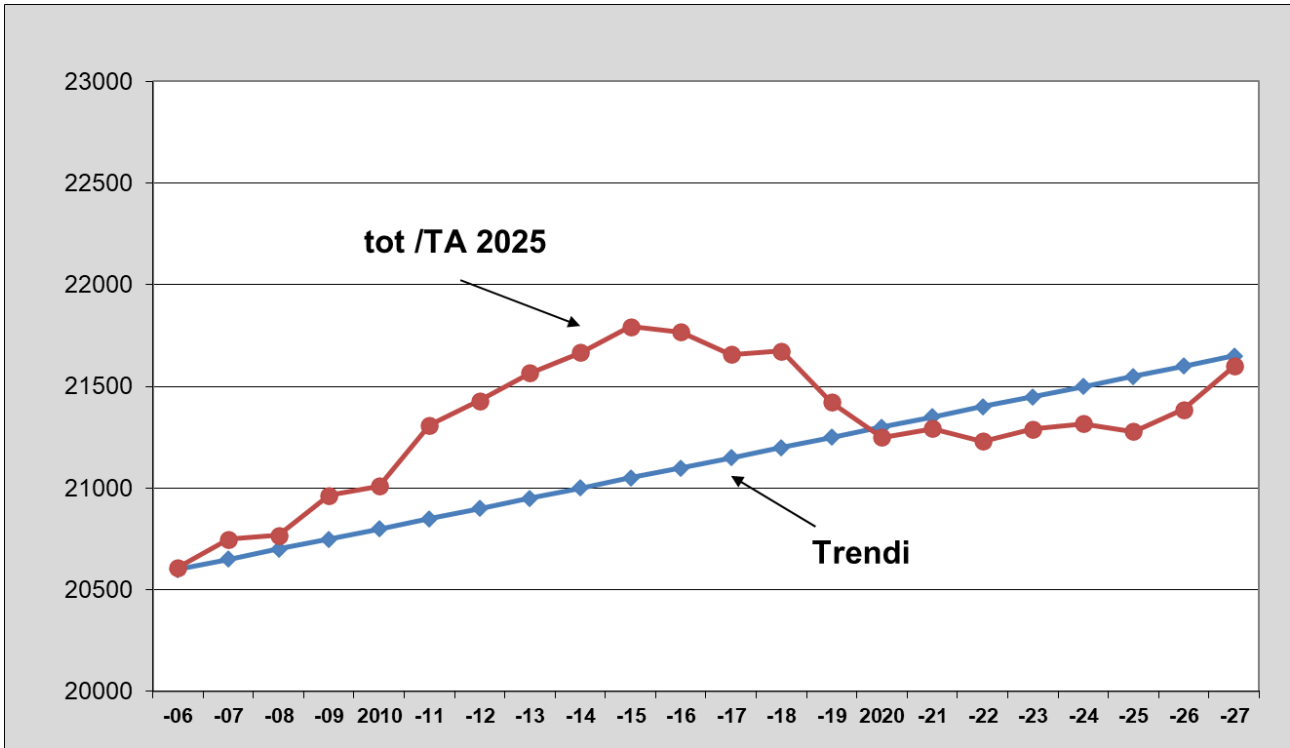
Siilinjärven väestö on ollut pitkään pysyvän kasvun linjalla. Viime vuosina kasvu on pysähtynyt. Tulevien vuosien ennuste on, että väestö tulisi lisääntymään hieman. Ennusteessa syntyneiden määrä vakiintuu nykytasoon, koska Siilinjärvellä on paljon synnytysikäistä väestöä ja uudet asuntoalueet tuovat lisää nuoria perheitä. Kuolleiden määrä nousee kuitenkin tasaisesti ikärakenteen vanhetessa. Kuolleisuuden kasvun seurauksena luonnollinen väestönkasvu on pysähtynyt ja negatiivinen vaikutus voimistuu.

Väestö 1960–2023 sekä ennuste 2024–2027

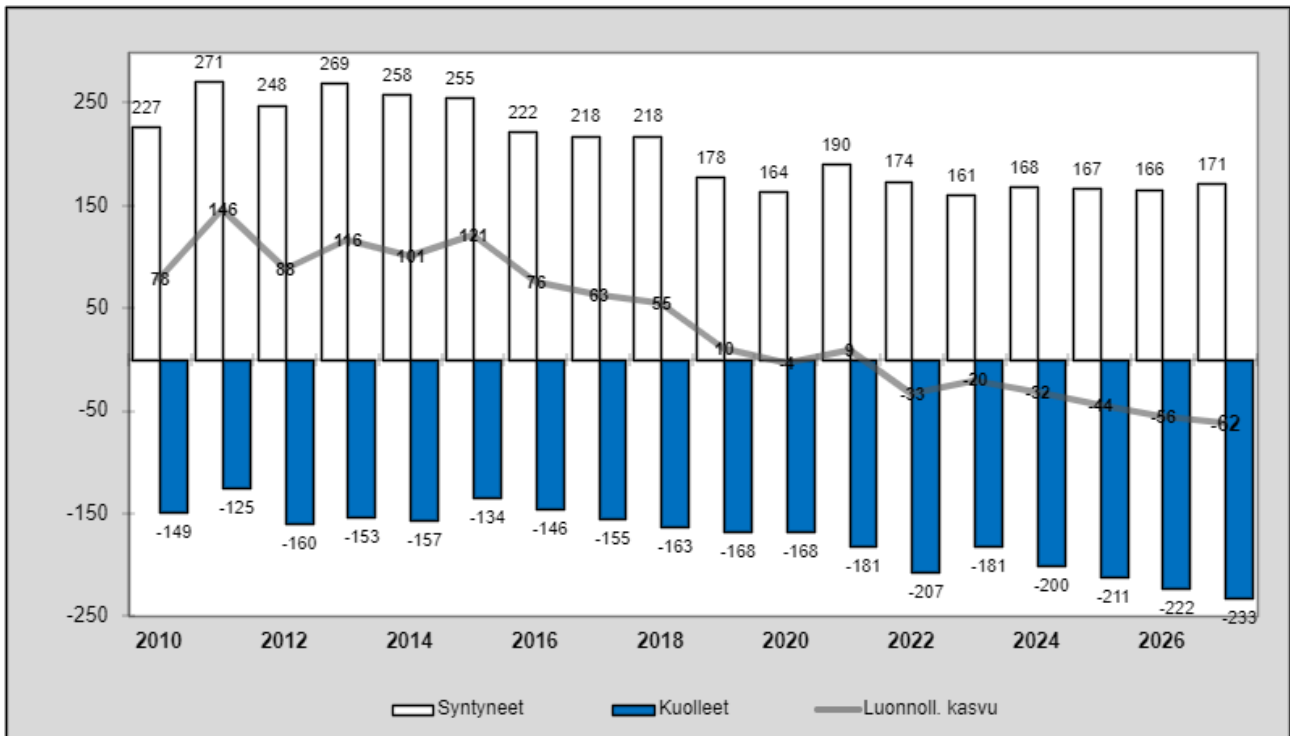
Vuosi	Väestö	Muutos	Muutos %
1960	8 023	833	11,6
1970*	10 834	2 811	35,0
1980	15 168	4 334	40,0
1990	18 749	3 581	23,6
2000	19 723	974	5,2
2010	21 010	1 287	6,5
2011	21 311	301	1,4
2012	21 431	120	0,6
2013	21 567	136	0,6
2014	21 668	101	0,5
2015	21 794	126	<i>Muutos 2011–2015: 3,7 %</i>
2016	21 768	-26	-0,1
2017	21 657	-111	-0,5
2018	21 674	17	0,1
2019	21 423	-251	-1,2
2020	21 251	-172	<i>Muutos 2016–2020: -2,5 %</i>
2021	21 293	42	0,2
2022	21 232	-61	-0,3
2023	21 290	+58	0,3
2024	21 318	+28	0,1
2025	21 278	-40	-0,2
2026	21 387	+109	0,5
2027	21 600	+213	1,0

* 1.1.1969 liitettiin alue Kuopion maalaiskunnasta Siilinjärveen

Väestönkasvu 2006–2023 ja ennuste 2024–2027

Siilinjärven luonnollinen väestönkasvu 2010–2023 ja ennuste 2024–2027

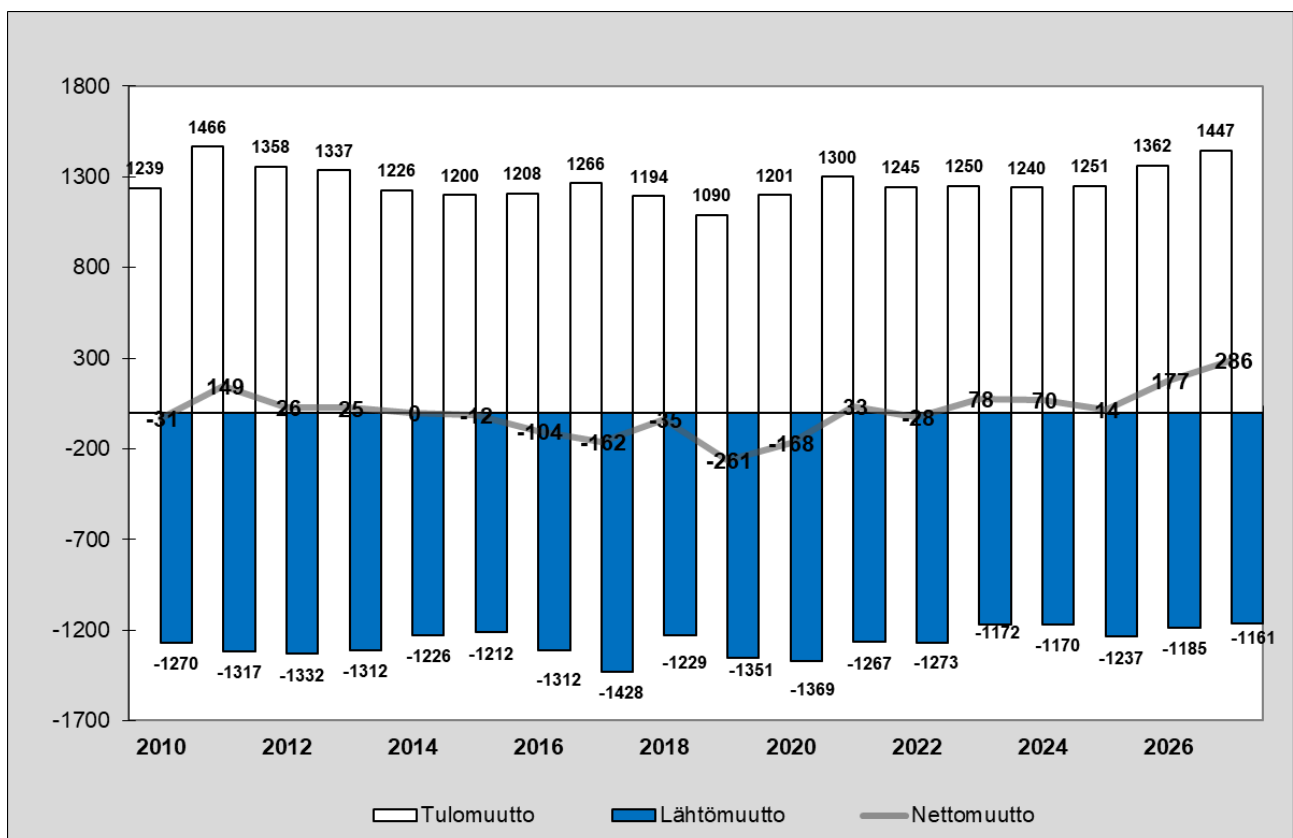
Siilinjärven muuttoliikkeen luonne on muuttunut selvästi. 1970- ja 1980-luvuilla muutti Siilinjärvelle ihmisiä valtaosin Pohjois-Savon eri kunnista ja enimmäkseen muuton syy oli muutto työpaikan lähelle. Nykyisinkin tulomuuttajat ovat valtaosin Kuopiosta ja muuton syy on useimmiten väljemmän ja paremman asunnon hankinta, samoin lähtömuutto suuntautuu pääosin Kuopioon. Muiden naapurikuntien suhteen muuttoliike on kääntynyt jopa Siilinjärvelle tappiolliseksi. Muuttoliikkeen luonteen muutos on yleinen maan muissakin suurten kaupunkien ympäryskunnissa.

Viime vuosina sekä tulo- että lähtömuutto ovat kasvaneet Siilinjärvellä suuriksi. Tulomuuton on pitänyt suurena monet yhtä aikaa rakennettavina olevat uudet asuntoalueet niin Kirkonkylässä kuin Etelä-Siilinjärvellä. Tätä on tukenut lisäksi vilkas vanhojen asuntojen kauppa sekä vahva rakentaminen kunnan maaseutualueilla. Toisaalta lähtömuuttokin on noussut suureksi. Kasvanut lähtömuutto johtuu vilkkaasta vanhojen asuntojen kaupasta ja poismuuttavista nuorista ikäluokista, jotka muuttavat suuriin kaupunkeihin Siilinjärveä parempien opiskelu- ja työnsaantimahdollisuuksien vuoksi.

Uuden ennusteen mukaan Siilinjärven sekä tulo- että lähtömuutto pysyvät lähivuosina edelleen korkeana. Lähivuosien osalta väestöennuste perustuu pientalotuotantoon Etelä-Siilinjärvellä ja Taivallahdessa sekä kerrostalotuotantoon Kirkonkylässä ja Vuorelassa. Myös taajamien nykyisten asuntoalueiden sekä maaseutualueiden uskotaan pystyvän pitämään nykyisen väestömääränsä.

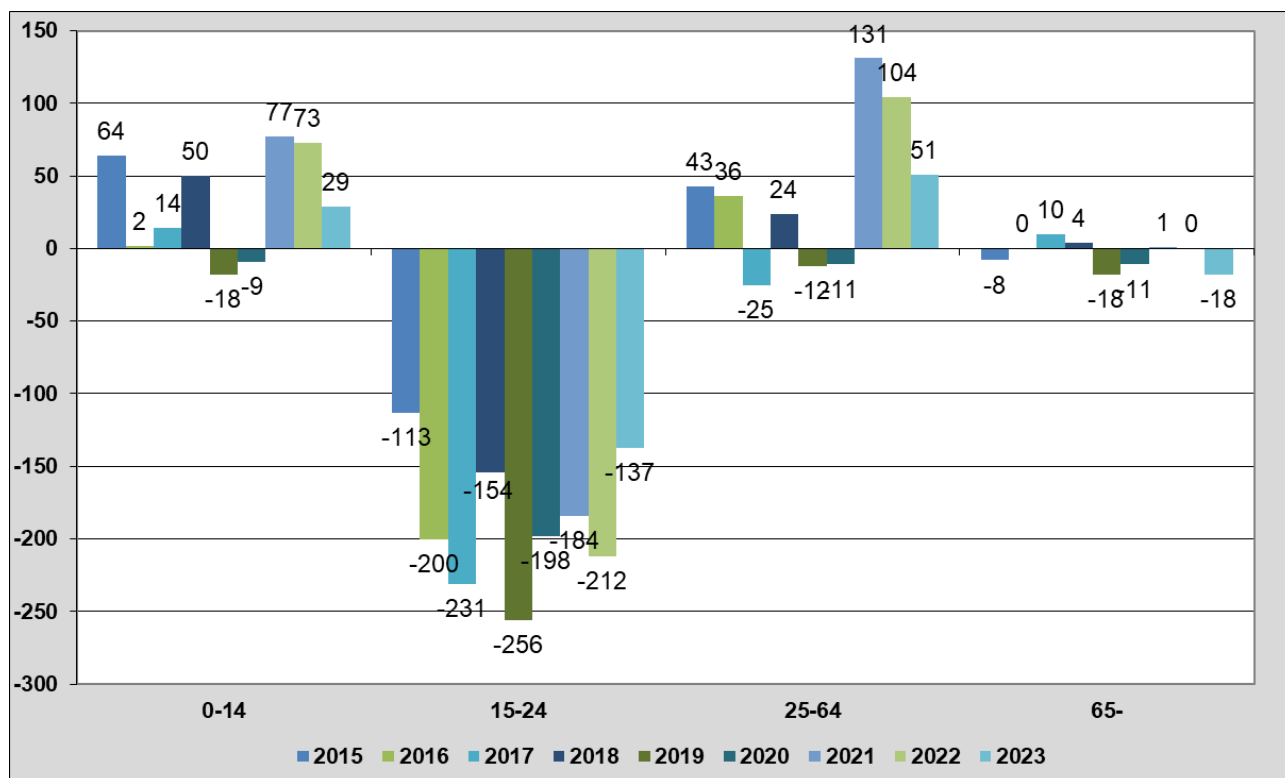
Uusi ennuste perustuu luottamukseen Siilinjärven vahvoihin vetovoimatekijöihin asuinkuntana. Muuttoliikkeen ikärakenteen ennustetaan säilyvän viime vuosien kehityksen mukaisena. Siilinjärven ennustetaan saavan jatkossakin muuttovoittoa nuorista lapsiperheistä ja muuttotappiota 16–24-vuotiaista nuorista.

Muuttoliike 2010–2023 ja ennuste 2024–2027

Nettomuuton ikärakenne 2015–2023

Kunta on päivittänyt strategiansa kesällä 2022. Visio ”Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle” sisältää kasvun mahdollistamisen. Syntyvyyden laskun vuoksi väestönkasvu edellyttää muuttovoittoa ja vilkasta uudisrakentamista, keskimäärin 180 asuntoa/vuosi.

Muita kunnan väkiluvunkasvun onnistumisen kannalta keskeisiä asioita on koko Kuopion seudun vetovoimaisuuden kasvattaminen. Siilinjärvi toimii yhdessä naapurikuntien kanssa pyrkien luomaan edellytyksiä saavuttaa Pohjois-Savon liiton Tavoite+ taso, jossa kaikki alat lisäävät työllisyyttä. Investoiminen ja innovaatiotoiminta ovat aktiivista, teollinen tuotanto kasvaa, rakentaminen vilkasta, raaka-aineiden, tavaroiden ja ihmisten kuljettaminen kasvaa, lisääntyvä väestö tarvitsee koulutus- ja kulttuuripalveluja, yksityisen ja julkisten palvelujen kysyntä lisääntyy.

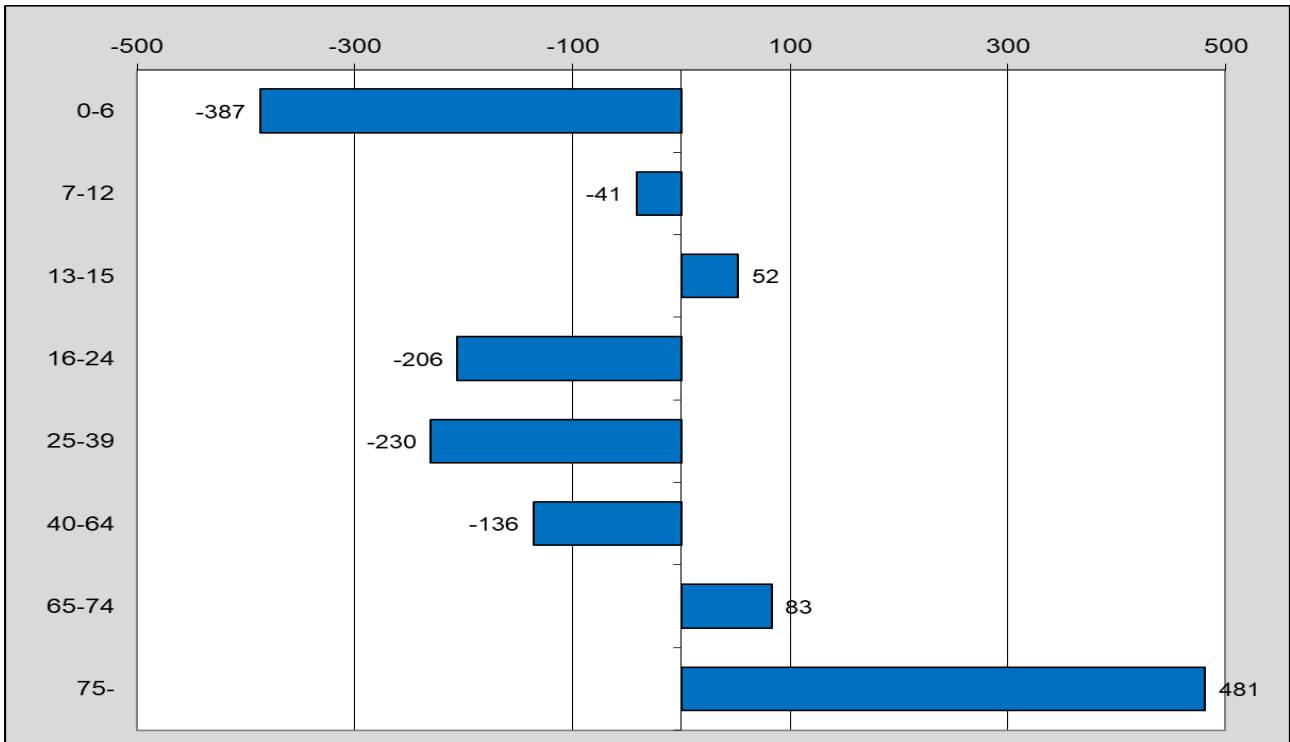
Tällä hetkellä ennusteeseen sisältyy tavallista enemmän epävarmuustekijöitä.

Väestön ikärakenne 2019–2023 ja ennuste 2024–2027

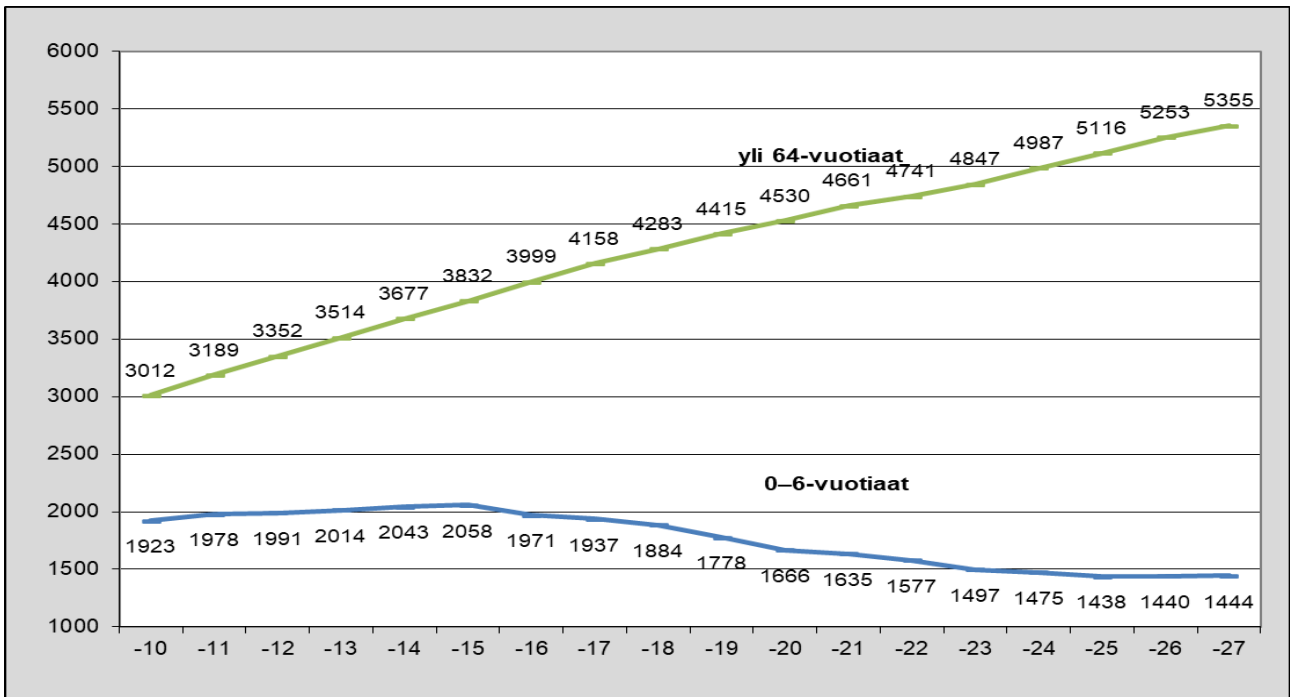
Ikä	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
0–6	1 778	1 666	1 635	1 577	1 497	1 475	1 438	1 440	1 444
7–15	2 740	2 738	2 748	2 756	2 756	2 707	2 641	2 600	2 560
16–24	1 762	1 713	1 679	1 624	1 675	1 716	1 751	1 762	1 800
25–64	10 728	10 604	10 570	10 534	10 515	10 433	10 332	10 332	10 441
65–	4 415	4 530	4 661	4 741	4 847	4 987	5 116	5 253	5 355
Yht.	21 423	21 251	21 293	21 232	21 290	21 318	21 278	21 387	21 600

Alle kouluikäisten määrä vähentyy syntyvyyden alenemisen myötä. Ala- ja yläkouluikäisten määrän oletetaan myös vähenevän talousarviojaksolla. Alttiimmin poismuuttavan väestöosan eli 16–24-vuotiaiden määrän odotetaan tasaantuvan. Nuoremman työikäisen väestön määrä pysynee tasaisena ja vanhemman vähenee. Väestön ikääntymisestä johtuen 65 vuotta täyttäneiden määrän kasvu jatkuu Siilinjärvellä suurena, vuosien 2017–2021 lisäys oli +17 %. Alla olevan taulukon luvut verrattuna tilanteeseen 31.12.2018.

Väkiluvun muutos eri ikäryhmissä vuosina 2019–2023

0–6 ja yli 64-vuotiaiden määrän kehitys 2010–2023 ja ennuste 2024–2027

1.2 Työttömyys

Siilinjärvellä työllisyystilanne on säännöllisesti ollut maakunnan ja valtakunnan keskiarvotasoa parempi. Vuoden 2022 työttömyysluvut: Siilinjärvi 6,5 %, Pohjois-Savo 9,5 %, koko maa 9,5 %
Vuonna 2023: Siilinjärvi 7,5 %, Pohjois-Savo 10,1 %, koko maa 9,8 % (tilastokeskus 7,2%).

Vuodelle 2025 tulee voimaan TE-uudistus, jonka tavoitteet on hallitus linjannut seuraavasti: TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita. Kun työllisyyspalvelut, kunnan koulutuspalvelut sekä elinkeinopalvelut ovat saman järjestäjän vastuulla tukevat palvelut nopeamman työllistymisen tavoitetta. Kunnilla on hyvät lähtökohdat tarjota asiakkaille kohdennettuja ja paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin sopivia palveluja. Siirron yhteydessä kunnille luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa niitä kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Uudistuksessa huomioidaan palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Myös kielellisten oikeuksien toteutuminen ja heikommassa työmarkkina-asemassa olevien palvelut turvataan.

Siilinjärvi on mukana työllisyysalueessa, jonka vastuukuntana on Kuopio.

Työllisyysennusteen tekijät

Vuosi	Asukas-luku	Työ-voima	TYÖTTÖMÄT			
			%	Henkilöä (keskim./kk)	Yli vuoden työttömänä olleet	Alle 25-vuotiaat työttömät
2000	19 742	9 494	12,6	1 198	219	186
2005	20 271	9 723	9,8	955	161	135
2010	21 010	10 064	8,0	802	121	106
2015	21 794	10 247	9,6	998	202	150
2020	21 251	9 966	9,5	972	243	138
2021	21 293	9 914	7,3	731	263	88
2022	21 232	9 914	6,5	647	236	80
2023	21 290	9 923	7,5	747	234	84
2024*	21 318	9 900	8,2	810	234	100
2025*	21 278	9 900	7,7	764	230	80
2026*	21 387	9 900	7,4	730	220	80
2027*	21 600	10 000	7,0	700	210	80

*Arviovuodet

1.3 Työpaikat

Siilinjärvellä oli vuoden 2022 lopussa 7 227 työpaikkaa, jossa kasvua edellisvuoteen nähden +124 työpaikkaa (Vuonna 2021 kasvua 119 työpaikkaa).

Työpaikkojen määrässä on ollut nouseva trendi, mutta pandemiavuodet tuottivat selvästi takapakkia. Tulevia vuosia on hankala ennustaa lukuisten epävarmuustekijöiden vuoksi, työpaikkojen lisäys on todennäköisesti vähäisempää. Työpaikkaomavaraisuuden uskotaan nousevan tulevina vuosina 80 prosenttiin.

Yritysinvestointeja on tehty runsaasti EU-ohjelmia hyödyntäen. Vapaita tuotanto- tai muita yritystiloja on niukasti, ja työpaikkojen syntyminen edellyttää toimitilarakentamista jatkossakin. Kasvua ennakoidaan lähinnä hoivapalveluihin, metalliteollisuuteen sekä kaupan ja palveluiden eri aloille. Yritystonttivarauksia on tehty runsaasti, ja niiden vaikutus tulee näkymään seuraavien vuosien sisällä.

Työpaikat ja työvoima vuosina 2000, 2020, 2022–2027

Toimiala	2000	2020	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Maa-, metsä- ja kalatalous	396	267	257	260	260	260	260	260
Kaivostoiminta, sähkö-, kaasua ja vesihuolto	260	160	310	310	310	310	310	310
Teollisuus	945	1 039	1 129	1 130	1 130	1 130	1 160	1 200
Rakennustoiminta	430	815	760	750	750	770	790	810
Kauppa, kuljetus, majoitus	1 098	1 137	1 199	1 200	1 200	1 200	1 220	1 240
Informaatio, rahoitus, kiinteistöala ja ammatillinen toiminta	340	663	662	660	660	680	700	700
Yhteisk. ja henkilökoht. palvel.	2 414	2 813	2 826	2 850	2 850	2 860	2 870	2 890
Tuntematon		90	84	90	90	90	90	90
Työpaikat yhteensä	5 997	6984	7227	7250	7250	7300	7400	7500
Asukasluku, 31.12.	19742	21251	21232	21290	21318	21278	21387	21600
Työvoima, 31.12.	9 559	9 966	9 923	9 913	9 900	9 900	9 900	10 000
Työttömät, 31.12.	1 221	962	710	913	840	700	700	700
Alueella asuva työll. työvoima	8 338	9 004	9 213	9 000	9 060	9 200	9 200	9 300
Työpaikkaomavaraisuus%	71,9	77,6	78,4	80,6	80,0	79,3	80,4	80,6
Pendelöinti ulos	4 112	5 383	5 578	5 350	5 410	5 500	5 500	5 500
Pendelöinti sisään	1 771	3 361	3 592	3 600	3 600	3 600	3 700	3 700
Ulkopuolinen työssäkä. (netto)	2 341	2 022	1 986	1 750	1 810	1 900	1 800	1 800

Luvut Tilastokeskuksen mukaan vuoteen 2022 saakka, sen jälkeen kunnan ennuste

1.4 Kansantalouden kehitysnäkymät

Suomen kansantalouden näkymät vuosille 2024-2026 ovat monivaiheiset ja heijastavat sekä haasteita että elpymisen merkkejä. Vuonna 2024 Suomen talous on edelleen toipumassa taantumasta, ja bruttokansantuotteen (BKT) odotetaan supistuvan -0,2 %. Tämä johtuu osittain inflaation hidastumisesta ja korkojen laskusta, jotka yhdessä kotitalouksien kohtuullisen tulokehityksen kanssa lisäävät käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta.

Vuonna 2025 talouden odotetaan kääntyvän kasvuun, ja BKT:n ennustetaan kasvavan 1,7 %. Tämä kasvu johtuu investointien elpymisestä ja kotimaisen kysynnän vahvistumisesta. Vuonna 2026 talouskasvun odotetaan jatkuvan, vaikkakin hieman hitaampana, noin 1,5 %:n kasvuvauhdilla. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotukset hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua, mutta työllisyystoimien odotetaan lisäävän työn tarjontaa ja tukevan talouden elpymistä.

Työttömyyden odotetaan edelleen kasvavan kuluvan vuoden loppupuolella. Kaupan ja palvelujen työllisyystilanne heikkenee ja rakentaminen on edelleen jäätyneessä tilanteessa. Työttömyysaste voi heiketä jopa 8,5 %:iin. Parempia aikoja kuitenkin odotetaan ensi vuodesta. Työllisyyden odotetaan kääntyvän kasvuun kevästä lähtien tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15-64-vuotiaiden työllisyysasteen ennustetaan nousevan 74,1 %:iin ja työttömyysasteen laskevan 7,2 %:iin.

Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan -3,7 % suhteessa BKT:hen vuonna 2024, mutta sen odotetaan vähitellen supistuvan talouden elpymisen ja hallituksen toimien myötä. Vuonna 2025 alijäämä on -3,2 % ja -2,1 % ennustetaan vuodelle 2028. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon syvät alijäämät ja heikko taloussuhdanne kasvattavat velkasuhdetta. Sen ennustetaan nousevan yli 80 %:iin suhteessa BKT:hen vuonna 2024 ja kasvavan vähitellen 86 %:iin vuoteen 2028 mennessä.

Yhteenvedona voidaan kuitenkin todeta, että talouden ankeuteen odotetaan käännettä ja Suomen talous tointuu taantumasta ja lähtee siirtymään kohti vakaampaa kasvua. Vaikka haasteita on edelleen, kuten julkisen talouden alijäämät ja velkasuhteen kasvu, positiiviset merkit, kuten työllisyyden paraneminen ja investointien elpyminen, antavat toivoa tulevaisuudelle.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Valtiovarainministeriön syksyn 2024 taloudellisen katsauksen kansantalouden keskeiset tunnusluvut 2022-2023 ja ennusteet vuosilta 2024-2026

Muuttuja	2022	2023	2024	2025	2026
<i>(% muutos)</i>					
Tuotanto (määrä)	1,3	-1,2	-0,2	1,7	1,5
Työn tuottavuus	0,6	-0,8	0,5	1,1	0,4
Ansiotaso	2,4	4,2	2,9	3,4	3,1
Inflaatio	7,1	6,2	1,8	1,4	1,3
<i>(%-yksikköä)</i>					
Työttömyysaste	6,8	7,2	8,0	7,6	7,2
Vaihtotase/BKT	-2,4	-1,1	-0,9	-1,0	-1,0
Julkisyhteisöjen alijäämä/BKT	-0,4	-2,9	-3,7	-3,2	-2,6
Julkisyhteisöjen velka/BKT	73,5	76,6	81,7	84,0	84,8
10 vuoden korko %	1,7	3,0	2,9	2,7	2,7
Euribor 3 kk %	0,3	3,4	3,7	2,5	2,0

1.5 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Valtionvarainministeriön syksyllä 2024 julkaisemissa Kuntatalousohjelmissa on luonnehdittu kuntatalouden kehitysnäkymiä kattavasti ja Kuntaliitto on julkaissut useita blogeja ja tiedotteita.

Kuntatalouden näkymät vuosille 2025-2027 ovat monin tavoin haastavat. Kuntien taloudellinen tilanne on ollut viime vuosina paineen alla, ja tulevat vuodet eivät tee poikkeusta. Ennusteiden heikkenemisen taustalla on sote-uudistuksen varjossa kunnissa tapahtunut voimakas menokasvu, jota on tulevina vuosina pakko hillitä voimakkaammin. Meno- ja investointitaso on mitoitettava viimeistään nyt kaventuneen verorahoituksen kehitysnäkymän tuntumaan. Kunnissa tilanteen vakavuus on havaittu ja sopeutusohjelmia on työstetty. Paras keino on uudistaa kunnan toimintaa mahdollisimman pian kohti vaikuttavampaa palvelua ja pitkän tähtäimen hyötyjen tavoittelemista, toteaa myös Kuntaliiton pääekonomisti.

Seuraava kuntataloutta ravisteleva muutos tapahtuu vuoden 2025 alusta, kun kunnille muodostuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä uusi valtiosuustehtävä. Pääosa TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalveluista sekä näiden palveluiden hankintatehtävät siirtyvät valtiolta kunnille. Kunnat puolestaan muodostavat uudet työllisyysalueet tehtävien hoitamiseksi. TE-uudistuksen vuoksi kuntien valtionrahoitukseen kohdistuu ensi vuonna iso lisäys, joka peittää alleen sen, että valtion rahoitus kuntien nykyisiin tehtäviin pienene sote-uudistuksesta kuntiin periytyvien tasauserien ja takaisinperintöjen vuoksi.

TE-palveluiden siirtyessä kuntien lakisääteiseksi tehtäväksi huomiota tulee kiinnittää yhä voimallisemmin työikäisten määrän kehitykseen. Se antaa pohjaa myös kuntien veroennusteiden suunnalle tulevaisuudessa. Työikäinen väestö kasvaa Tilastokeskuksen julkaiseman uuden väestöennusteen mukaan vuoteen 2045 mennessä vain joka viidennessä kunnassa ja peräti 241 kunnassa työikäisten määrä laskee. Erityisen voimakkaasti työikäinen väestö supistuu väestöennusteen mukaan Itä-Suomessa.

Kuntien toimintaedellytysten vahvistamiseksi on käynnistetty myös normituksen keventämishjelma ja kiinteistöverotuksen uudistamista on tarkoitus jatkaa. Kumpikaan näistä ei ole edennyt, mutta valtio on vähentämässä valtiosuutta normien puron varjolla jo etukäteen, vaikka kuntien tehtävät eivät ole vähentyneet. Myös kuntien odottama valtiosuusuudistus on lykkäätynyt vuodesta 2026 vuoteen 2027. Lisäksi muita kuntatalouteen liittyviä muutoksia on mm. kuntien kiinteistökantaan sote-uudistuksen jälkeen kohdistuva ”kiinteistösunami”, kun hyvinvointialueiden vuokrausvelvoite päättyy vuoden 2025 lopussa. Tämä kiristää etenkin pienten kuntien tilannetta.

Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu nousupaineita kaikissa kuntakoryhmissä. Vuoden 2027 lopulla negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan 66, mutta tavoitettavan vuoden 2028 lopulla (49), kun sotien takaisinperinnät ja indeksijarru poistuvat valtiosuuksista. Rakennuskannan ikä, infrarakentaminen, muuttoliike ja vihreä siirtymä luovat edelleen investointipaineita, vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen ennakoitiinkin jo olevan kunnissa takanapäin. Lainakannan kasvu on merkittävän suurta, se kasvaisi 7,3 mrd. eurolla vuodesta 2024 vuoteen 2028.

Vuosina 2025–2028 kuntatalouden toimintamenot kasvavat hintojen nousun lisäksi myös volyymin kasvun vuoksi (TE-uudistus). Tämän vuoksi kuntatalousohjelmasta ei ole poimittavissa erikseen arvioituja toimintamenojen ja tulojen kasvuja. Verotulojen ennakoidaan kasvavan 4,2 % vuonna 2025 ja keskimääräiseksi kasvuksi ennakoidaan noin 4,0 % vuosina 2025–2028.

Kuntatalouden näkymät vuosille 2025-2028 ovat monin em. tavoin haastavat, mutta samalla ne tarjoavat mahdollisuuksia uudistumiseen ja kehitykseen. Kuntien on tärkeää sopeutua muuttuviin olosuhteisiin ja hyödyntää digitalisaation ja innovaatioiden tarjoamat mahdollisuudet. Taloudellisen kestävyuden varmistaminen edellyttää huolellista suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden ja jopa eri alueiden välillä. Palvelutarpeen ennakoiva suunnittelu ja investointien tarveharkinta korostuu: tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien uudistuksia tarvitaan entistä kipeämmin. Mahdollisuudet tasapainottaa taloutta ovat kuitenkin kaventuneet; suurin osa palveluista kohdistuu varhaiskasvatukseen ja opetukseen.

Kunnat ja kuntayhtymät	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Toimintakate, mrd	-14,1	-14,4	-16,1	-16,7	-17,3	-17,8
Verotulot	14,6	13,9	14,5	15,1	15,7	16,3
Valtionosuudet	3,7	3,4	4,0	4,2	4,3	4,6
Investoinnit (netto)	-3,9	-4,1	-4,2	-4,4	-4,6	-4,8
Rahoitusjäämä	0,4	-1,0	-1,9	-2,0	-2,1	-1,9
Lainakanta	19,9	20,7	22,5	24,3	26,2	28,0

Lähde: Kuntatalousohjelma ja Kuntaliitto, *ennakkotietoja

Kuntien verotulojen kehitys

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2025 yhteensä 14,5 mrd. euroa ja ne kasvaisivat kuluvaan vuoteen verrattuna n. 4,2 %. Soten vaikutus näkyy täysimääräisenä sekä kunnallisverossa että yhteisöverossa vasta vuodesta 2024 alkaen kertymis- ja tilitysrytmin takia, joten muutokset tasaantuvat tästä eteenpäin. Voimaan tulleen kaivosveron käyttöönotto lisää kuntien verotuloja vuodesta 2025 alkaen. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat kehyskaudella hallitusohjelmaan ja julkisen talouden sopeutukseen liittyvät veromuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Kunnallisverotuksen efektiivisyyttä parannetaan poistamalla ansiotulovähennys ja korottamalla vastaavasti työtulovähennystä. Suhdanneherkässä yhteisöverossa voivat muutokset yritysten tuloksissa ja talouskasvussa aiheuttaa merkittäviä muutoksia kertymään. Kiinteistöveron arvostusmenetelmät maapohjien ja rakennusten osalta uudistetaan ja kiinteistöveroprosenttien alarajoja on tarkoitus nostaa. Uudistus on kuitenkin toistuvasti lykkäätynyt. Verotulojen kokonaiskehitystä on ennakoitu vuodesta 2026 alkaen n. neljän prosentin vuosikasvuilla taloustilanteen kohentuessa.

Vuoden 2024 kunnallisveron korotuspaine olisi kasvanut yli 20 000 asukkaan kunnissa n. 1,1 %-yksikköön ja vuoteen 2027 mennessä korotuspaine tässä kuntakokoluokassa on jo 1,4 %-yksikköä. Vuonna 2027 suurin laskennallinen korotuspaine, 2,4–3,5 %-yksikköä, on pienissä alle 5000 asukkaan kunnissa. Näiden tilannetta vaikeuttaa se, että veroprosentit ovat jo lähtökohtaisesti korkeita. Huomion arvoista on, että suurimmassa yli 100 000 asukkaan kuntakokoryhmissä korotuspaineen on myös arvioitu kohoavan noin prosenttiyksikön tuntumaan vuodesta 2025 alkaen.

Kuntien valtionapujen kehitys

Valtio osoittaa kuntien valtionapuihin yht. 5,6 mrd. euroa vuonna 2025. Laskennalliset käyttötalouden valtionosuudet ovat tästä TE-uudistuslisäyksen jälkeen 4,0 mrd. euroa, josta peruspalvelujen valtionosuus n. 3,4 mrd. euroa. Valtionosuuksiin tehdään 3,4 %:n indeksikorotus, jota vähentää 1 % indeksileikkaus vuoteen 2027 saakka. Keskimääräinen valtionosuusprosentti nousee 21,92 prosentista 25,02 prosenttiin 2025. Kustannustenjaon tarkistus tehdään ja se tuo valtionosuuspottiin lisäystä yht. n. 64,5 milj. euroa. Sote-siirtolaskelmiin liittyvät tarkistukset vähentävät pysyvästi valtionosuuksia 501 milj. euroa, jonka vaikutusta lievennetään 277 milj. eurolla. Jälkikäteisperintä yltää 231 milj. euroon. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet pysyvät koko kehyskauden n. 1,3 mrd. eurossa. Peruspalvelujen valtionosuudet muuttuvat, kun valtionosuuksien uudistus on saatu voimaan. Euromäärä ei kuitenkaan muutoksen vuoksi ole lisääntymässä.

1.6 Talousarvion hyväksyminen ja sitovuus

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Kuntalaissa säädetään lisäksi, että

- taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen
- talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan
- talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet
- kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota
- talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvio esitetään sekä tuloksen laskennan että rahoituksen näkökulmasta.

Talousarvion käyttötalousossassa valtuustolle esitettävät määrärahat, tuloarviot ja toiminnalliset tavoitteet esitetään palvelualueiden mukaisessa järjestyksessä valtuuston hyväksymänä kokonaisuuksina. Käyttötalouden talousarvio on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti lautakuntatasoisena tai tulosaluetasoisena (kv 8.6.2015 § 13). Organisaatiomuutos 1.1.2024 on käsitelty kunnanhallituksessa 15.8.2023 ja sen muutokset on toteutettu talousarviosta 2024 alkaen. Kunnanhallituksen alainen Elinvoima- ja Yhteiset palvelut palvelualue on tuolloin jaettu tarkoituksenmukaisiin, toiminnallisiin kokonaisuuksiin, joista sitovuustasot muodostuvat.

Tulosalueet jakautuvat edelleen tulosyksiköihin, joiden määrärahoista ja tuloarvioista (= käyttösuunnitelmat) ja tavoitteista päättävät asianomaiset toimielimet. Toimielimen on käyttösuunnitelman vahvistamisen yhteydessä määriteltävä toimielintä sitova taso käyttötaloudessa. Toimielin määrittelee myös omat sitovat tavoitteensa, jotka ovat valtuustoon nähden informatiivisia.

Maaseutuhallinnon 11 kunnan yhteistoiminta-alue ja 5 kunnan yhteinen Ympäristöterveyspalveluiden yhteistoiminta-alue on käsitelty Konsernipalveluihin kuuluvina erillisinä tulosalueina. Molempien toimintaa ohjaa oma lautakuntansa.

Käyttötalouden sitovuustasot ovat:

Konsernipalvelut

- Vaalit (brutto)
- Tilintarkastus (brutto)
- Ympäristöterveyspalvelut (netto)
- Maaseutuhallinto (netto)
- Konsernipalvelut (brutto)

Elinvoima- ja Yhteiset palvelut

- Elinvoimapalvelut (brutto)
- Yhteiset palvelut (brutto)
- Joukkoliikenne (brutto)

Sivistyspalvelut

- Koko palvelualue yhteensä (brutto)

Tekniset palvelut

- Yksityistieasiat (brutto)
- Viranomaislautakunnan alaiset yksiköt yhteensä (brutto)
- Toimitilapalvelut, laskennallinen taseyksikkö (tilikauden tulos)
- Teknisen lautakunnan alaiset, muut palvelualueen yksiköt yhteensä (brutto)

Valtuusto voi vahvistaa sitovuustason määrärahan ja tuloarvion joko brutto- tai nettomääräisenä. Nettomääräisesti sitovia ovat Maaseutuhallinnon tulosalue ja Ympäristöterveyspalveluiden tulosalue. Valtuustoon nähden sitova on näiden alueiden toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus eli **toimintakate**. Eriytetyssä Toimitilapalveluiden taseyksikössä sitovuustasona on **tilikauden tulos**. Kaikki muut sitovuustasot ovat valtuustoon nähden bruttomääräisesti sitovia eli sekä toimintatuotot että toimintakulut ovat sitovia. Sitovat erät on merkitty tuloslaskelmiin harmaalla. Sitovina erinä palveluiden ostoihin ja palveluiden myyntituloihin sisältyvät myös ns. sisäiset erät eli eri hallinnonalojen väliset palveluiden ostot.

Merkittävimpiä sisäisiä eriä ovat Ruoka- ja puhtauspalveluiden tuottamat ateria- ja puhtauspalvelut, Teknisten palveluiden Toimitilojen ylläpidon tulosalueen tuottamat tilapalvelut (kunnossapito-, lvi-, talonmies- ym. palvelut) sekä tukipalvelut (henkilöstöpalvelut, keskitetty asiakaspalvelu, talouspalvelut, ICT-palvelut ja viestintä). Tilavuokriin sisältyvät ylläpitovuokran lisäksi pääomavuokran osuus (poistot ja korot). Pääomavuokra perustuu vuonna 2008 määritettyihin rakennusten nykykäyttöarvoihin. Informatiivisina erinä kunkin tulosalueen lopussa näkyvät erikseen myös suunnitelmapoistot.

Talousarvion tuloslaskelmassa esitetään määrärahan luonteisia eriä, joista valtuustoon nähden sitovia ovat verotulot, valtionosuudet, ja nettona rahoitustulot ja -menot. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia eriä ovat mm. antolainojen vähennys/lisäys ja pitkäaikaisten lainojen vähennys/lisäys.

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot. Sitovuustasot valtuustoon nähden ovat toimielinkohtaiset hankeryhmät: aineettomat hyödykkeet, maa- ja vesialueet, koneet ja kalusto, osakkeet ja osuudet, elinkeinoelämän kehittäminen, liikuntapaikat, toimitilat (rakennukset), kuntatekniikan maa- ja vesirakenteet. Eri lautakunnat/hallinnonalat jakavat määrärahat edelleen hienojakoisemmille tasoille kohteittain.

Investoinneissa valtuuston päätösvaltaan kuuluu toimitilainvestointien uudisrakentamisessa ja saneerauskohteissa 1 000 000 euroa suuremmat yksittäiset hankkeet. Kuntatekniikan maa- ja vesirakenteiden kohdalla valtuuston hyväksymä hankeraja on 500 000 euroa. Lisäksi valtuusto päättää uusien alueiden käyttöönotossa 500 000 euroa ylittävät hankkeet sekä yli 200 000 euron yksittäiset kone- ja kalustohankinnat.

Tavoitteet

Talousarvioasiakirjaan sisältyvät myös tavoitteet vuosille 2025–2027 sekä talousarviovuotta koskevat toimenpiteet ja niiden tavoitetaso. Valtuuston sitovat tavoitteet on selkeästi erotettu lautakunnan tavoitteista omaksi ryhmäkseen. *Valtuusto päättää vain omista sitovista tavoitteistaan.* Lautakuntien toimivaltaan kuuluvilla tavoitteilla saattaa olla merkittävää informaatioarvoa valtuuston tavoitteita asetettaessa, joten talousarvioasiakirjaan on koottu molemmat. Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava. Kuntastrategiaan määritellään koko kunnan tason strategiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Näistä johdetaan edelleen sitovuustasoille valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niistä edelleen strategiaa tukevat lautakuntien toiminnalliset tavoitteet. Strategian ja tavoitteiden välinen yhteys eli mistä kuntastrategian tavoitteista talousarviotavoite on johdettu, esitetään talousarviossa numeroinnin avulla. Muut kuin tavoitteisiin sidotut tunnusluvut esitetään talousarvioasiakirjassa informatiivisina ja niiden toteutumista seurataan ainoastaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Raportointi

Valtioneuvosto on antanut asetukset 524–525/2020 jotka sääntelevät kunnan taloutta koskevien tietojen toimittamista Valtiokonttorille sekä tilinpäätöksen, puolivuosisikatsausten ja neljännesvuosisikatsausten sisältöä. Raportointiryhti valtuustolle vastaa Valtiokonttorille

tapahtuvaa valtakunnallisen raportoinnin rytmiä. Valtuustolle raportoidaan toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen (tavoitteiden/toimenpiteiden/mittareiden toteutuminen) sekä ennuste koko vuoden tuotoista ja kuluista talousarviovuoden aikana tammi-kesäkuulta laadittavan puolivuosisikatsauksen yhteydessä ja lopullinen toteutuma esitetään tilinpäätöksen yhteydessä. Valtakunnallisiin neljännesvuosiraportointeihin liittyvät toiminnan ja talouden olennaiset tapahtumat, talousarvion toteutuminen sekä keskeiset tekijät, joiden ennakoidaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määriin raportoidaan kunnanhallituksen erikseen antaman talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti.

Talousarvion rakenne määräytyy voimassa olevien valtakunnallisten ohjeiden ja suositusten mukaisesti. Kunta päättää sitovuustason asettamisesta valtuustoon ja eri toimielimiin nähden. Toimielimet hyväksyvät tulosaluejaon ja -sisällön talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Kunnanhallitus antaa tarkemmat ohjeet talousarvion laadinnasta ja toimeenpanosta.

Muutokset talousarvioon on tehtävä talousarviovuoden kuluessa. Toiminnan ja talouden yhteen kytkenästä seuraa, että talousarviomuutosten yhteydessä on tarkistettava myös toiminnallisia tavoitteita.

Seuraavassa taulukossa yhdistelmä sitovuustasoittain talousarvion menoista ja tuloista.

Vuoden 2025 talousarvion sitovien erien yhdistelmä

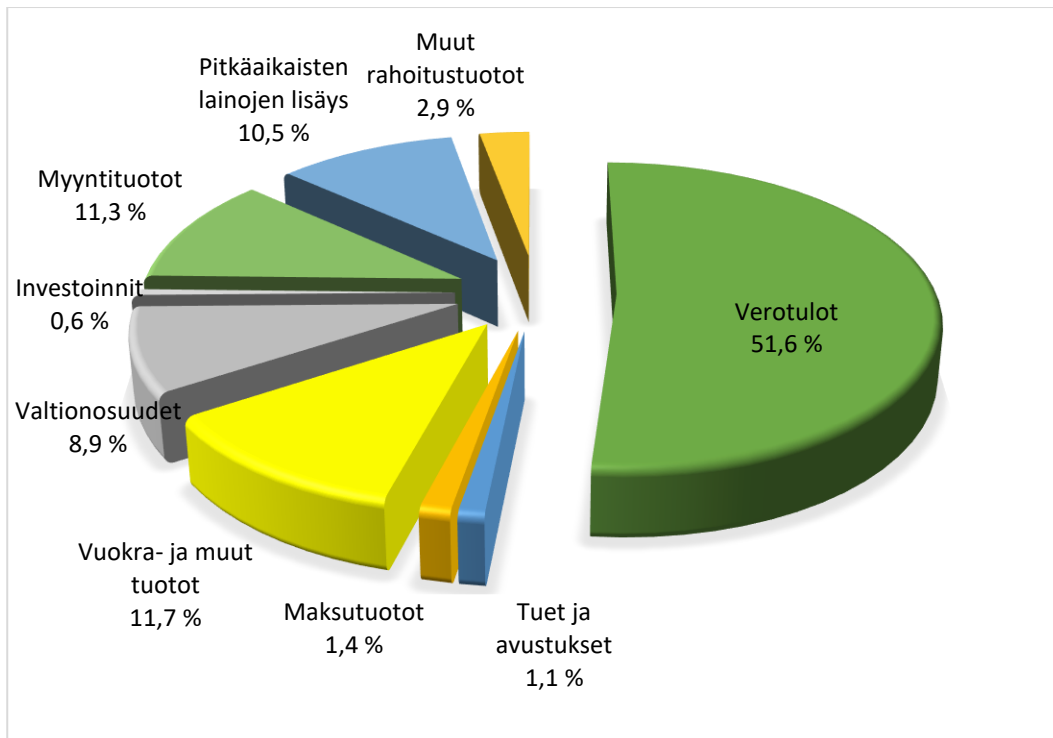
B = Sitovuus bruttomääräraha/-tuloarvio

N = Sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

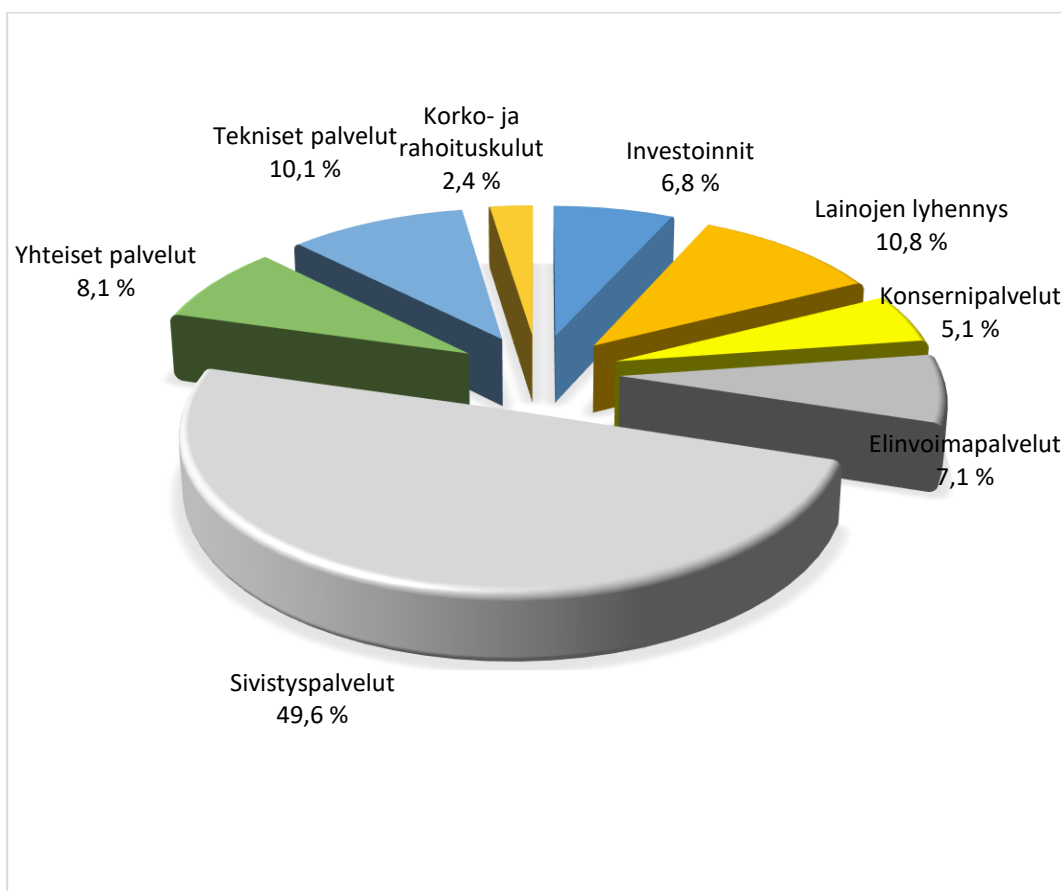
Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Käyttötaloulososa			
Keskusvaalilautakunta			
Vaalit	B	54 267	23 100
Kunnanhallitus			
Joukkoliikenne	B	2 951 653	1 646 380
Konsernipalvelut	B	2 252 238	121 014
Elinvoimapaalvelut	B	5 454 167	3 090 827
Yhteiset palvelut	B	9 478 467	9 424 759
Yhteensä		20 136 525	14 282 980
Tarkastuslautakunta			
Tilintarkastus	B	64 200	
Maaseutulautakunta			
Maaseutuhallinto	N	820 908	716 643
Ympäristöterveyslautakunta			
Ympäristöterveyspalvelut	N	2 851 731	2 163 958
Sivistyslautakunta			
Sivistyspalvelut	B	58 334 857	2 702 049
Tekninen lautakunta			
Tekniset palvelut	B	3 868 619	882 230
Toimitilapalvelut	Tulos	7 107 588	9 183 484
Yhteensä		10 976 207	10 065 714
Teknisen lautakunnan jaosto			
Yksityistieasiat	B	138 881	
Viranomaislautakunta			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu	B	758 701	328 000
Käyttötaloulososa yhteensä		94 136 277	30 282 444

Sisältää sisäiset erät	Sitovuus	Menot Euroa	Tulot Euroa
Investointiosa			
Kunnanhallitus			
Aineettomat hyödykkeet	B	30 000	
Maa- ja vesialueet	B	500 000	
Koneet ja kalusteet	B	54 000	
Osakkeet ja osuudet	B	16 698	
Elinkeinoelämän kehittäminen	B	400 000	
Yhteensä		1 000 698	
Sivistyslautakunta			
Liikuntapaikat	B	150 000	
Koneet ja kalusto	B	1 435 000	
Yhteensä		1 585 000	
Tekninen lautakunta			
Toimitilat, rakennukset	B	500 000	
Kuntatekniikka	B	4 938 750	739 300
Yhteensä		5 438 750	739 300
Investointiosa yhteensä		8 024 448	739 300
Tuloslaskelmaosa			
Verotulot	B		61 310 000
Valtionosuudet	B		10 600 000
Rahoitustuotot ja -kulut	N	2 875 000	3 112 200
		2 875 000	75 022 200
Rahoitusosa			
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Antolainasaamisten vähennys	B		350 000
Antolainojen lisäys	B		
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	N		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	12 672 000	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		12 414 000
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	B		
Muu maksuvalmiuden muutos	B	600 000	
Kassavarojen muutos	B	500 219	
MENOT JA TULOT yhteensä		118 807 944	118 807 944

Rahan lähteet vuonna 2025, brutto (sisältää sisäiset)

Rahan käyttö vuonna 2025, brutto (sisältää sisäiset)

1.7 Kunnan henkilöstö ja organisaatio

Valtakunnalliset virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.5.2022 - 30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 %. Talousarvion 2025 lähtökohtana on ollut 2 % palkankorotus virka- ja työehtosopimuksiin.

Talousarviokirjassa palvelualueet ovat omissa kohdissaan arvioineet tulevien vuosien vakinaisen henkilöstön määrän ja muutokset. Vuoden 2025 aikana työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Kuntaan jätetään riittävä henkilöresurssi. Jatkossa tavoitteena on, että elinvoima-, työllisyys- ja maahanmuuttopalvelut muodostavat kompaktin ja toimivan niin sanotun yhden oven palvelukonseptin.

Määräaikaisen henkilöstön lukumäärää on saatu systemaattisesti pidemmällä aikavälillä laskemaan. Määräaikaisten suurin ryhmä on erilaisten virka- ja työvapaiden sijaiset. Sairauspoissaoloja tulee edelleen vähentää ja kiinnittää huomiota erityisesti mielenterveyssyistä johtuviin poissaoloihin: tavoitteeksi vuodelle 2025 on asetettu alle 13 kalenteripäivää / työntekijä.

Varhaisen välittämisen toimintamallin tehokas käyttö vähentää merkittävästi sairauspoissaoloja. Esihenkilön ja työntekijän varhaisen välittämisen keskusteluilla on merkittävä rooli työntekijän työssä jaksamisen tukemisessa. Varhaisen välittämisen keskustelut auttavat tunnistamaan mahdolliset ongelmat ja haasteet ennen kuin ne kehittyvät vakaviksi. Tämä mahdollistaa nopean puuttumisen ja tukitoimien käynnistämisen. Mikäli työpaikan omat toimenpiteet eivät ole riittäviä, käynnistetään tehostetun tuen toimet, jossa työterveyshuollon kanssa tehtävä yhteistyö on avainasemassa. Työterveyshuollon vaikuttavuutta kehitetään mm. tehostamalla ehkäiseviä toimia. Aino-työkykyjohtamisjärjestelmän käyttöönoton myötä työkykyriskit tunnistetaan entistä varhaisemmassa vaiheessa. Työterveyshuollon toiminnan painopisteen siirtäminen ennaltaehkäisevään ja lakisääteiseen toimintaan vaatii pitkäjänteistä yhteistyön kehittämistä. Työterveyshuollon kustannusten Kela-korvauksen uudistus kannustaa ehkäiseviin toimiin, sillä työterveyshuollosta vähintään 50 % tulisi kohdistua ehkäisevään työhön. Kunnassa panostetaan ennaltaehkäisevään ja matalan kynnyksen mielenterveyden tuen palveluihin. Työterveys tarjoaa työpsykologin ja psykiatrisen sairaanhoitajan palveluita matalan kynnyksen periaatteella.

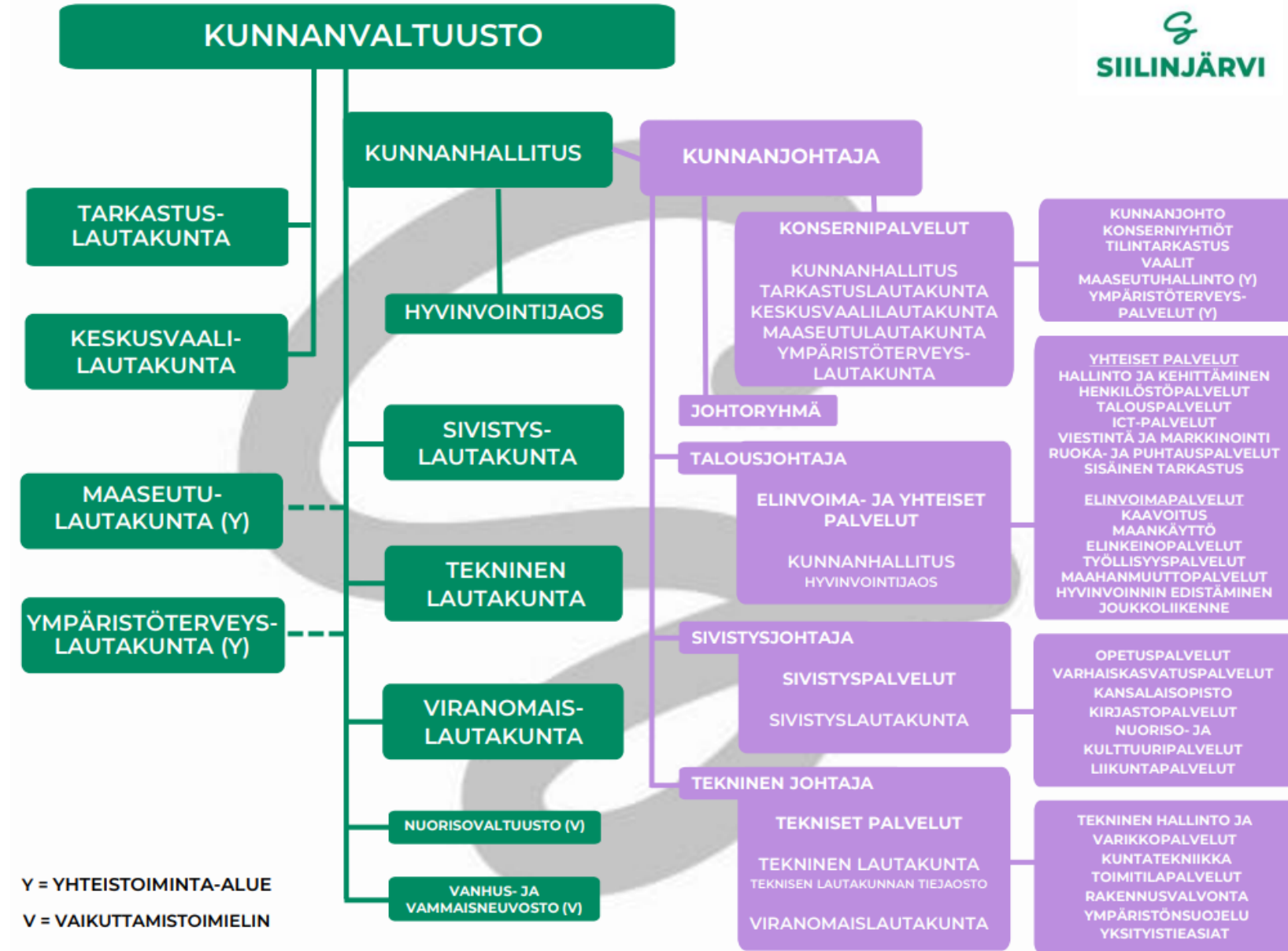
Työtapaturmista johtuvia poissaoloja on saatu vähenemään merkittävästi vuoden 2024 aikana. Turvallisuuskulttuurin ylläpitämiseen ja kehittämiseen kiinnitetään edelleen huomiota. Siilinjärven kunnassa toimii yksi päätoiminen työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelupäällikön tehtävästä huolehtii henkilöstöjohtaja. Vuodelle 2025 tavoitteena on alle 400 määrä työ- ja työmatkatapaturmista aiheutuvia poissaolopäiviä.

Henkilöstön työhyvinvointikysely on toteutettu kolmen vuoden välein. Seuraava työhyvinvointikysely tehdään keväällä 2025. Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely tehdään lokakuussa 2024 ja loppuvuodesta päivitetään henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Raporttien pohjalta työyhteisöt laativat vuoden 2025 aikana kehittämissuunnitelmansa.

Talousarvioon budjetoidut henkilötyövuodet

	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
KONSERNIPALVELUT	43,2	43,2	42,8	-0,8	42,8	42,8
ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT	121,6	121,6	114,8	-5,6	114,8	114,8
SIVISTYSPALVELUT	581,8	581,8	571,2	-1,8	571,2	571,2
TEKNISET PALVELUT	52,4	52,4	51,1	-2,5	50,1	48,6
Yhteensä	799,0	799,0	779,9	-2,4	778,9	777,4

Siilinjärven kunnan organisaatio 1.1.2024 alkaen

1.8 Riskien hallinta ja sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat

Kunnan riskit jakautuvat vahinkoriskeihin ja liiketoimintariskeihin. Vahinkoriskejä ovat henkilö-, omaisuus- ja toimintariskit. Liiketoiminnan riskit ovat luonteeltaan strategisia ja niiden vaikutus kunnan toimintaan on kokonaisvaltainen.

Kunta on varautunut vahinkoriskeihin vakuuttamalla ja vahinkorahastolla. Vakuutukset kattavat kunnan vahingolle alttiin omaisuuden, kunnan toiminnastaan ulkopuoliselle aiheuttaman vahingon sekä kunnan henkilöstölle työtehtäviä suorittaessaan mahdollisesti tapahtuvan vahingon. Vakuutusturvan kattavuutta seurataan säännöllisesti; se tarkistetaan vuosittain sisäisen tarkastuksen ja toiminnasta vastaavien yksiköiden yhteistyönä.

Liiketoiminnan riskejä ei pääsääntöisesti voi vakuuttaa. Niihin tulee varautua arvioimalla kehityssuuntia ja tekemällä johtopäätelmiä, joihin perustuen toimintaa voidaan riittävällä tarkkuudella ohjata. Pääasiallinen vastuu arvioinnista ja seurannasta on toiminnan järjestämisestä vastaavalla palvelualueella, joskin strategisten osa-alueiden osalta vastuu on arvioitava tapauskohtaisesti erikseen.

Organisaation riskienhallintaprosessien tuottamaa tietoa hyödynnetään sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa ja tarkastustoimenpiteiden kohdistamisessa. Sisäinen tarkastus huolehtii myös kunnan konsernivalvonnasta kunnanjohtajan kanssa. Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje ohjaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista koko kuntakonsernissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, jonka perusteella sisäisen tarkastuksen käytännön toimenpiteet toteutetaan. Sisäisessä tarkastuksessa esiin tulleiden poikkeamahavaintojen perusteella suoritetaan tehostettua valvontaa sekä kohdennettuja tarkastuksia poikkeama-alueille. Vuosittaisten valvontatoimien säännönmukaisen toteutumisen varmistamiseksi kuntaan on valmisteltu sisäisen valvonnan pitkän tähtäimen suunnitelma, johon vuoden 2025 vuosisuunnitelma perustuu. Sisäistä tarkastusta tullaan vuonna 2025 sisällyttämään osaksi hallintopäällikön tehtäviä. Hallintopäällikkö toimii sisäisen tarkastuksen vastuuhenkilönä ja koordinoi sisäisen tarkastuksen kohteita ja vuosisuunnitelman toteutumista.

Kunta järjestää ulkoisen tarkastustoiminnan säädösten mukaisesti ja käyttää tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijatahoja vuosisuunnitelman toteuttamiseksi. Sisäinen valvonta perustuu voimassa oleviin kunnanvaltuuston ja -hallituksen vahvistamiin ohjeistuksiin, joita ovat Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje. Sisäisen valvonnan perusteena käytetään yleisohjeen mukaisia menettelyitä.

Toiminnan sääntöjenmukaisuuden toteutumisen valvonnan lisäksi sisäisen valvonnan painopiste on taloussuunnitelman toteutumisen seurannassa ja mahdollisten poikkeamisten hallinnassa. Talousarvion toteutuminen raportoidaan kunnanhallitukselle kuukausittain. Laajemmat raportoinnit toteutetaan, valtionkonttorin vaatiman aikataulun mukaan, neljännesvuosittain ja puolivuositteittain kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle. Raportointiin sisältyy vuosittoteuman arviointi.

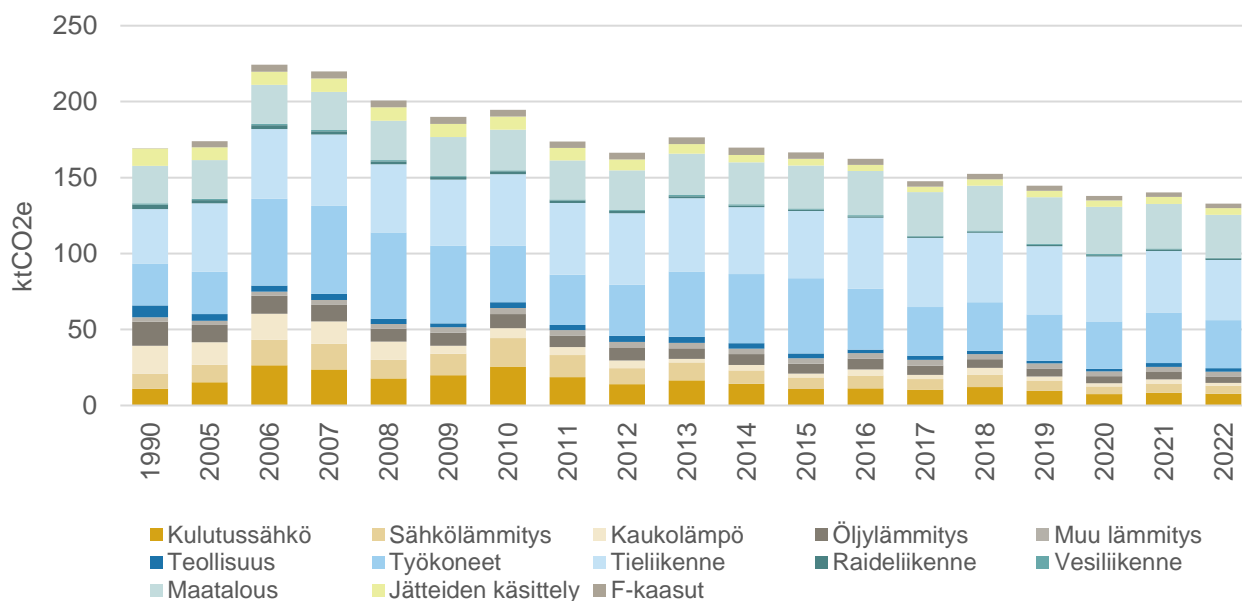
1.9 Ilmastobudjetti

Siilinjärven kunnan tavoitteena on, että ilmastotyö juurtuu osaksi kunnan perustoimintaa ja vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä noin 60 % vuoden 2005 tasosta vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi kunta tukee Pohjois-Savon hiilineutraaliustavoitetta 2035 ja omalla toiminnallaan vahvasti edistää tätä tavoitetta. Siilinjärven ilmasto-ohjelmassa on määritelty kunnan toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi. Ilmastotyön painopisteet ovat ympäristöystävällinen liikkuminen, kestävä energiantuotanto ja -kulutus, kiertotalous ja materiaalitehokkuus, elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä metsät hiilinieluinä ja hyvinvoinnin lähteenä. Ilmasto-ohjelma toteuttaa osaltaan kunnan strategista tavoitetta elinvoimainen ympäristö.

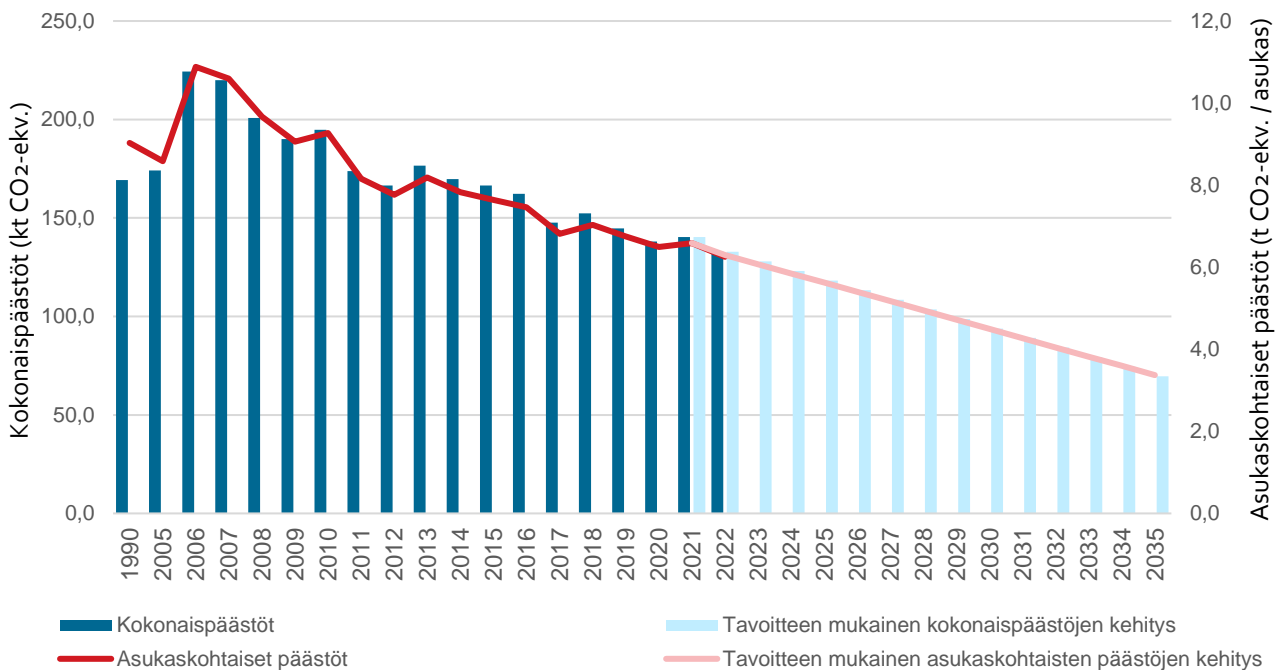
Kuntaorganisaatio voi vaikuttaa toimillaan suoraan vain osaan kunnan alueella muodostuviin kasvihuonekaasupäästöihin, mutta mm. hankintojen, kaavoituksen, esimerkin ja yritys yhteistyön avulla välillisesti kaikkiin sektoreihin.

Ilmastobudjetti yhdistää kaupungin ilmastotyön talousarviomenettelyyn ja raportointiin tilinpäätöksen yhteydessä. Ilmastobudjetoinnissa talousarviossa olevat ilmastotoimenpiteet ja -tavoitteet kootaan yhteen. Tavoitteena on tuoda näkyväksi kaupungin toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi, sekä mahdollistaa avoin keskustelu ja seurata toimenpiteiden riittävyyttä.

Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskennan mukaan Siilinjärven käyttöperusteiset päästöt ovat vähentyneet vuoden 2005 tasosta vuoteen 2022 mennessä 23,7 %. Suurimmat päästoluokat ovat tieliikenne, maatalous ja työkoneet.

Siilinjärven kunnan alueella muodostuvat hiilidioksidipäästöt (ktCO₂e) vuosina 1990 ja 2005–2022 Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskennan mukaisesti.

Siilinjärven kunnan alueella muodostuvat kasvihuonekaasupäästöt (ktCO₂e) vuosina 1990 ja 2005–2022 Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskennan mukaisesti sekä tavoitteen mukainen päästövähennystarve vuoteen 2035.

Päästöbudjetti

Päästöbudjetti noudattaa Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskentaa ja sisältää siten kunnan rajojen sisällä tapahtuvan kulutussähkön, lämmityksen, teollisuuden, työkoneiden, liikenteen, maatalouden, jätteiden käsittelyn sekä F-kaasujen aiheuttamat päästöt. Ruoan, materiaalien ja muun kulutuksen muualla aiheuttamat päästöt eivät sisälly tavoitteisiin, mutta ilmastotoimet kohdistuvat myös niihin.

Päästöbudjetti esittää Siilinjärven kunnan päästöjen vähennystavoitteen mukaisen vuosittaisen päästöjen enimmäismäärän sektorikohtaisesti. Päästöbudjetin tavoite ei siis ole ennustaa päästöjen kehitystä, vaan asettaa tavoitteet päästöjen enimmäismäärälle. Sektorikohtaisen päästöbudjetin avulla voidaan seurata vähenevätkö päästöt riittävästi suhteessa tavoitteisiin.

Päästöbudjetti on laadittu vuosille 2025–2026 sekä tavoitevuodelle 2035 (ktCO₂e). Arviot perustuvat päästötavoitteen edellyttämään muutostarpeeseen. Päästöt on määritetty vähenemään lineaarisesti lähtötasosta kohti -60 % tavoitetta, lukuun ottamatta kaukolämpöä ja öljylämmitystä, joiden osalta -60 % vähennystavoite on jo saavutettu. Niiden osalta tähdätään päästöjen nollautumiseen vuonna 2035 perustuen alueen kaukolämmöntuottajan hiilineutraaliustavoitteeseen sekä Valtioneuvoston periaatepäätökseen fossiilisesta lämmitysöljystä luopumisesta (YM/2024/17).

Päästöbudjetin toteutumista seurataan vuosittain talousarvion yhteydessä Suomen ympäristökeskuksen kuntien kasvihuonekaasupäästölaskennan avulla.

Päästösektori	Toteuma 2022	Muutos vrt. 2005	Päästöbudjetti 2025	Päästöbudjetti 2026	Päästöbudjetti 2035
Kulutussähkö	7,7	-49,4 %	7,4	7,2	6,1
Sähkölämmitys	5,3	-54,4 %	5,2	5,1	4,7
Kaukolämpö	1,8	-87,5 %	1,4	1,3	0,0
Öljylämmitys	4,2	-63,4 %	3,2	2,9	0,0
Muu lämmitys	3,2	20,5 %	2,4	2,1	1,1
Teollisuus	2,3	-47,9 %	2,2	2,1	1,7
Työkoneet	31,7	13,5 %	26,9	25,4	11,2
Tieliikenne	39,5	-12,5 %	34,5	32,9	18,1
Raideliikenne	1,0	-51,2 %	0,99	0,97	0,8
Vesiliikenne	0,5	-32,9 %	0,47	0,45	0,3
Maatalous	28,3	10,4 %	24,1	22,7	10,2
Jätteiden käsittely	4,5	-47,0 %	4,2	4,1	3,4
F-kaasut	2,8	-31,6 %	2,5	2,4	1,6
Yhteensä	132,8		115,5	109,72	59,2
Päästövähennys vrt. vuoteen 2005	-23,7 %		-33,7 %	37,0 %	-66 %

Ilmastotoimien taloussuunnitelma

Ilmastotoimien taloussuunnitelma pitää sisällään kuntaorganisaation ympäristöystävällinen liikkuminen, kestävä energiantuotanto ja -kulutus, kiertotalous ja materiaalitehokkuus, elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä metsät hiilinieluinä ja hyvinvoinnin lähteenä liittyvien toimenpiteiden toimintamenot ja investoinnit.

Ilmastotoimien taloussuunnitelma: kuntaorganisaation toimintamenot

Vastuutaho	Toimenpiteen kuvaus	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Joukkoliikenne	Lähiliikenteen siirtyminen päästöttömään kalustoon	17 000	17 000	17 000
	Matkustajamäärän 50 %:n kasvu vuoteen 2035 mennessä	50 000	50 500	50 500
Ympäristönsuojelu	SISU-hankkeen kuntaosuus	7 000	4 000	
Yhteensä		67 000	67 500	67 500

Ilmastotoimien taloussuunnitelma: kuntaorganisaation investoinnit

Vastuutaho	Toimenpiteen kuvaus	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimitilat	Valaistuksien modernisointi (LED)	60 000	50 000	50 000
	Lämmitysmuodon muutokset		100 000	230 000
	Aurinkoenergian lisääminen		30 000	
Kuntatekniikka	Katuvalaistuksen modernisointi (LED)	750 000	550 000	550 000
	Jalankulku ja pyöräily (JKPP) väylien rak.	270 000	400 000	300 000
	Bussipysäkit ja pyörätelineet	80 000	60 000	60 000
	Katurakenteiden rakentaminen teollisuuden sivukivellä (Mestarintie, Kisällintie, Teollisuustie)	50 000	30 000	13 650
Elinkeinopalvelut	Yritysrakennuspaikkojen esirakentaminen ylijäämäbetonilla	12 000	12 000	12 000
	Em. ympäristö- yms. luvat asiantuntijapalveluna	12 000	12 000	12 000
Yhteensä		1 234 000	1 244 000	1 227 650

2 KUNTASTRATEGIA 2025

Siilinjärven kunnan strategia ulottuu vuoteen 2025. Strategia on käsitelty kunnanvaltuustossa 16.6.2022. Strategiassa on määritelty kunnan toiminta-ajatus, arvot, visio ja tavoitteet. Tavoitteet jakaantuvat kolmeen strategisesti merkittävään kokonaisuuteen; ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö.

Tässä luvussa on strategian pääkohdat sekä valtuustokauden tavoitteet, niille asetetut vuositavoitteet ja mittarit sekä arvioitu tavoitteisiin mahdollisesti liittyviä riskejä. Informatiivisten tunnuslukujen tarkoitus on taustoittaa asetettuja tavoitteita.

2.1 Toiminta-ajatus

Olemme olemassa kuntalaisia varten, hyvinvointia ja elinvoimaa kehittäen.

2.2 Arvot

Vastuullisuus, avoimuus ja yhteisöllisyys.

Siilinjärven kunta on perhe, jonne jokainen on tervetullut. Tarjoamme kodin ja kasvuympäristön, josta on helppo ponnistaa minne tahansa.

Olemme kasvava ja kehittyvä kirittäjä, aina katse eteenpäin etsien uusia innovatiivisia mahdollisuuksia perinteitä unohtamatta.

Meitä ohjaavat vahvat arvot, sisäänrakennettu luonnon arvostus ja ihmisestä välittäminen, joka näkyy arjessamme.

2.3 Visio 2025

Suomen sykkivin kasvukunta, ihmisen kokoiselle elämälle.

Vision perusta muodostuu seuraavista asioista:

Suomen sykkivin kasvukunta: kasvua, kehitystä, rohkeutta, eteenpäin menemistä, nuorekkuutta, digitalisaatiota, innovaatioita ja elinkeinoja. Siilinjärvi on Suomen 4. suurin kunta!

Kasvun mahdollistaminen: väestönkasvutavoite 50-150 henkeä/vuosi, työpaikkojen määrän kasvu 50/vuosi.

Ihmisen kokoista elämää: kunnan kattavat palvelut, asuminen, turvallisuus, elämisen laatu, vapaa-aika, yhteisöllisyys, hyvinvointi.

Tasapainoinen kuntatalous: investointikyvyn ylläpito ja kunnan taseen ylijäämäisyys.

2.4 Strategiset tavoitteet

2.4.1 Ketterä kehittäjä

Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja

Lähellä olevat, saavutettavat ja laadukkaat palvelut takaavat arjen sujuvuuden Siilinjärvellä. Vahvuksiimme kuuluu laaja peruspalveluiden verkosto, joka tuo palvelut kuntalaisille lähes kotiovelle. Kuntalaisille tarjotaan uusia tapoja osallistua aktiivisemmin oman elinympäristön

kehittämiseen ja parantamiseen. Kunta edesauttaa kuntalaisten turvallisuutta ylläpitämällä ja kehittämällä varautumista erilaisiin poikkeuksellisiin tilanteisiin.

Digitalisaation kehittäminen

Digitalisaation hyödyntäminen on Siilinjärvellä jatkuva prosessi. Se on pieniä ja vähän suurempia innovaatiota, jotka helpottavat kuntalaisten arkea, lisäävät yhteisöllisyyttä ja osallistumismahdollisuuksia sekä parantaa toiminnan avoimuutta. Kehitämme ajasta ja paikasta riippumattomien palveluiden tarjontaa. Tavoittelemme asiakaslähtöisiä palveluja ja sujuvaa asiointia digitalisaatiota hyödyntäen.

Suhtaudumme koko organisaatiossa myönteisesti digitalisaation edistämiseen ja viemme eteenpäin positiivista kokeilunhaluista kulttuuria. Parannamme myös tiedonhallintaa, käytettävyyttä sekä tiedolla johtamista.

Toimivat yhteydet – sujuvuus tuo sykkivyyttä

Toimivat liikenneyhteydet takaavat sujuvan liikkumisen niin kunnan sisällä, lähiseudulle kuin koko maailmaankin. Siilinjärveltä lähdetään lentoon, rautatieasemalta junalla etelään ja pohjoiseen sekä autolla kaikkialle! Siilinjärvi on harvoja paikkoja Suomessa, jossa ovat kaikki pääliikennemuodot saavutettavissa.

Edistämme aktiivisesti omalla toiminnallamme tietoliikenneverkkojen ja -yhteyksien kehittymistä alueellamme. Osallistumme ja vaikutamme aktiivisesti eri liikenneyhteyksien kehittämistyöhön.

Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen

Haluamme, että Siilinjärvi on luonnollinen ympäristö kaiken kokoisille yrityksille ja yhteisöille. Vahvistamme kunnan houkuttelevuutta varmistamalla ja parantamalla nykyisten ja uusien yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä. Yritysten, yhteisöjen, 3. ja 4. sektorin toimintaedellytykset rakentavat kunnan elinvoimaa. Tiivis yhteistyö ja yhteisen tavoitteen eteen työskenteleminen takaavat käytettävissä olevien resurssien täyden hyödyntämisen. Kunta vahvistaa yritysten toimintaympäristöä ja käy jatkuvaa vuoropuhelua yrityskentän toimijoiden kanssa. Siilinjärvi kehittää aktiivisesti ja dynaamisesti kunta-alueen ja Etelä-Siilinjärven yritysalueiden maankäyttöä asiakaslähtöisesti. Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.

Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi

Ketterä löytää keinot, kun maailma myllertää – Siilinjärven ketterän toimintamallin ytimessä on muutos ja oppiminen. Tarkastelemme toimintaamme ja sen tuloksia jatkuvasti, jolloin on mahdollista oppia ja tarvittaessa muuttaa tekemistä ennen kuin on ehditty mennä pitkälle metsikköön.

Ketterään kehittämiseen kuuluu toimintaympäristön seuraaminen, avoin vuorovaikutus kuntalaisten ja sidosryhmien kanssa sekä oman toiminnan jatkuva ja kriittinen arvioiminen. Käytössämme on toimivat, modernit työvälineet ja yhteydet etätöiden mahdollistamiseksi. Hyödynnämme monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologioita ja panostamme tietojärjestelmien käytettävyyteen sekä toimivuuteen paikkariippumattomasti.

Ketterä kehittäjä - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat Mittarit	Vastuutaho
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Kuntalaisilla on useita uusia osallistumisen tapoja	Uusien osallistumistapojen lkm / aktiivisten osallistujien lkm	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus	Sivistyspalvelut
1.2 Digitalisaation kehittäminen	Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Uudistusten tekeminen, hankkeiden määrä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Tiedon saatavuus ja ajantasaisuus	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
1.3 Toimivat yhteydet – sujuvuus tuosykkivyyttä	Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Vaikuttamisfoorumien määrä	Elinvoima- ja yleiset palvelut sekä Konsernipalvelut
1.4 Yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytysten vahvistaminen	Koulutettua työvoimaa on riittävästi	Oppilaitosyhteistyö	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Vähintään 1 hanke / vuosi	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Järjestöfoorumin toiminta ja kunta osallistuu 2 kehittämishankkeeseen/ vuosi	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Sivistyspalvelut
1.5 Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi	Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Uusien hankkeiden/kokeilujen lukumäärä ja vaikuttavuus	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
	Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Henkilöstön tyytyväisyys, häiriötön käyttöympäristö	Elinvoima- ja yhteiset palvelut

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET

<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja –taso</i>	<i>Seurattavat Mittarit</i>	<i>Vastuutaho</i>
	Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa	Henkilöstön koulutusmahdollisuudet ja –tarjonta ovat monipuolisia	Elinvoima- ja yhteiset palvelut

Ketterä kehittäjä - tavoitteiden riskiarviot

Organisaation ja/tai sidosryhmien muutosvastarinta estää pahimmillaan uudistusten ja kehittämisen eteenpäin viemisen.
Organisaatiokulttuuria ja asenteita ei saada muutettua strategian mukaiseen suuntaan.
Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi.

2.4.2 Hyvinvoiva arki

Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin

Kuntalaisille tarjotaan mahdollisuuksia hyvän arjen rakentamiseen ja omien voimavarojen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Tarjoamme viihtyisän ympäristön, jossa on erilaisia mahdollisuuksia harrastaa ja nauttia luonnosta. Edistämme yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Siilinjärven hyvinvoinnin edistämistä ohjaa valtuuston hyväksymä hyvinvointikertomus 2021–2025, jossa määritetään hyvinvoinnin edistämisen tarkemmat tavoitteet, toimenpiteet ja seurantamittarit.

Mielen hyvinvoinnin edistäminen

Mielen hyvinvoinnin edistäminen on kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden tukemista, jota toteutetaan kaikilla kunnan sektoreilla. Edistämme kuntalaisten osallisuutta, joka muodostaa perustan kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Vahvistamme lasten ja nuorten mielen hyvinvointia kehittämällä tunne- ja vuorovaikutustaitojen opetusta. Edistämme mielen hyvinvointia myös tarjoamalla laadukkaita koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia kaiken ikäisille, tukemalla työikäisten ja ikäihmisten työllistymistä ja toimeentuloa sekä varmistamalla ympäristön viihtyisyyden ja turvallisuuden. Edistämme varhaisessa vaiheessa tarjottavien tukipalveluiden saatavuutta yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kunta työnantajana panostaa työntekijöiden mielenterveyden edistämiseen.

Terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Terveyden ja turvallisuuden edistäminen kuuluu laaja-alaiseen hyvinvoinnin edistämiseen, jolla pyrimme turvaamaan kestävästi hyvinvoinnin kaikille väestö- ja ikäryhmille. Edistämme kuntalaisten terveyttä tukemalla hyvinvointia vahvistavia valintoja esimerkiksi ruoka- ja liikuntakasvatuksella. Tuotamme palvelumme laadukkaasti ja kustannustehokkaasti lähituotteita suosien. Tarjoamme mahdollisuuksia omaehtoisen toimintakyvyn ylläpitämiseen. Pyrimme tunnistamaan erityistä huomiota tarvitsevat ryhmät ja vastaamaan heidän tarpeisiinsa. Sosiaalista turvallisuutta viemme eteenpäin tukemalla yhteisöllisyyttä sekä edistämällä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Tuemme kuntalaisten toimintamahdollisuuksia ja kehitämme tilojen turvallisuutta, esteettömyyttä ja saavutettavuutta.

Ennalta ehkäisyyn panostaminen

Siilinjärvellä ehkäisevä työote tarkoittaa orientaatiota, jolla pyrimme tukemaan yksilön voimavaroja, ehkäisemään hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden vaikutusta sekä tukemaan

kuntalaisia haastavissa elämäntilanteissa matalan kynnyksen palveluilla. Kehitämme ehkäisevää päihdetyötä sekä tapoja tukea kuntalaisten voimavaroja esim. hyvinvointineuvonnalla.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Hyvinvoinnin edistäminen on jatkossa kunnan ja hyvinvointialueen jaettu tehtävä. Kehitämme kunnan sisäistä yhteistyötä tiedonkulun ja yhdessä tekemisen vahvistamiseksi. Määritämme yhdessä tekemisen rajapinnat yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja luomme rakenteet yhteistyölle. Kehitämme yhteistyötä myös seurakunnan sekä 3. ja 4. sektorin kanssa.

Hyvinvoiva arki - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
2.1 Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin	Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet, TEAviisari*	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Kouluterveyskysely (THL), sivistystoimen vapaa-aikapalveluiden käyttöä ja palveluntarjontaa kuvaavat mittarit, Liiteri: virkistys alueiden saavutettavuus	Sivistyspalvelut ja Tekniset palvelut
	Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Kouluterveyskysely, oppimistulokset, oppimisympäristöjen uudistaminen	Sivistyspalvelut
2.2 Mielen hyvinvoinnin edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt Kansallinen terveysindeksi / mielenterveysindeksi (THL) Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairaus/työkyvyttömyy seläkettä saavat	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)	Koulutukset ja kehittämistoimet	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Kouluterveyskysely	Sivistyspalvelut
2.3 Terveiden ja turvallisuuden edistäminen	Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Henkilöstökyselyt, tasa-arvo ja yhdenvertaisuus kysely kuntalaisille (joka 2. v.)	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut
	Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden edistyminen, sisäilmaltaan heikkojen toimitilojen määrä	Tekniset palvelut
	Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Kouluterveyskysely	Sivistyspalvelut
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Kouluterveyskysely, tuen oppilaiden ja varhaiskasvatuksen tuen lasten määrä	Sivistyspalvelut sekä
		Finlapset-kysely (THL): vanhemmuus (joka 4. v.)	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
		Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24 v., pitkäaikaistyöttömät, toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64 v.	
	Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Kouluterveyskysely, päihdeavainindikaattorit	Sivistyspalvelut
2.5 Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa	Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	TEAvisari*, yhteistyön toteutuminen	Elinvoima- ja yhteiset palvelut

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
	Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Yhteistyön toteutuminen, yhteistyö foorumeiden lukumäärä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Sivistyspalvelut

* TEAviisari on Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen ylläpitämä työväline, jolla voidaan arvioida kunnan terveydenedistämisaktiivisuutta. Lähde. www.teaviisari.fi

Hyvinvoiva arki - tavoitteiden riskiarviot

- Hyvinvoinnin edistämiseen ei sitouduta.
- Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu.
- Kunnan sisäinen yhteistyö ei toimi ja tietoa ei vaihdeta.
- Kunnan ja hyvinvointialueen rajapinnoilla olevien toimintojen toteutuksesta ei sovita. Yhteistyön kanavia ei saada toimimaan ja tiedonvaihto kunnan ja hyvinvointialueen välillä ei toteudu.

2.4.3 Elinvoimainen ympäristö

Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen

Elinvoima on paikkakunnan kykyä menestyä - nyt ja tulevaisuudessa.

Parannamme koko ajan työn ja toimeentulon mahdollisuuksia, viihtyisää asumista ja sujuvaa arkea. Lisäksi edistämme aktiivista yhteisöllisyyttä, elämyksellisyyttä sekä hyvää kunnan ja palvelujen saavutettavuutta. Ympäristön kunnioittaminen on osa pitkän tähtäimen elinvoimaa. Siilinjärvellä emme hae lyhyen aikavälin "voittoja" ympäristön kustannuksella.

Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka

Laadukas ja toimiva elinympäristö on kokonaisuus, jossa ihmiset asuvat, käyvät töissä, käyttävät palveluja ja viettävät vapaa-aikaansa. Hyvä elinympäristö antaa myös mahdollisuuden lepoon ja yksityisyyteen sekä on ekologisesti kestävä.

Kaavoituksella luomme parhaat edellytykset hyvälle elinympäristölle ja sen kehittämiseksi. Laadukkaalla kaavoituksella mahdollistamme mm. riittävän asuntotuotannon, sujuvan liikenteen järjestämisen, elinkeinoelämän kehittämisen, palvelujen järjestämisen ja saatavuuden sekä luonnonvarojen säästeliään käytön. Kaavoituksen laatu turvataan laatimalla kaavat pääosin kunnan omana työnä hyvässä vuorovaikutuksessa kaikkien osallisten kanssa.

Ajankohtaisella maankäyttöpolitiikalla tavoitellaan kunnan kasvua tarjoamalla monipuolisesti rakennuspaikkoja niin asuntotuotannon, kuin yritystoiminnan tarpeisiin. Kunnan tavoite on saada uusia asukkaita ja työpaikkoja.

Kestävä rakentaminen

Siilinjärven kunnan julkisessa rakentamisessa vaaditaan kestävän rakentamisen periaatteita, joissa on otettu huomioon niiden sijainnin (saavutettavuus) lisäksi ennen kaikkea niiden

terveellisyys ja tilojen esteettömyys. Julkinen rakentaminen tehdään aina sääsuojan alla, jolloin parhaiten saavutetaan rakenteiden ja työmaan kuivana pysyminen. Tavoitteenamme on rakentaa ja saneerata terveellisiä ja toimivia tilaratkaisuja kaikille käyttäjäryhmille. Työmaiden valvontaan kiinnitetään erityistä huomiota, jotta rakentamisen laatu paranisi edelleen.

Kunnan kadut sekä jalankulku- ja pyörätiet rakennetaan routimattomiksi. Materiaalit ja eristeet valitaan oikein jokaiseen kohteeseen. Rakenteiden kuivatus (hulevesien poisjohtaminen) ja muukin työmaateknikka suoritetaan kestävän rakentamisen periaatteiden mukaisesti.

Kiertotalouden edistäminen

Siilinjärven kunta on hyväksynyt ilmasto-ohjelman, jonka keskeisinä teemoina ovat ympäristöystävällinen liikkuminen, kestävä energiantuotanto ja -kulutus, kiertotalous ja materiaalitehokkuus, elinvoimainen maa- ja metsätalous sekä metsät hiilinieluinä ja hyvinvoinnin lähteenä. Kunta kehittää edelleen uusia tapoja edistää kiertotaloutta mm. tekemällä yhteistyötä teollisuuden sivuvirtojen hyödyntämiseksi.

Sujuva ja turvallinen liikkuminen

Kunta edistää julkisen liikenteen käyttöä mm. investoimalla bussi- ja pyöräkatoksiin. Parannamme kevyen liikenteen väylien kunnossapitoa ja rakennamme uusia väyliä tarpeen mukaan. Otamme vastaan kuntalaisten palautteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja käsittelemme ne keskitetysti ja tasapuolisen kohtelun periaatteella kerran vuodessa. *Kunta pyrkii rakenteellisilla ratkaisuilla ehkäisemään ongelmatilanteita ja häiriökäyttäytymistä.*

Elinvoimainen ympäristö - valtuustokauden tavoitteet

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
3.1 Kehitetään elinvoimaa ympäristöä kunnioittaen	Ilmasto- ja ympäristöohjelmien eteenpäin vieminen ja kirjattujen toimenpiteiden toteutuminen	Osallistuminen ilmastotyön jatkohankkeeseen	Tekniset palvelut
3.2 Laadukas kaavoitus ja ajankohtainen maankäyttöpolitiikka	Väestönkasvu Työpaikkojen määrän kasvu Kaavapäätösten pitävyys Maankäyttö- poliittisen ohjelman ajankohtaisuus	Asukasmäärän kasvu 50–150 asukasta/vuosi Työpaikkamäärän kasvu 50 työpaikkaa/vuosi Valituksia / hyväksytyt kaava Tarkistettu valtuustokausittain	Elinvoima- ja yhteiset palvelut sekä Konsernipalvelut

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
3.3 Kestävä rakentaminen	Toimitilojen terveellisuuden edistäminen	Sisäilmaongelmien määrän vähentyminen	Tekniset palvelut
	Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Kartoitusten ja toimenpiteiden määrä	Tekniset palvelut
3.4 Kiertotalouden edistäminen	Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Kierrätysmateriaalien määrä (t/vuosi)	Tekniset palvelut
3.5 Sujuva ja turvallinen liikkuminen	Julkisen liikenteen käytön lisääminen	Julkisen liikenteen käytön määrä	Elinvoima- ja yhteiset palvelut
	Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Kunnan ylläpitämä verkosto km palautteiden määrä	Tekniset palvelut
	Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	Liikennevahinkojen määrä/vuosi	

Elinvoimainen ympäristö - tavoitteiden riskiarviot
 Kunnan houkuteltavuus ei säily.
 Raakamaata ei saada hankittua riittävästi kaavoituksen tarpeisiin.
 Ylläpitoinvestointien resurssit.

3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.1 Konserniohjaus

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta (Kuntal 14 §). Siilinjärven kunnan konserniohjauksesta on päätetty kunnan hallintosäännössä (luku 4) ja valtuuston 2019 hyväksymässä konserniohjeessa. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja johtaa ja ohjaa Siilinjärven kuntakonsernia. Heidän tehtävänä on valvoa, että ne yhteisöt, joissa kunnalla on määräysvalta, toimivat valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Siilinjärven kunnan konserniin kuului vuoden 2023 lopussa 5 tytäryhteisöä, joista Asematie 11 on "pöytälaatikkoyhtiö", minkä arvo on nolattu. Kuntayhtymiä yhdisteltiin kaksi. Konsernirakenteeseen liittyviä muutoksia ei ole tiedossa vuodelle 2025.

tilanne tp 2023	Kotipaikka	Kunnan omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Tytäryhteisöt:			
Siilinjärven Pysäköinti Oy	Siilinjärvi	100,00	100,00
Siilinjärven Uimala Oy alakonserni	Siilinjärvi		100,00
* Siilinjärven Uimala Oy		100,00	100,00
* Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus		41,00	100,00
Siilinjärven Kotipolku Oy alakonserni	Siilinjärvi		100,00
* Siilinjärven Kotipolku Oy		100,00	100,00
* Siilinjärven Asumisoikeus Oy			100,00
Kiinteistö Oy Isoharja	Siilinjärvi	100,00	100,00
Kiinteistö Oy Asematie	Siilinjärvi	100,00	100,00

3.2 Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet

Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samoin kuin se määrittelee ne kunnassa. Asetetut strategiset suunnat ja päämäärät samoin kuin kunnan toiminnassa noudatetut arvot välittyvät koko kuntakonsernin toimintaan. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Vastuutahona konsernin tavoitteiden toteutumisesta on konsernijohto.

Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa huomioidaan kuntakonsernin kokonaisuus. Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta tarkastellaan kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti. Konsernista laaditaan tilinpäätös, mutta ei yhteistä numero-osan talousarviota eliminointeineen.

Muutettuja kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentin ns. kriisikuntakriteerejä (Eriyisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely) ja niiden raja-arvoja on sovellettu vuodesta 2022 (tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien).

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Tavoite ja -taso</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Riski-arvio</i>
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Vetovoimainen ja elinvoimainen kunta	Konserniyhtiöiden toiminta tukee ja edistää asukkaiden ja yritysten määrän kasvua sekä Siilinjärveä arvostettuna asuinpaikkana ja yritysten toimintaympäristönä.	Uusien asuntojen, väestön, yritysten ja työpaikkojen määrä.	Kunnan houkuttelevuus ei vastaa väestön / yritysten tarpeita.
Tytäryhteisöjen raportointi toiminnasta konserniohjeistuksen mukaisesti	Peruskunnan raportointiryhti.	Yhtiön talous, toiminta ja strategian toteutuminen	Henkilöriski yhtiöiden avainhenkilöiden osalta.
HYVINVOIVA ARKI			
Kuntalaisten ja Siilinjärven kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin ja arjen turvallisuuden huomioiminen toiminnassa (kuten tilat ja palvelut)	Konserniyhtiöt huomioivat toiminnassaan ja sen kehittämisessä Siilinjärven kunnan hyvinvointikertomuksessa esitetyt hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja tavoitteet.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja –kertomukset.	
ELIVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Yhtiöt noudattavat kunnan hyväksymiä ympäristönsuojelun ohjelmia ja suunnitelmia	Yhtiöt noudattavat ohjeita.	Konserniyhtiöiden toimintasuunnitelmat ja –kertomukset.	Ohjeita ei noudateta

Kriisikuntakriteerit ja niiden täyttyminen

Kriteeri	Tavoitetaso	Seurattavat mittarit	Riskiario
Kriisikuntaa kuvaava tunnusluku (käänteinen): Vuosikatteen ja poistojen suhde on yli 80 %	toteutuu	Vuosikate/poistot	Vuosikatetason nostaminen ei onnistu ja velkaantuminen kasvaa investointien omarahoitusosuuden alentumisen myötä merkittävästi.
Tuloveroprosentti ei ylitä 2,0 % -yksiköllä kaikkien kuntien keskimääräistä painotettua tuloveroprosenttia.	toteutuu	Tuloveroprosentti	Investointeja rajoittava vaikutus.
Asukasta kohden laskettu lainojen ja vuokravastuiden määrä ei ylitä kaikkien kuntien vastaavaa yli 50 prosentilla.	toteutuu	Laina- ja vuokravastuut / asukas.	Leasingrahoituksen ja vuokravastuiden määrä yhdessä lainakannan kanssa ylittää kunnan kantokyvyn.
Laskennallinen lainanhoitokate on yli 0,8.	toteutuu	Lainanhoitokate	Tulorahoitus ei riitä lainojen hoitoon.

Kunta maksaa konserniyhtiöille toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja ylläpitomenoihin seuraavasti (netto):

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	Muutos %
Siilinjärven Pysäköinti Oy	40 000	36 000	35 000	-2,8
Siilinjärven Uimala Oy	683 634	779 000	747 000	-4,1
Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus	310 720	413 400	290 250	-29,8
Siilinjärven Kotipolku Oy	-	-	-	
Kiinteistö Oy Isoharja	-	-	-	
Yhteensä	1 034 354	1 228 400	1 072 250	-12,7

Tytäryhteisöjen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2022–2025

Kiinteistö Oy Siilinjärven Vapaa-aikakeskus Oy

Toiminta-ajatus

Omistaa ja hallita Siilinjärven kunnan Siilinpää nimisestä tilasta RN:o 18:379 vuokrattavaa maa-alaa sekä huolehtia maa-alalla olevasta kiinteistön kunnosta, että kiinteistön yritykset voivat harjoittaa omaa liiketoimintaa turvallisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on huolehtia kiinteistön kunnosta suunnitelmallisesti, ennakoivasti ja minimoiden riskit, että kiinteistössä toimivien yritysten liiketoiminta on sujuvaa eikä kiinteistöstä johtuvia toimintakatkoja esiinny. Kiinteistön peruskorjauksen päätös siirtyi vuoteen 2027. Kiinteistössä on tehty PTS, jonka pohjalta arvioidaan tulevien vuosien akuutit korjaustarpeet ja kustannukset ennen laajempaa peruskorjausta.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riskikohdista on tehty selvitykset, kuntokartoitukset ja/tai ulkopuoliset tarkastukset. Omistajan hyväksymät akuutit isommat korjaukset tehdään ennen peruskorjauksen alkua PTS:n pohjalta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistön kunnosta huolehtiminen ja tilojen toimivuuden kehittäminen auttaa kiinteistössä toimivia yrityksiä liiketoiminnassa. Kiinteistö on rakennettu palvelemaan erityisesti vapaa-aikaan ja terveydenhoitoon liittyviä liiketoimintoja.

Siilinjärven Uimala Oy

Toiminta-ajatus

Edistää uimataitoa sekä tarjoaa aktiivista tekemistä ja virikkeellistä toimintaa vaivattomasti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopiste on tarjota kuntalaisille ja muille käyttäjille monipuoliset kylpylä- ja liikuntapalvelut tukien terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Palveluja kehitetään siten, että palvelujen käyttäminen on sujuvaa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Riski on vanhan allastekniikan ja laitteiston toimintavarmuus. Ulkopuoliset tarkastukset ja tarvittavat kuntokartoitukset tehdään vuosittain ja sen pohjalta huolto- ja korjaustoimilla varmistetaan turvallinen toiminta. Talouden ja toiminnan riskejä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiön toiminta tarjoaa mahdollisuuden asiakkaiden/kuntalaisten fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen sekä tarjoaa toimintaympäristöllään kasvumahdollisuuksia oman toiminnan lisäksi myös muille toimijoille.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palveluja	Kasvattaa kävijämäärää, budjetin mukainen tulos. Palvelujen käyttäminen sujuvaa ja vaivatonta, toiminnan kehittäminen asiakkaita kiinnostavaksi.	Kävijämäärä, tilikauden tulos	Resurssit eivät ole riittävät tavoitteiden saavuttamiseksi. Rekrytoinnin vaikeus.
1.5 Yritys kehittää omaa tekemistä ketterästi	Yhteistyö kunnan, sen konserniyhtiöiden ja kumppaneiden kanssa. Rakennuksen ja laitteiston käyttökuntoisuus edesauttavat kiinteistön käyttötarkoituksen ja emoyhtiölle asetettujen tavoitteiden toteutumista.	Markkinointiyhteis-työ, säännölliset tapaamiset. Budjetissa pysyminen, toteutetaan suunnitelman mukaiset korjaukset/uudistukset	Toimintaympäristöön/toimintaan vaikuttavien tekijöiden yllättävä muutos. Rakennuksen tai tekniikan kunnossa tapahtuu yllättäviä muutoksia ja toiminta joudutaan osittain tai kokonaan keskeyttämään.
2.3 Terveysten ja turvallisuuden edistäminen	Parannetaan kiinteistön energiatehokkuutta ja esteettömyyttä. Toiminta tarjoaa mahdollisuuden asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.	Energiakustannusten ja riskien hallinta. Asiakaspalaute, yhteisöllisyyden vahvistaminen mahdollistamalla erilaisten ryhmien ja järjestöjen toiminta.	Kustannusten hallinta. Ei pystytä vastaamaan asiakaspalautteeseen
2.4 Ennalta ehkäisyyn panostaminen	Yhtiö tarjoaa kylpylä- ja liikuntapalveluja asiakkaiden fyysisen, henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen.	Toiminnan järjestämisen puitteet kunnossa. Huomioidaan toiminnassa turvallisuus, puhtaus, esteettömyys ja viihtyvyys. Suosittelemme, turvallisuuteen liittyvät palautteet.	Käytössä olevien resurssien riittävyys suhteessa palvelutarpeeseen, erityisesti tilanteissa, joissa palvelutarve muuttuu äkillisesti.

Informatiiviset tunnusluvut

Siilinjärven Uimala konserni yhteensä

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vuosikate t€	-513	-10	0	0	0
Poistot t€	-470	-469	-467	-439	-436
Tilikauden tulos t€	-109	-479	-467	-439	-436
Kumulat. ali-/ylijäämä	-8739	-9218	-9685	-10124	-10560
Nettoinvestoinnit t€	0	0	0	0	0
Lainakanta t€	1165	1162	818	508	330
Kunnan takaamat lainat t€	1165	1162	818	508	330

Siilinjärven Pysäköinti Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiön perustehtävänä on huolehtia asemakaavan mukaisesta velvoitepysäköinnistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteinä ovat P-Siilinjärven (ent. pysäköintihallin) ylläpito, ja sen edelleen kehittäminen sekä Siilinjärven keskustan alueella maanpäällisten pysäköintialueiden ylläpito yhteistyössä Siilinjärven kunnan kanssa. Tulevaisuuden keskeisenä tavoitteena ovat mm. P-Siilinjärven käyttöasteen kasvattaminen ja houkuttelevuuden parantaminen.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiön taloudellinen liikkumavara on pieni. Pienet ja yllättävät menot saattavat heilauttaa taloudellista tilannetta merkittävästi, ja sen vuoksi talouden jatkuva seuranta on välttämätöntä. Yhtiön henkilökunta koostuu vain kahdesta osa-aikaisesta työntekijästä. Varahenkilöitä ei ole.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yhtiö tukee toiminnallaan Siilinjärven kunnan elinkeinopoliittisia tavoitteita tarjoamalla pysäköintipalveluja Siilinjärven keskustan alueella.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	selvitetään sähköautojen latausmahdollisuus P-Siilinjärven	selvitystyön valmiusaste (sis. kustannukset)	selvitystyö valmiina odottamassa toimeenpanoa (riippuu kysynnästä)

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vuosikate (liikevoitto/-tappio) €	-77 758	25 000	25 000	25 000	25 000
Poistot € ^{*)}	-60 000	-50 000	-50 000	-50 000	0
Tilikauden tulos (voitto/tappio) €	-124 985	-25 000	-25 000	-25 000	25 000
Kumulatiivinen ali- /ylijäämä	-583 797	-608 797	-633 797	-658 797	-633 797
Nettoinvestoinnit €	-	-	-	-	-
Lainakanta (pääomalaina) €	1 510 768	1 510 768	1 510 768	1 510 768	1 510 768
Omavaraisuusaste-%	-49,3	-56,3	-58,6	-60,9	-58,6

^{*)} Yhtiön hallituksen hyväksymä suunnitelma liikehuoneistojen kirjanpitoarvoarvon alentamiseksi (300.000 €) vuosina 2022-26.

Siilinjärven Kotipolku Oy

Toiminta-ajatus

Yhtiö tarjoaa monipuolisia asumisratkaisuja kuntalaisille ja kuntaan muuttaville uusille asukkaille. Yhtiö harjoittaa vuokra-asuntotuotantoa Siilinjärven kunnan alueella ja hallitsee sekä ylläpitää omistamiaan kiinteistöjä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Yhtiö ja tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy omistavat lähes 700 asuntoa, jotka sijaitsevat eripuolella Siilinjärveä. Asuntoja on tarjolla sekä kerros- että rivitaloissa.

Toiminnan painopisteenä on seuraavina vuosina vanhan asuntokannan ylläpito sekä kehittäminen, ja myös purkupäätöksen saaneiden kohteiden purkaminen mahdollisen purkuavustuksen myötä.

Uusien vuokra-asuntojen rakennuttamista suunnitellaan, mutta käynnistyspäätöksiä tarkastellaan kriittisesti. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) lainoitusvaltuuden pieneneminen ja korkotason kehittyminen vaikuttavat uusien rakennushankkeiden rahoitusmahdollisuuksiin.

Yhtiö on myynyt vuonna 2024 neljä kiinteistöä (143 asuntoa) sijoitusyhtiölle. Myyntituotoilla on maksettu pois myytyjen kiinteistöjen lainat, ja rahoitetaan uusien kohteiden omarahoitusosuuksia.

Vuorelantie 7 valmistuu marraskuussa 2024 vapaarahoitteinen 60 asunnon kerrostalo. Rakenteilla on Silkkiuikuntie 5-7, johon valmistuu 37 uutta rivitaloasuntoa lokakuussa 2025.

Viime vuosien yleinen korkojen nousu on realisoitunut vuonna 2024 Siilinjärven Kotipolku Oy:n vapaarahoitteisissa kohteissa. Tämä tulee heikentämään yhtiön tulosta ja vaikuttaa lähivuosien tulonäkymiin.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Yhtiössä noudatetaan Siilinjärven kunnan riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan ohjeistusta.

Hallitus seuraa yhtiön taloudellista tilannetta säännöllisesti.

Rakennushankkeet toteutetaan KVR-urakoina, jolloin riski lisä- ja muutostöihin eli hankintahinnan nousuun on minimoitu.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven Kotipolku Oy tukee omalla toiminnallaan Siilinjärven kuntastrategian toteutumista.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
<u>Hyvinvoiva arki</u> Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville kohtuuhintaisia ja laadukkaita vuokra-asuntoja	Yhtiö huolehtii vanhasta vuokra-asuntokannasta ja rakennuttaa uusia vuokra-asuntoja.	Kilpailukykyinen vuokrataso (€/m ² /kk) Asukastyytyväisyysmittaus, jossa kysytään mm. laatuasioita	Vuokran määrän (€/m ² /kk) jää alle alueen markkinavuokran. Asukastyytyväisyys mahd. korkealla tasolla.
Kiinteistönpidossa toteutuu omakustannusperiaate ARA- ja korkotukikiinteistöissä (sisältää erityisavustuskohteet)	Vuokranmäärityksessä varaudutaan tuleviin peruskorjauksiin ja korkotukilainojen viiden vuoden välein kohoaviin lainanlyhennyksiin.	Jälkilaskelmat, seuranta että kustannukset ja tuotot ovat tasapainossa	Omakustannusperiaatteen toteutuminen
Kiinteistönpidossa toteutuu pitkäjänteinen kiinteistöhallinnan suunnittelu	Pitkän tähtäimen korjaussuunnitelmat (PTS) laaditaan Vuokranmäärityksessä huomioidaan korjausvaraukset.	PTS-suunnitelmat Jälkilaskelmat: seuranta että kustannukset ja tuotot ovat tasapainossa	Omakustannusperiaatteen toteutuminen Vaparahoitteisen kannan kuluja ei kateta ARA-kannan vuokratuotoilla.
<u>Hyvän arjen turvaaminen vauvasta vaariin</u> Vuokra-asuntojen käyttöaste	Suunnitelmallinen kiinteistönpito ja aktiivinen markkinointi. Rakennuttamisessa huomioidaan esteettömyys ja eri käyttäjäryhmät.	Käyttöaste	Käyttöaste säilyy erinomaisella tasolla, käyttöasteen nostaminen yli 96 %:n.
Uustuotanto / vuokra-asunnot	Taivallahti/ Silkkiuikuntie 5-7 rivitalot käynnistäminen	Valmistumisaste	Valmistuminen vuonna 2025

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
	Vuorelantie 7 AB rakentaminen	Valmistumisaste	Valmistuminen vuonna 2024
	Seuraavien kerros- ja rivitalokohteiden valmistelu.	Valmisteltavien kohteiden lukumäärä.	Peruskorjauksen 5-vuotissuunnitelman toteutuminen
Vuokra-asunnot (vanha rakennuskanta)	Vuokra-asuntojen kunnan ylläpito siten, että ne ovat markkinoitavissa. Huoneistojen tyhjäkäytön minimointi.	Käyttöaste	Käyttöaste 100 %
Tytäryhtiö Siilinjärven Asumisoikeus Oy tarjoaa asumisoikeusasuntoja	Kiinteistöjen laatutason ylläpitäminen.	Käyttöaste.	Käyttöaste 100 %

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vuosikate t€	604	2447	1325	1390	1390
Poistot t€	1692	1835	1110	1200	1200
Tilikauden tulos t€	-111	0	0	0	0
Kumulat. ali-/ ylijäämä	0	0	0	0	0
Nettoinvestoinnit t€	1538	6650	3400	500	1000
Lainakanta t€	36929	54822	46875	45000	44000
Vuokravastuut t€	51	31	13	13	13

Kiinteistö Oy Isoharja

Toiminta-ajatus

Yhtiön päätehtävänä on tuottaa arvoa asiakkaille vuokraamalla tarpeenmukaiset toimitilat sekä kehittää omistamiaan kiinteistöjä ja koko aluetta yrityskeskuksena.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminta jakautunut kahteen painopistealueeseen:

1. Tilojen vuokraus sekä muiden yrityskeskuksessa kysytyjen asiakaspalvelujen tuottaminen.
2. Tilojen kunnostukset ja muutokset rakennusten muoto- ja tekniset ominaisuudet huomioiden vastaamaan asiakkaittemme tarpeita sekä tekninen kunnossapito ja peruskorjaus

Tulevaisuudessa toimistotiloilta vaaditaan enemmän joustavuutta mukautumaan asiakkaan tilatarpeisiin etätyön lisääntyessä ja ns. hybridimallin yleistyessä työpaikoilla. Joulukuussa 2023

valmistunut uusi rakennus I1 täydentää alueen monipuolista tilatarjontaa ja vastaa tulevaisuuden tilatarpeisiin niin toimitilojen kuin kokous- ja neuvottelutilojen osalta.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Toimintaa suunniteltaessa ja eri tehtäviä toteutettaessa on riskienhallintaan kiinnitetty erityistä huomiota. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi vuokraustoiminnassa on määritelty vuokravakuudet sekä hallituksen hyväksymä perintäohjeistus. Rakennusten korkean iän tuomat taloudelliset riskit pyritään hallitsemaan tarkkailemalla rakennusten kuntoa, tekemällä niissä tarvittavia kuntotutkimuksia sekä suunnitelmallisella pitkäjänteisellä korjaus- ja kunnostustyöllä. Turvallisuusriskien osalta tietotekniset suojausratkaisut ovat jatkuvassa päivityksessä ja alueelle on asennettu kameravalvontajärjestelmä, ennalta ehkäisemään niin henkilöille kuin omaisuudelle tapahtuvaa vahingontekoa. Kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvien riskien kartoitus on päivittäiseen toimintaan liittyviä ennalta ehkäiseviä toimenpiteitä korkean turvallisuustason säilyttämiseksi. Myös asianmukaiset rakennusten turvallisuuteen liittyvät viranomaistarkastukset suoritetaan ajallaan. Niukat henkilöstöresurssit muodostavat toiminnalle riskin, jota on pyritty hallitsemaan työhyvinvointia edistämällä. Lisäksi yhtiöön on palkattu ostopalveluna kiinteistövastaavan tehtäviä hoitava henkilö, jonka tehtävänä on suunnitella vuosittaisia korjaustöitä ja ohjata kiinteistöhuollon toimintaa. Niin taloudellista kuin muutakin toimintaa valvoo yhtiön hallitus sekä valittu tilintarkastusyhteisö.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kiinteistö Oy Isoharja; INNOCUM yrityskeskuksena tukee Siilinjärven kuntastrategiaa luomalla merkittävänä työssäkäynnin keskittymänä elinvoimaa ja hyvinvointia niin kunnan kuin koko Pohjois-Savon alueelle yhteistyössä paikallisten ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa. Syksyllä 2023 Kiinteistöyhtiön strategia on päivitetty yhä paremmin vastaamaan kuntastrategian tavoitteisiin.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
<u>1.4 ja 2.5 Kuntastrategia</u> Kiinteistöjen käyttöasteen pitäminen taloudellisesti kannattavalla tasolla	Vastata niin uusien kuin nykyisten asiakkaiden tilatarpeisiin ylläpitämällä sekä parantamalla vuokrattavien tilojen tasoa.	Tilavuokrauksen taloudellinen käyttöaste -%. Sijoitetun pääoman tuotto -%.	Yli 92 %. Yli 4 %.
<u>1.4 Kuntastrategia</u> Markkinointinimen INNOCUM tunnettavuuden lisääminen	Verkostoitumalla ja järjestämällä yritystapahtumia; Viestinnän lisääminen some kanavissa asiantuntija organisaation avustamana	Pääverkostokumppani -tapahtumiin osallistuminen Some kanavien vaikuttavuuden mittaaminen	Yksi maakunnallisesti merkittävä kumppani (KaIPa 2024-25), Vähintään yksi merkittävä tapahtuma /vuosi, Viikoittain tapahtuvat some päivitykset ja esillä olo kanavilla.
<u>3.3 Kuntastrategia</u> Nykyisen rakennuskannan vuosittaisten suunniteltujen korjausten ja investointien	Korjaussuunnitelman jatkuva päivittäminen kiinteistöjen korjaustarpeet huomioiden.	Korjaus- ja investointisuunnitelman toteutuminen	Budjetoitu tavoite

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
toteuttaminen siten, ettei velkapääoma kasva nykyisestään			
<u>3.3 Kuntastrategia</u> Toiminnan kasvattamien uuden I1 toimitalon tilojen myötä. Asemakaavassa olevien tonttien hyödyntäminen	Uuden I1 toimitalon vapaana olevien tilojen vuokraaminen. Isoharjantie-Soutajantien yhdyntien valmistuminen	Käyttöaste Tonttien vuokraus	uuden rakennuksen osalta 85 % yksi aiesopimus

Yhtiö on asettanut kuntastrategiaa tukevia tavoitteita, mutta ei varsinaisia valtuustoon nähden sitovia tavoitteita

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Vuosikate t€	823	1153	1341	1390	1430
Poistot t€	505	816	887	865	845
Tilikauden tulos t€	78	92	123	175	182
Kumulatiivinen ylijäämä	3602	3611	3778	3988	4218
Nettoinvestoinnit t€	7203	50	150	200	250
Lainakanta t€	13996	12617	12425	11149	10572
Leasing vuokravastuut t€	10	0	20	10	5
käyttö-m2	22500	23000	22529	22529	22529

4 TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Vakaan talouden lähtökohtana on, että toiminnan menokehitys sopeutetaan keskeisten tuloerien kehitykseen. Sopeutuksen onnistuminen on nähtävissä tuloslaskelmaosassa tulo-rahoituksen riittävytenä eri suunnitelmavuosina. Talousarvion tuloslaskelmaosasta on kaksi laskelmaa, talousarvion sitovuutta osoittava tuloslaskelmaosa ja toiminnan kokonaisuutta osoittava tuloslaskelmaosa (osa 6).

Vuoden 2025 toimintakatteeseen esitettiin palvelualueiden puolelta toiminnallisia muutoksia n. -0,6 milj. (1,0 %) edestä. Näitä varauduttiin huomioimaan raamissa yht. -0,5 milj. euroa. Palkankorotuksiin arvioitiin n. -1,0 milj. euroa (2,5 %), TE-uudistuksen kokonaisvaikutuksiin varattiin n. -1,8 milj. ja vuoden 2024 Yt-neuvotteluissa sovittujen vapaaehtoisten vapaiden osuutta palautettiin kulupohjaan -0,4 milj. euroa. Vähennyksinä raamissa huomioitiin poistuvat pelastuslaitoksen kuluvaraukset 0,6 milj., tasapainottamisohjelmaan jo aiemmin kirjatut erät n. 0,6 milj. ja tasapainottamiseen tarvittava n. 0,8 milj. euron lisäys. Kunnanhallituksen asettama toimintakatetavoite muodostui em. erillä -63,816 milj. euroon ja toteutettu talousarvio päättyi -63,854 milj. euroon, kasvu 3,0 % vuoden 2024 muutostalousarviosta. Tulos talousarviovuodelta muodostui n. 0,7 milj. euroa ylijäämäiseksi tiukan toimintakatetavoitteen ohella myös valtionosuuksiin tulleen lisäyksen myötä, vaikka poistojen määrä tarkentui raamissa huomioitua suuremmaksi. Kumulatiivinen ylijäämä vahvistuisi em. tuloksella ja arvioidulla vuoden 2024 tuloksella n. 5,3 milj. euroon.

4.1 Tulot ja menot

Menojen ja tulojen muutokset voimassa olevaan talousarvioon nähden on kommentoitu alla olevassa tekstissä kunnan **ulkoisen** tuloslaskelman mukaisesti. Tuloslaskelmaosan luvuissa ovat mukana myös kunnan taseyksiköistä toimitilojen ylläpito. Palvelu- ja tulosalueiden omissa tuloslaskelmissa ovat mukana kunnan eri toimintojen väliset sisäiset erät.

Toimintatulot pysyvät vuoden 2024 muutostalousarvion tasolla, tuloja kertyy kuntaan yhteensä 14,820 milj. euroa. Euromääräisesti suurin muutos 0,406 milj. eurolla kohdistuu myyntitulojen ryhmään, jossa eniten kasvavat opetuspalveluiden kotikuntakorvaukset. Maltillista kasvua on arvioitu myös hulevesimaksuihin, joukkoliikenteen myyntituloihin ja yhteistoiminta-alueiden korvauksiin. Valtiolta saatavat hankeavustukset ja työpalveluiden siirrot valmistuvien kouluhankkeiden valvontakuluista investointipääomiin supistuvat. Myyntitulojen osuus kaikista toimintatuloista on n. 39,1 %.

Maksutuotoissa päivähoitomaksut jatkavat vähenemistään. Vielä 2022 niitä kertyi n. 0,990 milj. euroa, mutta nyt talousarviovuodelle ennakoidaan enää n. 0,597 milj. euron kertymää. Alenemaa vuoteen 2024 arvioidaan n. -0,100 milj. euroa. Asiakasmäärien vähentymisen ohella siihen vaikuttaa asiakasmaksujen valtakunnallinen uudistus mikä laskee tulokertymää, koska maksujen tulo-rajoja nostetaan vuosittain indeksisidonnaisesti ja entistä useampi perhe saa maksuttoman varhaiskasvatuksen. Kurssimaksuissa, rakennusvalvonnan maksuissa ja maankäytön korvauksissa odotetaan hivenen kasvua. Maksutuottoja kertyy kaikista toimintatuotoista n. 10,8 %.

Tuet ja avustukset ryhmässä valtiolta saatavat avustukset vähenevät edelleen, koska sivistyspalveluihin haettavien avustusten määrän odotetaan yhä laskevan. Sen sijaan muilta saatavien tukien ja avustusten odotetaan hieman kasvavan samoin kuin koulumatkatuen. Tukien ja avustusten osuus toimintatuotoista on n. 9,2 % ja kokonaisalenemaa n. -0,100 euroa.

Muiden tuottojen osuus kaikista toimintatuotoista on suurin, ne muodostavat yht. n. 40,9 % kaikista toimintatuotoista. Tämä johtuu vuokratuottojen (rakennukset, tontit, asunnot) ja

tonttien/maa-alueiden myyntitulojen osuuden painottumisesta sotien jälkeisessä kuntakokonaisuudessa. Vuokratuottojen kokonaisuus pysyy ennallaan, mutta asuntojen vuokratuotot alenevat ja toimitilarakennusten vastaavasti kasvavat. Tämä johtuu asuntojen osalta siitä, että vuoden 2024 talousarviossa näkyi virheellisesti vielä 0,500 milj. euroa tilapäisen suojelun piirissä olevien maahanmuuttajien vuokriin budjetoituja tuloja, jotka kuitenkin ovat supistuneet noin vajaan viidesosaan tästä. Toimitilarakennusten vuokratuottoihin ja tontinvuokriin on arvioitu yht. n. 0,300 milj. lisätuloja. Käyttöomaisuuden luovutusvoitoista (maan/tonttien myynti) ja maankäyttö sopimuksista on arvioitu saatavan n. 1,1 milj. euroa eli budjettisummaa ei ole tarkistettu. Pysäköintivirhemaksut jatkavat edelleen vähenemistään eivätkä ne enää kata toiminnasta aiheutuvia kuluja tuottosumman jäädessä vaatimattomaksi.

Toimintamenot ovat tuloslaskelmassa -78,761 milj. euroa, kasvua yht. 2,5 %:n edestä eli euroina n. 1,930 milj.

Henkilöstömenojen osuus tästä on 53,5 % eli euroina -41,520 milj. Kasvua on 0,627 milj. eli 1,5 %. Sopimuskorotuksiin on varattu 2,5 %:n kasvu (1,0 milj.). Vuoden 2024 yt-neuvottelujen tuloksena henkilöstömenojen pysyvistä säästöistä pitäisi kertyä yht. -0,7 milj. euroa ja sen talousarviovuodelle kohdistuvan vuosivaikutuksen olla n. -0,4 milj. euroa. Työllisyyspalveluiden muutoksista aiheutuvista palkkatuella työllistettävien palkkakulut vähenevät koko kunnassa n. -0,1 milj. euroa. Saman verran kasvaa eläkekulujen tasausmaksu. Henkilösivukulujen keskimääräisessä maksuprosentissa on yht. vain 0,14 %-yksikön kasvu sairausvakuutusmaksun noustessa ja vastaavasti työttömyysvakuutusmaksun alentuessa.

Henkilöstömenojen kasvu on euromääräisesti suurinta Sivistyspalveluissa yht. n. 0,7 milj. euroa. Elinvoima- ja yhteisten palveluiden henkilöstömenot puolestaan vähentyvät n. -0,2 milj. eurolla. Tämä johtuu työllisyyspalveluiden siirtymisestä Kuopion työllisyysalueelle ja palkkatukityöllistettävien määrän vähentymisestä sekä siirtymisestä suoraan työllistettävään yksikköön. Käytännössä palkkatuella työllistetään jatkossa vain ennen TE-uudistuksen voimaantuloa sovituilla sopimuksilla olevat. Konsernipalveluiden ja teknisten palveluiden henkilöstömenoihin on arvioitu yht. n. 0,1 milj. euron lisäys.

Budjetoituja henkilötyövuosia on yhteensä 779,9. Määrä vähenee palvelualueiden raportoinnin perusteella yhteensä -19,1 henkilötyövuodella. Vähentymiseen vaikuttaa yt-neuvottelujen lopputulos sekä varhaiskasvatuksen ryhmien vähentyminen. Henkilötyövuotta vastaava henkilöstömeno muodostuu em. luvuilla 54 041 euroon.

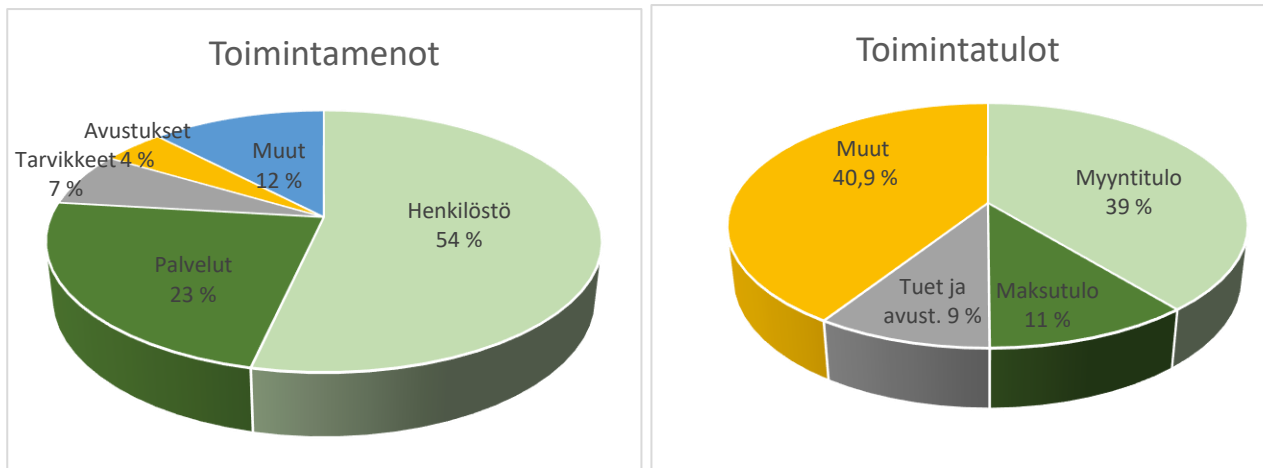
Palvelujen ostot kasvavat -18,391 milj. euroon eli kasvua kertyy n. 1,0 milj. euron edestä, 5,6 %. Asiakaspalvelujen ostot säilyvät käytännössä vuoden 2024 tasolla, jolloin varhaiskasvatuksen palveluseteliostoihin käytetään n. 3,7 milj. euroa ja asiakaspalveluiden kokonaissumma on yht. 4,9 milj. euroa. Muiden palveluiden ostoissa merkittävin korotus liittyy kunnan maksamiin yhteistoimintaosuuksiin, joihin tulee uutena Kuopion työllistämisalueelle maksettavat korvaukset n. 1,6 milj. euroa (valtiolta siirtyvät) ja niihin liittyvä kunnan oma satsaus n. 0,2 milj. euroa (hankeosuudet + ostopalvelut). Pelastuslaitoksen varallaolokorvaukset poistuvat yhteistoimintaosuuksista -0,6 milj. eurolla. Lisäksi muissa palveluissa määrärahoja on korotettu ICT-palveluihin ja kuljetuksiin. Toisaalta asiantuntija-, toimisto- ja puhtaanapitopalveluiden käyttöä on karsittu kuin myös rakennuksiin käytettäviä kunnossapitopalveluita. Palveluiden ostojen osuus kaikista toimintamenoista on yht. 23,4 %.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ryhmään käytetään yht. -5,262 milj. euroa ja se vastaa 6,7 % toimintamenojen kokonaisuudesta. Ryhmän menot supistuvat n. -0,157 milj. euroa energiakulujen alenemisen vuoksi. Muilta osin ostoissa on vain pieniä muutoksia suuntaan ja toiseen.

Avustusten osuus kaikista toimintamenoista on n. 4,3 % eli -3,418 milj. euroa. Kasvua tähän on huomioitu määrärahoissa 0,340 milj. euroa. Kotitalouksille annettavat avustukset supistuvat n. -0,108 milj. eurolla, mutta yhteisöille annettavat avustukset kasvavat 0,448 milj. eurolla. Kasvusta 0,560 milj. johtuu TE-uudistuksen myötä kohonneista rahoitusosuuksista työmarkkinatukeen ja uudistuksen myötä tulleista perus- ja ansiopäivärahan rahoitusosuuksista.

Muille yhteisöille annettavissa avustuksissa on laskua n. 0,112 milj. euron edestä, johtuen suurimmaksi osaksi konserniyhtiöille annettavien avustusten pienentymisestä.

Muut toimintamenot ryhmä muodostaa peräti 12,1 % kaikista toimintakuluista, ollen -9,544 milj. euroa. Käytännössä valtaosan tästä muodostavat ulkopuolisilta vuokratut toimitilat ja leasinglaitteina vuokratut ict-laitteet ja kalustot. Toimitilojen vuokrissa on nousua n. 0,293 milj. euroa ja koneissa ja laitteissa n. 0,053 milj. euroa. Viipaleratkaisuja on sisätilaongelmien vuoksi ennestään talousarviossa yht. viidellä eri koululla ja yhdellä päiväkodilla. Viipaleiden kokonaiskustannukset ovat toimitilapalveluiden ilmoittamana edelleen n. 1,9 milj. euroa vuodessa. Vasta vuonna 2026 viipaleiden osuus pienenee n. neljäsosaan.

Toimintakate heikkenee -1,847 milj. eurolla -63,854 milj. euroon. Kasvua vuoden 2024 muutostalousarvioon on 3,0 %. Toimintatulojen ennakoidaan pysyvän ennallaan, mutta menojen kasvu on henkilöstömenojen ja etenkin palvelujen ostojen vuoksi voimakasta.

Palvelualueiden toimintakatteiden kasvut muutostalousarvioon 2024 nähden on merkitty alla olevaan taulukkoon.

Palvelualue / ulkoiset, 1 000 e	TA 2024	muutokset	TA 2025	muutos %
Konsernipalvelut	3 846	-1 010	2 836	-26,3
Elinvoima- ja Yhteiset palvelut	10 259	1 926	12 185	+18,8
Sivistyspalvelut	41 362	758	42 120	+1,8
Tekniset palvelut	6 540	173	6 712	+2,6
Yhteensä	62 006	1 847	63 854	3,0

Konsernipalveluiden palvelualueen toimintakatteen kokonaisuutukseen vaikuttavat eniten pelastuslaitoksen eri oikeusasteissa oleviin varallaolokorvauksiin tehtyjen kulujen poistuminen (0,600), konserniyhtiöille maksettaviin avustuksiin ja muihin kuluihin tehty vähennys (0,200 milj.) sekä rahoittajien laskuttamien leasingkohteiden kiinteistöverokulujen korjaus käyttäville yksiköille aiheuttamisperiaatteen mukaisesti (0,200). Yhteistoiminta-alueiden talousarvioissa olevaa hienoista kasvua kattaa puolestaan tarkastuslautakunnan ja keskusvaalilautakunnan kulujen pienentyminen.

Elinvoima- ja Yhteisten palveluiden toimintakate kasvaa elinvoimapalveluiden puolella merkittävästi Te-uudistuksen muuttaessa työllisyyspalveluiden talousarviota. Työllisyyspalveluiden lisäys on yht. 1,765 milj. euroa, mikä johtuu rahoitusvastuun lisäyksestä sekä Kuopion työllisyysalueelle maksettavista korvauksista (valtiolta siirtyneet) verrattuna kunnan aikaisempaan resurssointiin. Lisäksi maahanmuuttopalveluiden toimintakate on

heikentynyt n. 0,100 milj. eurolla. Yhteisten palveluiden toimintakate on heikentynyt n. 0,126 milj. eurolla. Määrärahoja on lisätty ruoka-, puhtaus-, ict- ja henkilöstöpalveluihin.

Sivistyspalveluiden toimintakatteen kasvusta merkittävimmän osan muodostaa opetuspalveluiden (0,727 milj.) lisäykset. Näistä henkilökulujen osuus on n. 0,7 milj. ja palvelujen ostot 0,3 milj. euroa. Opetuspalveluissa myös muista kunnista saatavat kotikuntakorvaukset nostavat saatavien tulojen määrää, jotka kasvavat yht. n. 0,4 milj. eurolla. Varhaiskasvatuksessa tulot jatkavat pienentymistään, mutta toisaalta myös menoja on saatu vähennettyä. Niinpä sen ja vapaa-aikapalveluiden (kirjasto, kansalaisopisto, liikunta ja nuorisola) muutokset jäävät toimintakatteen osalta vähäisiksi ja kompensoivat toisiaan.

Teknisten palvelujen toimintakatteen kasvu muodostuu toimitilapalveluiden (0,151 milj.) ja teknisen hallinnon ja varikkopalveluiden puolelle (0,128 milj.). Molemmissa on nousseet vuokratkustannukset ja varikon puolella on vähentynyt investointeihin kohdistuvat laskutukset. Kuntatekniikan puolella on lisäystä tuloissa (mm. hulevesi) ja vähennystä kuluihin käytettävissä määrärahoissa.

Palvelualueiden ja tulosalueiden muutoksista löytyy lisätietoja käyttötalousosan tulosaluekohtaisista teksteistä. Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjetta suunnitelman mukaisista poistoista on noudatettu vuoden 2013 tilinpäätöksestä lukien. Poistojen kokonaismäärä sisältää talousarviovuonna lisäpoistoja n. 1,7 milj. euroa kohdistuen Ahmon koulukiinteistön (tai muiden) tasearvoon 0,8 milj., terveyskeskukseen n. 0,4 milj., ja arvioituun Fontanella kokonaisuuden (Uimala + Vapaa-aikakeskus) osakkeiden/pääomallinen alaskirjaukseen n. 0,5 milj. euron edestä. Näistä kohteista jää tasearvoa vielä tulevinakin vuosina poistettavaksi (pl. Ahmo). Muita käytöstä poistuvia toimitiloja ei ole tässä vaiheessa huomioitu. Poistettavien kohteiden myynti tai niihin kustannukset kattavan muun toiminnan osoittaminen ei ole käytännössä tuottanut tulosta. Tasearvoja pyritään poistamaan jaksottamalla niitä ylijäämän salliessa.

4.2 Verotulot

Siilinjärven kunta on korottanut tuloveroprosenttiaan 0,75 prosenttiyksikköä vuodelle 2010, 2012 ja 2020. Vuodelle 2014 korotus oli 1,00 prosenttiyksikkö. Vuoden 2023 tuloveroprosentti muuttui lakisääteisesti, kun kunnan tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyessä kunnalta Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle. Tuloveroprosentti tuli määrätä vuodesta 2024 alkaen kymmenyksen tarkkuudella. Kunnan tuloveroon 9,4 % ei esitetä muutosta.

Kiinteistöveroä korotettiin viimeksi 2014. Yleisen kiinteistöveroprosentin määrääminen eriytettiin rakennusten ja maa-alueiden osalta lainsäädäntömuutoksella vuodesta 2024 alkaen. Alaraja maa-alueiden osalta on määriteltävä 1,30 prosenttiin ja yläraja on 2,00. Alarajan korotus oli kunnan osalta 0,05 %-yksikköä. Rakennusten osalta raja-arvot säilyivät ennallaan ollen 0,93–2,00. Kunnan yleinen kiinteistöveroprosentti jäi rakennusten osalta ennalleen, ollen 1,25 %.

Voimassa olevat tuloveroprosentit Pohjois-Savon kunnissa vuonna 2024 vaihtelivat 7,9–9,9 prosentin välillä. Koko maan painotettu veroprosentti vuonna 2024 oli 7,46 % ja vuoden 2025 prosenttiin odotetaan lievää nousua. Kiinteistöverossa rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti ja muiden asuinrakennusten veroprosentin vaihteluväli on yhdenmukaistettu välille 0,93–2,00 prosenttia. Vakituiseen asumiseen käytettävien rakennusten veroprosentti vaihtelee 0,41–1,00 prosentin välillä. Pohjois-Savon kunnissa voimassa olevat prosentit yleisessä kiinteistöverossa vuonna 2024 olivat 0,93–1,50 prosenttia, muiden asuinrakennusten 0,93–1,70 prosenttia ja vakituisten asuinrakennusten 0,45–0,80 prosenttia.

Kunnan veroprosentit ja verotettava tulo:

*ennuste	2019	2020	2022	2023	2024	2025
Tuloveroprosentti	21,25	22,00	22,00	9,36	9,4	9,4
Verotettava tulo, milj. euroa	367,9	373,1	396,4	443,3*	463,4*	500,6*
Verotettava tulo, euroa/asukas,	17 173	17 558	18 670	20 821*	21 875*	23 756*
Yleinen kiinteistöveroprosentti	1,25	1,25	1,25	1,25		
-maa-alueet					1,30	1,30
-rakennukset					1,25	1,25
Vakituinen asuinrakennus	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut asuinrakennukset	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Rakentamaton tontti	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00

Vuoden 2024 verotulojen kokonaisarvio on n. 59,3 milj. euroa, mikä poikkeaa muutostalousoarviosta noin +0,6 milj. euroa. Kunnan tuloveron tuotto on nyt muodostumassa sille tasolle, johon soten poistuminen ei enää vaikuta. Edellisvuoteen verrattuna alenemaa on n. -3,4 %, mikä on vähemmän kuin koko maan keskiarvo (-5,6 %). Mikäli veroennuste toteutuu, juuri kunnallisverosta kertyisi tuo kokonaisarvion lisäys.

Vuodesta 2022 kunnan yritysten maksamat yhteisöverot olivat huipputasolla, mikä näkyy kuluvan vuoden yhteisöverotuotossa siitä huolimatta, että muutoin yhteisöverokertymiin on ennakoitu heikennystä n. -0,2 milj. eurolla. Kiinteistövero kertyisi vastaavalla summalla enemmän.

Kunnan verotuloennuste vuosille 2024–2027 perustuu Kuntaliiton syyskuun kehysarvioihin ja kunnan omiin ennusteisiin. Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä kasvattaa kunnallisverotuksen efektiivisyyttä poistamalla tulosta tehtävän ansiotulovähennyksen ja kasvattamalla vastaavasti ensisijaisesti valtion verosta tehtävää työtulovähennystä. Poisto nostaa kunnallisveron tuottoa ja parantaa kunnallisveron efektiivisyyttä keskimäärin n. 0,25 %. Kunnallisveroa kasvattaa lisäksi vakuutusmaksujen muutokset (työttömyysvakuutusmaksun ja päivärahamaksun maksuprosentteja lasketaan) ja eläketulovähennyksen pienentyminen. Ansioituloissa arvioidaan koko maan tasolla kasvua n. 3,1 % ja tilitettävä kunnallisvero kasvaa n. 5,3 %. Kunnan omassa verokehityksessä kasvu jää hieman pienemmäksi. Väestöennuste poikkeaa Kuntaliiton ja kunnan omien ennusteiden osalta. Vaikutus on huomioitu laskelmissa, poikkeamalla on vaikutusta kunnan jako-osuuden määräytymiseen.

Tilitettävässä yhteisöverossa tapahtuu arviolta n. -0,6 %:n pudotus koko maan osalta. Kunnan oma ennuste pohjautuu kuitenkin kehysten ohella myös ilmoitettuihin tilinpäätös-/verotietoihin kuntaan veroja maksavista yrityksistä sekä verohallinnon ennakkotietoon kunnan jako-osuudesta. Niiden perusteella yhteisöveron tuotto laskee selvästi vuodelle 2025.

Kiinteistöveron tuotto on tasaista. Uutena verotulona kertyy kaivosvero Yaran toiminnasta.

Verohallinnon tilitysjärjestelmä kunnille perustuu jako-osuusarvioihin, joita verohallinto tarkistaa vuosittain verotustietojen valmistuttua kuntakohtaisesti ja veronsaajaryhmittäin (valtio, kunnat, seurakunnat). Lopulliset verotustiedot valmistuvat noin kahden vuoden viiveellä, jonka jälkeen kunnat saavat oikaisutilitykset. Maksuunpantavat oikaisutilitykset vaikeuttavat tilitysjärjestelmän ennustettavuutta. Vuodesta 2018 alkaen tuloverotuksen valmistuminen on muuttunut verovelvolliskohtaiseksi.

Verotuloennuste on seuraava:

Milj. euroa	TP 2023	TA 2024 muutos	TA 2024 ennuste	TA 2025	Muutos % 2024-25	Koko maan muutos %
Kunnan tulovero	46,1	43,9	44,5	46,5	4,5	5,3
Yhteisövero	6,1	8,0	7,8	6,6	-15,4	-0,6
Kiinteistövero	6,8	6,8	7,0	7,0	0,0	2,6
Yhteensä	59,0	58,7	59,3	60,1	1,3	4,1
Kaivosvero				1,2	100,0	-
Yhteensä	59,0	58,7	59,3	61,3	3,4	

4.3 Valtionosuudet

Uudistettu laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan 1.1.2015 alkaen. Laskennalliset kustannukset muodostuvat asukasluvun, vuosittain vahvistettavien perushintojen ja eri kriteerien ja niiden kertoimien avulla. Soten poistuttua 2023 alkaen, valtionosuus supistui merkittävästi. Sairastavuus kriteeri poistui sekä ikäryhmistä kaikki yli 16-vuotiaat. Muutos vaikutti myös verotulotasaukseen sekä veroperustemuutoksista johtuviin kompensatioihin, myös hinnat muuttuivat. Valtionosuudesta tuli "menneisyyteen perustuva soten jakojäännös". Tämän vuoksi kuntien rahoitusjärjestelmän uudistustyö on aloitettu ja sen voimaantulon tavoitteeksi asetettu vuosi 2026 ennätti jo lykkääntyä vuoteen 2027.

Vuoden 2025 peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia nostaa ikärakenteen ja muiden kriteerien perushintoihin tehty 3,4 %:n indeksikorotus, jota tosin vähennetään 1 %:n indeksileikkauksella vielä vuoteen 2027 saakka. Merkittävä lisäys kertyy myös TE-palvelujen järjestämistä vastuun siirtymisestä kuntiin ja siihen osoitetusta valtionosuusrahoituksesta. Uudistuksen rahoitus ei ole täysimääräinen. Yhteenlasketusta laskennallisten kustannusten summasta kuntien rahoitusosuus vuonna 2025 on ennakkotiedon mukaisesti n. 1 467,53 euroa/asukas.

Valtionosuusjärjestelmää käytetään valtion ja kuntien välisen rahoituksen järjestelyihin. Tämä näkyy erityisesti veromenetyksen kompensatio ja verotulotasauksen erissä. Em. seikat hankaloittavat kuntien välistä tarkastelua. Lisäksi sote-uudistuksen jälkeen tasauseriä tuli lisää: muutosrajoitin tasaa siirtyvien menojen ja niihin kohdistuvien tulojen välistä epäsuhtaa 40 %:in omavastuuosuuteen saakka. Tämä muutos jää pysyväksi. Siirtymätasaus puolestaan tasaa kunnan kokonaisuutosta (kunta – valtio muutos neutraaliksi), jonka kunnittaiset vaikutukset rajoitettiin +/- 60 euroon per asukas. Siirtymätasaukset jäävät pysyväksi siirtymäajan jälkeen 2027. Lisäksi hyvinvointialueille siirretään valtiovarainministeriön tarkennettujen laskelmien mukaan lisäeriä, joiden perinnät kunnilta päättyvät myös 2027. Soten poistumisesta johtuvien tasauserien; muutosrajoittimen ja siirtymätasauksen laskelma perustuu Valtiovarainministeriön julkaisemaan tietoon. Kunnan maksuosuus vuodelle 2025 soten siirtymisestä on n. 4,8 milj. euroa.

Vuoden 2025 veromenetyksen kompensatioita pienentää tehty päätös korvata ansiotulovähennys työtulovähennyksellä. Käytännössä muutos nostaa verotuloja. Verotulotasauslaskelma perustuu Valtiovarainministeriön ilmoittamaan summaan.

Kokonaismäärä vuoteen 2024 nähden supistuu lähinnä verotulotasauksen ja veromenetyksen kompensatioiden myötä. Ikärakennetekijät eivät enää kasvata valtionosuutta, mikäli väestön määrä laskee ja erityisesti ikäluokat 0–15-vuotiaissa. Valtionosuuksien ennakkotiedot on julkaistu syyskuussa 2024. Tiedot täsmentyvät joulukuussa julkaistavissa valtionosuuspäätöksissä.

Valtionosuuden kokonaismäärää (pl. opetus- ja kulttuuriministeriön osuus) tarkastellessa voidaan todeta sen muodostuvan keskimäärin 693 euroon asukasta kohden koko kuntakentässä.

Siilinjärven osuus on vastaavasti 591 euroa. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuuteen vaikuttaa mm. lukion pienentyneet oppilasmäärät sekä kasvaneet omarahoitusosuudet. Laskeneet oppilasmäärät lukiossa vähentävät oppilasmäärästä saatavan korvauksen alle maksettavan omarahoitusosuuden. Valtionosuustiedot valmistuvat tämän osalta vasta joulukuussa.

Arvio valtionosuuksista on seuraava:

1 000 euroa	TP 2023	TA 2024 muutos	TA 2024 ennuste	TA 2025	Muutos %
Peruspalvelujen laskennalliset kustannukset	40 418	41 029	41 029	44 117	7,5
Kunnan omarahoitusosuus	-28 957	-29 485	-29 485	-31 244	6,0
Valtionosuus laskennallisiin kustannuksiin	11 461	11 544	11 544	12 873	11,5
Valtionosuus % kunnassa	28,36	28,17	28,17	29,18	
Valtionosuus % keskimäärin	22,09	21,92	21,92	25,02	
Lisäosat	625	635	635	681	7,2
Lisäykset ja vähennykset	-1 416	-1 397	-1 397	-1 128	-19,2
Veromenetysten kompensatiot	3 085	3 020	3 020	1 393	-53,9
Verotulotasaus	4 633	5 011	5 011	3 520	-29,8
Sote muutosrajoitin ja siirtymätasaus	-5 049	-5 332	-5 332	-4 763	-10,7
Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus	-2 244	-1 857	-1 857	-1 976	6,4
Valtionosuus yhteensä	11 096	11 623	11 623	10 600	-8,8

4.4 Rahoitustulot ja -menot

Korkotulot 0,638 milj. euroa sisältää Kuopion Veden pääomalainalle ja perustamislainalle laskettavan koron. Muut rahoitustulot koostuvat osinkotuloista ja niitä on arvioitu saatavan noin 0,820 milj. euroa. Kassavarojen sijoituksia ei ole ennakoitu (ts. ei ole oletettu olevan) eikä niistä mahdollisesti kertyviä tuottoja. Eriytetyn taseyksikön jäännöspääoman korko on 1,600 milj. euroa (sisäinen erä).

Euroopan keskuspankki on hiljalleen alkanut alentaa ohjauskorkoja, minkä vuoksi korkotaso on kääntynyt laskuun. Laskun on ennakoitu jatkuvan niin, että 3 kk Euribor saavuttaisi 2 %:n tason syksyyn 2025 mennessä. Tämän vuoksi pitkäaikaisten lainojen korkomenoja on arvioitu kertyvän 1,250 milj. euroa, mikä olisi n. 0,200 milj. kuluvaan vuotta vähemmän. Maksuvalmiutta joudutaan kuitenkin vuosittain tukemaan myös lyhytaikaisilla luotoilla.

Muut rahoitusmenot koostuvat eriytetyn taseyksikön sisäisestä jäännöspääoman korosta (sisäinen erä).

4.5 Vuosikate

Vuosikate ilmoittaa kuinka paljon kunnan tulorahoituksesta jää juoksevan toiminnan kulujen jälkeen käytettäväksi investointeihin. Mikäli vuosikate riittää kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli poistot, on kunnan talous tuloslaskelman valossa tasapainossa. Tästä huolimatta kunta voi velkaantua, koska nettoinvestoinnit ovat useimmiten poistoja suuremmat. Rahoituksellisesti tasapainoisessa tilanteessa vuosikatteen tulisi riittää nettoinvestointeihin.

Vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa vuosikatetta muodostui 8,293 milj. euroa ja tilikauden tulos on 0,694 milj. euroa ylijäämäinen. Kunnan talous on sekä tuloksen että rahoituksen suhteen tasapainossa.

Kunnan poistonalaisten uusinvestointien määrä (6,768 miljoonaa euroa) on talousarviovuonna n. 0,819 milj. euroa suunnitelmanmukaisia poistoja suurempi. Poistoihin on suunniteltu kirjattavaksi suunnitelmanmukaisten poistojen lisäksi talousarviovuodelle tasearvojen alaskirjauksia n. 0,800 milj. Ahmon koulukeskuksesta (+muut), n. 0,350 milj. terveyskeskuksesta ja 0,500 milj. Fontanella kokonaisuudesta (Uimala ja Vapaa-aikakeskus). Tuloksen näkökulmasta vuosikate mahdollistaa talousarviovuodella näiden alaskirjaukset em. summilla. Kohteisiin jää vielä runsaasti myöhemmin alas kirjattavaa.

4.6 Tilikauden tulos ja ali- ja ylijäämä

Suunnitelmanmukaiset poistot ovat talousarvion tuloslaskelmaosassa kunnan tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen.

Vuoden 2024 talousarvion tuloksen ennakoidaan muodostuvan n. 1,400 milj. euroa ylijäämäiseksi. Estimaatin mukainen kehitys tarkoittaisi kumulatiivisen tuloksen kasvua n. 4,651 milj. euroon. Vuodelle 2025 tuloskehitys muodostuisi talousarvioesityksen mukaisesti n. 0,694 milj. euroa ylijäämäiseksi. Tämä vahvistaisi kertyneen ylijäämän 5,345 milj. euroon vuoden lopussa. Taloussuunnitelmavuosien näkymät ovat reilusti alijäämäisiä ja niiden myötä taseeseen kertyneet ylijäämät tulevat käytetyksi.

Ali- ja ylijäämän määrä vuosina 2023–2027

1 000 euroa	Tilinpäätös 2023	TA 2024 ennuste	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Edellisten kausien ali-/ylijäämä	3 685	3 251	4 651	5 345	2 273
Tilinpäätös	-434				
Talousarvio		1 400	694		
Taloussuunnitelma				-3 072	-1 877
Ylijäämä vuoden lopussa	3 251	4 651	5 345	2 273	396

4.7 Taloussuunnitelma

Suunnitelmavuosilla toimintatuottojen on oletettu pysyvän vähintään nykyisellä tasolla ja toimintakuluihin on oletettu vuodelle 2026 yht. 2,0 %:n kasvu ja vuodelle 2027 yht. 1,4 %:n kasvu. Toimintakatteen muutoksessa se tarkoittaa 2,5 %:n ja 1,8 %:n kasvua (heikkenemistä).

Käytännössä toimintakatteen kasvuluvut sisältävät vuoden 2026 osalta Siilinlahden ja Ahmon koulukeskuksen valmistuneiden osien leasingvuokrat ja elinkaarikustannukset sekä kaikki ne erät, jotka palvelualueet ovat ilmoittaneet tasapainottamisohjelmaan. Lisäksi on huomioitu palkankorotusvarausta 2 %. Muita toiminnallisia muutoksia ei ole mahtunut sisällyttäväksi toteutettuun suunnitelmavuoteen annetun raamin puitteissa. Suunnitelmavuodella 2027 on huomioitu toimintakatteeseen oletettu kokovuotinen leasingkustannus Ahmosta ja Fontanellan arvioitu muutos (ei päätöksiä, pelkkä ennakoarvio). Tämän lisäksi on huomioitu 2,5 %:n palkankorotusvaraus sekä n. 2 %:n edestä muuta kustannusnousua. Merkittäviä riskejä sisältyy mm. TE-uudistuksen kulupohjaan, mikä on laskettu valtion järjestämän toiminnan pohjalta ja uusien työehtosopimusten korotuksiin. Haasteena ovat myös alati lisääntyvät tarpeet

sivistyspalveluissa ja toisaalta muun palvelutoiminnan suppeus suhteessa sivistyspalveluihin eli karsittavaa ei enää ole muusta toiminnasta sivistyspalveluiden katteeksi. Tasapainottamistoimia ja säästökohteita on vääjäämättä löydyttävä jatkossa myös sivistyspalveluiden kokonaisuudesta. Uusiin seiniin satsaamisen sijaan katse tulee kääntää toimitilojen tehokkaampaan käyttöön ja peruspalvelutason ylläpitoon.

Verotulot on huomioitu suunnitelmavuosilla Kuntaliiton kehyksen pohjalta, tehden yht. 0,5 milj. euron lisäys. Ansiotulojen kehitys, työllisyystilanne ja yleisen taloustilanteen elpyminen vaikuttavat verotulojen toteutumiseen. Kaivosveron tuoton on oletettu olevan tasaista. Yhteisöverokertymän on ennakoitu laskevan merkittävästi kunnan jako-osuuteen kohdistuvan notkahduksen vuoksi. Vuosien 2023-2024 yritysten maksamat yhteisöverot romahtavat ja sen myötä saatavat verotilitykset ovat merkittävästi pienemmät vuodesta 2025 alkaen. Vaihtelun on arvioitu realisoituvan myös valtionosuuksien sisällä olevaan verotulotasaukseen vuodelle 2026. Valitettavasti yhteisöveron suuret vaihtelut osuvat samaan aikaan kun koulukeskusten jätti-investoinnit valmistuvat.

Valtionosuusuudistuksen piti astua voimaan vuoden 2026 alusta. Uudistusta odotettiin lausunnolle kuluvaan syksyn aikana, mutta aikataulu on venynyt ja uudistuksen voimaantuloa on lykätty vuoteen 2027. Koska uudistuksen vaikutuksista kuntaan ei ole tietoa, on suunnitelmavuosien valmistelu tehty valtionosuuden osalta jatkuvuuden periaatteella huomioiden pieni vuosittainen lisäys. Tämä muodostaa tulopohjaan merkittävän riskin.

Poistoissa on huomioitu terveyskeskuksesta tehtävää lisäpoistoa 2026 n. 0,5 milj. euroa, jotta tasearvo saataisiin loppuun poistettua. Lisäksi vuodelle 2026 on suunniteltu poistettavaksi Päivärinnten alakoulu n. 0,4 milj. eurolla sekä mahdollisuuksien mukaan myös jatkaa alaskirjauksia Uimala ja Vapaa-aikakeskuksen osakearvoista n. 1,0 milj. eurolla. Vuoden 2027 osakearvojen alaskirjaukset jatkuisivat n. 0,4 milj. eurolla ja kunnantalon loppupoistoon varaudutaan saman suuruisella summalla. Riittävän vuosikatetason merkitystä kunnan talouden tasapainossa ei näin ollen voi liikaa korostaa. Suunnitelmavuoden lopussa kunta olisi tehnyt yht. 9,8 milj. euron edestä eri kohteiden alaskirjauksia vuodesta 2022 alkaen, mikäli poistot toteutuvat suunnitellusti.

Kumulatiivinen ylijäämä olisi tämän suunnitelmakauden lopussa kokonaan käytetty. Kunnanhallituksen asettamassa suunnitelmakauden raamissa kumulatiivinen tulos oli vielä alijäämäinen eli sikäli tehdyt suunnitelmavuodet on ainakin laskennallisesti saatu raamia paremmaksi. Tehty taloussuunnitelma kuitenkin täyttää kuntalain 110 §:ssä olevan veloitteen laatia taloussuunnitelma tasapainoon tai ylijäämäiseksi. Valitettavasti heti suunnitelmakauden jälkeen on kohdattava uudet alaskirjaushaasteet Kasurilan ja Suininlahden koulun sekä Uimala ja Vapaa-aikakeskuksen osalta, näiden yhteisarvo on tuolloin n. 6,2 milj. euroa, mikäli poistoja on toteutettu em. suunnitelman mukaisesti. Näihin alaskirjauksiin tulisi kerätä puskuria yhä uusilla tehostamis- ja tasapainottamistoimenpiteillä, jotta strategian mukainen investointikyky ja taseen ylijäämäisyys säilyy.

Koko kuntakentälle muodostetun laskennallisen painelaskelman mukaisesti tuloveroprosenttien korotuspaine on suurinta alle 5 000 asukkaan kunnissa. Asukasluvultaan 20 000–40 000 asukkaan kunnissa se on käytännössä joka vuosi 1,4 prosenttiyksikköä vuosina 2025–2028. Siilinjärven kunnanvaltuusto korotti tuloveroprosenttia viimeksi 0,75 prosenttiyksiköllä vuodelle 2020. Sen jälkeen on toteutettu lakisääteiset muutokset soten poistuttua.

4.8 Talouden tasapainottamisohjelma

Kuntalain 110 §:ssä säädetään talouden tasapainotilasta seuraavasti: *”Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan”*. Eli mikäli kunnan taseeseen muodostunut ylijäämä ei riitä kattamaan kuluvalle vuodelle mahdollisesti muodostuvaa alijäämäistä tulosta ja tämän lisäksi laadittava talousarvio

muodostuu alijäämäiseksi, on taloussuunnitelmavuosille esitettävä toimenpiteet, joilla talous saadaan tasapainoon.

Kunnanhallitus päätti talouden tasapainottamisohjelman laatimisesta 21.11.2023. Asiaa on käsitelty ja valmistelutilanteesta on informoitu valtuustoa kahteen eri otteeseen (5.2.2024 ja 10.6.2024).

Tasapainottamisohjelman ensimmäinen osa sisältyi toteutettuun vuoden 2024 muutostalousarvioon, jossa toimintakatetta vahvistettiin 0,6 milj. euroa palvelualueilta kertyneiden esitysten myötä ja 0,9 milj. euroa kertyi sekä kertaluonteisista (0,6 milj.) että pysyvistä (0,3 milj.) henkilöstömenosäästöistä. Pysyvien henkilöstömenojen vuosivaikutus oli yhteensä 0,7 milj. euroa.

Toinen osa sisältyy tähän valmisteltuun talousarvioon ja suunnitelmavuosiin. Valmisteluperiaatteena oli kumulatiivisen tuloksen säilyminen käyttötalouden osalta positiivisena, jos ei suunnitelmakauden lopussa, niin tarvittaessa tasapainottamistoimenpiteillä osoitettavana ajanjaksona. Tavoitteena on saattaa merkittäviä tulosvaikutuksia sisältävien tasearvojen alaskirjaukset loppuun Ahmon koulukeskuksen, kunnantalon, terveyskeskuksen ja Päivärinteen alakoulun/päiväkodin osalta. Lisäksi varaudutaan Uimala konsernin kokonaisuuteen kuuluvan Kiinteistö Oy Vapaa-aikakeskuksen omistuksen alaskirjauksiin. Yhteisvaikutukset tulokseen 2025-2027 pelkästään näistä yht. -4,3 milj. euroa. Investointiosaan käytettävän nettoinvestointimäärän tavoitteena on, että vuosikate kattaa 80 % investoinneista.

Laaditun talousarvion ja suunnitelmavuosien 2026-2027 tilannetta on avattu edellisessä kappaleessa. Taloussuunnitelmavuosien tilanne on tukala, mutta tehty taloussuunnitelma kuitenkin täyttää kuntalain 110 §:ssä olevan veloitteen laatia taloussuunnitelma tasapainoon tai ylijäämäiseksi. Realisoituvat riskit voivat muuttaa tilannetta huonompaan suuntaan. Suunnitelmassa ei ole otettu kantaa seuraaviin vuosiin, mutta on tiedostettu mm. Uimala Oy:n ratkaisusta riippuen tulevat n. 1,5 – 5,0 milj. euron alaskirjaustarpeet ja Suininlahden koulun tarveselvityksessä mainittu vaihtoehdoton uudisrakentaminen, mikä aiheuttaa n. 1,0 milj. euron uuden alaskirjauksen.

Talousarvioon ja taloussuunnitelmavuosille sisällytetyt toimenpiteet on kuvattu palvelu- ja tulosalueiden omissa tekstiosuoksissa. Tiivistettynä tasapainottamisohjelmaan kerätyt toimenpiteet muodostaisivat vuosivaikutuksia taulukossa esitetyn verran kaikilta neljältä vuodelta yht. n. 6,6 milj. euroa, mikäli kaikki suunnitellut toimenpiteet toteutetaan ja niistä kaavaillut säästöt realisoituvat täysimääräisesti koko suunnitelmakauden.

PALVELUALUEET	Est 2024	2025	2026	2027	YHT
Henkilöstötoimenpiteet	716 439	766 660	1 117 320	1 200 620	3 801 039
Muut toimenpiteet	651 144	723 744	829 744	599 744	2 804 376
<i>YHTEENSÄ</i>	1 367 583	1 490 404	1 947 064	1 800 364	6 605 415
MB 2024 tavoite	1 548 312				

Tuloslaskelma vuosille 2025–2027

Ulkoinen 1000 euroa	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	TA 2025	Muutos %	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATULOT	15 797	14 230	14 688	14 820	0,9	14 820	14 820
Myyntitulot	5 867	5 063	5 383	5 790	7,6	5 790	5 790
Maksutulot	1 807	1 592	1 645	1 608	-2,3	1 608	1 608
Tuet ja avustukset	2 142	1 450	1 450	1 358	-6,3	1 358	1 358
Muut toimintatulot	5 982	6 125	6 210	6 065	-2,3	6 065	6 065
Valmistus omaan käyttöön	111	137	137	87	-36,7	87	87
TOIMINTAMENOT	-78 397	-77 921	-76 831	-78 761	2,5	-80 351	-81 506
Henkilöstömenot	-42 207	-42 420	-41 520	-42 147	1,5	-42 528	-43 553
Palvelujen ostot	-17 834	-17 424	-17 419	-18 391	5,6	-18 757	-19 019
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 229	-5 528	-5 418	-5 262	-2,9	-5 161	-5 278
Avustukset	-3 042	-3 153	-3 078	-3 418	11,1	-3 418	-3 118
Muut toimintamenot	-9 085	-9 396	-9 396	-9 544	1,6	-10 488	-10 538
TOIMINTAKATE	-62 489	-63 555	-62 006	-63 854	3,0	-65 444	-66 599
S Verotulot	59 031	57 613	58 703	61 310	4,4	61 810	62 645
S Valtionosuudet	11 096	11 765	11 470	10 600	-7,6	8 570	9 020
S Rahoitustulot ja -menot	473	-128	32	238		287	287
Korkotulot	655	652	652	639	-2,0	639	639
Muut rahoitustulot	857	820	850	874	2,8	874	874
Korkomenot	-1 038	-1 600	-1 470	-1 275	-13,3	-1 225	-1 225
Muut rahoitusmenot	-2	0	0				0
VUOSIKATE	8 111	5 695	8 198	8 293	1,2	5 223	5 353
Poistot ja arvonalentumiset	-8 561	-7 256	-7 256	-7 600	4,7	-8 295	-7 230
Suunnitelmanmukaiset poistot	-7 316	-5 582	-5 582	-5 950	6,6	-6 424	-6 428
Arvonalentumiset / lisäpoistot	-1 245	-1 674	-1 674	-1 650	-1,4	-1 871	-802
TILIKAUDEN TULOS	-449	-1 561	942	694	-26,4	-3 072	-1 877
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	16	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-433	-1 561	942	694	-26,4	-3 072	-1 877

Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatulot / Toimintamenot	20,2 %	18,3 %	19,1 %	18,8 %		18,4 %	18,2 %
Vuosikate / Poistot	94,8 %	78,5 %	113,0 %	109,1 %		63,0 %	74,0 %
Vuosikate, euroa/asukas	381	268	385	390		243	248
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	3 252	2 687	4 194	4 888		1 816	-61
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/as	153	126	197	230		85	-3
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 290	21 242	21 300	21 278		21 487	21 600

S = sitova erä

* Kertynyt ali-/ ylijäämä on vahvistetun muutostalousovarion 2024 pohjalta

5 RAHOITUSOSA

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Investointimenot, rahoitusosuudet ja myyntitulot

Vuodesta 2016 lähtien investointien vuotuinen toteutunut keskiarvo on ollut noin 7,0 milj. euroa. Keskimääräiseen vuosisummaan on vuodesta 2019 alkaen alkanut vaikuttaa toimitilakohteiden toteuttaminen vuokra / leasingkohteina. Poikkeuksena tästä on vuosina 2023-2024 toteutettu Siilinkosken päiväkotit, mikä toteutettiin kunnan talousarviolainan avulla omaan taseeseen. Leasing vähentää kunnan taseeseen kohdistuvien investointien määrää. Paineita investointien lisäämiseen ovat luoneet osittain tekemättä jääneet korjausinvestoinnit. Viimeisimpien vuosien aikana investointipaineet ovat kohdistuneet selkeästi sisäilmaongelmaisten kohteiden korvaamiseen kokonaan uusilla toimitiloilla. Sen sijaan laskevien lapsimäärien perusteella ei enää ole tarpeen rakentaa uusia tiloja koulu- ja päiväkotipalveluille. Tuloslaskelman mukainen vuosikate riittää investointien 80 % omarahoitusosuuteen.

Investointien nettosummat ovat olleet lähimpien vuosien aikana: vuonna 2022 toteutui yhteensä 4,5 milj. euroa ja vuonna 2023 yhteensä 7,8 milj. euroa. Kuluvalle vuodelle investointeja on merkitty muutosbudjetissa toteutettavaksi peräti n. 9,2 milj. eurolla. Summa jäänee tästä n. 0,3 – 0,5 milj. pienemmäksi.

Talousarviovuoden 2025 bruttoinvestoinneiksi on muodostumassa n. 8,0 milj. euroa. Summa on merkittävän suuri johtuen valmistuvien kouluinvestointien kalusteisiin käytettävästä 1,4 milj. euron rahamäärästä samaan aikaan, kun kunnallisteknisiin kohteisiin käytetään peräti 4,9 milj. euroa. Maanhankintaan ja elinkeinoelämän kehittämiseen jää käytettäväksi 0,9 milj. euroa, rakennusten korjauksiin 0,5 milj. euroa, liikuntapaikkarakentamiseen n. 0,2 milj. euroa ja muihin pienempiin kohteisiin loput n. 0,1 milj. euroa.

Toimitilainvestoinneista suurin potti kohdistuu leasing-rahoitteisiin kohteisiin, joita oltaisiin toteuttamassa 29,0 milj. euron edestä. Jatkavina kohteina ovat Ahmon ja Siilinlahden koulut (kokonaisarvot investoinneista päätettäessä yht. 55,0 milj.).

Kunnallisteknisiin kohteisiin käytettävä maa- ja vesirakentaminen sisältää katujen saneerausta ja uudisrakentamista yht. n. 2,4 milj. euroa, joihin on haettu/saatu n. 0,4 milj. euron avustukset. Suurimpina kohteina ovat Toritien peruskorjaus, Mestarintien rakentaminen Radantaukselle ja Isoharjantien rakentaminen Harjamäellä. Muita kohteita on mm. Simpan, Sulkavanniityn, Kasurilan ja asemanseudun alueella. Kevyenliikenteen väyliin käytetään n. 0,9 milj. euroa, johon kohdistuu saatavaa avustusta n. 0,2 milj. euroa. Suurin kohde on Siilinpään alueella ja toinen Myllykuja Kirkonmäellä. Katuvalojen modernisointihankkeeseen ja pieniin valaistustöihin on suunniteltu käytettäväksi n. 0,8 milj. euroa. Muita kunnallisteknisiä kohteita ovat mm. kestopäällysteet 0,3 milj., puistot n. 0,1 milj., hulevesiverkosto n. 0,1 milj. euroa ja loppuosa n. 0,3 milj. euroa käytetään mm. bussikatoksiin ja muihin pienempiin kohteisiin, joihin on myös haettu avustusta n. 0,1 milj. euroa.

Sivistyslautakunnan em. kalusteisiin investoidaan 1,4 milj. euron lisäksi vielä ICT ja AV laitteita leasingrahoituksella n. 0,8 milj. euron edestä. Lisäksi se jatkaa satsauksia liikuntapaikkoihin n. 0,2 milj. eurolla.

Kunnanhallituksen alaisen elinkeinoelämän kehittämiseen sekä maa-alueiden hankintaan satsataan 0,9 milj. euroa. Loppuosa kunnanhallituksen alaisten toimintojen investoinneista kohdentuu tietokoneohjelmistoihin ja kalustoihin. Rahoitusosuuksia avustuksista kertyy kaikkiin

investointeihin yht. n. 0,7 milj. euroa, joten nettoinvestointien määräksi olisi muodostumassa n. 7,3 milj. euroa. Investoinneista löytyy lisätietoa kappaleesta 7.

Taloussuunnitelmavuosien nettoinvestointien määrä olisi esityksen mukaisesti vuonna 2026 yhteensä 5,7 milj. euroa. Summa sisältää mm. kuntatekniikan maa- ja vesirakentamista n. 3,0 milj. euroa, katuvalojen modernisointihankkeen jatkamista n. 0,6 milj. eurolla ja toimitilojen korjauksia 0,5 milj. euroa. Sivistyslautakunnan alaisiin liikuntapaikkainvestointeihin käytettäisiin edelleen 0,7 milj., josta suurin potti kohdistuu uuteen paikkaan (aiempi ei käynyt AVI:lle) toteutettavan palloiluhallin pohjan esirakentamiseen. Kunnanhallituksen alaisten elinkeinoelämän kehittämistä sekä maanhankintaa rahoitettaisiin arviolta 0,8 milj. eurolla.

Viimeisellä taloussuunnitelmavuodella 2027 nettoinvestoinnit olisivat yhteensä n. 5,3 milj. euroa. Tuolloin toimitilainvestoinneissa olisi lähinnä pieniä korjauskohteita n. 0,5 milj. euron edestä ja kuntatekniikan maa- ja vesirakentaminen sekä katuvalohanke olisivat edellisvuoden tasolla. Sivistyslautakunta päättäisi uusien koulukeskusten kalustehankinnat sekä palloiluhallin investoinnin vielä n. 0,5 milj. euron satsaukseen.

Kuntastrategiassa ei ole asetettu velkamäärään liittyviä tavoitteita, mutta lainanhoitokatteen pysyminen yli 80 %:ssa ja vuosikatteen yli 80 %:ssa poistoista tulisi täytyä vuosittain kuntatasolla. Tämä tukisi myös konsernitason laskettavien kriisikuntakriteerien säilymistä tavoitetason paremmalla puolella. Suunnitelmavuosilla molemmat em. tunnusluvut jäävät selkeästi alle sallittujen arvojen, koska tulopohja ei riitä rahoitukseen.

Toimitilainvestointien uudisrakennuskohteet ja merkittävät korjausinvestoinnit on tarkoitus toteuttaa pääasiassa leasing-rahoituksella. Suunnitelmakaudelle on merkitty yht. 10,0 milj. euron arvosta Ahmon koulukeskuksen jatkavaa kohdetta.

Rahoitus

Kunnan lainakanta oli vuoden 2023 lopussa noin 66,7 milj. euroa ja asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui 3 132 euroa. Kuntien vastaava keskimääräinen luku oli tuolloin 3 356 euroa. Kuluvan vuoden 2024 lainakannasta muodostuu hivenen edellisvuotta pienempi, koska nostettavaa lainamäärää pienentävät edellisenä vuonna toteutetut lyhennysvapaaat. Kokonaislainamääräksi muodostuu n. 66,2 milj. euroa eli 3 105 €/asukas, edellyttäen että asukasmääräarvio toteutuu kuluvalta vuodelta.

Pitkäaikaisten lainojen vähennykset eli lainojen lyhennykset arvioidaan vuonna 2025 yhteensä n. 12,7 milj. euroksi. Uutta lainaa otetaan tulevana talousarviovuonna noin 12,4 milj. euroa, joten lainakanta supistuu niukasti. Investoinnit rahoitetaan poikkeuksellisesti tulo-rahoituksella, tämän mahdollistaa niihin saatavat avustukset ja kertyvä vuosikate, mikäli se toteutuu suunnitellusti. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostuu 3 100 euroa, mikäli puolestaan asukaslukuennuste 21 278 asukkaasta toteutuu. Lainanhoitokate ylittää 80 %:n tunnuslukutasoon.

Taloussuunnitelmavuosilla lainamäärä suhteessa vuosikatetasoon on sen verran korkea, että tarvittava vuosikatetaso tulisi olla kumpanakin vuonna yli 6,0 milj. euroa, jotta lainanhoitokate ylittäisi kunnan puolella kriisikuntakriteerinä vaadittuun (vähintään) tunnuslukutasoon 0,8. Kunnan osuus konsernitason tunnusluvun muodostumisessa on merkittävin, mutta esim. Kotipolku Oy:n suunnitelmat uusien asuinrakennusten lainoittamisesta on myös huomioitava.

Lainanottovaltuus

Hyväksyessään talousarvioesityksen valtuusto myöntää vuodelle 2025 enintään 12,414 milj. euron lainanottovaltuuden. Ko. summasta käytetään n. 12,672 milj. euroa vanhojen lainojen lyhennyksiin eli uutta lainakantaa ei kerry. Mikäli valtuuston käsittelyssä talousarvioesitys muuttuu siten, että määrärahoja lisätessä lisäyksille ei osoiteta katetta talousarvion sisältä, tulee valtuuston korottaa myös lainanottovaltuutta.

Kunnan lainamäärän kehitys vuosina 2023–2027

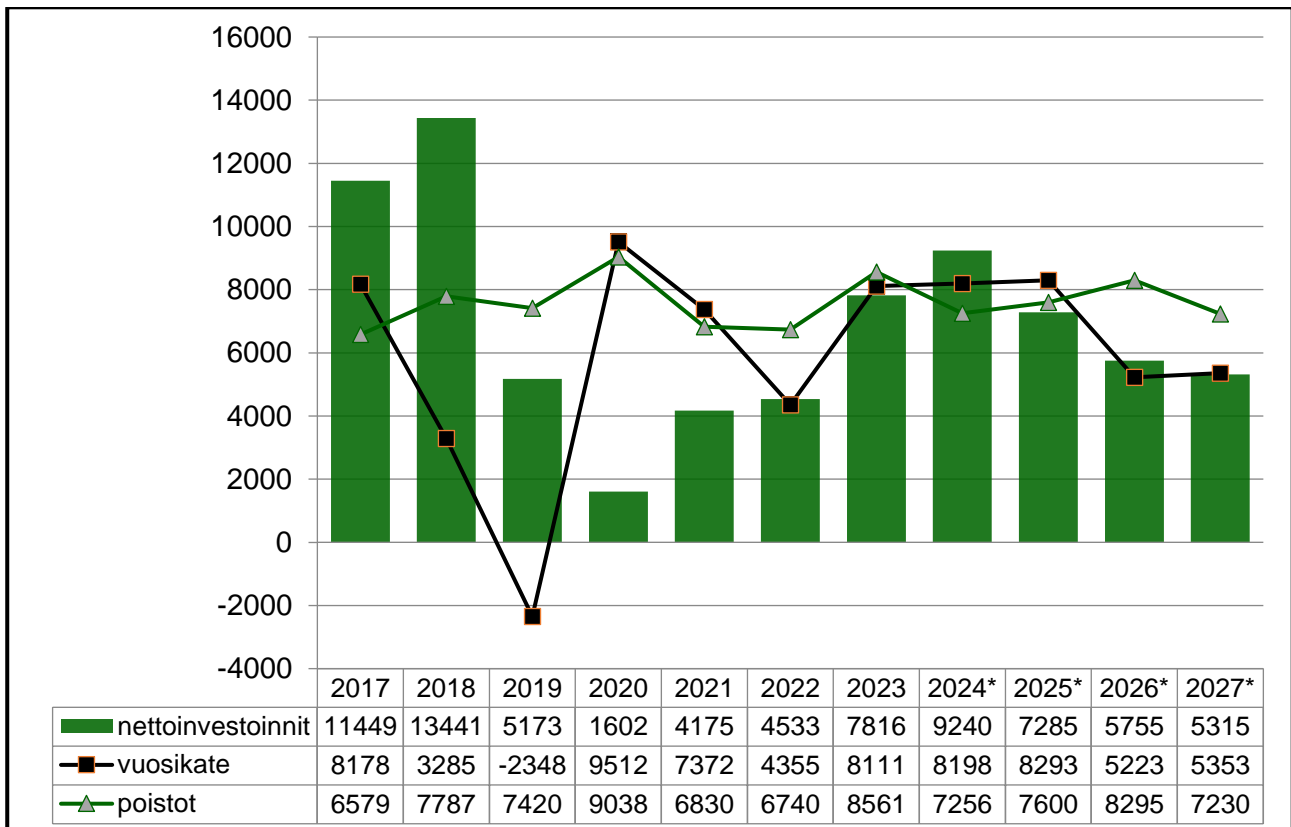
1 000 euroa	2023	2024	2025	2026	2027
Lainanotto	10 600	10 000	12 414	11 470	11 910
Lyhennykset	-11 247	-10 518	-12 672	-12 280	-12 300
Nettolainanotto	- 647	-518	-248	-810	-390
Lainakanta	66 703	66 185	65 927	65 117	64 727
Lainat euroa/asukas	3 132	3 105	3 100	3 030	3 000
Asukasmäärä	21 290	21 318	21 278	21 487	21 600

Vuokravastuut

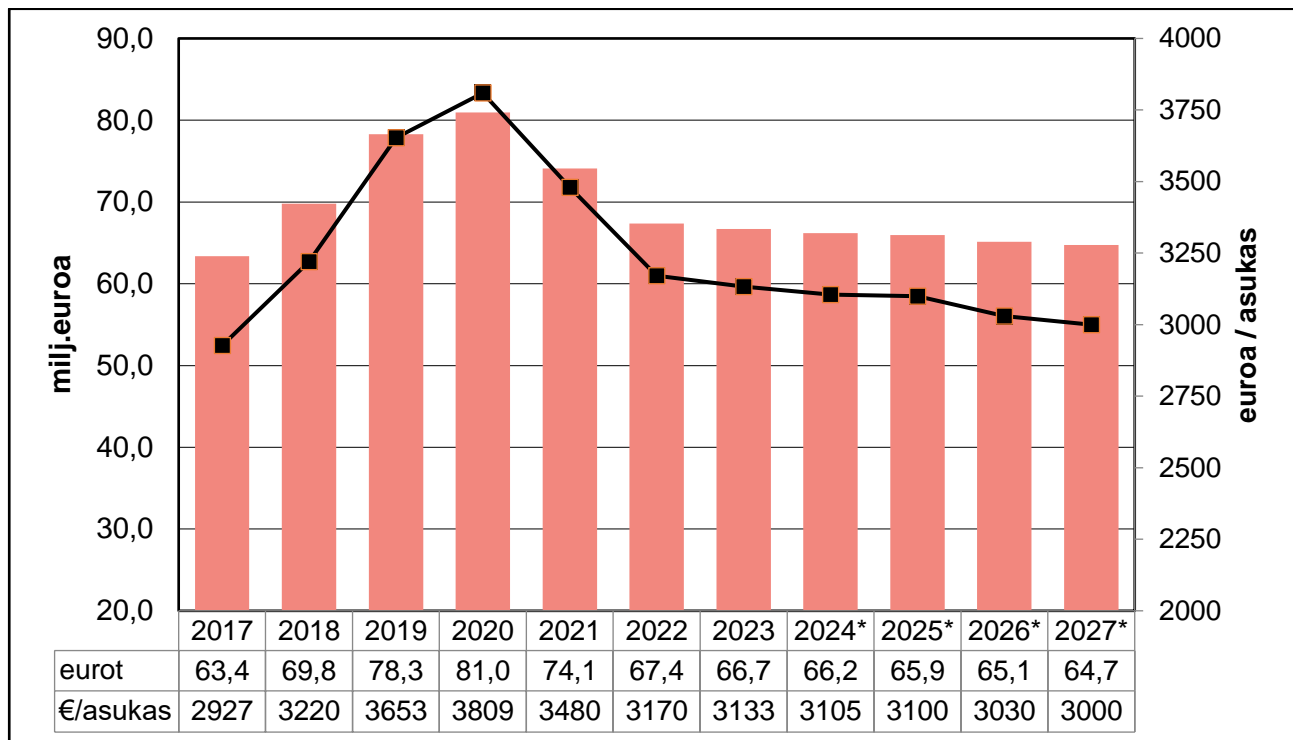
Lainamäärän ohella vuokravastuiden määrä on noussut merkittävään asemaan sen jälkeen, kun ne liitettiin osaksi konsernitason kriisikuntakriteerien määräytymistä. Valtaosa vuokravastuista syntyy jatkossa kunnan puolelle tulevien leasing-rahoitteisten investointien myötä. Erityisesti vuokravastuut kasvavat vuodesta 2026 lähtien, koska Siilinlahden koulun ja Ahmon koulukeskuksen ensimmäisen vaiheen investointiohjelman arvioidaan alkavan ko. vuoden alusta (ei 2025 lopussa) ja sen on arvioitu valmistuvan tuolloin ennakoitua suurempana (valmistumisaste korkeampi). Tuolloin vastuiden määrä olisi kasvanut lähes 100 % (pohjana tilinpäätös 2023).

Kunnan konsernin lainakannan ja vuokravastuiden yhteismäärä tilinpäätöksessä 2023 oli 7 463 euroa/asukas ja valtakunnallinen keskiarvo 8 067 euroa/asukas. Vastuiden määrää aleni kunnassa, samoin kuin valtakunnallisesti, soten jäätyä pois. Terveyskeskuksen ja pelastusaseman leasingvastuut ovat edelleen kunnalla, mutta kaikki soten muut vuokratkäytössä olleet tilat poistuivat.

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit 2017–2027

Lainakanta ja lainamäärä euroa asukasta kohden 2017–2027

Rahoituslaskelma vuosille 2025–2027

1 000 euroa	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	8 111	5 694	8 198	8 293	5 223	5 353
Tulorahoituksen korjaukset	-218					
Tulorahoitus	7 893	5 694	8 198	8 293	5 223	5 353
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-8 726	-9 798	-10 328	-8 024	-5 755	-5 315
Rahoitusosuudet investointimenoihin	559	1 088	1 088	739	0	0
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	1 170			0	0	0
Investoinnit	-6 997	-8 710	-9 240	-7 285	-5 755	-5 315
Toiminnan ja investointien rahavirta	896	-3 016	-1 042	1 008	-532	38
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
s Antolainasaamisten lisäys	-64					
s Antolainasaamisten vähennys	412	350	350	350	343	353
Antolainauksen muutos	348	350	350	350	343	353
s Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 600	13 875	10 539	12 414	11 469	11 909
s Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-11 247	-10 518	-10 518	-12 672	-12 280	-12 300
Lainakannan muutokset	-647	3 357	21	-258	-811	-391
Oman pääoman muutokset	0		0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-4 668	0	0	-600	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-4 967	3 707	371	-508	-468	-38
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-4 071	691	-671	500	-1 000	0
Rahavarat 31.12.	5 671	5 000	5 000	5 000	4 000	4 000
Rahavarat 1.1.	9 742	4 309	5 671	4 500	5 000	4 000
Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Lainanhoitokate	1,0	0,7	1,0	1,0	0,7	0,7
Kassan riittävyys, pv	21	18	18	18	15	15

S =sitova erä

6 KÄYTTÖTALOUSOSA

Käyttötalouden taulukoihin ja laskelmiin sisältyy sisäiset erät

Tuloslaskelma vuosille 2025–2027

	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	TA 2025	Muutos	Muutos %	TS 2026	TS 2027
1000 euroa								
TOIMINTATULOT	30 788	28 743	29 202	30 196	994	3,4	30 196	30 196
Myyntitulot	13 487	12 488	12 808	13 390	581	4,5	13 390	13 390
Maksutulot	1 807	1 592	1 645	1 608	-37	-2,3	1 608	1 608
Tuet ja avustukset	2 142	1 450	1 450	1 358	-92	-6,3	1 358	1 358
Muut toimintatulot	13 352	13 213	13 298	13 840	542	4,1	13 840	13 840
Valmistus omaan käyttöön	111	137	137	87	-50	-36,7	87	87
TOIMINTAMENOT	-93 388	-92 435	-91 345	-94 136	-2 791	3,1	-95 727	-96 882
Henkilöstömenot	-42 207	-42 420	-41 520	-42 147	-627	1,5	-42 528	-43 553
Palvelujen ostot	-25 455	-24 849	-24 844	-25 991	-1 146	4,6	-26 357	-26 619
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 229	-5 528	-5 418	-5 262	157	-2,9	-5 161	-5 278
Avustukset	-3 042	-3 153	-3 078	-3 418	-340	11,1	-3 418	-3 118
Muut toimintamenot	-16 455	-16 484	-16 484	-17 319	-835	5,1	-18 263	-18 313
TOIMINTAKATE	-62 489	-63 555	-62 006	-63 854	-1 847	3,0	-65 444	-66 599
S Verotulot	59 031	57 613	58 703	61 310	2 607	4,4	61 810	62 645
S Valtionosuudet	11 096	11 764	11 470	10 600	-870	-7,6	8 570	9 020
S Rahoitustulot ja -menot	473	-128	32	237	205	645,9	287	287
Korkotulot	655	652	652	639	-13	-2,0	639	639
Muut rahoitustulot	2 533	2 380	2 410	2 474	64	2,6	2 474	2 474
Korkomenot	-1 038	-1 600	-1 470	-1 275	195	-13,3	-1 225	-1 225
Muut rahoitusmenot	-1 677	-1 560	-1 560	-1 600	-40	2,6	-1 600	-1 600
VUOSIKATE	8 111	5 694	8 198	8 293	95	1,2	5 223	5 353
Poistot ja arvonalennukset	-8 561	-7 256	-7 256	-7 600	-344	4,7	-8 295	-7 230
Suunnit. mukaiset poistot	-5 510	-5 582	-5 582	-5 950	-368	6,6	-6 424	-6 428
Arvonalentumiset	-3 051	-1 674	-1 674	-1 650	24	-1,4	-1 871	-802
TILIKAUDEN TULOS	-449	-1 561	942	694	-249	-26,4	-3 072	-1 877
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)	16	0	0	0	0		0	0
TILIKAUDEN YLI- /ALIJÄÄMÄ	-433	-1 561	942	694	-249	-26,4	-3 072	-1 877
Tuloslaskelman tunnusluvut								
Toimintatulot / Toimintamenot	33,0 %	31,1 %	32,0 %	32,1 %			31,5 %	31,2 %
Vuosikate / Poistot	94,7 %	78,5 %	113,0 %	109,1 %			63,0 %	74,0 %
Vuosikate, euroa/asukas	381	268	385	390			243	248
Kertynyt yli-/alijäämä, t€ *	3 252	2 687	4 194	4 888			1 816	-61
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asu	153	126	197	230			85	-3
Asukasmäärä vuoden lopussa	21 290	21 242	21 300	21 278			21 487	21 600

S =sitova erä

* Kertynyt ali-/ ylijäämä on vahvistetun muutostalousarvion 2024 pohjalta

Toimintatulot palvelu- ja tulosalueittain 2023–2025

Euroa / Sisältää sisäiset	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	TA 2025	Muutos euroa	Muutos %
KONSERNIPALVELUT						
Vaalit	38 894	116 685	116 685	23 100	-93 585	-80,2
Ympäristöterveyspalvelut	1 947 336	2 045 658	2 050 658	2 163 958	113 300	5,5
Maaseutuhallinto	648 560	703 223	703 223	716 643	13 420	1,9
Konsernipalvelut						
Kunnanjohto	6 379	0	0	2 014	2 014	
Konserniyhtiöt	112 096	112 100	112 100	119 000	6 900	6,2
Yhteensä	2 753 265	2 977 666	2 982 666	3 024 715	42 049	1,4
ELINVOIMA- JA YHTEISETPALVELUT						
Elinvoimapalvelut						
Elinkeinopalvelut	9 846	0	0	0	0	
Työllisyyspalvelut	278 619	80 000	80 000	0	-80 000	-100,0
Maahanmuuttopalvelut	80 195	0	320 000	280 000	-40 000	-12,5
Maankäyttö	3 079 753	3 040 830	3 040 830	2 790 827	-250 003	-8,2
Kaavoitus	3 610	10 000	10 000	20 000	10 000	100,0
Joukkoliikenne	1 623 310	1 497 000	1 497 000	1 646 380	149 380	10,0
Yhteiset palvelut						
Sisäinen tarkastus	105 513	135 384	135 384	113 032	-22 352	-16,5
Hallinto ja kehittäminen	289 857	260 875	260 875	250 045	-10 830	-4,2
Viestintä ja markkinointi	188 932	199 381	199 381	164 389	-34 992	-17,6
Talouspalvelut	382 477	385 494	385 494	372 602	-12 892	-3,3
ICT-palvelut	1 281 699	1 221 040	1 221 040	1 349 741	128 701	10,5
Henkilöstöpalvelut	1 248 634	1 348 035	1 348 035	1 426 686	78 651	5,8
Ruoka- ja puhtauspalvelut	5 689 489	5 646 102	5 720 034	5 748 264	28 230	0,5
Yhteensä	14 261 934	13 824 141	14 218 073	14 161 966	-56 107	-0,4
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	1 338 627	961 724	961 724	1 325 863	364 139	37,9
Varhaiskasvatuspalvelut	1 307 646	876 133	916 133	731 057	-185 076	-20,2
Kansalaisopisto	213 840	226 900	231 900	247 390	15 490	6,7
Kirjastopalvelut	31 590	25 810	25 810	28 200	2 390	9,3
Liikuntapalvelut	69 213	88 900	88 900	149 890	60 990	68,6
Nuoris- ja kulttuuripalvelut	285 449	173 360	184 772	219 649	34 877	18,9
Yhteensä	3 246 365	2 352 827	2 409 239	2 702 049	292 810	12,2
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	-40 283	0	0		0	0,0
Yhteensä	-40 283	0	0	0	0	0,0
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekninen hallinto ja varikkopalv.	318 759	381 180	381 180	313 930	-67 250	-17,6
Kuntatekniikka	672 192	505 400	505 400	568 300	62 900	12,4
Rakennusvalvonta ja ymp.suojelu						
Rakennusvalvonta	346 287	257 000	257 000	266 000	9 000	3,5
Ympäristönsuojelu	56 543	57 000	60 000	62 000	2 000	3,3
Toimitilapalvelut	9 172 862	8 524 885	8 524 885	9 183 484	658 599	7,7
Yhteensä	10 566 643	9 725 465	9 728 465	10 393 714	665 249	6,8
KUNTA yhteensä	30 787 924	28 880 099	29 338 443	30 282 444	944 001	3,2

Toimintamenot palvelu- ja tulosalueittain 2023–2025

Euroa / Sisältää sisäiset	TP 2023	TA 2024	Muutos TA 2024	TA 2025	Muutos euroa	Muutos %
KONSERNIPALVELUT						
Vaalit	68 206	183 797	182 531	54 267	-128 264	-70,3
Tilintarkastus	71 200	90 698	90 307	64 200	-26 107	-28,9
Ympäristöterveyspalvelut	2 562 124	2 722 063	2 679 730	2 851 731	172 001	6,4
Maaseutuhallinto	738 617	806 426	792 898	820 908	28 010	3,5
Konsernipalvelut						
Pelastustoimi	611 616	600 164	600 147	0	-600 147	-100,0
Kunnanjohto	1 312 141	1 320 494	1 314 353	1 060 988	-253 365	-19,3
Konserniyhtiöt	1 146 450	1 340 500	1 340 500	1 191 250	-149 250	-11,1
Yhteensä	6 510 354	7 064 142	7 000 466	6 043 344	-957 122	-13,7
ELINVOIMA- JA YHTEISETPALVELUT						
Elinvoimapaalvelut						
Elinkeinopalvelut	298 986	275 590	273 856	304 276	30 420	11,1
Työllisyyspalvelut	1 678 346	1 790 420	1 780 721	3 431 960	1 651 239	92,7
Maahanmuuttopalvelut	164 180	17 933	121 848	183 494	61 646	50,6
Hyvinvoinnin edistäminen	91 571	143 704	142 045	160 840	18 795	13,2
Maankäyttö	1 174 082	1 219 508	1 209 476	954 910	-254 566	-21,0
Kaavoitus	382 761	433 885	408 161	418 687	10 526	2,6
Joukkoliikenne	2 894 699	2 935 531	2 895 506	2 951 653	56 147	1,9
Yhteiset palvelut						
Sisäinen tarkastus	144 841	153 772	152 905	133 189	-19 716	-12,9
Hallinto ja kehittäminen	416 728	460 485	455 020	449 585	-5 435	-1,2
Viestintä ja markkinointi	205 577	228 798	227 211	208 389	-18 822	-8,3
Talouspalvelut	369 100	385 494	382 751	372 602	-10 149	-2,7
ICT-palvelut	1 211 603	1 186 510	1 183 333	1 273 033	89 700	7,6
Henkilöstöpalvelut	1 248 634	1 319 702	1 308 801	1 276 686	-32 115	-2,5
Ruoka- ja puhtauspalvelut	5 878 753	5 685 208	5 614 215	5 764 983	150 768	2,7
Yhteensä	16 159 861	16 236 540	16 155 849	17 884 287	1 728 438	10,7
SIVISTYSPALVELUT						
Opetuspalvelut	31 693 961	31 764 598	31 364 246	32 879 887	1 515 641	4,8
Varhaiskasvatuspalvelut	20 689 176	20 105 111	19 839 651	19 917 373	77 722	0,4
Kansalaisopisto	1 217 855	1 183 221	1 179 670	1 287 211	107 541	9,1
Kirjastopalvelut	1 134 259	1 197 761	1 176 016	1 164 134	-11 882	-1,0
Liikuntapalvelut	1 737 250	1 716 379	1 700 202	1 809 940	109 738	6,5
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	1 285 250	1 286 571	1 263 599	1 276 312	12 713	1,0
Yhteensä	57 757 751	57 253 641	56 523 384	58 334 857	1 811 473	3,2
SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT						
Soten hallintopalvelut	129 072				0	0,0
Yhteensä	129 072	0	0	0	0	0,0
TEKNISET PALVELUT						
Tekniset palvelut						
Tekninen hallinto ja varikkopalv.	924 799	930 628	911 377	843 588	-67 789	-7,4
Kuntatekniikka	3 025 300	3 103 383	3 021 631	3 025 031	3 400	0,1
Rakennusvalvonta ja ymp.suojelu						
Rakennusvalvonta	356 621	362 388	356 181	396 310	40 129	11,3
Ympäristönsuojelu	347 089	340 946	335 634	362 391	26 757	8,0
Yksityistieasiat	130 127	136 083	135 959	138 881	2 922	2,1
Toimitilapalvelut	8 046 773	7 007 154	6 904 458	7 107 588	203 130	2,9
Yhteensä	12 830 709	11 880 582	11 665 240	11 873 789	208 549	1,8
KUNTA yhteensä	93 387 747	92 434 905	91 344 939	94 136 277	2 791 338	3,1

6.1 KONSERNIPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Konsernipalvelut on yksi kunnan neljästä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa koko kunnan konsernijohtamisen ja johdon. Lisäksi palvelualue vastaa Maaseutu- ja Ympäristöterveyspalveluiden tuottamisesta yhteistoiminta-alueilla, joiden isäntäkuntana Siilinjärvi toimii. Palvelualueelle sijoittuvat myös keskusvaalilautakunnan alaisten vaalien järjestäminen sekä tarkastuslautakunnan alainen tilintarkastus.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Keskusvaalilautakunta</i>			
Vaalit	-54 267	23 100	-31 167
<i>Tarkastuslautakunta</i>			
Tilintarkastus (brutto)	-64 200	-	-64 200
<i>Ympäristöterveyslautakunta</i>			
Ympäristöterveyspalvelut (netto)	-2 851 731	2 163 958	-687 773
<i>Maaseutulautakunta</i>			
Maaseutuhallinto (netto)	-820 908	716 643	-104 265
<i>Kunnanhallitus</i>			
Konsernipalvelut	-2 252 238	121 014	-2 131 224
Sitovuustasot yhteensä	-6 043 343	3 024 715	-3 018 628

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

KONSERNIPALVELUT

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	2 460 690	2 654 846	2 654 846	2 656 251	0 %	2 656 251	2 656 251
Myyntituotot (sis.)	12 720	12 720	12 720	11 350	-11 %	11 350	11 350
Maksutuotot	155 230	198 000	203 000	213 000	5 %	213 000	213 000
Tuet ja avustukset	0	0	0	25 114	0 %	25 114	25 114
Vuokratuotot (ulk.)	118 246	112 100	112 100	119 000	6 %	119 000	119 000
Muut toimintatuotot	6 379	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	2 753 265	2 977 666	2 982 666	3 024 715	1 %	3 024 715	3 024 715
Henkilöstökulut	-3 170 080	-3 430 530	-3 366 854	-3 401 410	1 %	-3 461 899	-3 539 022
Palvelujen ostot	-1 555 154	-1 774 425	-1 774 425	-1 018 675	-43 %	-1 010 675	-930 889
Sisäiset palvelujen ostot	-171 180	-184 409	-184 409	-193 440	5 %	-195 082	-191 095
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-64 413	-59 851	-59 851	-57 355	-4 %	-57 355	-58 657
Avustukset	-530 777	-705 300	-705 300	-595 300	-16 %	-595 300	-295 300
Muut toimintakulut (ulk.)	-963 937	-909 298	-909 298	-776 820	-15 %	-776 820	-676 820
Muut toimintakulut (sis.)	-54 815	-330	-330	-343	4 %	-343	-343
Toimintakulut	-6 510 355	-7 064 143	-7 000 467	-6 043 343	-14 %	-6 097 474	-5 692 126
Toimintakate	-3 757 089	-4 086 477	-4 017 801	-3 018 628	-25 %	-3 072 759	-2 667 411
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-510 047	0 %	-1 010 047	-401 872

6.1.1 Vaalit

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminta-ajatus

Valtuuston on vaalilain mukaan asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta. Keskusvaalilautakunta kokoontuu vaalilaissa säädettyinä aikoina sekä muulloin lautakunnan puheenjohtajan kutsusta tarvittaessa. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Keskusvaalilautakunnan esittelijänä ja sihteerinä toimii hallintopäällikkö. Keskusvaalilautakunnan tehtävä on ylläpitää valmiutta vaalien ja kansanäänestysten järjestämiseen, vastata vaalien ja kansanäänestysten järjestämisestä sekä suorittaa vaalien alustava tuloksen laskenta valtakunnallisten ohjeaikojen puitteissa. Kuntavaaleissa keskusvaalilautakunta huolehtii lisäksi ehdokasasettelusta ja tuloksen laskennasta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategialla ei ole vaikutuksia kunnan vaaliviranomaisten toimintaan. Keskusvaalilautakunnan toiminta perustuu vaalilainsäädännön sekä vaalien toimittamisesta annettujen ohjeiden noudattamiseen. Keskusvaalilautakunta käyttää samoja asianhallinta- ja tiedonvälitysjärjestelmiä kuin muutkin toimielimet ja noudattaa samoja kokous- ja muita käytäntöjä.

Tuloslaskelma

Keskusvaalilautakunta							
	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	38 894	116 685	116 685	0	-100 %	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	23 100	0 %	23 100	23 100
Toimintatuotot	38 894	116 685	116 685	23 100	-80 %	23 100	23 100
Henkilöstökulut	-55 736	-160 047	-158 781	-44 177	-72 %	-44 612	-45 167
Palvelujen ostot	-9 407	-20 700	-20 700	-8 040	-61 %	-8 040	-8 223
Sisäiset palvelujen ostot	-741	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 319	-3 050	-3 050	-2 050	-33 %	-2 050	-2 097
Muut toimintakulut (ulk.)	-3	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-68 206	-183 797	-182 531	-54 267	-70 %	-54 702	-55 486
Toimintakate	-29 312	-67 112	-65 846	-31 167	-53 %	-31 602	-32 386

6.1.2 Tilintarkastus

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: tarkastuslautakunnan puheenjohtaja Tarja Laatikainen

Toiminta-ajatus

Siilinjärven kunnan hallintosäännön mukaan lautakunnassa on puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä kolme muuta jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta seuraa tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista ja tehtävien suorittamista. Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta on jakanut keskuudessaan seurantavastuut hallinto-organisaation päävastuualueiden mukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittelee tilintarkastajan antaman tilintarkastuskertomuksen ja oman arviointikertomuksensa suoraan valtuustolle. Valtuusto päättää vastuuvapauden myöntämisestä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Arviointi- ja tarkastustoimintaa pyritään vahvasti ohjaamaan strategian mukaisiin kohteisiin ja siten tukemaan toimintojen tehostamista. Tarkastuslautakunnalla on arviointityössään käytettävissä eri organisaation tasoilla tapahtuvan arvioinnin tulokset.

Vuonna 2025 toimintaa pyritään tehostamaan, sillä arviointitoiminnan laajuus on supistunut sosiaali- ja terveystalouden jäätyä pois. Tämä näkyy mm. kokouksien määrässä sekä henkilötyövuosissa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tilintarkastuksen toiminnallisena riskinä on resurssien riittävyys tarkastustoimintaan. Riskejä hallitaan tilintarkastuksen työohjelman ja -suunnitelman sekä tarkastuslautakunnan vuosittaisen toimintasuunnitelman kautta kohdentamalla tarkastustoimintaa suurimpiin riskikohteisiin.

Tarkastuslautakunta yhdessä tehtäväalueen viranhaltijan kanssa seuraavat ja arvioivat systemaattisesti taloudelle ja toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Poikkeamien ilmetessä ryhdytään välittömästi korjaaviin toimenpiteisiin.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Tarkastuslautakunta toimii kuntastrategian 2025 arvojen mukaisesti ja on sitoutunut Siilinjärven kunnan strategiaan tavoitteisiin. Kuntalain 121 § säätelee tarkastuslautakunnan toimintaa, minkä mukaisesti tarkastuslautakunnan tavoitteet on asetettu.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	0,30	0,30	0,20	0,20	0,20

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Sujuvaa arkea, asiointia ja palvelua	Palvelun laatu ja määrä vastaavat Kuntalain ja kuntakonsernin asettamia vaatimuksia	Suoritetut tarkastukset, käytetty työpanos ja palvelun laatu	Raha- ja henkilöstöressurit rajoittavat toteutumista
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Digitalisaation hyödyntäminen ja kehittäminen	Operatiivisessa toiminnassa hyödynnetään digiteknologiaa tarkastustoiminnassa Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen ja hyödyntäminen johtamisessa ja päätöksenteossa	Käytettävät sovellukset ja palvelut Tietojen ajantasaisuus ja saatavuus	Resurssien riittävyys, osaamistaso ja taloudelliset raamit.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tarkastuslautakunnan kokoukset	11	12	9	9	9

Tuloslaskelma

Tarkastuslautakunta							
	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Henkilöstökulut	-41 463	-41 768	-41 377	-37 850	-9 %	-38 268	-38 802
Palvelujen ostot	-28 016	-48 830	-48 830	-26 300	-46 %	-26 300	-26 897
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-598	-100	-100	-50	-50 %	-50	-51
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 062	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (sis.)	-60	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-71 200	-90 698	-90 307	-64 200	-29 %	-64 618	-65 750
Toimintakate	-71 200	-90 698	-90 307	-64 200	-29 %	-64 618	-65 750

6.1.3 Ympäristöterveyspalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: ympäristöterveysjohtaja Kaisa Hartikainen

Toiminta-ajatus

Tulosalue vastaa kunnan viranomaiselle määrättyjen ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoitamisesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen kunnissa (Kaavi, Lapinlahti, Rautavaara, Siilinjärvi ja Tuusniemi). Lisäksi hoidetaan Kuopion kaupungin eläinlääkintähuollon tehtäviä Kuopion ja Siilinjärven välisen ostopalvelusopimuksen mukaisesti.

Ympäristöterveyspalveluiden tarkoituksena on turvata lainsäädännön vaatimusten mukainen suunnitelmallinen, säännöllinen, laadukas, terveyshaittoja ja -vaaroja sekä kuluttajien taloudellisia tappioita ehkäisevä paikalliseen riskinarvioon ja valtakunnalliseen valvontaohjelmaan perustuva ympäristöterveydenhuollon tehtävien hoito. Tähän sisältyy myös laadukas ja tarkoituksenmukainen kunnallinen eläinlääkintähuolto sekä eläinlääkäripäivystys. Yhteistoiminta-alueella turvataan koko ympäristöterveydenhuollon riittävien palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista sekä avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnassa keskitytään hyödyntämään tehokkaasti olemassa olevia resursseja ja kehittämään toimintaa työjärjestelyiden sekä priorisoinnin kautta. Erityisesti tiimityöskentelyä halutaan edelleen kehittää.

Eläinlääkäreiden sijaisia pyritään saamaan tarpeen mukaan, tällä hetkellä sijaiten saatavuus on ollut parempaa kuin pitkään aikaan. Saatavuus voi vaihdella nopeastikin ja kaikkiin nopeisiin sijaisuuksiin ei aina löydy tekijää.

Nykyisen hallitusohjelman mukaan kuntien tehtäviin ei ole tulossa muutoksia kuluvalle hallituskaudella. Tämän linjauksen mukaan ympäristöterveyspalvelut ovat edelleen säilymässä osana kuntien lakisääteisiä tehtäviä, eikä niitä aikaisemman näkemyksen mukaan olla ainakaan toistaiseksi siirtämässä hyvinvointialueen tehtäviin.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki on tulossa voimaan vuoden 2026 alussa ja sen vaikutukset huomioiva suunnittelutyö tulee tehdä pääosin vuoden 2025 aikana.

Talous

Vuoden 2025 talousarvion kustannustenjako perustuu tuotteistukseen eläinlääkintähuollon osalta (kustannuspaikka 5610). Terveysvalvonnan osalta kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun ja valvontakohteiden edellyttämän työpanoksen perusteella.

Talouden hoitaminen on ollut tulosalueella tiukahkoa ja sama suuntaus pidetään myös vuosina 2025–2027.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan sisäisessä valvonnassa noudatetaan Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjetta. Ympäristöterveysjohtaja vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta. Tulostavuuksellisia ja oikeudellisesti vastuullisia ovat ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri.

Talousarvion toteutuminen raportoidaan kuukausittain kunnanhallitukselle ja kolmesti vuodessa kunnanvaltuustolle. Ympäristöterveyslautakunta raportoi toiminnasta sopimuskunnille kolmesti vuodessa. Lisäksi ympäristöterveydenhuollon toiminnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain Ruokavirastolle sekä lupa- ja valvontavirasto Valviralle.

Toiminnan laillisuutta valvotaan päivittäisessä työssä mm. laskujen hyväksymisen yhteydessä sekä saattamalla ympäristöterveydenhuollon toimialalta tehdyt viranhaltijapäätökset ympäristöterveyslautakunnan tietoon.

Ympäristöterveyspalvelujen riskien kartoitus ja riskienhallinta on päivitetty terveysturvallisuuden ja eläinlääkintähuollon osalta 2023 ja ne päivitetään jatkossa vuosittain. Mikäli ympäristöterveysjohtaja ja vastaava eläinlääkäri havaitsevat seikkoja, jotka vaarantavat toiminnan tuloksellisuuden, laillisuuden tai kunnan omaisuuden tai voimavarojen käytön, niihin puututaan välittömästi.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Ympäristöterveyspalvelut-tulosalueen toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. viihtyisä elinympäristö, terveyden edistäminen ja osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	30	30	30	30	30
Vanhuuseläketapahtumat	0	0	1	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	1	0	0

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>Helposti tavoitettavat eläinlääkintäpalvelut</p> <p>Tarkastukset, ilmoitusten vastaanottaminen, hyväksymispäätökset</p> <p>Eläinsuojelu- ja eläintautivalvontatyö</p>	<p>Asiakaspalaute</p> <p>Asiakasmäärät</p> <p>Käyntimäärät</p> <p>Tarkastusmäärät</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.
HYVINVOIVA ARKI			
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet	<p>Elintarvikkeisiin, talous- ja uimaveden sekä sisäilmaan liittyvien terveyshaittojen ennaltaehkäisy ja selvittäminen ympäristöterveydenhuollon valvonnan ja neuvonnan keinoin</p>	<p>Mahdollisten häiriötilanteiden nopea selvittäminen</p>	Suurin riski tavoitteiden toteutumatta jäämiseen on henkilökunnan riittävyys ja mahdollisten sijaisten saatavuus.

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
	Tupakka- ja nikotiinituotteiden myynnin valvonta, tupakointikiellot	Valvontaa ja neuvontaa pystytään toteuttamaan suunnitellusti	
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnustetaan ja sovitaan tehtävistä	Rakennetaan toimiva yhteistyö Pohjois-Savon hyvinvointialueen kanssa	Ruokamyrkytystyöryhmien toiminnan turvaaminen ja tietojen päivittäminen hyvinvointialueen kanssa	Saumatonta yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa ei saada toimimaan

Informatiiviset tunnusluvut

Valtuuston hyväksymät tavoitteet	TA2025 *
Tuotantotavoitteet	
Terveysvalvonta -tulosyksikön nettomenot €/asukas Siilinjärvi	10,2
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 kustannuspaikan nettomenot Siilinjärvi	
€/asukas	13,5
€/nautaeläin	52,1
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 KP nettomenot	
€/yhteistoiminta-alueen asukas	19,3
€/nautaeläin	39,4
Ympäristöterveyspalveluiden terveystulosyksikön nettomenot €/yhteistoiminta-alueen asukas	11,7
Eläinlääkintähuolto-tulosyksikön 5610 KP nettomenot	
€ / Kuopio asukas	6,6
€ / nautaeläin	32,3

*Tunnuslukujen laskentatapaa järjeistetty vuoden 2025 talousarvioon, siirretty käyttämään nettomenoja, jolloin aiempien vuosien luvut eivät ole vertailukelpoisia ja ne on jätetty taulukosta pois, Kuopio lisätty taulukkoon KP 5610 osalta

Arvioidut suoritemäärät kunnittain TA 2025

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024 **	TA 2025
Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain			
Kaavi , suureläimet	144	162	152
Pieneläimet	576	563	571
päivystyskäynnit	32	34	32
kunnantarkastukset	3	2	2
terveydenhuoltokäynnit	12	14	13
nautaeläintilat	26	26	25

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet Eläinlääkärikäyntien määrä kunnittain	TP 2023	TA 2024 **	TA 2025
Lapinlahti, suureläimet	497	667	587
Pieneläimet	1128	985	1056
päivystyskäynnit	270	291	274
kunnantarkastukset	27	33	32
terveydenhuoltokäynnit	31	45	45
nautaeläintilat*	101	101	89
Rautavaara, suureläimet	78	99	91
Pieneläimet	254	220	235
päivystyskäynnit	24	35	30
kunnantarkastukset	1	3	3
terveydenhuoltokäynnit	12	12	12
nautaeläintilat*	18	18	17
Siilinjärvi, suureläimet	635	913	808
Pieneläimet	1663	1631	1624
päivystyskäynnit	144	208	182
kunnantarkastukset	10	12	12
terveydenhuoltokäynnit	25	25	23
nautaeläintilat*	49	49	45
Tuusniemi, suureläimet	93	102	90
Pieneläimet	328	299	319
päivystyskäynnit	23	34	28
kunnantarkastukset	4	2	2
terveydenhuoltokäynnit	4	4	4
nautaeläintilat*	18	18	18
Kuopio, suureläimet	2263	2804	2584
Pieneläimet	2862	2528	2721
Päivystyskäynnit	531	656	587
kunnantarkastukset	24	36	33
terveydenhuoltokäynnit	157	198	181
nautaeläintilat*	242	242	222

*TA 2025: Luke tilasto päivittyneet 15.4.2024

** Talousarvion laadinnassa siirryttiin käyttämään kolmen edellisen vuoden toteuman keskiarvoja yksittäisten vuosien välillä olevan vaihtelun tasaamiseksi.

Keskeiset talouden muutokset

Henkilöstökulut kasvavat.....-159 873 €
Myyntituotot +maksutuotot suurenevät.....+114 670 €
Avustukset pienenevät.....+13 000 €

Tuloslaskelma

Ympäristöterveyslautakunta

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	1 779 386	1 834 938	1 834 938	1 939 608	6 %	1 939 608	1 939 608
Myyntituotot (sis.)	12 720	12 720	12 720	11 350	-11 %	11 350	11 350
Maksutuotot	155 230	198 000	203 000	213 000	5 %	213 000	213 000
Toimintatuotot	1 947 336	2 045 658	2 050 658	2 163 958	6 %	2 163 958	2 163 958
Henkilöstökulut	-2 011 230	-2 174 189	-2 131 856	-2 291 729	7 %	-2 333 999	-2 387 893
Palvelujen ostot	-190 409	-194 000	-194 000	-200 000	3 %	-200 000	-204 081
Sisäiset palvelujen ostot	-124 458	-124 989	-124 989	-133 967	7 %	-135 165	-132 329
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-52 288	-41 885	-41 885	-41 885	0 %	-41 885	-42 836
Avustukset	-56 423	-53 000	-53 000	-40 000	-25 %	-40 000	-40 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-125 983	-134 000	-134 000	-144 150	8 %	-144 150	-144 150
Muut toimintakulut (sis.)	-1 334	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-2 562 124	-2 722 063	-2 679 730	-2 851 731	6 %	-2 895 199	-2 951 289
Toimintakate	-614 788	-676 405	-629 072	-687 773	9 %	-731 241	-787 331

6.1.4 Maaseutuhallinto

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutujohtaja Juha Nykänen

Toiminta-ajatus

Kuopion, Suonenjoen ja Varkauden kaupunkien sekä Kaavin, Leppävirran, Rautalammin, Rautavaaran, Siilinjärven, Tervon, Tuusniemen ja Vesannon kuntien alueella toimivan Sydän-Savon maaseutupalvelujen tehtävänä on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämisestä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

Maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen toimielimiä ovat maaseutulautakunta, sen mahdollisesti asettamat jaostot sekä sen alainen palveluorganisaatio, Sydän-Savon maaseutupalvelu.

Yhteistoiminta-alueella turvataan maaseutuhallinnon palvelujen saatavuus ja toiminta siten, että toiminta on tehokasta, tasapuolista ja avointa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maaseutuhallinnon lakisääteisiä tehtäviä ovat viljelijätukihallinto, riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen valtion varoista, eläintenpitäjän ja eläinten pitopaikkojen rekisteröinti sekä hukkakauran torjuntaan liittyvät tehtävät. Yhteistoiminta-alueen isäntäkunta Siilinjärvi on tehnyt Ruokaviraston kanssa maksajavirastosopimuksen, missä on määritelty palvelutavoitteet viljelijätukihallinnon osalta.

Viljelijätukihaussa on siirrytty täysin sähköiseen hakuun. EU:n uuden rahoituskauden toimeenpanon myötä on maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueiden tehtäväksi tullut lisää asiantuntijatyötä. Hallinnolliset tarkastukset ovat lisääntyneet ja uutena tehtävänä on tullut maataloustoiminnan satelliittiseurannan kuvatulkitatehtävät. Suurpetoeläinten aiheuttamat vahingot ovat lisääntyneet ja lisänneet vahinkoarviontiin liittyvää työtä. Maatalouden poikkeusoloihin liittyvät varautumistehtävät lisääntyvät vuonna 2025.

Maaseudun kehittäminen tähtää siihen, että maaseudulla on hyvät edellytykset monenlaiselle yritystoiminnalle ja eri-ikäisten ihmisten asumiselle. Kehittämistyössä pyritään näkemään erilaisten alueiden mahdollisuudet ja edistämään niitä. Maatilataustaiseen yritystoimintaan liittyviä asiantuntijapalveluja sekä kehittämistoimiin liittyvää kokonaisvaltaista neuvontaa ja ohjausta annetaan maaseutuhallinnon yhteispalveluyksiköllä käytössä olevien resurssien puitteissa. Erilaisia kehittämistoimenpiteitä tehdään tiiviillä yhteistyöllä muiden maaseudun kehittämistoimijoiden kanssa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös sopimuskuntia ja toteumaraportit käsitellään maaseutulautakunnassa. Maaseutupalvelun toiminnan toteutumisesta valvotaan myös ruokaviraston toimesta. Tietoturvan osalta maaseutuhallinnossa on toimeenpantu maksajaviraston tietoturvapoliittikan tietoturvallisuuden hallintamallin ISO/IEC 27001:2022-pohjaiset vaatimukset ja soveltamistapa.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Maaseutuhallinnon toiminta perustuu kuntastrategian arvoihin ja tavoitteisiin, jotka ovat mm. elinvoimainen elinympäristö, yritysten toimintaedellytysten vahvistaminen, sujuvaa asiointia ja palvelua digitalisaatiota hyödyntäen sekä osaava ja innostunut henkilöstö.

Henkilöstö

Isäntäkunnan palveluksessa on 11 maaseutuhallinnon tai maaseudun kehittämistehtävää hoitavaa vakituista viranhaltijaa.

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	11	11	11	11	10,5
Vanhuuseläketapahtumat	1				
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1				

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Osallistutaan maatilayritysten kilpailukykyä investointeja, omistajanvaihdoksia ja yrittäjien hyvinvointia edistäviin kehittämishankkeisiin ja -toimenpiteisiin sekä maaseudun elinkeinojen toimintaympäristön ja työvoiman saantia edistäviin kehittämistoimenpiteisiin	Kehittämistoimenpiteet	Valtion säästötoimet maaseudun kehittämisrahoitukseen
1.5. Henkilöstön koulutustarjonta tukee kehittämistoimintaa.	Riittävä, asiakkaiden tarpeisiin vastaava osaaminen uuden ohjelmakauden toimeenpanoon	Koulutukset Asiakaspalautteet	Äkillisiä muutoksia lainsäädännössä ja ohjeissa ei ehditä omaksua toimeenpanon kannalta riittävällä laajuudella
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Sydän-Savon maaseutupalvelu toimii entistä tiiviimmin osana täydentyvää verkostoa, missä maatalouden eri viranomais- ja kehittämistahot sekä sidosryhmät tekevät yhteistyötä asiakaslähtöisesti, valmentajamaisella otteella	Toimintakulut Verkostoyhteistyö	Yhteistyö ei toimi riittävällä tavalla. Verkoston toimijat eivät sitoudu yhteisiin päämääriin.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan asettamat tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Yhteistoiminta-alueen aktiivimaatilat	1506	1505	1459	1410	1360
Maksetut maataloustuet, M€	54	60	60	60	60
Maaseutuviranomaistehtävät					
- Maatilaa / htv	162	167	162	161	161
- €/aktiivimaatila	392	425	444	450	460
- €/peruslohko	17,04	16,84	18,72	17,17	16,98
Maaseutuyritysten kehittäminen*					
- €/aktiivimaatila	92,19	107,50	107,29	114	114
- €/maaseutualueen asukas	2,03	2,43	2,29	2,48	2,48

*ei sisällä erillisten kehittämishankkeiden kuntavastinrahaa

Keskeiset talouden muutokset

Vuodelle 2025 ei merkittäviä muutoksia.

Tuloslaskelma

Maaseutulautakunta

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	642 410	703 223	703 223	716 643	2 %	716 643	716 643
Vuokratuotot (ulk.)	6 150	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	648 560	703 223	703 223	716 643	2 %	716 643	716 643
Henkilöstökulut	-621 296	-621 204	-607 676	-635 160	5 %	-647 423	-663 060
Palvelujen ostot	-23 896	-41 000	-41 000	-50 000	22 %	-50 000	-51 135
Sisäiset palvelujen ostot	-44 162	-51 722	-51 722	-53 248	3 %	-53 692	-52 541
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 931	-9 400	-9 400	-9 400	0 %	-9 400	-9 613
Avustukset	-4 054	-15 000	-15 000	0	-100 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-42 277	-68 100	-68 100	-73 100	7 %	-73 100	-73 100
Toimintakulut	-738 617	-806 426	-792 898	-820 908	4 %	-833 615	-849 449
Toimintakate	-90 057	-103 203	-89 675	-104 265	16 %	-116 972	-132 806

6.1.5 Konsernipalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Toiminta-ajatus

Kunnanjohton sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnanjohto ja konserniohjaus. Pelastustoimi sisältyy edelleen siltä osin kuin kuntaan kohdistuu vaateita oikeusasteiden käsittelyssä olevista riita-asioista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Konsernipalveluiden tavoitteena on luoda hyvät edellytykset kunnan ylimpien toimielinten työskentelylle sekä strategisten tavoitteiden saavuttamiselle palvelualueille ja toimivan konserniohjauksen kautta kunnan tytäryhtiöille. Lisäksi kunnanjohton tehtävänä on huolehtia asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä moitteettomasti.

Kunnan kokonaiskehityksen, kunnan sekä kuntakonsernin toiminnan ja talouden sekä alueellisen kehityksen seuraaminen ja reagoiminen oikea-aikaisesti tarvittaviin muutostarpeisiin on olennainen tulosalueen toiminnan painopistealueista. Toiminnan tehostaminen nykyisessä kiristyvässä kuntataloustilanteessa on myös merkittävä painopiste.

Kunnan kokonaiskehitys pohjautuu strategisten tavoitteiden ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimaisen ympäristön myönteiseen kehittymiseen. Kehittämistoiminnan painopiste rakennetaan kuntastrategian näkökulmasta.

Omistajaohjauksen vahvistamisen tavoitteena on kunnan tytäryhteisöjen entistä parempi palvelukyky ja kustannustehokkuus. Konserniyhtiöt, joille kunta maksaa toiminta-avustuksena tai vuokravastikkeina mm. osakaslainojen korkokuluihin, rahoitusvastikemenoihin ja muihin ylläpitokuluihin. Varsinaiset konserniyhtiöiden tavoitteet ym. tekstit löytyvät kohdasta 3.2.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaisesti. Konserniohjeistus päivitetään, jonka avulla kehitetään tytäryhtiöiden omistajaohjausta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven kuntastrategian vision mukaisesti tavoitteena on tasapainoinen kuntatalous ja väestönkasvu. Talouden pitäminen tasapainoisena on haasteellista. Tämä edellyttää 21.11.2023 kunnanhallituksen päättämän talouden tasapainottamisohjelman laadinnan napakkaa toimeenpanoa. Valmisteltu muutostalousarvio 2024 muodosti ohjelman ensimmäisen osan ja toinen osa on sisällytetty nyt laadittuun talousarvioon. Ohjelmaa ja tasapainottamistoimenpiteitä tulee päivittää taloustilanteen vaatimalla tavalla. Tiedolla johtamista vahvistetaan kuntakonsernissa.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2.Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa.	Sähköisen kokoushallinnan käytön vakiinnuttaminen uusille luottamushenkilöille Luottamushenkilöiden asiointikanavan selvitys ja mahdollinen käyttöönotto uuden valtuustokauden alussa.	Sähköisen kokoushallinnan ominaisuuksien hyödyntäminen kaikissa sitä käyttävissä toimielimissä ja luottamushenkilöillä. Sopiva asiointikanava on selvillä ja käyttöönotosta sovittu.	Kunnanjohto Kunnanjohto
1.3.Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Kunta on aktiivinen toimija alueellisessa kehittämistyössä.	Vaikuttamisfoorumien määrä.	Kunnanjohto
1.5.Kokeileva organisaatiokulttuuri	Organisaation sisäisten prosessien läpikäynti ja tehostaminen.	Taseen pitäminen ylijäämäisenä vuonna 2026.	Kunnanjohto
HYVINVOIVA ARKI			
2.3.Kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on ajan tasalla.	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman mainitut mittarit (5. kohta)	Kunnanjohto ja konserniyhtiöt
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2.Väestönkasvu	Asukasmäärän kasvu vähintään 50 asukasta vuodessa	Väestönkasvun muutos	Kunnanjohto ja konserniyhtiöt

Tavoitteiden riskiarviot

Henkilöstön ja luottamushenkilöiden sitouttaminen tavoitteisiin.
Rohkeus toimenpiteiden tekemiseen.

Tuloslaskelma 2025

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Kunnanjohto	-1 060 988	2 014	-1 058 974
Konserniyhtiöt	-1 191 250	119 000	-1 072 250
Pelastustoimi	0	0	0
Sitovuustaso yhteensä	-2 252 238	121 014	-2 131 224

Tuloslaskelma

Kunnanhallitus/Konsernipalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Tuet ja avustukset	0	0	0	2 014	0 %	2 014	2 014
Vuokratuotot (ulk.)	112 096	112 100	112 100	119 000	6 %	119 000	119 000
Muut toimintatuotot	6 379	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	118 475	112 100	112 100	121 014	8 %	121 014	121 014
Henkilöstökulut	-440 355	-433 321	-427 163	-392 495	-8 %	-397 597	-404 101
Palvelujen ostot	-1 303 425	-1 469 895	-1 469 895	-734 335	-50 %	-726 335	-640 553
Sisäiset palvelujen ostot	-1 819	-7 698	-7 698	-6 225	-19 %	-6 225	-6 225
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-6 276	-5 416	-5 416	-3 970	-27 %	-3 970	-4 060
Avustukset	-470 300	-637 300	-637 300	-555 300	-13 %	-555 300	-255 300
Muut toimintakulut (ulk.)	-794 611	-707 198	-707 198	-559 570	-21 %	-559 570	-459 570
Muut toimintakulut (sis.)	-53 421	-330	-330	-343	4 %	-343	-343
Toimintakulut	-3 070 208	-3 261 158	-3 255 000	-2 252 238	-31 %	-2 249 340	-1 770 152
Toimintakate	-2 951 733	-3 149 058	-3 142 900	-2 131 224	-32 %	-2 128 326	-1 649 138
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-510 047	0 %	-1 010 047	-401 872

Kunnanjohto

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Tuloslaskelma

Kunnanjohto

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Tuet ja avustukset	0	0	0	2 014	0 %	2 014	2 014
Muut toimintatuotot	6 379	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	6 379	0	0	2 014	0 %	2 014	2 014
Henkilöstökulut	-433 627	-433 157	-427 016	-392 495	-8 %	-397 597	-404 101
Palvelujen ostot	-579 622	-629 895	-629 895	-614 335	-2 %	-606 335	-620 099
Sisäiset palvelujen ostot	-1 819	-7 698	-7 698	-6 225	-19 %	-6 225	-6 225
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-5 192	-5 416	-5 416	-3 970	-27 %	-3 970	-4 060
Avustukset	-300	-300	-300	-300	0 %	-300	-300
Muut toimintakulut (ulk.)	-238 161	-243 698	-243 698	-43 320	-82 %	-43 320	-43 320
Muut toimintakulut (sis.)	-53 421	-330	-330	-343	4 %	-343	-343
Toimintakulut	-1 312 141	-1 320 494	-1 314 353	-1 060 988	-19 %	-1 058 090	-1 078 448
Toimintakate	-1 305 762	-1 320 494	-1 314 353	-1 058 974	-19 %	-1 056 076	-1 076 434
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-10 047	0 %	-10 047	0

Konserniyhtiöt

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Tuloslaskelma

Konserniyhtiöt							
	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Vuokratuotot (ulk.)	112 096	112 100	112 100	119 000	6 %	119 000	119 000
Toimintatuotot	112 096	112 100	112 100	119 000	6 %	119 000	119 000
Palvelujen ostot	-120 000	-240 000	-240 000	-120 000	-50 %	-120 000	-20 454
Avustukset	-470 000	-637 000	-637 000	-555 000	-13 %	-555 000	-255 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-556 450	-463 500	-463 500	-516 250	11 %	-516 250	-416 250
Toimintakulut	-1 146 450	-1 340 500	-1 340 500	-1 191 250	-11 %	-1 191 250	-691 704
Toimintakate	-1 034 354	-1 228 400	-1 228 400	-1 072 250	-13 %	-1 072 250	-572 704
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	-500 000	0 %	-1 000 000	-401 872

Pelastustoimi

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja Janne Airaksinen

Pelastustoimeen on varattu määrärahat eri oikeusasteissa vireillä olleiden varallaolokorvausten maksamiseksi. Vuoden 2025 talousarvio ei määrärahaa enää sisällä.

Tuloslaskelma

Pelastustoimi							
	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Henkilöstökulut	-6 728	-164	-147	0	-100 %	0	0
Palvelujen ostot	-603 803	-600 000	-600 000	0	-100 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 085	0	0	0	0 %	0	0
Toimintakulut	-611 616	-600 164	-600 147	0	-100 %	0	0
Toimintakate	-611 616	-600 164	-600 147	0	-100 %	0	0

6.2 ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Elinvoima- ja Yhteiset palvelut palvelualue on yksi neljästä palvelualueesta. Palvelualue tuottaa Elinvoimapalvelut ja koko kunnan Yhteiset palvelut. Elinvoimapalveluita ovat elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, maahanmuuttopalvelut, hyvinvoinnin edistäminen, maankäyttö, kaavoitus ja joukkoliikenne. Yhtisiä palveluita ovat hallinto- ja kehittämispalvelut, viestintä ja markkinointi, sisäinen tarkastus, talouspalvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut.

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Kunnanhallitus</i>			
Elinvoimapalvelut	-5 454 167	3 090 327	-2 363 340
<i>Kunnanhallitus</i>			
Yhteiset palvelut	-9 478 468	9 424 759	-53 709
<i>Kunnanhallitus</i>			
Joukkoliikenne	-2 951 653	1 646 380	- 1 305 273
Sitovuustasot yhteensä	-17 884 289	14 161 466	-3 722 323

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma

ELINVOIMA- JA YHTEISET PALVELUT

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	979 467	832 898	1 152 898	1 102 071	-4 %	1 102 071	1 102 071
Myyntituotot (sis)	7 312 335	7 199 524	7 199 524	7 365 607	2 %	7 397 409	7 323 127
Maksutuotot	171 902	50 000	50 000	95 000	90 %	95 000	95 000
Tuet ja avustukset	1 075 218	945 500	945 500	960 630	2 %	960 630	960 630
Vuokratuotot (ulk.)	2 112 220	1 865 000	1 938 932	1 663 932	-14 %	1 663 932	1 663 932
Vuokratuotot (sis.)	1 760 253	1 819 719	1 819 719	1 848 626	2 %	1 848 626	1 848 626
Muut toimintatuotot	850 539	1 111 500	1 111 500	1 125 600	1 %	1 125 600	1 125 600
Toimintatuotot	14 261 933	13 824 141	14 218 073	14 161 466	0 %	14 193 268	14 118 986
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	500	0 %	500	500
Henkilöstökulut	-5 656 747	-5 757 156	-5 636 464	-5 457 519	-3 %	-5 366 005	-5 494 444
Palvelujen ostot	-5 974 877	-6 213 693	-6 253 693	-7 810 476	25 %	-7 820 476	-8 048 001
Sisäiset palvelujen ostot	-568 318	-511 053	-511 053	-494 814	-3 %	-499 144	-490 616
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 493 533	-1 388 480	-1 388 480	-1 373 201	-1 %	-1 373 201	-1 404 373
Avustukset	-1 209 945	-1 165 200	-1 165 200	-1 707 200	47 %	-1 707 200	-1 707 200
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 044 069	-1 013 823	-1 013 823	-784 246	-23 %	-784 246	-784 246
Muut toimintakulut (sis.)	-212 373	-187 137	-187 137	-256 833	37 %	-256 833	-256 833
Toimintakulut	-16 159 862	-16 236 542	-16 155 850	-17 884 289	11 %	-17 807 105	-18 185 713
Toimintakate	-1 897 929	-2 412 401	-1 937 777	-3 722 323	92 %	-3 613 337	-4 066 227
Poistot ja arvonalentumiset	-305 412	-234 246	-234 246	-353 039	51 %	-315 526	-136 665

6.2.1 Elinvoimapalvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminta-ajatus

Elinvoimapalveluiden sitovuustason tehtävänä on tuottaa keskitetysti kunnan elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut, maahanmuuttopalvelut, hyvinvoinnin edistäminen, maankäyttö ja kaavoitus.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Elinvoimapalveluiden toimintaedellytysten vahvistaminen tulee olemaan entistä vahvemmin toiminnan keskiössä. Yritysten toimintaedellytyksiä kunnassa voidaan entisestään vahvistaa nopeasti käyttöön otettavilla yritys- ja liikerakennusalueilla. Kuntastrategian mukaista työtä kunnan väkiluvun ja työpaikkamäärän kasvattamiseksi jatketaan.

Yrityskantaa, ja siten työpaikkojen määrää voidaan kasvattaa panostamalla uusien yritysten syntymiseen, toimivien yritysten toimintaympäristön ja toimintaedellytysten kehittämiseen sekä yritysten sijoittumisen ja osaavan työvoiman saatavuuden mahdollistamiseen. Tavoitteen saavuttamiseksi kunnalla tulee olla hyvä tarjonta yritysraennuspaikoista sekä Etelä-Siilinjärvellä että Siilinjärven taajamassa sekä riittävät resurssit toteuttaa laadukasta yritysneuvontaa. Vuoden 2025 aikana elinkeinopalvelujen yritysneuvontaan käytettävää henkilöresurssia voitaneen kasvattaa yhden henkilötyövuoden verran, mikäli maakunnallinen yrityspalveluiden kehittämishanke ja sen Siilinjärven osatoteutus saa rahoituksen.

Kunnan kasvutavoitteen kannalta keskeisintä on riittävä asemakaavavaranto monipuoliseen asuntotuotantoon ja työpaikkarakentamiseen. Kerrostalorakentamisessa keskitytään uudis- ja täydennysrakennuskohteisiin taajamissa kaavoittaen riittävästi rakennuspaikkoja myös kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Uutta pientalorakentamista osoitetaan pääosin vahvan joukkoliikenneverkon alueelle Viitosen varteen nykyiset palveluresurssit huomioiden. Lisäksi mahdollistetaan maaseutualueilla suunnittelutarveratkaisut lisärakentamisessa. Työpaikka-alueita laajennetaan kunnan hankkimia maita asemakaavoittamalla.

Asuinrakennuspaikkoja luovutetaan monipuolisesti vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotantoon tukemaan kunnan kasvutavoitetta. Vuoden 2025 keväällä jaetaan pientaloasumiseen rakennuspaikkoja Haapamäen alueelta ja Taivallahden kaava-alueelta. Myös muilta alueilta esim. Pyöreälahden asemakaava-alueella on jaossa yksittäisiä omakotirakennuspaikkoja. Rakennuspaikkojen menekki osoittaa varovaisia piristymisen merkkejä.

Työllisyystoiminnan kannalta merkittävä muutos tapahtuu, kun järjestämisvastuu työvoima- ja elinkeinopalveluista siirtyy TE-hallinnolta kunnille vuoden 2025 alusta lukien. Uudistuksen myötä kunta liittyy Kuopion työllisyysalueeseen. Kunnan päämääränä on uudistuksen yhteydessä kehittää yhteinen Siilinjärven toimintamalli Kuopion työllisyysalueen kanssa.

Kunnan hyvinvoinnin edistämisen tavoitteena on vakiinnuttaa kunnan oma poikkihallinnollinen hyte-toiminta sekä arvioida ja kehittää hyte-toimintaa. Hyvinvoinnin edistämistä tehdään aktiivisessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja osallistutaan yhdyspintatyön kehittämiseen.

Maahanmuuttovirasto supistaa vastaanottotoimintaa, joten kotikunnan saaneiden ukrainalaisten määrä Siilinjärvellä voi kasvaa hieman 2024–2025 vuodenvaihteen jälkeen. Maahanmuuttajien kasvava määrä on nostanut luonnollista väestönkasvua alueellamme. Uusi kotoutumislaki, eli

laki kotoutumisen edistämisestä 681/2023 astuu voimaan 1.1.2025. Kunnalle tulee lisävastuita kotoutumisen edistämisen hoitamiseen ja kunta on kotoutumisesta vastaava viranomainen, muiden kuin työhakija asiakkaiden osalta. Kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien yleisestä neuvonnasta ja ohjauksesta, sekä seurata ja raportoida maahanmuuton tilaa.

Joukkoliikenteen osalta tavoitteena on edelleen matkustajamäärien kasvattaminen. Joukkoliikenneohjelmassa 2025 on uudeksi tavoitteeksi nostettu joukkoliikenteen esteettömyyden kehittäminen. Paikallisliikenne Siilinjärven ja Kuopion välillä kilpailutetaan alkuvuodesta 2025. Uusi sopimuskausi käynnistyy kesäkuussa 2025. Kilpailutuksessa tarjottavien linja-autojen (14 kpl) tulee olla päästöttömiä (sähkö/vety).

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopistealueet ja menettelyt

Ylikunnallisena haasteena on taantumien aiheuttama laskusuhdanne rakentamisessa ja sen vaikutus pientalotonttien kysyntään.

Riskinä on myös ennustetta heikommin kehittyvä työllisten määrä ja lomautusten kasvu. Työttömyys on noussut kuitenkin maltillisesti vuonna 2023, Siilinjärvellä työttömyysaste on ollut noin 7 %.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Suunnittelukauden tavoitteilla on tarkoitus vastata kuntastrategian tavoitteisiin.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Kunnan päämääränä on TE-uudistuksen yhteydessä kehittää yhteinen Siilinjärven toimintamalli Kuopion työllisyysalueen kanssa	Aktiivinen osallistuminen kehitystyöhön ja toimintamallin käyttöön.	Työllisyyspalvelut
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Suunnitelmatyöllä luodaan perusta kehittämiselle.	Jäsenyydet yhteistyöelimissä/hankkeiden määrä	Kaavoitus
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Kehitämme aktiivisesti ja tehokkaasti Etelä-Siilinjärven ja koko kunnan yritysalueiden maankäyttöä. Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle.	Vähintään 1 hanke/vuosi Rakennushankkeiden määrä/vuosi	Elinkeinopalvelut Elinkeinopalvelut

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
1.5. Kunta kehittää omaa tekemistä ketterästi	Maahanmuuttajien palveluohjauksen konsepti- Kotoutumissuunnitelman luominen	Asiakaskontaktien määrä ja tilastointi	Maahanmuuttopalvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	Kuntalaiset osallistetaan hyvinvointisuunnitelman laatimiseen (keinoina mm. työpajat ja kyselyt) Osallistuvan budjetoinnin ideointi- ja äänestysvaiheen toteutus	Kuntalaisten vaikuttamismahdollisuudet, TEA-viisari	Hallinto ja kehittäminen, hyvinvoinnin edistäminen
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen	Aktivoidaan kuntalaisia osallistumaan Mieliteko-hankkeen muiden mielenterveyttä edistävien hankkeiden toimintoihin	Kouluterveyskysely, henkilöstökyselyt Kansallinen terveysindeksi / mielenterveysindeksi (THL) Mielenterveys- ja käyttäytymishäiriöiden vuoksi sairaus/työkyvyttömyyseläkettä saavat	Hyvinvoinnin edistäminen
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn (tot. 10/2024) pohjalta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitys ja toimeenpano	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumisen taso	Hallinto ja kehittäminen, hyvinvoinnin edistäminen
2.5. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen on pysyvät rakenteet Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Hyvinvointijaoksen toiminnan vakiinnuttaminen ja sitominen osaksi muita hyte-rakenteita (mm. johtoryhmä, hyte-ryhmä ja yhdistykset ja järjestöt) Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien yhteistyöryhmien toiminnan jatkuvuuden varmistaminen	TEA-viisari, yhteistyön toteutuminen Yhteistyön toteutuminen, yhteistyöfoorumien lukumäärä	Hyvinvoinnin edistäminen Hyvinvoinnin edistäminen

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysrajoittamiselle Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Valmiusaste ja kaavallinen valmius asuntorakentamiseen	Kaavoitus
Työpaikkojen määrän kasvu	Uusien työpaikkojen määrä 50 työpaikkaa/vuosi	Työpaikkamäärän kasvu	Elinkeinopalvelut
Kaavapäätösten pitävyys	Kaavoista ei tule valituksia	Valituksia/hyväksytyt kaavat	Kaavoitus
Maankäyttöpoliittisen ohjelman ajantasaisuus	Ohjelma antaa tarvittavat työkalut maapolitiikan hoitamiseen	Tarkistettu valtuustokausittain	Maankäyttö ja kaavoitus

Tavoitteiden riskiarviot

Maata ei saada hankittua kaavoituksen tarpeisiin.
Taloussuhdanteet ja korkotason kehitys.

Tuloslaskelma 2025

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet

Tulosalueet	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Elinkeinopalvelut	-304 276	0	-304 276
Työllisyyspalvelut	-3 431 960	0	-3 431 960
Maahanmuuttopalvelut	-183 494	280 000	96 506
Hyvinvoinnin edistäminen	-160 840	0	-160 840
Maankäyttö	-954 910	2 790 327	1 835 917
Kaavoitus	-418 687	20 000	-398 687
Sitovuustaso yhteensä	-5 454 167	3 090 327	-2 363 340

Tuloslaskelma

Elinvoimapalveluiden sitovuustaso

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	85 097	5 330	325 330	250 227	-23 %	250 227	250 227
Myyntituotot (sis)	138 794	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	171 902	50 000	50 000	95 000	90 %	95 000	95 000
Tuet ja avustukset	141 475	100 000	100 000	30 000	-70 %	30 000	30 000
Vuokratuotot (ulk.)	2 069 086	1 865 000	1 865 000	1 590 000	-15 %	1 590 000	1 590 000
Muut toimintatuotot	845 669	1 110 500	1 110 500	1 125 100	1 %	1 125 100	1 125 100
Toimintatuotot	3 452 023	3 130 830	3 450 830	3 090 327	-10 %	3 090 327	3 090 327
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	500	0 %	500	500
Henkilöstökulut	-1 360 653	-1 451 461	-1 426 528	-1 184 387	-17 %	-1 206 539	-1 234 783
Palvelujen ostot	-424 285	-563 038	-643 038	-2 127 153	231 %	-2 127 153	-2 225 440
Sisäiset palvelujen ostot	-163 572	-121 036	-121 036	-99 314	-18 %	-100 131	-98 524
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-82 552	-59 886	-59 886	-43 819	-27 %	-43 819	-44 814
Avustukset	-1 203 125	-1 143 000	-1 143 000	-1 690 000	48 %	-1 690 000	-1 690 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-542 693	-531 877	-531 877	-275 748	-48 %	-275 748	-275 748
Muut toimintakulut (sis.)	-13 045	-10 742	-10 742	-33 746	214 %	-33 746	-33 746
Toimintakulut	-3 789 926	-3 881 040	-3 936 107	-5 454 167	39 %	-5 477 136	-5 603 055
Toimintakate	-337 903	-750 210	-485 277	-2 363 340	387 %	-2 386 309	-2 512 228
Poistot ja arvonalentumiset	-144 306	-58 008	-58 008	-28 205	-51 %	-15 819	-13 438

Elinkeinopalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: elinkeinopäällikkö Pekka Turunen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan elinkeinopalvelujen tavoitteena on vahvistaa kunnan asemaa elinvoimaisena korkean työllisyyden kuntana. Korkea työllisyys on mahdollista saavuttaa monipuolisella yrityskannalla. Yrityskantaa, ja siten työpaikkojen määrää voidaan kasvattaa panostamalla uusien yritysten syntymiseen, toimivien yritysten toimintaympäristön ja toimintaedellytysten kehittämiseen sekä yritysten sijoittumisen ja osaavan työvoiman saatavuuden mahdollistamiseen. Tavoitteen saavuttamiseksi kunnalla tulee olla hyvä tarjonta yritysraennuspaikoista sekä Etelä-Siilinjärvellä että Siilinjärven taajamassa sekä riittävät resurssit toteuttaa laadukasta yritysneuvontaa.

Vuoden 2025 aikana elinkeinopalvelujen yritysneuvontaan käytettävää henkilöresurssia voitaneen kasvattaa yhden henkilötyövuoden verran, mikäli maakunnallinen yrityspalveluiden kehittämishanke ja sen Siilinjärven osatoteutus saa rahoituksen. Elinkeinopalvelut toteuttavat yritysten kasvua ja kansainvälisyyttä ja toimintaedellytyksiä tukevia yrityspalveluja yhteistyössä muiden alueen elinkeinotoimijoiden kanssa. Vuoden 2025 osalta yritysten perustamisneuvonnan hoitaa Kuopion Seudun Uusyrityskeskus. Toimivien yritysten sekä alueelle sijoittuvien yritysten

neuvontapalvelut ja verkostoyhteistyö hoidetaan kunnan elinkeinopalveluiden toimesta. Siilinjärven kunnan strategisena tavoitteena on myös kiertotalouden edistäminen, jota toteutetaan yhteistyössä alueen oppilaitosten ja yritysten kanssa hankeyhteistyössä.

Siilinjärvellä tarvitaan edelleen mm. erikoistavarakaupan, maataloussektorin ja palveluyritysten toimitilarakentamista. Teolliset toimijat etsivät lisäksi tuotantoon sopivia hallitiloja, joihin asettua vuokralle. Myös kiertotalous- ja logistiikka-alan liiketoimintaan on kiinnostusta koko Kuopion seudun alueella.

Työpaikkamäärän kasvu perustuu uusiin yrityksiin ja sijoittuneisiin yrityksiin syntyviin työpaikkoihin sekä alueella toimivien yritysten kasvuun ja kehittymiseen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	1,1	1,1	1	1	1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2025</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Huolehdimme siitä, että kaikenkokoisilla (sivutoimi/ pääelinkeino) yrityksillä on mahdollisuus sijoittua Siilinjärvelle harjoittamaan liiketoimintaa.	Rakennuspaikkojen vuokraaminen/ myyminen yrityksille. Uusien ja olemassa olevien yritysten toimintaedellytysten parantaminen	Uudet rakennushankkeet kunnassa. Uudet perustetut yritykset kunnassa. Sijoittumiset Toimivien yritysten kasvu ja syntyneet työpaikat	Minimissään 3 hanketta vuodessa. Uusia yrityksiä 70 kpl:tta/ vuosi, sisältäen sijoittumiset Toimivien yritysten kehittämishankkeet ja syntyneet työpaikat, 3 hanketta/vuosi

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Työpaikkamäärän muutos	124	+50	+50	+50	+50
Teollisten työpaikkojen määrä	-1	+15	+10	+10	+10
Luovutetut tontit ja toimitilat	+3	+4	+3	+3	+3

Keskeiset talouden muutokset

Palveluiden ostoissa kuntaosuuden ja muiden yhteistoimintaosuuksien lisäys kehittämishankkeissa ja yrityspalveluissa 30 000 €.

Tuloslaskelma

Elinkeinopalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	5 653	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	484	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	3 709	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	9 846	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-73 125	-81 906	-80 172	-80 156	0 %	-81 724	-83 723
Palvelujen ostot	-212 702	-179 150	-179 150	-208 600	16 %	-208 600	-213 335
Sisäiset palvelujen ostot	-4 069	-8 177	-8 177	-9 796	20 %	-9 878	-9 886
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 699	-2 118	-2 118	-1 077	-49 %	-1 077	-1 101
Muut toimintakulut (ulk.)	-6 190	-4 074	-4 074	-4 475	10 %	-4 475	-4 475
Muut toimintakulut (sis.)	-200	-165	-165	-172	4 %	-172	-172
Toimintakulut	-298 986	-275 590	-273 856	-304 276	11 %	-305 926	-312 693
Toimintakate	-289 140	-275 590	-273 856	-304 276	11 %	-305 926	-312 693
Poistot ja arvonalentumiset	-40 898	-36 322	-36 322	-13 438	-63 %	-13 438	-13 438

Työllisyyspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas, (työllisyyskoordinaattori Mervi Seppänen)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Työttömien työnhakijoiden määrä Siilinjärvellä on maakunnan alhaisin. Siilinjärven kunta on ollut mukana 1.3.2021 alkaneessa työllisyyden kuntakoelussa, joka päättyy vuoden 2024 loppuun. Uudet työllisyysalueet käynnistyvät 1.1.2025 ja Siilinjärven kunta liittyy Kuopion työllisyydenhoidon alueeseen.

Työllisyyspalveluissa on ollut kokeilussa kuntalisä vuonna 2024, joka jatkuu myös vuonna 2025. Kuntalisä myönnetään yrityksille, jotka palkkaavat siilinjärveläisen työttömän henkilön, joka on osatyökykyinen tai hänen työttömyytensä on pitkittynyt.

Kuntouttavaa työtoimintaa on mahdollista toteuttaa kunnan eri yksiköissä ja yhdistyksissä. Kunta tarjoaa aktiivisesti kuntouttavan työtoiminnan mahdollisuuksia asiakkaille ja tekee tiivistä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa vaikeassa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden kanssa.

Työllisyyspalveluiden kautta jaettavat kesätyöesetelit kohdennetaan yhdeksän luokan päättäneille. Nuorten peruskoulun päättäneille on tärkeää mahdollistaa ensimmäinen työkokemus.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö		4	1	1	1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
TE-palvelu2024-uudistus	Kuopion työllisyysalueen kuntarajapinnan varmistaminen.	Yhteinen toimintamalli on muodostunut Kuopion työllisyysalueen kanssa.	Toimivat ja kuntalähtöiset TE-palvelut integroituna kunnan elinkeinopalveluiden kanssa.
Kunnan omien työllisyyspalveluiden toiminnan kehittäminen	Kunnan omien työllisyyspalveluiden yhdyspintojen rakentaminen kunnan elinkeino- ja maahanmuuttopalveluiden kanssa	Yhteiset rajapinnat ovat muodostuneet elinkeino- ja maahanmuuttopalveluiden kanssa	Toimivat ja sujuvat työllisyyspalvelut ovat integroitu kunnan elinkeino- ja maahanmuuttopalveluiden kanssa

Keskeiset talouden muutokset

Entinen kunnan työllisyyspalvelu on poistunut ja tilalle on tullut Kuopion työllisyysalueen yhteistoimintaosuudet, joihin käytetään saatujen työllisyys- ja elinkeinoministeriön laskelmien mukaan n. 1,580 milj. euroa. Lisäksi kunta satsaa työllisyysalueelta ostettaviin muihin palveluihin n. 0,120 milj. euroa. Uudistuksen myötä kunnan rahoitusvastuu työllistettävistä laajenee ja kasvaa n. 1,610 milj. euroon. Työmarkkinatuen lisäksi kunnat rahoittavat jatkossa osan Kelan maksamasta peruspäivärahasta ja työttömyyskassojen maksamasta ansiopäivärahasta. Kunnan rahoitusvastuu koskee jatkossa myös työttömyystukea, joka maksetaan työllistymistä edistävän palvelun ajalta. Lisäksi kuntien rahoitusvastuu aikaistuu ja rahoitusosuus kasvaa portaittain työttömyyden pitkittyessä. Kesätyöseteleihin ja mahdollisesti jatkettavan kuntalisän seteleihin on varattu 0,045 milj. euroa.

Tuloslaskelma

Työllisyyspalvelut							
	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (sis)	137 144	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	141 475	80 000	80 000	0	-100 %	0	0
Toimintatuotot	278 619	80 000	80 000	0	-100 %	0	0
Henkilöstökulut	-351 692	-482 345	-472 646	-64 556	-86 %	-65 815	-67 421
Palvelujen ostot	-48 138	-129 350	-129 350	-1 700 000	1 214 %	-1 700 000	-1 788 590
Sisäiset palvelujen ostot	-64 329	-39 825	-39 825	-5 532	-86 %	-5 571	-5 463
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 893	-900	-900	0	-100 %	0	0
Avustukset	-1 195 625	-1 118 000	-1 118 000	-1 655 000	48 %	-1 655 000	-1 655 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-16 187	-20 000	-20 000	-6 700	-67 %	-6 700	-6 700
Muut toimintakulut (sis.)	-484	0	0	-172	0 %	-172	-172
Toimintakulut	-1 678 346	-1 790 420	-1 780 721	-3 431 960	93 %	-3 433 258	-3 523 346
Toimintakate	-1 399 727	-1 710 420	-1 700 721	-3 431 960	102 %	-3 433 258	-3 523 346

Maahanmuuttopalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas, (maahanmuuttokoordinaattori Laura Muona)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärvi tuotti kuntamallin mukaista ukrainalaisten pakolaisten vastaanottotoimintaa vuodesta 2022 alkaen, kuntamallin päättymiseen 31.12.2023 saakka. Maahanmuuttopalveluiden tarve pysyy edelleen hyökkäyssodan vuoksi, sekä tilapäisen suojelun jatkuessa 4.3.2026 saakka. Siilinjärvelle on kotoutunut suuri osa ukrainalaisia, 170 henkilöä, joista 130:llä henkilöllä on kotikunta Siilinjärvellä. Maahanmuuttovirasto supistaa vastaanottotoimintaa, joten kotikunnan saaneiden ukrainalaisten määrä Siilinjärvellä voi kasvaa hieman 2024-2025 vuodenvaihteen jälkeen. Maahanmuuttajien kasvava määrä on nostanut luonnollista väestönkasvua alueellamme.

Uusi kotoutumislaki, eli laki kotoutumisen edistämisestä **681/2023** astuu voimaan 1.1.2025. Kunnalle tulee lisävastuita kotoutumisen edistämisen hoitamiseen ja kunta on kotoutumisesta vastaava viranomaisena, muiden kuin työhakija asiakkaiden osalta. Kunnalle maksettavien korvausten edellytyksenä on uuden käytännön asiakirjan, kotoutumishjelman laatiminen (5.12.2024 mennessä) sekä sopimus ELY-keskuksen kanssa.

Kunnan on huolehdittava maahanmuuttajien yleisestä neuvonnasta ja ohjauksesta, sekä seurata ja raportoida maahanmuuton tilaa. Kunnan on myös suunniteltava ja kehitettävä maahanmuuttopalveluita siten, että alueella on tarvetta vastaavasti toimipisteitä sekä palveluita, joista maahanmuuttaja voi saada henkilökohtaista ohjeistusta ja neuvontaa riippumatta maassaolon syystä tai sen kestosta. Maahanmuuttopalveluiden ohjaus- ja neuvontapalvelut toimivat kirjaston alakerran tiloissa, sekä ajanvarauksella Kelan ja työllisyyspalveluiden kanssa yhteisissä tiloissa. Kunnan elinvoiman edistämisen sekä työllistymisen tukemiseksi, maahanmuuttopalvelut kytkeytyvät osaksi elinvoima- ja työllisyyspalveluita.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	2,9	0,5	3	3	3

Tavoitteet 2022-2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022-2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Palvelupolkujen kehittäminen asiakaslähtöisesti	Maahanmuuttajien palveluohjauksen konseptin luominen	Asiakas kontaktien määrän tilastointi	Toimivat ja asiakaslähtöiset palvelut
Hyvien etnisten suhteiden edistäminen ja rasismien torjuminen kunnassa	Maahanmuuttajataustaisen huomioiminen kuntastrategiassa ja muissa kunnan tulevissa strategisissa asiakirjoissa	kotoutumisen indikaattorit-kototietokanta STAT	Palveluissa huomioidaan ja seurataan väestösuhteiden kehitystä, moninaisuusviestintä

Keskeiset talouden muutokset

Kotoutumiskorvauksia on pienennetty ja budjetin euroja on kohdennettu palvelujen ostoista henkilöstökuluihin (toteuman mukaisesti).

Tuloslaskelma

Maahanmuuttopalvelut							
	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	79 205	0	320 000	250 000	-22 %	250 000	250 000
Myyntituotot (sis)	990	0	0	0	0 %	0	0
Tuet ja avustukset	0	0	0	30 000	0 %	30 000	30 000
Toimintatuotot	80 195	0	320 000	280 000	-13 %	280 000	280 000
Henkilöstökulut	-128 682	-17 933	-21 848	-165 977	660 %	-169 233	-173 384
Palvelujen ostot	-5 843	0	-100 000	-1 955	-98 %	-1 955	-1 999
Sisäiset palvelujen ostot	-27 887	0	0	-8 590	0 %	-8 672	-8 474
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 211	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-557	0	0	-6 800	0 %	-6 800	-6 800
Muut toimintakulut (sis.)	0	0	0	-172	0 %	-172	-172
Toimintakulut	-164 180	-17 933	-121 848	-183 494	51 %	-186 832	-190 829
Toimintakate	-83 985	-17 933	198 152	96 506	-51 %	93 168	89 171

Hyvinvoinnin edistäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen (hyvinvointikoordinaattori Eliisa Girsén)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin edistäminen on laaja-alaista ja poikkihallinnollista toimintaa. Painopisteenä on kuntalaisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen. Hyvinvoinnin edistämisen johtamisen ja koordinoinnin tueksi on perustettu kunnanhallituksen alainen hyvinvointijaosto. Koska kyseessä on uusi toimielin, on sen toimintaa perusteltua arvioida ja kehittää valtuustokauden päätteeksi. Vuonna 2025 vietetään Siilinjärven 100-vuotisjuhlavuotta. Juhlavuodelle on jaossa ylimääräinen 10 000 euron kohdeavustus ja tuotantotuki. Lisäksi vuonna 2025 toteutetaan osallistuvan budjetoinnin ideointi ja äänestys.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Hyvinvointijaoksen toiminnan käynnistäminen ja sitominen osaksi muita hyte-rakenteita (mm. johtoryhmä, hyte-ryhmä ja	Hyvinvointijaosto tekee itsearvioinnin toiminnastaan valtuustokauden loppuun mennessä ja laatii toiminnalle kehitysehdotukset arvioinnin pohjalta.	Toimieliimen itsearviointityökalu (kehitetään tai käytetään valmista), josta nähdään vahvuudet ja kehityskohteet	Vähintään kolme (3 kpl) kehitysehdotusta, jotka otetaan käyttöön seuraavalle valtuustokaudelle

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
yhdistykset ja järjestöt)	Hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmatyön dokumentointi: - Luodaan vuosikello hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laatimiselle - Luodaan henkilöstön, sidosryhmien ja kuntalaisten osallistamiselle toimintamalli, jota voidaan hyödyntää tulevaisuudessa kertomustyössä	Hyvinvointikertomus- ja -suunnitelmatyöhön osallistuneiden määrä ja heiltä saatu palaute (palautekysely)	Vähintään yksi (1) hlö jokaiselta kunnan tulosalueelta Vähintään viisi (5) hlö jokaisesta väestöryhmästä (lapset, nuoret, työikäiset, ikäihmiset) Tyytyväisyys omaan mahdollisuuteen vaikuttaa 4 (asteikolla 1–5)

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	1	1	1	1	1

Keskeiset talouden muutokset

Osallistuvan budjetoinnin määrärahavaraus palveluiden ostoihin +10 000 €
Siilinjärvi 100 –juhlavuoden kohdeavustus ja toimintatuki avustuksiin +10 000 €

Tuloslaskelma

Hyvinvoinnin edistäminen

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Henkilöstökulut	-54 798	-83 791	-82 132	-77 702	-5 %	-79 013	-80 684
Palvelujen ostot	-24 569	-29 803	-29 803	-42 648	43 %	-42 648	-43 616
Sisäiset palvelujen ostot	0	-394	-394	-305	-23 %	-305	-305
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-750	-278	-278	-388	40 %	-388	-397
Avustukset	-7 500	-25 000	-25 000	-35 000	40 %	-35 000	-35 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 954	-4 273	-4 273	-4 625	8 %	-4 625	-4 625
Muut toimintakulut (sis.)	0	-165	-165	-172	4 %	-172	-172
Toimintakulut	-91 571	-143 704	-142 045	-160 840	13 %	-162 151	-164 799
Toimintakate	-91 571	-143 704	-142 045	-160 840	13 %	-162 151	-164 799

Maankäyttö

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuhenkilö: maankäyttöpäällikkö Heikki Pietikäinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Maapolitiikka

Maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu tavoitteet maankäyttöpoliitikan hoidolle, maanhankinnalle ja luovutukselle. Tavoitteeksi maankäyttöpoliittisessa ohjelmassa on asetettu kymmenen vuoden kaavoitustarvetta vastaava määrä. Maanhankintaa kohdennetaan Siilinjärvimallin 2040 mukaisille alueille. Raakamaan hankinta on edellytys kasvun mahdollistamiselle, joka kaavoituksen jälkeen on mahdollista jakaa uusien rakennuksien rakennuspaikoiksi. Maanhankinta edellyttää resursseja, panostusta, suunnitelmallisuutta, pitkäjänteisyyttä ja työkaluja, jotta luodaan edellytykset vetovoimaiselle taloudellisesti kestäväälle kaavoittamiselle ja tonttituotannolle.

Asuinrakennuspaikkojen luovutuksessa jatketaan mallia, missä rakennuspaikkoja jaetaan monipuolisesti vuokra-, asumisoikeus- ja omistusasuntotuotantoon tukemaan kunnan kasvutavoitetta. Vuoden 2025 keväällä jaetaan pientaloasumiseen rakennuspaikkoja Haapamäen alueelta ja Taivallahden kaava-alueelta. Pyöreälahden asemakaava-alueella on jaossa yksittäisiä omakotirakennuspaikkoja ja pyöreälahden alueelle osoitetaan lisää omakotitalojen rakennuspaikkoja, joten Pyöreälahden alueen rakennuspaikkojen luovuttaminen jatkuu vielä. Rakennuspaikkojen menekki osoittaa varovaisia pirstymisen merkkejä.

Paikkatietopalvelut

Paikkatiedon hyödyntäminen kunnan toimintojen tukemisessa ja tiedon tuottamisessa lisääntyy koko ajan ja siksi paikkatietopalvelut tarjoavat kunnan organisaation sisällä merkittävää tukipalvelua paikkatiedon hyödyntämisessä, palvelujen ja teknisten ratkaisuiden kehittämisessä, ohjelmistojen käytön ja kouluttamisen muodossa.

Asuntotoimi

Kunnalla on vastuu alueensa asunto-olojen yleisestä kehittämisestä. Asunto-olojen kehittämisessä merkittäviä asuntopoliittisia välineitä ovat maapolitiikka, kaavoitus, yhdyskuntarakenteen ja palvelujen kehittäminen sekä kunnan omistamien tonttien luovutus asuntorakentamiseen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	10	10	9	9	9

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Maankäyttöpoliitiikka, maanhankinta ja -luovutus on suunnitelmallista ja tukee kunnan kokonaiskehitystä ja kasvutavoitetta	Raakamaan hankinta reservin ylläpitämiseksi tavoitetasolla.	Raakamaareservi	10 vuoden tarvetta vaativa taso
Riittävä ja monipuolinen rakennuskelpoinen rakennuspaikkavaranto asuntorakentamiselle	Pyöreälahden, Taivallahden rakennuspaikkojen jako ja Haapamäen uuden asuntoalueen rakennuspaikkojen luovutus	40 kpl	90 % (36 kpl)

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
	Rivitalorakennuspaikkojen jakaminen	2 rakennuspaikkaa	90 % (3 paikkaa)
	Kerrostalorakennuspaikkojen jakaminen	1 rakennuspaikkaa	90 % (2-3 paikkaa)

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Hankittu raakamaata (ha)	6,1	50	30	30	30
Jaettavissa olevat asuinrakennuspaikat (kpl)	85	50	50	50	50
Luovutetut asuinrakennuspaikat (kpl)	24	40	40	40	40
Ajantasaistettua kaavan pohjakarttaa hyväksymisvalmiudessa (ha)	60	50	50	50	50

Keskeiset talouden muutokset

Asuntotoimen saamia ja maksamia vuokratukustannuksia on pienennetty (tilapäinen suojele).

Tuloslaskelma

Maankäyttö

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	239	5 330	5 330	227	-96 %	227	227
Myyntituotot (sis.)	660	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	168 292	40 000	40 000	75 000	88 %	75 000	75 000
Tuet ja avustukset	0	20 000	20 000	0	-100 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	2 068 602	1 865 000	1 865 000	1 590 000	-15 %	1 590 000	1 590 000
Muut toimintatuotot	841 960	1 110 500	1 110 500	1 125 100	1 %	1 125 100	1 125 100
Toimintatuotot	3 079 753	3 040 830	3 040 830	2 790 327	-8 %	2 790 327	2 790 327
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	500	0 %	500	500
Henkilöstökulut	-487 038	-480 114	-470 082	-514 919	10 %	-524 200	-536 033
Palvelujen ostot	-62 107	-119 535	-119 535	-79 150	-34 %	-79 150	-80 947
Sisäiset palvelujen ostot	-49 293	-55 452	-55 452	-51 769	-7 %	-52 203	-51 328
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-71 234	-54 790	-54 790	-41 200	-25 %	-41 200	-42 135
Muut toimintakulut (ulk.)	-492 049	-500 030	-500 030	-235 500	-53 %	-235 500	-235 500
Muut toimintakulut (sis.)	-12 361	-9 587	-9 587	-32 372	238 %	-32 372	-32 372
Toimintakulut	-1 174 082	-1 219 508	-1 209 476	-954 910	-21 %	-964 625	-978 315
Toimintakate	1 905 672	1 821 322	1 831 354	1 835 917	0 %	1 826 202	1 812 512
Poistot ja arvonalentumiset	-103 408	-21 686	-21 686	-14 767	-32 %	-2 381	0

Kaavoitus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö Timo Nenonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kaavoituksella luodaan mahdollisuudet väestön ja työpaikkojen suunnitelmalliselle kasvulle. Kestävän kehityksen mukainen maankäytön suunnittelu edellyttää yhdyskuntarakenteen eheyttämistä ja täydennysrakentamista nykyistä infrastruktuuria hyödyntäen. Liikkumistarpeiden vähentäminen ja mahdollisuus joukkoliikenteen käyttämiseen on ilmastonmuutoksen hillinnän kannalta tärkeää uusien alueiden ja palveluiden sijoittamisessa.

Tekeillä olevassa Pohjois-Savon maakuntakaavan 2.vaiheessa ja hyväksytyissä kaupunkiseutusuunnitelmassa ja kaupunkirakennesuunnitelmassa annetaan suuntaviivat Kuopion seudun kestäväälle yhdyskuntakehitykselle ja elinvoiman lisäämiselle.

VT5:n Siilinjärvi-Alapitkä linjausratkaisu mahdollistaa Pöljän pohjoisten osien kyläyleiskaavoittamisen ja rantojen yleiskaavoittamisen sekä kirkonkylän yleiskaavan päivittämisen. Yara tulevaisuuden vuoden 2035 jälkeisiä laajentumisvaihtoehtoja tutkitaan kaivos- ja tehdastoiminnalle laadittavassa yleiskaavassa.

Kunnan kasvutavoitteen kannalta keskeisintä on riittävä asemakaavavaranto monipuoliseen asuntotuotantoon ja työpaikkarakentamiseen. Kerrostalorakentamisessa keskitytään uudis- ja täydennysrakennuskohteisiin taajamissa kaavoittaen riittävästi rakennuspaikkoja myös kohtuuhintaiseen asuntotuotantoon. Uutta pientalorakentamista osoitetaan pääosin vahvan joukkoliikenneverkon alueelle Viitosen varteen nykyiset palveluresurssit huomioiden. Lisäksi mahdollistetaan maaseutualueilla suunnittelutarveratkaisut lisärakentamisessa. Työpaikka-alueita laajennetaan kunnan hankkimia maita asemakaavoittamalla.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	5	5	4	4	4

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Yleiskaava ohjaavat asemakaavoitusta taajamissa sekä rakentamista kylä- ja ranta-alueilla	Luoteis-Siilinjärven ranta- ja kyläyleiskaava	Valmiusaste	Yleiskaava hyväksytty
	Yaran yleiskaava		Yleiskaava vireillä
Riittävä asemakaavavaranto asuntorakentamiselle	Kirkonkylän uusi asuinpientaloalue (Harjamäki)	Valmiusaste	Asemakaava-luonnos
	Etelä-Siilinjärven uusi asuinpientaloalue (Mustikkamäki)		Asemakaava hyväksytty
	Rivitalorakennuspaikkojen jako OK-paikoiksi (Taivallahti ja Pyöreälahti)		Asemakaava hyväksytty

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
		Kaavallinen valmius asuntorakentamiseen	Kolmen vuoden tarvetta vastaava.
Riittävä asemakaavavaranto palvelu- ja yritysraikentamiselle	Etelä-Siilinjärven uusi yritysalue (Konttihanovi)	Valmiusaste	Asemakaava-luonnos
	Saharan palloiluhalli		Asemakaava hyväksytty
		Kaavallinen valmius palvelu- ja yritysraikentamiseen	Kolmen vuoden tarvetta vastaava.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kaavapäätösten pitävyys (valituksia / hyväksytty kaava)	1/2	-	-	-	-
<i>Tuotantotavoitteet</i>					
Hyväksytyjen kaavojen mitoitus (asukkaita)	390	50	200	200	200
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä	-	-	1	-	1
Hyväksytyjä asemakaavoja (ha)	55,22	50	50	50	50
Asemakaavoitettu pinta-ala (ha)	1809	1 900	1900	1950	2000
Hyväksytyjen yleiskaavojen määrä (kpl)	-	-	1	-	1

Keskeiset talouden muutokset

Henkilöstöresurssija on pienennetty 1 henkilötyövuoden verran.

Tuloslaskelma

Kaavoitus

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Maksutuotot	3 610	10 000	10 000	20 000	100 %	20 000	20 000
Toimintatuotot	3 610	10 000	10 000	20 000	100 %	20 000	20 000
Henkilöstökulut	-265 318	-305 372	-299 648	-281 077	-6 %	-286 554	-293 539
Palvelujen ostot	-70 928	-105 200	-85 200	-94 800	11 %	-94 800	-96 952
Sisäiset palvelujen ostot	-17 994	-17 188	-17 188	-23 322	36 %	-23 502	-23 068
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-4 765	-1 800	-1 800	-1 154	-36 %	-1 154	-1 180
Muut toimintakulut (ulk.)	-23 757	-3 500	-3 500	-17 648	404 %	-17 648	-17 648
Muut toimintakulut (sis.)	0	-825	-825	-686	-17 %	-686	-686
Toimintakulut	-382 761	-433 885	-408 161	-418 687	3 %	-424 344	-433 073
Toimintakate	-379 151	-423 885	-398 161	-398 687	0 %	-404 344	-413 073

6.2.2 Yhteiset palvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminta-ajatus

Yhteiset palvelut sitovuustaso muodostuu kunnan sisäisiä tukipalveluita tuottavista tulosalueista: sisäinen tarkastus, hallinto ja kehittäminen, viestintä ja markkinointi, talouspalvelut, ICT-palvelut, henkilöstöpalvelut sekä ruoka- ja puhtauspalvelut. Tulosalueen tehtävänä on tukea palvelualueita niiden työskentelyssä ja tavoitteiden saavuttamisessa sekä käynnistää ja tukea kuntastrategiaa tukevia hankkeita ja projekteja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista merkittävin on vuoden 2025 alussa käynnistyvä TE-uudistus. Kuopion työllisyysalue toteuttaa työvoimatoiminnan lakisäätteiset palvelut Siilinjärven kunnalle. TE-uudistuksen onnistuminen edellyttää myös uudenlaista organisoitumista kunnan sisäisissä palveluissa. Työllisyys-, elinkeino- ja maahanmuuttopalveluiden sekä myös muiden kunnan palveluiden on omalta osaltaan oltava tukemassa työllisyystavoitteiden toteutumista. TE-uudistus tuo tullessaan merkittäviä taloudellisia riskejä mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden laskentamallin uudistuksen ja ei-lakisäätteisten palveluiden ostojen osalta.

Vuoden 2024 aikana uudistettiin talouden tasapainotusohjelma ja käytiin yhteistoimintaneuvottelut. Edellä mainituilla toimenpiteillä ja hyvän verokertymän ansiosta kunnan talous on saatu tasapainoon vuosien 2024 ja 2025 osalta. Suunnitelmavuosien osalta talous on jälleen kiristymässä yhteisöverotuottojen ja valtionosuus tuottojen laskiessa jyrkästi. Lisäksi kunnan taloudessa vuoden 2025 ja suunnitelmavuosien 2026-2027 osalta haasteina tulevat olemaan investointien määrä ja vanhojen rakennusten poistot. Kouluinvestointien valmistumisen myötä kunnan leasingvuokravastuut kasvavat merkittävästi suunnitelmavuosina. Kunnan lainasalkusta on suojausten piirissä noin 65 %. Korotason ennakoitaan laskevan vuoden 2025 aikana, mikä tulee laskemaan kunnan korkokuluja. Luottosalkun korkorakenteen kehittymistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä arvioidaan ja korkorakenteen muutoksilla pyritään hillitsemään korkokulujen kasvua.

Lainsäädännön velvoitteiden ja kunnan strategian mukaisesti jatkamme digitaalisten palveluiden kehittämistä ja prosessien digitalisointia. Merkittävänä kehityskohteenä vuonna 2025 tulee olemaan sähköisen viestinnän ensisijaisuus. Lisäksi käynnistämme tekoälypilotin kunnassa, jossa lähdetään määrätietoisesti testaamaan ja tutkimaan tekoälyn tuomia mahdollisuuksia prosessien tehostamisen, työajankäytön ja työhyvinvoinnin lisäämisen näkökulmista. Lisäksi panostamme edelleen tiedolla johtamiseen ja kunnan kyberturvallisuuden parantamiseen.

Jatkamme panostuksia edelleen erityisesti varhainen välittämiseen ja työhyvinvoinnin edistämiseen, jotka ovat keskeisiä tekijöitä työkyvyn ylläpitämisessä ja parantamisessa. Ne auttavat ehkäisemään pitkiä sairauspoissaoloja ja parantavat työntekijöiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Vuoden 2025 aikana uusien HR-järjestelmien tehokas ja oikeanlainen käyttö vakiinnutetaan ja esihenkilöiden HR-järjestelmien käyttöosaamista vahvistetaan.

Kunnan tarvitsemaa ruokatuotantoa keskitetään keittiöverkosto suunnitelman mukaisesti Vanhan Pappilan keittiölle portaittain. Tuotannon keskittäminen vähentää kuljetuskustannuksia, vanhojen tilojen korjaustarpeita, laitteiden isoja huoltokustannuksia ja korvausinvestointeja. Toimivat tilat lisäävät henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistavat resurssien tehokkaamman. Vuorelan koulun keittiö toimii toistaiseksi perinteisellä tuotantotavalla ja palvelee oman koulun lisäksi alueen päiväkotia ja Kehvon koulu.

Siilinjärven kunta ottaa vuonna 2025 käyttöön markkinointiviestintäsuunnitelman, jonka avulla voidaan vahvistaa kunnan imagoa, houkuttelevuutta ja tunnettuutta niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Suunnitelman keskeisenä tavoitteena on tuoda esille Siilinjärven vetovoimatekijät, edistää alueen elinvoimaa ja tukea kunnan kasvutavoitteita. Siilinjärven Kunnan mielikuvan rakentaminen ja halutun vaikutuksen saavuttaminen vaatii säännöllistä, suunnitelmallista ja hyvin kohdennettua viestintää, joka tavoittaa oikeat kohderyhmät.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Riskienhallintaa toteutetaan kunnan ohjeiden ja strategian mukaisesti. Riskien hallinnassa tavoitteena on kustannustehokkaan, mutta eettisen ja vastuullisen toiminnan takaaminen. Toiminnan eettisyyttä ja vastuullisuutta seurataan ja kehitetään edelleen.

Tavoitteena on kehittää sisäisen valvonnan vaikuttavuutta ja toteuttamisen tehokkuutta. Näiden kehittämiseksi organisaatiolle suunnattuja ohjeita tullaan päivittämään. Uudistamisen myötä sisäisen valvonnan yleisohje, periaatteet ja konsernivalvontapohja tulevat palvelemaan organisaation toimintaa tehokkaammin.

Kyberriskien hallintaa on tarvetta parantaa edelleen. Vuoden 2025 aikana tullaan päivittämään kyberriskianalyysi ja kunnan kybersuunnitelma. Henkilöstön kyberturvaosaamisen ylläpitämiseksi ja kasvattamiseksi laadittu ammattiryhmäkohtainen kehityssuunnitelma viedään käytäntöön ja laaditaan osaamisen jatkuvuuden turvaamisen toimintamalli.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian vision perustan mukaisesti, tavoitteena on talouden osalta kunnan investointikyvyn ylläpitäminen ja velkamäärän kasvun rajoittaminen. Talouden tulevan kehityksen arviointi vähintäänkin keskipitkällä aikavälillä on keskeinen toimintojen järjestämistä ohjaava tekijä. Etenkin toimitiloihin kohdistuvien investointien taloudelliset vaikutukset toimintaedellytyksiin tulevat olemaan merkittävät. Em. tekijät vaikuttavat kunnan muiden investointien toteutumismahdollisuuksiin ja niillä on vaikutusta strategisten kasvuedellytysten arvioimiseen ja luomiseen.

Digitalisaation hyödyntämisellä on keskeinen asema kunnan palvelutuotannon palveluprosessien tuloksellisuuden kehittämisessä. Digitalisaation hyödyntäminen lisää tietoteknologian osaamisen tarvetta kaikilla organisaation tasoilla. Tietojärjestelmien ja tietojärjestelmälaitteiden toimintavarmuus, tehokkuus ja ajantasaisuus ovat keskeisiä tekijöitä palvelutuotannon ja palveluprosessien onnistumisen näkökulmasta.

Kunnan suorittamien tavara- ja palveluhankintojen määrä on rahallisesti merkittävä. Tavarahankintojen suorittaminen on jo vakiintunut pääasiassa seudullisesti kilpailutetuista hankintapaikoista toteutuvaksi, mutta palveluhankintojen kohdalla keskitetty kilpailuttaminen ei ole samassa määrin vakiintunutta, vaan palveluita kilpailutetaan erillisinä hankkeina seudullisen hankintayhtiön avustamana. ICT-hankintoja tehdään myös Tieran verkkokauppaportaalin kautta. Palveluhankintojen oikea kohdentaminen ja niiden volyymin suhde omaan palvelutuotantoon on merkittävä palvelujen tuloksellisuuden kannalta.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Kuntalaisille tarjotaan uusia osallistumisen tapoja	Jatketaan osallisuusalustan käyttöä, kartoitetaan ja otetaan käyttöön	Osallistuva budjetointi 2025-prosessin toteutus.	ICT-palvelut. Hallinto ja kehittäminen sekä viestintä ja markkinointi

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>uusia osallistumisen prosesseja alustalla.</p> <p>Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti.</p> <p>Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa.</p> <p>Kunnan asiakaspalvelun kehittäminen.</p>	<p>Somejulkaisujen määrä ja tavoittavuus sekä käyttäjien määrän lisääntyminen eri viestintäkanavissa.</p> <p>Uudistukset toteutettu</p> <p>Asiointimahdollisuudet (käynti/sähköinen)</p>	<p>Viestintä ja markkinointi</p> <p>Ruoka- ja puhtauspalvelut</p> <p>Hallinto ja kehittäminen</p>
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	<p>Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja.</p> <p>Kartoitamme raportoinnin tarpeita ja kehitämme raportointia tuomalla tarjolle uusia porautuvia raportteja eri tietolähteistä.</p>	<p>Uusien digitaalisten palveluiden määrä. Digitalisoitujen prosessien määrä.</p> <p>Uusien raporttien ja tietolähteiden määrä. Konserniyhtiöiden raportointitarpeet kartoitettu.</p>	<p>ICT-palvelut</p> <p>ICT-palvelut</p>
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	<p>Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamisfoorumeihin.</p>	<p>Vaikuttamisfoorumeiden määrä, jäsenyydet</p>	<p>ICT-palvelut</p>
1.4. Koulutettua työvoimaa on riittävästi	<p>Avoimet työpaikat saadaan täytettyä asetettujen pätevyysvaatimusten mukaisesti</p> <p>Henkilöstön osaamisen ylläpitäminen ja vahvistaminen</p> <p>Kunta tukee ja tekee yhteistyötä rekisteröityjen (Ry) yhdistysten kanssa.</p>	<p>Seurataan kunnan työpaikkojen hakeneiden määrää ja pätevyyttä</p> <p>Koulutuksiin osallistuneiden henkilöiden määrä</p> <p>Järjestöfoorumien toiminta ja kunta osallistuu vähintään 2 kehittämishankkeeseen/vuosi</p>	<p>Henkilöstöpalvelut</p> <p>Henkilöstöpalvelut</p> <p>Hallinto ja kehittäminen</p>
Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen			
1.5. Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	<p>Käytetään uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja.</p>	<p>Työkulttuurimuutoskyse lyt (hybridityö, uudet toimi- ja työskentelytavat)</p>	<p>Henkilöstöpalvelut</p>

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
		Aloitekanava julkaistu käyttöön koko henkilöstölle ja prosessi hyväksytty.	ICT-palvelut
Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Paperittomien toimintamallien käyttöönotto kaikilla toiminnantasoilla.	Sähköisen viestinnän ensisijaisuus huomioitu (lainsäädäntö).	ICT-palvelut
	Tietosuojan ja -turvan kehittäminen kaikilla toiminnan tasoilla.	Harjoitukseen osallistuminen. Kehittämistoimien määrä. Dokumentaation ajantasaisuus.	ICT-palvelut
Henkilöstön koulutustarjontaa tukee kehittämistoimintaa	Uusien esihenkilöiden koulutukseen osallistuminen mahdollistetaan	Muut koulutussuoritukset	Henkilöstö-palvelut
		Koulutukseen osallistumisen määrä	Henkilöstö-palvelut
HYVINVOIVA ARKI			
2.2. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden positiivisen mielenterveyden edistäminen Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät)	Matalan kynnyksen palveluihin ja ennaltaehkäisyyn panostetaan. Työntekijöiden työhyvinvointi säilyy nykyisellä tasolla tai paranee	Psykiatrisen sairaanhoitajan ja työpsykologilla käyntien määrä Työntekijöille suunnatun työhyvinvointikyselyn tulokset	Henkilöstö-palvelut (työntekijöiden osalta) Henkilöstö-palvelut
Kunnan työntekijöiden osaamisen vahvistaminen (mielenterveystaidot ja -johtaminen)	Koulutuksen järjestäminen Sairauspoissaolopäivien vähentyminen	Osallistuneiden määrä Varhaisen välittämisen keskustelujen määrä	Henkilöstö-palvelut
2.3. Kuntalaisten ja kunnan työntekijöiden yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Päivitetyn tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman jalkauttaminen (työnantaja)	Kaikki työntekijät ovat suorittaneet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus verkkokoulutuksen	Henkilöstö-palvelut
Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Sisäilmaongelmat tuodaan ajoissa sisäilmatyöryhmän ja teknisten palveluiden tietoon.	Sisäilmaongelma-ilmoitusten ja ratkaisujen määrä	Sisäilma-työryhmä

Tavoitteiden riskiarviot

Henkilöstön ja luottamushenkilöiden sitouttaminen uudistuksiin.
 Negatiivisen työnantajakuva kehittyminen
 TE-uudistuksessa ei onnistuta
 Tiedotuksen epäonnistuminen (emme tavoita kuntalaisia uusilla palveluilla / vaikuttamiskanavilla).

Tuloslaskelma 2025

Valtuustoon sitova palvelualue käsittää seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Sisäinen tarkastus	-133 189	113 032	-20 157
Hallinto- ja kehittäminen	-449 585	250 045	-199 540
Viestintä ja markkinointi	-208 389	164 389	-44 000
Talouspalvelut	-372 602	372 602	0
ICT-palvelut	-1 273 033	1 349 741	76 708
Henkilöstöpalvelut	-1 276 686	1 426 686	150 000
Ruoka- ja puhtauspalvelut	-5 764 983	5 748 264	-16 719
Sitovuustaso yhteensä	-9 478 468	9 424 759	-53 709

Kunnanhallitus/Yhteiset palvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	195 831	172 568	172 568	131 464	-24 %	131 464	131 464
Myyntituotot (sis)	6 971 156	7 009 524	7 009 524	7 159 607	2 %	7 191 409	7 117 127
Tuet ja avustukset	212 488	193 500	193 500	210 630	9 %	210 630	210 630
Vuokratuotot (ulk.)	43 134	0	73 932	73 932	0 %	73 932	73 932
Vuokratuotot (sis.)	1 760 253	1 819 719	1 819 719	1 848 626	2 %	1 848 626	1 848 626
Muut toimintatuotot	3 740	1 000	1 000	500	-50 %	500	500
Toimintatuotot	9 186 600	9 196 311	9 270 243	9 424 759	2 %	9 456 561	9 382 279
Henkilöstökulut	-4 290 943	-4 300 673	-4 204 940	-4 267 993	1 %	-4 154 228	-4 254 296
Palvelujen ostot	-2 662 042	-2 721 035	-2 721 035	-2 741 203	1 %	-2 751 203	-2 813 655
Sisäiset palvelujen ostot	-404 388	-389 827	-389 827	-395 305	1 %	-398 816	-391 902
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 410 981	-1 328 594	-1 328 594	-1 325 882	0 %	-1 325 882	-1 355 980
Avustukset	-6 179	-21 500	-21 500	-16 500	-23 %	-16 500	-16 500
Muut toimintakulut (ulk.)	-501 376	-481 946	-481 946	-508 498	6 %	-508 498	-508 498
Muut toimintakulut (sis.)	-199 328	-176 395	-176 395	-223 087	26 %	-223 087	-223 087
Toimintakulut	-9 475 237	-9 419 970	-9 324 237	-9 478 468	2 %	-9 378 214	-9 563 918
Toimintakate	-288 636	-223 659	-53 994	-53 709	-1 %	78 347	-181 639
Poistot ja arvonalentumiset	-161 107	-176 238	-176 238	-324 834	84 %	-299 707	-123 227

Sisäinen tarkastus

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas, (hallintoasiantuntija Anni Savolainen)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on omalla riippumattomalla ja objektiivisella arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoiminnallaan arvioida kuntakonsernin riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien riittävyyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus tukee toiminnallaan kuntaorganisaation tavoitteiden saavuttamista ja tuottaa organisaatiolle lisäarvoa.

Organisaation riskienhallintaprosessien tuottamaa tietoa hyödynnetään sisäisen tarkastuksen toiminnan suunnittelussa ja tarkastustoimenpiteiden kohdistamisessa. Sisäinen tarkastus huolehtii myös kunnan konsernivalvonnasta kunnanjohtajan kanssa.

Siilinjärven kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä Siilinjärven kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohje ohjaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista koko kuntakonsernissa. Kunnanhallitus vahvistaa vuosittain sisäisen valvonnan vuosisuunnitelman, jonka perusteella sisäisen tarkastuksen käytännön toimenpiteet toteutetaan.

Sisäinen tarkastus tullaan vuonna 2025 sisällyttämään hallintopäällikön tehtäviin. Tämän muutoksen myötä sisäiseen tarkastukseen kohdennetut henkilötyövuodet tulevat laskemaan. Hallintopäällikkö toimii sisäisen tarkastuksen vastuuhenkilönä ja koordinoi sisäisen tarkastuksen kohteita ja vuosisuunnitelman toteutumista. Tarvittaessa käytetään ulkopuolisia asiantuntijatahoja vuosisuunnitelman toteuttamiseksi.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	0,7	0,7	0,2	0,2	0,2

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Sisäisen valvonnan vuosisuunnitelma	Vuosisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Suoritettu sisäinen valvonta ja sisäiset tarkastukset	Vuosisuunnitelman toteutuminen

Keskeiset talouden muutokset

Sisäiseen tarkastukseen kohdennetun henkilöstön määrän vähentyminen tulee näkymään henkilöstökuluissa (euromääräistä muutosta ei tässä vaiheessa ole toteutettu, kunnan sisäinen). Toisaalta on varauduttava taloudellisesti mahdollisesti organisaation ulkopuolelta ostettaviin tarkastustoimiin.

Perintä on tehostunut huomattavasti, sillä perintään meneviä laskuja on merkittävästi vähemmän sosiaali- ja terveystalouden jäätyä pois. Tämän myötä sisäisen tarkastuksen myyntituotot eli kanto- ja perimispalkkiot ovat laskeneet vuodesta 2023 alkaen, kuten myös perintätoimeksiannoista menevät kulut (palveluiden ostot).

Tuloslaskelma

Sisäinen tarkastus

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	11 432	19 000	19 000	3 000	-84 %	3 000	3 000
Myyntituotot (sis.)	93 262	115 384	115 384	109 532	-5 %	110 205	112 410
Muut toimintatuotot	818	1 000	1 000	500	-50 %	500	500
Toimintatuotot	105 513	135 384	135 384	113 032	-17 %	113 705	115 910
Henkilöstökulut	-48 670	-36 777	-35 910	-39 739	11 %	-40 505	-41 482
Palvelujen ostot	-90 718	-110 050	-110 050	-88 150	-20 %	-88 150	-90 151
Sisäiset palvelujen ostot	0	0	0	-288	0 %	-288	-288
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-562	-650	-650	-200	-69 %	-200	-205
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 750	-6 130	-6 130	-4 640	-24 %	-4 640	-4 640
Muut toimintakulut (sis.)	-140	-165	-165	-172	4 %	-172	-172
Toimintakulut	-144 841	-153 772	-152 905	-133 189	-13 %	-133 955	-136 938
Toimintakate	-39 328	-18 388	-17 521	-20 157	15 %	-20 250	-21 028

Hallinto ja kehittäminen

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talousjohtaja Petteri Ristikangas

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Hallinto ja kehittäminen tulosalueen vastuulle kuuluvat hallinto, kehittäminen, muut tukipalvelut (keskitetty asiakaspalvelu ja arkistotoimi) sekä hankinnat. Tulosalueen tehtävänä on tukea palvelualueita niiden työskentelyssä ja tavoitteiden saavuttamisessa, tuottaa laadukasta informaatiota päätöksenteon ja johtamisen pohjaksi sekä tuottaa muita koko organisaatiota palvelevia tukipalveluita. Hallinnon ja kehittämisen toimintakenttään vaikuttavat muutokset huomioidaan reaaliajassa.

Tulosalueen vastuulla on sisäisten tukipalvelujen toimivuus, palvelukyky ja resurssien allokointi sekä palvelualueen yleisjohtaminen. Kuntalain kuntatalouden arviointia koskevat säädökset painottuvat entistä enemmän konsernitason tasolle ja sisältävät lisäksi aikaisempaa sitovampaa säätelyä, jotka vaikuttavat talouden suunnittelu- ja arviointimenettelyihin.

Kunnan kehittämistoiminnan tavoite on, että kehityshankkeita suunnitellaan, kartoitetaan, analysoidaan ja raportoidaan saaden kokonaisarvio ja tieto, kuinka eri projektit ja hankkeet tukevat kuntastrategiaa. Kunnan oman kehittämistoiminnan lisäksi painopisteenä on tukea ja edistää kolmannen sektorin projekteja ja rahoituksen saamista osallistumalla projektien suunnitteluun ja tukemalla projektien onnistumista.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	4,5	4,7	3,7	3,7	3,7

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Kunnan asiakaspalvelun kehittäminen	Kunnan asiakaspalvelua kehitetään monimuotoisesti lisäämällä verkkopalveluita.	Asiakasmäärät, käynti- ja verkkoasioinnit	Sujuva asiakaspalvelu monimuotoisesti toteutettuna.
Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja.	Sähköisen viestinnän ensisijaisuus huomioitu (lainsäädäntö).	Sähköisen viestinnän kyvykkyys rakennettu ja käyttöön otettu Dynasty-järjestelmään.	Sähköinen viestintä tehostaa prosessia, vähentää kustannuksia ja toteuttaa lainsäädännön asettamia tavoitteita.

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Hallinto ja kehittäminen

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	439	400	400	400	0 %	400	400
Myyntituotot (sis)	289 416	260 475	260 475	231 515	-11 %	235 155	240 966
Tuet ja avustukset	0	0	0	18 130	0 %	18 130	18 130
Muut toimintatuotot	2	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	289 857	260 875	260 875	250 045	-4 %	253 685	259 496
Henkilöstökulut	-268 420	-244 699	-239 234	-250 014	5 %	-254 690	-260 651
Palvelujen ostot	-60 659	-111 495	-111 495	-89 180	-20 %	-89 180	-91 204
Sisäiset palvelujen ostot	-24 160	-415	-415	-478	15 %	-478	-478
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-17 088	-8 784	-8 784	-25 500	190 %	-25 500	-26 079
Avustukset	-6 179	-21 500	-21 500	-16 500	-23 %	-16 500	-16 500
Muut toimintakulut (ulk.)	-15 710	-73 262	-73 262	-64 902	-11 %	-64 902	-64 902
Muut toimintakulut (sis.)	-24 512	-330	-330	-3 011	812 %	-3 011	-3 011
Toimintakulut	-416 728	-460 485	-455 020	-449 585	-1 %	-454 261	-462 826
Toimintakate	-126 872	-199 610	-194 145	-199 540	3 %	-200 576	-203 330
Poistot ja arvonalentumiset	0	-33 334	-33 334	-12 795	-62 %	-12 795	0

Viestintä ja markkinointi

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen, (viestintä- ja markkinointipäällikkö Milla Kahelin)

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntaviestinnän tavoitteena on omalta osaltaan edistää kuntastrategian toteutumista ja toimia kunnan ja sen asukkaiden hyväksi. Viestinnän ja vuorovaikutuksen avulla palveluita ja toimintaa voidaan kehittää enemmän asiakastarpeita vastaaviksi. Siilinjärven kunnassa on otettu käyttöön viestinnän käsikirja, joka tarjoaa selkeät ja yhdenmukaiset ohjeet kunnan viestinnälle. Käsikirja on viestintään kannustava opas kaikille kunnan työntekijöille ja se toimii myös työkaluna perehdytysvaiheessa.

Lisäksi Siilinjärven kunta ottaa vuonna 2025 käyttöön markkinointiviestintäsuunnitelman, jonka avulla voidaan vahvistaa kunnan imagoa, houkuttelevuutta ja tunnettuutta niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Suunnitelman keskeisenä tavoitteena on tuoda esille Siilinjärven vetovoimatekijät, edistää alueen elinvoimaa ja tukea kunnan kasvutavoitteita. Siilinjärven kunnan markkinointistrategian onnistuminen ei perustu pelkästään käytettävissä oleviin rahallisiin resursseihin, vaan ennen kaikkea siihen, kuinka aktiivisesti ja johdonmukaisesti kunta viestii ulospäin. Kunnan mielikuvan rakentaminen ja halutun vaikutuksen saavuttaminen vaatii säännöllistä, suunnitelmallista ja hyvin kohdennettua viestintää, joka tavoittaa oikeat kohderyhmät.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	1	1	1	1	1

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Jatketaan osallisuusalustan käyttöä, kartoitetaan ja otetaan käyttöön uusia osallistumisen prosesseja alustalla.	Osallisuusalustan tunnettuuden nosto kuntalaisten keskuudessa.	Osallisuusalustan käyttäjämäärät.	Osallistumisen digitaalinen alusta tunnetaan niin kunnan sisällä kuin kuntalaisten keskuudessa.
Aktiivinen ja ennakoiva viestintä monikanavaisesti	Kunnan markkinointiviestintäsuunnitelman käyttöönotto ja jalkautus	Markkinointiviestinnän ja markkinointikampanjoiden määrä ja tavoitavuus.	Kuntaorganisaatio osallistuu aktiivisesti viestimään suunnitelmassa määritellyistä asioista.

Keskeiset talouden muutokset

-

Tuloslaskelma

Viestintä ja markkinointi

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	0	6 000	6 000	3 500	-42 %	3 500	3 500
Myyntituotot (sis.)	188 932	193 381	193 381	160 889	-17 %	162 335	166 061
Toimintatuotot	188 932	199 381	199 381	164 389	-18 %	165 835	169 561
Henkilöstökulut	-81 435	-74 412	-72 825	-73 892	1 %	-75 338	-77 181
Palvelujen ostot	-114 288	-141 300	-141 300	-123 450	-13 %	-123 450	-126 252
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-6 961	-3 568	-3 568	-3 550	-1 %	-3 550	-3 631
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 893	-9 353	-9 353	-7 325	-22 %	-7 325	-7 325
Muut toimintakulut (sis.)	0	-165	-165	-172	4 %	-172	-172
Toimintakulut	-205 577	-228 798	-227 211	-208 389	-8 %	-209 835	-214 561
Toimintakate	-16 645	-29 417	-27 830	-44 000	58 %	-44 000	-45 000
Poistot ja arvonalentumiset	-17 500	-14 583	-14 583	0	-100 %	0	0

Talouspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö Eeva Miettinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Keskeisiä tehtäväalueita ovat kunnan talousarvion sekä tilinpäätöksen laadinta, rahoituksen hoito, toimialojen tuki talousasioissa, talousarvion seuranta ja erilaiset talouteen liittyvät ennusteet ja laskelmat.

Kunnan taloushallinnon tehtävät: kirjanpito, reskontrat, konsernitilinpäätös ja maksuliikenne ovat siirtyneet porrastetusti vuodesta 2007 alkaen seudulliselle palvelukeskukselle Monetra Pohjois-Savo Oy:lle (entinen Kuhilas Oy). Palvelut tuotetaan toimeksiantosopimuksen perusteella. Yhtiön suurin myyntivolyymi tulee hyvinvointialueelta. Loppuosa myynnistä muodostuu Kuopion kaupungin ja sen tytäryhtiöiden sekä muutaman ympäristökunnan asiakkuudesta.

Monetra etenee kohti konsernitason yhtenäisiä tietojärjestelmiä, mutta jo valitun taloushallintojärjestelmän käyttöönotto on keskeytetty ilmenneiden vaatimustasopuutteiden vuoksi. Kilpailutus käynnistetään myöhemmin uudelleen. Tilanteeseen vaikuttaa myös valmistelussa oleva Inhouse-säännöstö, esityksen mukaan omistusosuus tulisi olla vähintään 10 %. Monetran perustyon toiminta on talouspalveluiden osalta ollut vakiintunutta ja toiminut hyvin. Tehokkuutta pyritään hakemaan automatisoimalla mm. ostolaskujen käsittelyä.

Henkilöstö

Resursointi ja osaaminen ovat vastanneet tehtäväalueen vaatimuksia.

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8

Keskeiset talouden muutokset

Palveluiden ostoissa on huomioitu Monetran hintamuutokset ja käytettävien suoritteiden muutokset. Toimintakulut muodostuvat n. 10 000 euroa pienemmäksi kuin 2024, mikä näkyy myös eri yksiköiltä veloitettavissa sisäisissä tuotoissa.

Tuloslaskelma

Talouspalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (sis)	382 477	385 494	385 494	372 602	-3 %	375 188	383 735
Toimintatuotot	382 477	385 494	385 494	372 602	-3 %	375 188	383 735
Henkilöstökulut	-125 757	-129 154	-126 411	-132 144	5 %	-134 730	-138 026
Palvelujen ostot	-235 507	-246 620	-246 620	-230 735	-6 %	-230 735	-235 973
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-675	-650	-650	-580	-11 %	-580	-593
Muut toimintakulut (ulk.)	-7 162	-8 740	-8 740	-8 800	1 %	-8 800	-8 800
Muut toimintakulut (sis.)	0	-330	-330	-343	4 %	-343	-343
Toimintakulut	-369 100	-385 494	-382 751	-372 602	-3 %	-375 188	-383 735
Toimintakate	13 377	0	2 743	0	-100 %	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	-13 377	0	0	0	0 %	0	0

ICT-palvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: digijohtaja Tiia Häsä

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

ICT-palveluissa keskeisimmät tehtävät ovat ICT-palveluiden sekä teknisen arkkitehtuurin johtaminen, digitaalisen kehittämisen johtaminen, kumppanihallinta, valvonta ja raportointi. Kunnalla on useita ICT-kumppaneita, joiden kanssa digitaalista työympäristöä ylläpidetään sekä kehitetään. Lisäksi ICT-palvelut tarjoavat ICT-asiantuntijapalveluita kunnan konserniyhtiöille mm. arkkitehtuuriin, raportointiin, kouluttamiseen sekä digitalisaation edistämiseen liittyen.

Vuonna 2025 digitaalisten palveluiden kehittäminen ja prosessien digitalisointi tulee jatkumaan. Toteutamme toimenpiteitä määrätietoisesti lainsäädännön uusia vaatimuksia seuraten ja noudattaen. Sähköisen viestinnän ensisijaisuus tulee olemaan yksi keskeisimmistä kehityskohteista vuonna 2025. Lisäksi käynnistämme tekoälypilotin kunnassa, jossa lähdetään määrätietoisesti testaamaan ja tutkimaan tekoälyn tuomia mahdollisuuksia prosessien tehostamisen, työajankäytön ja työhyvinvoinnin lisäämisen näkökulmista.

Maailmanlaajuisesti tietoturvan ja laajemmin kyberturvallisuuden tärkeyttä ei voi liikaa korostaa. Kunnan kyberturvatyössä vuonna 2025 tullaan päivittämään uuden valtuustokauden alkaessa kyberriskianalyysi ja kunnan kybersuunnitelma. Henkilöstön kyberturvaosaamisen ylläpitämiseksi ja kasvattamiseksi laadittu ammattiryhmäkohtainen kehityssuunnitelma viedään käytäntöön ja laaditaan osaamisen jatkuvuuden turvaamisen toimintamalli.

Digitaalisten palveluiden kehittämisen osalta myös kuntasovelluksen pienkehittämiseen, etenkin kuntalaisten toiveiden pohjalta, on varauduttu raportointikaudella 2025. Juhlavuoden myötä myös uusi osallistuvan budjetoinnin kierros käynnistyy osallisuusalustalla ja tällä kierroksella panostetaan erityisesti vuorovaikutteisen viestinnän lisäämiseen alustalla sekä vielä laajempaan tavoitettavuuteen ja kuntalaisten osallisuuteen.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	1,6	2	2	2	2

ICT-palveluissa on vuonna 2025 yksi virka (digijohtaja) ja yksi vakituinen työntekijä (ICT-asiantuntija).

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
1.1. Kuntalaisille tarjotaan uusia osallistumisen tapoja	Uusi osallisuusprosessi käynnistyy: Osallistuva budjetointi 2025.	Prosessi mallinnettu alustalle, käynnistetty ja toteutuu.	Laajempi tavoitettavuus kuin 1. osallistuvan budjetoinnin kierroksella.
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä Tiedon läpinäkyvyyden edistäminen tiedolla johtamisessa sekä päätöksenteossa	Kehitetään ja otetaan käyttöön uusia digitaalisia palveluita, digitalisoidaan vanhoja prosesseja. Kartoitamme konserniyhtiöiden raportoinnin tarpeet. Kehitämme omaa raportointia.	Uusien digitaalisten palveluiden määrä. Digitalisoitujen prosessien määrä. Uusien raporttien ja tietolähteiden määrä.	1–2 uutta kuntalaispalvelua. 1–2 digitalisoitua uutta prosessia. Konserniyhtiöiden tarpeet kartoitettu ja tehty tarvittavat raportit.
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Osallistumme aktiivisesti alueellisiin digitaalista kehittämistä edistäviin vaikuttamisfoorumeihin.	Vaikuttamisfoorumeiden määrä, jäsenyydet.	Pysymme alueellisesti tärkeissä keskusteluissa osallisena, valvomme Siilinjärven etuja.
1.5. Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut Tietotyöympäristö mahdollistaa hybridityöskentelyn	Kokeillaan rohkeasti uudenlaisia digitaalisia työskentelytapoja sekä ratkaisuja. Paperittomien toimintamallien käyttöönotto kaikilla toiminnan tasoilla.	Aloitekanava otettu käyttöön koko henkilöstölle ja prosessi hyväksytty. Sähköisen viestinnän ensisijaisuus huomioitu (lainsäädäntö).	Aloitteita saadaan henkilöstöltä 50kpl. Sähköisen viestinnän kyvykkyys rakennettu ja käyttöönotettu Dynasty-järjestelmään.

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin	Tietosuojan ja tietoturvan kehittäminen kaikilla toiminnan tasoilla.	Harjoitukseen osallistuminen. Kehittämistoimien määrä. Dokumentaation ajantasaisuus.	Henkilöstön koulutussuunnitelmat ammattiryhmittäin OSS-järjestelmässä.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Valokuitujen vuokraus Istekille..... 1 864 €

Menot

- Vanhan palomuurin poistuminen..... -35 560 €
- Uusi palvelumallinen palomuri + käyttöönotto..... 30 812 €
- Kyberturvallisuuden valvonta..... 10 000 €
- Internetliittymän nopeuden nosto 1G..... 10 000 €
- Luottamushenkilöiden laitevaihdot Q4/2025..... 5 000 €

Tuloslaskelma

ICT-palvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	48 226	0	0	1 864	0 %	1 864	1 864
Myyntituotot (sis)	1 215 709	1 221 040	1 221 040	1 347 877	10 %	1 363 798	1 390 197
Tuet ja avustukset	14 845	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	2 920	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 281 699	1 221 040	1 221 040	1 349 741	11 %	1 365 662	1 392 061
Henkilöstökulut	-125 089	-155 605	-152 428	-157 084	3 %	-160 162	-164 086
Palvelujen ostot	-948 465	-912 065	-912 065	-987 322	8 %	-987 322	-1 009 734
Sisäiset palvelujen ostot	-87	0	0	0	0 %	0	0
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	5 886	-8 265	-8 265	-2 764	-67 %	-2 764	-2 827
Muut toimintakulut (ulk.)	-143 848	-110 245	-110 245	-125 520	14 %	-125 520	-125 520
Muut toimintakulut (sis.)	0	-330	-330	-343	4 %	-343	-343
Toimintakulut	-1 211 603	-1 186 510	-1 183 333	-1 273 033	8 %	-1 276 111	-1 302 510
Toimintakate	70 096	34 530	37 707	76 708	103 %	89 551	89 551
Poistot ja arvonalentumiset	-69 969	-34 530	-34 530	-77 051	123 %	-89 551	-89 551

Henkilöstöpalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: henkilöstöjohtaja Saija Rahkonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Henkilöstöpalveluiden tehtävänä on tuottaa keskitetysti työnantaja- ja työhyvinvointipalveluita koko kunnan henkilöstölle. Kunnan kokonaishenkilöresurssi on arvioitu talousarviossa vuodelle 2025 noin 900 henkilötyövuotta. Siilinjärven kunnan henkilöstön toimintakulttuuria kehitetään ratkaisukeskeiseen suuntaan, jossa jokainen työntekijä osallistuu oman työnsä kehittämiseen. Tällä vahvistetaan olemassa olevien vahvuuksien huomaamista ja hyödyntämistä sekä innostuksen ilmapiiriä työyhteisöissä. Kunnassa on tehty kolmen vuoden välein koko organisaation työhyvinvointikysely. Seuraava työhyvinvointikysely tehdään keväällä 2025. Henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely tehdään lokakuussa 2024 ja alkuvuodesta 2025 päivitetään henkilöstön tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Raporttien pohjalta työyhteisöt laativat omat kehittämissuunnitelmansa.

Monipaikkatyöskentelyn edistäjänä olemme edelläkävijä. Myös työyhteisöllisyyttä edistämällä parannamme työilmapiiriä ja työntekijöiden sitoutumista. Vuoden 2024 otettiin käyttöön erilaisia työskentelyalueita tarjoava monitoimitila. Tämä on mahdollistanut työntekijöille valinnanvapauden ja joustavuuden, mikä osaltaan on lisännyt tyytyväisyyttä ja motivaatiota.

Huhtikuussa 2024 osana HR-järjestelmien vaihdosta, otettiin käyttöön henkilöstöjärjestelmä Personec, koulutusjärjestelmä OSS ja matkanhallintaohjelma M2. Työajanseuranta ohjelma vaihtui Neptoniin, joka mahdollistaa kattavan työajan seurannan ja mahdollisuuden työajan kohdentamiseen. Vuoden 2025 aikana HR-järjestelmien tehokas ja oikeanlainen käyttö vakiinnutetaan ja esihenkilöiden HR-järjestelmien käyttöosaamista vahvistetaan.

Varhainen välittäminen ja työhyvinvoinnin edistäminen ovat keskeisiä tekijöitä työkyvyn ylläpitämisessä ja parantamisessa. Ne auttavat ehkäisemään pitkiä sairauspoissaoloja ja parantavat työntekijöiden kokonaisvaltaista hyvinvointia. Siksi näihin on panostettu erityisesti. Tarjoamme työntekijöillemme kattavasti ennalta ehkäiseviä ja sairaanhoidollisia palveluita Järvisuodun työterveyshuollon toteuttamana. Työntekijöiden käytössä on työpsykologi ja psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut ja kausi-influenssarokotteet. Teemme tiivistä yhteistyötä kustannustehokkaasti.

Henkilöstön ja esihenkilöiden koulutukseen etsitään uusia monimuotoisia toteuttamistapoja, jotta koulutuksiin osallistuminen on kaikille mahdollista. Esihenkilöinfoja ja omaa kunnan sisäistä esihenkilöille tarjottavaa tukea kehitetään.

Työ- ja työmatkatapaturmat ovat olleet maltilliset vuoden 2024 aikana ja tilanne pyritään säilyttämään vähintään vastaavalla tasolla vuoden 2025 aikana. Kehitämme edelleen työpaikkojemme työturvallisuuskulttuuria saadun palautteen perusteella. Säännölliset riskien arvioinnit ja turvallisuussuunnitelmien päivittäminen ylläpitää turvallisuuskulttuuria. Vuoden 2025 aikana on tarkoituksena järjestää säännöllisiä koulutuksia, joissa käsitellään turvallisuusohjeita, ensiaputaitoja ja hätätilanteiden toimintamalleja. Jatkossakin panostetaan organisaation vahvaan turvallisuuskulttuuriin ja jokaisen työntekijän turvallisuusasenteeseen. Työtapaturmien ehkäisyä pidetään jatkossakin vahvasti esillä koko organisaatiossa ja henkilöstöä kannustetaan työn vaarojen tunnistamiseen, riskien systemaattiseen arvioimiseen ja tekemään turvallisuushavaintoja arkipäivän työssään.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	4	4,5	3	3	3

Henkilöstöpalvelussa on kolme virkaa; yksi henkilöstöjohtaja ja kaksi henkilöstöasiantuntijaa

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2025</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
1.2. Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia digitaalisia järjestelmiä, sovelluksia ja ratkaisuja	Varmistetaan henkilöstön osaaminen HR-järjestelmien käytön osalta.	Seurataan palautelomakkeen avulla järjestelmien poikkeamia	Järjestelmät toimivat virheettömästi ja tuottavat tietoa johtamisen tueksi.
1.5. Kirjataan tavoite koko yhteisiä palveluja koskien Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Kehityskeskustelut ja osaamiskartoitus: ohjeistaminen ja osaamistarpeen tunnistaminen	Keskustelujen ja kartoitusten määrä/työntekijä määrä Osaamisen lisääminen, seuraamalla koulutukseen osallistuneiden määrää.	Jokaisen työntekijän kanssa käydään kehityskeskustelu, jossa kartoitetaan osaamistarpeet. Osaava ja sitoutunut henkilöstö.
2.2. Työhyvinvointi, sairauspoissaolojen vähentäminen	Sairauspoissaolopäivien vähentyminen Panostetaan ennaltaehkäiseviin toimintoihin. Korvaava työ	Terveysindeksi (% henkilöstöstä, joka ei ole ollut sairauslomalla) Aino-työkykyjohtamisjärjestelmän varhaisen välittämisen mallin tehokas käyttö. Korvaavan työn päivien määrä	Sairauspoissaolot pysyisivät vuoden 2024 tasolla. Esihenkilöiden osaaminen lisääntyy työkyvyn tuen prosesseissa. Korvaava työn käyttöä lisätään.

Keskeiset talouden muutokset

Henkilöstökulut pienenneet yhden htv:n verran. Työterveyden, Monetran ja järjestelmien indeksikorotukset näkyvät kustannusten nousuna.

Tuloslaskelma

Henkilöstöpalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	14 774	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis)	1 043 790	1 164 035	1 164 035	1 241 686	7 %	1 249 222	1 128 252
Tuet ja avustukset	190 070	184 000	184 000	185 000	1 %	185 000	185 000
Muut toimintatuotot	0	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 248 634	1 348 035	1 348 035	1 426 686	6 %	1 434 222	1 313 252
Henkilöstökulut	-441 889	-456 947	-446 046	-390 465	-12 %	-398 001	-407 611
Palvelujen ostot	-776 421	-828 215	-828 215	-849 602	3 %	-849 602	-868 888
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-7 850	-9 434	-9 434	-5 920	-37 %	-5 920	-6 054
Muut toimintakulut (ulk.)	-18 340	-24 116	-24 116	-29 841	24 %	-29 841	-29 841
Muut toimintakulut (sis.)	-4 133	-990	-990	-858	-13 %	-858	-858
Toimintakulut	-1 248 634	-1 319 702	-1 308 801	-1 276 686	-2 %	-1 284 222	-1 313 252
Toimintakate	0	28 333	39 234	150 000	282 %	150 000	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	-28 333	-28 333	-150 000	429 %	-150 000	0

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Sitovuus: kunnanhallitus, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuhenkilö: ruoka- ja puhtauspalvelujohtaja Sirpa Kurki

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ruokapalveluissa tuotetaan noin miljoona ateriaa vuodessa. Ruoka tuotetaan kolmessa valmistuskeittiössä, jotka ovat Vuorelan koulun keittiö, Ahmon koulun keittiö ja Vanhan Pappilan keittiö. Kaikista keittiöistä tuotetaan aterioita Siilinjärven kunnan kouluruokailuun ja päiväkoteihin.

Puhtauspalvelua tuotetaan Siilinjärven kunnan tiloissa, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on yhteensä noin 65 000m². Kunnan omana palveluna siivotaan koulujen- ja varhaiskasvatuksen tiloja, kunnan käyttämiä toimistotiloja ja joitakin pieniä ulkopuolisia kohteita. Puhtauspalvelujen kustannuksiin sisältyy pesuaine- ja paperitarvikehankinnat.

Ruoka- ja puhtauspalvelujen toiminta on voimakkaasti sidoksissa koulujen ja varhaiskasvatuksen toiminta-aikoihin.

Keskeiset toiminnan muutokset

Kunnan tarvitsemaa ruokatuotantoa keskitetään keittiöverkosto suunnitelman mukaisesti Vanhan Pappilan keittiölle portaittain. Ensimmäisessä vaiheessa v. 2023 alussa Suininlahden koulun keittiön tuotanto siirrettiin Vanhaan Pappilaan ja Suininlahden koulun keittiö muuttui palvelukeittiöksi. Vanhan Pappilan keittiön tuotantotapa muuttui kylmätuotannoksi. Ruoka kuljetetaan pääasiassa kylmänä muutaman kerran viikossa palvelukeittiöihin, joissa se kypsennetään ennen tarjoilua. Joihinkin kohteisiin esim. väistötiloissa toimiviin kouluihin ruoka toimitetaan jatkossakin kuumana päivittäin. Tuotannon keskittäminen vähentää kuljetuskustannuksia, vanhojen tilojen korjaustarpeita, laitteiden isoja huoltokustannuksia ja korvausinvestointeja. Toimivat tilat lisäävät henkilöstön työhyvinvointia ja mahdollistavat resurssien tehokkaamman käytön. Keittiöverkostosuunnitelman toisessa vaiheessa v.2024

Ahmon tuotantoa siirrettiin lähetettävien ruokien osalta Vanhan Pappilan keittiölle. Ahmolla tehdään vanhassa keittiössä uuden valmistumiseen saakka paikan päällä tarjottavat ateriat. Vuorelan koulun keittiö toimii toistaiseksi perinteisellä tuotantotavalla ja palvelee oman koulun lisäksi alueen päiväkoteja ja Kehvon koulua. Ahmon-, ja Siilinlahden koulujen rakennushankkeet etenevät, niihin valmistuu palvelukeittiöt.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö (htv)	86	85	82	80	80
Vanhuus-, sairauseläketapahtumat	3	4	4	4	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	2	3	2	4	0

v. 2025 resurssitarve ruokapalveluissa on 44,6 htv ja puhtauspalveluissa 37,4 htv.

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

KUNNANHALLITUKSEN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
1.1 Palveluprosessien uudistaminen ruoka- ja puhtauspalveluissa	Keittiöverkostosuunnitelma etenee. Ahmon tuotantoa keskitetään Pappilan keittiölle lähtevien aterioiden osalta. Puhtauspalvelujen resurssointi muuttuvassa toimintaympäristössä	Uudet menetelmät käytössä kyllä / ei Asiakas-tyytyväisyys laatukierrokset	Uudet menetelmät toimivat laadukkaasti ja kustannustehokkaasti
1.2 Otetaan käyttöön koko kuntaa palvelevia tiedon läpinäkyvyyttä ja raportointia edistäviä järjestelmiä, sovelluksia tai ratkaisuja	Henkilöstöjärjestelmiä käytetään sujuvasti ja monipuolisesti työnjohdon tiedolla johtamisessa Puhtauspalveluissa ATOP-järjestelmä mitoitukseen ja digitaaliseen laadun seurantaan.	Uudet järjestelmät käytössä kyllä / ei	Järjestelmät helpottavat työn suunnittelua, laadun kehittämistä ja resurssien kohdentamista.
1.5 Henkilöstön osaamisen varmistaminen palvelualueella	Henkilöstön koulutukset ja hyvinvointivalmennus	Koulutukseen osallistuu koko ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstö	Ajanmukaiset, kustannustehokkaat ja laadukkaat toimintamallit ja ammattitaitoinen henkilöstö.

Informatiiviset tunnusluvut

Kunnanhallituksen hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Ruokapalvelut					
Aterioiden lukumäärä	1 123 573	1 052 500	1 080 200	1 080 200	1 080 200
Aterioiden myyntitulot	3 846 084	3 675 60	3 695 506	3 695 506	3 695 506
Aterioiden raaka-ainekustannukset	1 177 146	1 119 000	1 086 035	1 086 035	1 086 035
Suoritekustannus / ateria	4,10	3,91	3,80	3,70	3,70
Puhtauspalvelut					
Siivottavat neliöt/h (koulut ja muut toimitilat)	266,5	266,5	266,5	266,5	266,5
Siivottavat neliöt/h (varhaiskasvatus)	244	244	244	244	244

Keskeiset talouden muutokset

Ei merkittäviä toiminnallisia-, eikä taloudellisia muutoksia edellisiin vuosiin verrattuna. Henkilöstömäärä on laskeva eläköitymisten ja toiminnan keskittämisen myötä. Ateriamäärissä on huomioitu pientä laskua tilinpäätökseen nähden, johtuen oppilas- ja varhaiskasvatuksen lasten määrän vähenemisestä. Kulurakennetta seurataan pitkin vuotta ja sopeutetaan mahdollisuuksien mukaan. Eniten epävarmuutta kuljetuskustannusten, elintarvikekustannusten ja vuokratyövoimakulujen kehityksestä, joita on haasteellista arvioida.

Tuloslaskelma

Ruoka- ja puhtauspalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	120 960	147 168	147 168	122 700	-17 %	122 700	122 700
Myyntituotot (sis.)	3 757 570	3 669 715	3 669 715	3 695 506	1 %	3 695 506	3 695 506
Tuet ja avustukset	7 573	9 500	9 500	7 500	-21 %	7 500	7 500
Vuokratuotot (ulk.)	43 134	0	73 932	73 932	0 %	73 932	73 932
Vuokratuotot (sis.)	1 760 253	1 819 719	1 819 719	1 848 626	2 %	1 848 626	1 848 626
Toimintatuotot	5 689 489	5 646 102	5 720 034	5 748 264	0 %	5 748 264	5 748 264
Henkilöstökulut	-3 199 683	-3 203 078	-3 132 085	-3 224 654	3 %	-3 090 802	-3 165 259
Palvelujen ostot	-435 983	-371 290	-371 290	-372 764	0 %	-382 764	-391 453
Sisäiset palvelujen ostot	-380 142	-389 412	-389 412	-394 539	1 %	-398 050	-391 136
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 383 731	-1 297 243	-1 297 243	-1 287 368	-1 %	-1 287 368	-1 316 591
Muut toimintakulut (ulk.)	-308 672	-250 100	-250 100	-267 470	7 %	-267 470	-267 470
Muut toimintakulut (sis.)	-170 542	-174 085	-174 085	-218 188	25 %	-218 188	-218 188
Toimintakulut	-5 878 753	-5 685 208	-5 614 215	-5 764 983	3 %	-5 644 642	-5 750 097
Toimintakate	-189 264	-39 106	105 819	-16 719	-116 %	103 622	-1 833
Poistot ja arvonalentumiset	-60 260	-65 458	-65 458	-84 988	30 %	-47 361	-33 676

6.2.3 Joukkoliikenne

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: kehitysjohtaja Pekka Kauhanen

Toiminta-ajatus

Kuopion kaupunki ja Siilinjärven kunta muodostavat yhteisen joukkoliikennealueen ja toimivaltaisena joukkoliikenneviranomaisena toimii kuntien yhteinen joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikenteen tulosalueen tehtävänä on edistää ja ylläpitää joukkoliikennettä yhteistyössä toimivaltaisen joukkoliikenneviranomaisen, liikennöitsijöiden, naapurikuntien ja ELY-keskuksen kanssa niin, että se tarjoaa hyvät ja riittävät yhteydet niin työssäkäyntiin kuin erilaisten palveluiden hyväksikäyttöön. Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennealueelle on hyväksytty Joukkoliikenne 2035 -ohjelma tavoitteellisena ohjelmana joukkoliikenteen kehittämistyölle.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Joukkoliikenteen toiminnan painopiste on edelleen matkustajamäärien kasvattaminen, liikennöinnin tehostaminen ja palvelutason parantaminen taloudelliset edellytykset huomioiden. Joukkoliikenteen esteettömyyden kehittäminen ja parantaminen on nostettu uudeksi tavoitteeksi päivitetystä Joukkoliikenneohjelma 2035. Paikallisliikenteen matkustajamäärät ovat kasvaneet vuonna 2024 +9,2 % edelliseen vuoteen verrattuna. Joukkoliikenteen hyvä houkuttelevuus näkyy myös vuonna 2024 tehdyissä asiakastytyväisyyskyselyissä (4,28/5).

Siilinjärvi-Kuopio välinen paikallisliikenne kilpailutetaan alkuvuodesta 2025. Uusi sopimuskausi käynnistyy kesäkuussa 2025. Kilpailutuksessa tarjottavien linja-autojen tulee olla päästöttömiä (sähkö/vety).

Hallitus on nyt esittänyt nostavansa joukkoliikenteen arvonlisäveroa 10 %:sta 14 %:iin vuoden 2025 alusta. Jotta nykyinen palvelu- ja lipputulotaso voidaan säilyttää jo muutenkin tiukassa taloustilanteessa, joudutaan joukkoliikenteen lipunhintoja korottamaan, mikäli arvonlisäveroa nostetaan. Lippujen hintoihin korotukset ovat n. 6 % ja korotukset tehtäisiin tasaisesti kaikkiin lipputuotteisiin, asiakasryhmiin sekä maksutapoihin.

Palveluliikenteessä siirrytään erilliseen hinnoitteluun vuoden 2025 alusta, joka huomioi paremmin palvelusta syntyvät kustannukset. Palveluliikenteen osalta liikenteissä luovutaan alennus- ja ilmaisryhmistä, pois lukien lapsen asiakasryhmä, sotaveteraanit sekä vammaisen kanssa kulkevat avustajat. Samalla kertamatkan hinnaksi tulisi käteislipun mukainen taksa maksutavasta riippumatta. Kausiliput kävisivät edelleen normaalisti. Tällä hetkellä noin puolet palveluliikenteessä matkustavista on kulkenut maksutta.

Liikennöintikustannusten nousu näkyy talousarvioesityksessä kohonneina menoina, mutta toisaalta lipputulokertymä näyttää hyvältä lippujen hinnankorotuksen sekä matkustajamäärän lisääntymisen myötä.

Vuoden 2025 joukkoliikenteen talousarvion kokonaistoimintakuluiksi on arvioitu 2,95 milj. euroa (+2 %) ja toimintatuotoiksi 1,65 milj. euroa (+10 %). Toimintakatteeksi muodostuisi 1,3 milj. euroa eli 93 233 euroa (-7 %) vähemmän kuin talousarvio on kuluvalle vuodelle 2024.

Valtionavut vuodelle 2025 tulevat MAL-sopimuksen perusteella, jossa on sovittu vain perusrahoituksen valtionavusta.

Joukkoliikennelautakunnan sekä Kuopion kaupungin organisaatioon perustetun henkilökuljetusyksikön toimintakustannukset jaetaan sopijakuntien asukaslukujen suhteessa.

Vuonna 2025 Siilinjärven kunnan osuus toimintakustannuksista on 255 000 € (+13 %). Kustannusten nousua selittää lippu- ja maksujärjestelmien ICT-kustannusten nousu.

Yleistä joukkoliikennetarjontaa täydentää kunnan oma asiointi- ja palveluliikennejärjestelmä PaLi-bussi. Se on osa julkista liikennettä ja palvelee kaikkia kuntalaisia, mutta sen ominaisuuksissa ja kalustossa on otettu huomioon mahdollisimman hyvin vanhusten ja liikuntarajoitteisten tarpeet. Liikennöinti on voimakkaasti kunnan subventoimaa palvelua lipputulosten jäädessä vähäiseksi. Palveluliikenteen liikennöintikustannusten arvioidaan olevan vuonna 2025 n. 103 000 euroa (-40 %).

ELY-keskuksen hankkiman liikenteen tulot ja kustannukset katetaan viranomaisten kesken rahoitusosuuksilla ja nousukorvauksilla. Siilinjärven kunta osallistuu kunnan kautta kulkevien ELY-liikenteen kustannuksiin vuonna 2025 yhteensä 74 260 eurolla (+15 %).

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Joukkoliikennelautakunnan toimintaa ohjaavat kuntalaki ja Kuopion kaupunginvaltuuston hyväksymät johtosäännöt ja joukkoliikennelautakunnan hyväksymä toimintasääntö. Talousarvion toteutumista valvotaan kuukausittaisilla raportoinnilla sekä kolmannesvuosittain toteutettavalla valtuustoraportoinnilla. Toiminnasta raportoidaan myös joukkoliikennelautakuntaa kolmesti vuodessa. Joukkoliikenteen toiminnan toteutumista ja kustannuksia seurataan myös ELY-keskuksen toimesta.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Siilinjärven kuntastrategia ja toiminnan tavoitteet maankäytön sekä palvelurakenteen osalta on huomioitu Kuopion seudun joukkoliikenne 2035-ohjelmassa. Joukkoliikenteen keskeisenä kehittämistavoitteena on asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarviot
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Joukkoliikenteen palvelutason / vuorotarjonnan säilyttäminen	Asiakastytyväisyys / matkustajamäärä	Nykyinen palvelutaso / vuorotarjonta ei pysty houkuttelemaan lisää joukkoliikenteen käyttäjiä työssäkäyntiliikenteessä.
1.3. Toimivat yhteydet alueellisessa kehittämisessä	Toimivat joukkoliikenneyhteydet	Asiakastytyväisyys / matkustajamäärä	

VALTUUSTON SITOAVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarviot
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Asumisen, työpaikkojen ja palveluiden suunnittelemista siten, että ne ovat saavutettavissa joukkoliikenteellä	Asiakastyytyväisyys / matkustajamäärä	
2.5. Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Kuntalaisten yhteiset kuljetustarpeet tunnistetaan ja sovitaan hyvinvointialueen kanssa.	Palveluliikenteen tilausten ja matkustajien määrä.	
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2 Väestönkasvu	Uudet asuinalueet kaavoitetaan joukkoliikenneväylien yhteyteen.	Uusien asuinalueiden etäisyydet joukkoliikenneväylistä	
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	<p>Julkisen liikenteen käytön edistäminen liityntäpysäköintipaikkoja ja bussikatoksia kehittämällä</p> <p>Linjastosuunnittelulla ja vuorotarjonnalla varmistetaan joukkoliikenteen houkuttelevuus</p> <p>Painotetaan julkisen liikenteen ympäristöystävällisyyttä</p>	<p>Uudet ja uudistettavat liityntäpysäköintipaikat ja bussikatokset</p> <p>Matkustajamäärien kasvu ja palvelutaso</p>	<p>Joukkoliikenteen käytön väheneminen riittämättömien linjastojen seurauksena.</p> <p>Linjastojen karsiminen heikentää joukkoliikenteen saavutettavuutta</p>
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Edistämishojelman laadinta ja toimenpiteiden käyttöönotto	Edistämishojelman toimenpiteiden seuranta	

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Joukkoliikenteen nettokustannukset (subventio, €/asukas)	59,69	67,70	61,45	63,00	65,00
Matkustajamäärä / vuosi (pysäkkinousut Siilinjärvi)	507 097	490 000	605 000	635 000	667 000
Joukkoliikennematkustaminen (nousut/as./v.)	24,8	23	28	29	30
Asiakastyytyväisyys ka. (1-5)	4,29	4,3	4,3	4,3	4,3

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Lipunmyyntitulojen lisäys..... + 81 380 €
- Lisäys KELA-koulumatkatuen avustuksissa..... + 68 000 €

Menot

- Lisäys yhteisissä viranomaiskustannuksissa..... + 30 000 €
- Lisäys liikennöintikorvauksissa..... + 49 740 €

Tuloslaskelma

Joukkoliikenne

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	698 539	655 000	655 000	720 380	10 %	720 380	720 380
Myyntituotot (sis)	202 385	190 000	190 000	206 000	8 %	206 000	206 000
Tuet ja avustukset	721 255	652 000	652 000	720 000	10 %	720 000	720 000
Muut toimintatuotot	1 131	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 623 310	1 497 000	1 497 000	1 646 380	10 %	1 646 380	1 646 380
Henkilöstökulut	-5 151	-5 021	-4 996	-5 138	3 %	-5 238	-5 365
Palvelujen ostot	-2 888 550	-2 929 620	-2 889 620	-2 942 120	2 %	-2 942 120	-3 008 906
Sisäiset palvelujen ostot	-358	-190	-190	-195	3 %	-197	-190
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	0	0	0	-3 500	0 %	-3 500	-3 579
Avustukset	-641	-700	-700	-700	0 %	-700	-700
Toimintakulut	-2 894 699	-2 935 531	-2 895 506	-2 951 653	2 %	-2 951 755	-3 018 740
Toimintakate	-1 271 390	-1 438 531	-1 398 506	-1 305 273	-7 %	-1 305 375	-1 372 360

6.3 SIVISTYSPALVELUT

Sitovuus: valtuusto, koko palvelualue, brutto

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa kunnan kasvatus, opetus sekä vapaa-ajanpalvelut ja se sisältää seuraavat tulosalueet; *opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapalvelut sekä nuoris- ja kulttuuripalvelut.*

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Sivistyspalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sivistyspalveluiden toiminnan painopisteet on johdettu kuntastrategiasta. Sivistyspalvelut ovat keskeisessä roolissa kuntastrategian hyvinvoiva arki -tavoitteen toteuttamisessa. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien luominen sekä osallisuuden lisääminen.

Lasten ja nuorten määrä

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien (v. 2013 syntyi 269 lasta, v. 2016 syntyi 222 lasta, v. 2023 syntyi 160 lasta). Talousarvion laadintahetken arvion mukaan vuonna 2024 syntyy 165 lasta. Syntyvyyden lisäksi lasten määrään vaikuttaa muuttoliike, joka on osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Lasten määrän väheneminen on näkynyt tähän asti varhaiskasvatuspalveluissa. Syksystä 2024 lähtien lasten määrän väheneminen on heijastunut myös perusopetuksen oppilasmäärään. Perusopetuksen oppilasmäärän kehitys jatkuu laskusuunnassa vuonna 2025.

Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin tarkastelemaan palvelutarvetta vastaavasti. Vastaavasti perusopetuksessa on vähennetty ja tullaan jatkossakin vähentämään perusopetusryhmien lukumäärää.

Lakimuutosten vaikutus toimintaan ja talouteen

Perusopetuksen osalta on tullut tai tulee voimaan useita lakimuutoksia, joilla on vaikutusta perusopetuksen järjestämiseen ja talouteen. Lakimuutoksilla on mm. lisätty/tullaan lisäämään oppilaan saaman opetuksen määrää, muutetaan opetuksen tuen rakenteita ja lisätään lainsäädäntöön koulutuksen järjestäjää sitovia mitoituserusteita. Perusopetuksen lakimuutosten kustannusvaikutukset vuodelle 2025 ovat noin 110 000 euroa. Osa muutoksista tulee voimaan vasta 1.8.2025 joten täysimääräinen kustannusvaikutus toteutuu vasta vuonna 2026.

Vapaa-aikapalveluiden keskeiset muutokset

Vuonna 2023 käynnistynyt työikäisten liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittäminen jatkuu ja toiminnan painopistettä muokataan saatujen kokemusten pohjalta. Vuoden 2025 aikana on tavoitteena kehittää yhteistyötä hyvinvointialueen toimijoiden suuntaan. Neuvonnan tarjoaminen ja matalankynnyksen liikuntapalveluiden kehittäminen tukevat kuntalaisten hyvinvoivaa arkea.

Nuorisopalveluissa koulu- ja talonuurisotyötä sekä nuorten osallisuutta pyritään vahvistamaan resurssivajeesta huolimatta. Painopiste jalkautuvassa, kohtaavassa nuorisotyössä on nuorten loma-aikoina ja tapahtumissa. Aluekoordinaatio lisää etsivä nuorisotyön yhteistyömuotoja ja

Wörtti-hankkeen kautta kehitetään moniammatillista yhteistyötä II-asteen oppilaitosten, nuorisotyön ja hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Vapaa-aikapalveluiden osalta ja tulevana Siilinjärvi 100-juhlavuonna korostuu yhteistyö ja kumppanuudet eri toimijoiden kanssa. Yhteistyössä toteutettavien tapahtumien ja palveluiden ohella säännöllisesti kokoontuvilla järjestö- ja toimijafoorumeilla pyritään mahdollistamaan yhteistyön edelleen kehittyminen. Vapaa-aikapalveluissa kehitetään kuntalaisia osallistavia työmuotoja ja palveluiden saavutettavuutta lisätään mm. sähköisten palveluiden avulla.

Vapaa-aikapalveluiden talousarvio sisältää vuoden 2024 suuruisen määrärahan liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen tukemiseen. Yleishyödyllisille yhdistyksille myönnettäviin kiinteistöveroavustuksiin varataan erillinen määräraha. Avustusten jakamisesta päättää hyvinvointijaos, joka myös päättää Juhlavuoden lisäavustuksen ja toimintatukien jaosta.

Kansalaisopisto aloitti syksyllä 2024 taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmien muokkaamisen osaamisperusteisiksi. Tavoitteena on saada opetussuunnitelmien päivitystyö valmiiksi vuoden 2025 loppuun mennessä. Opetushallituksen myöntämiin kehittämisrahoihin keväällä 2024 tehdyn suuren määrärahalleikkauksen takia, kansalaisopisto ei saanut hakemalleen kahdeksan opiston yhteishankkeelle rahoitusta. Näin ollen huomattavasti laajemmaksi suunniteltu työ tehdään kaiken muun työn ohessa ilman ulkopuolista apua ja koskee tässä vaiheessa vain oman opiston taiteen perusopetusta. Aikuisille suunnattujen osaamisperusteisten kurssien määrää kasvatetaan maltillisesti. Eri opetusaineita koskeva laajempi opetussuunnitelmatyö siirretään toteutettavaksi myöhemmin.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen

Sisäilmaongelmat ovat yksi keskeinen haaste sivistyspalveluiden palvelualueella. Useat koulut, pääkirjasto ja kansalaisopisto toimivat sisäilmaltaan ongelmallisissa tiloissa. Osa kouluista toimii väistötiloissa. Talousarviovuoden aikana valmistuu uusi Siilinlahden koulu ja Ahmon koulukeskuksen ensimmäinen vaihe. Talousarvion investointiosassa on varauduttu uusien koulujen kalustamiseen. Talousarviovuoden aikana jatketaan Suininlahden ja Kasurilan koulujen rakentamishankkeiden tarveselvityksen tekemistä. Talousarvio sisältää määrärahat nykyisiin väistötiloihin.

Keskeiset talouden muutokset

Ulkoisen tulokertymän arvioidaan kasvavan noin 293 000 euroa verrattuna vuoden 2024 talousarvioon. Tulokertymää kasvattaa mm. perusopetuksen kotikuntakorvaukset, liikuntapaikkojen vuokrat sekä kansalaisopiston kurssimaksutulot. Tulokertymän kasvua pienentää mm. varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulojen alenema ja hanketuottojen vähentyminen.

Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintamenot kasvavat 1,05 milj.€. Kasvu kohdistuu ennen kaikkea henkilöstökuluihin. Henkilöstökulut kasvavat noin 730 000 euroa. Henkilöstökuluja kasvattavat palkankorotukset (noin 740 000 €), palkan sivukuluprosentin kohoaminen sekä opetuspalveluiden lakimuutokset. Henkilöstökulujen nousua kompensoi mm. nuorisotoimen, kirjaston, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstövähennykset ja muut henkilöstösäästöt. Henkilöstökulujen osalta on lisäksi huomioitava, että verrattaessa muutosta vuoden 2024 muutettuun talousarvioon, muutos ei anna oikeaa kuvaa, koska henkilöstömenojen arvioidaan ylittävän talousarvon vuonna 2024.

Ulkoiset palveluostot kasvavat noin 185 000 euroa. Merkittävin määrärahalisäys kohdistuu koulukuljetuksiin ja muilta hankittaviin opetuspalveluihin.

Avustusten arvioidaan pienenevän noin 94 000 euroa. Tämä johtuu ennen kaikkea lasten kotihoidon tuen vähenemisestä, kun lasten määrä vähenee ja he osallistuvat yhä kattavammin varhaiskasvatukseen.

Ulkoiset vuokrat kasvavat 269 000 €. Tämä johtuu pääosin rakennusten vuokrien indeksitarkistuksista, Vuorelan koulun kiinteistöveron siirtymisestä sivistyspalveluihin (74 000 €) sekä siirtymästä leasing-laitteisiin (AV ja ICT-laitteet) uusissa kouluissa. Vuokrien kohoamista

kompensoi luopuminen Leppäkaarten päiväkodin viipaleesta ja Kunnonpaikan päiväkotiyksiköstä. Muutoin viipale-, vuokra- ja leasingkohteiden vuokrat on muodostettu nykyisen rakennuskannan mukaisesti.

Sivistyspalveluiden talousarvio sisältää useita säästötoimenpiteitä. Osa säästötoimenpiteistä on jo päätettyjä toimenpiteitä, joiden säästövaikutus toteutuu täysimääräisesti vasta vuonna 2025, osa toimenpiteistä on uusia ja ne vaativat vielä erillisen päätöksen. Tärkeimmät säästötoimenpiteet ovat seuraavat:

Toimenpide	Säästö vuonna 2025
Perusopetusryhmien määrän vähentäminen 1.8.2024	66 000 €
Perusopetusryhmien määrän vähentäminen 1.8.2025	47 000 €
Varhaiskasvatuksen henkilöstövähennykset	80 000 €
Luopuminen varhaiskasvatuksen vuokratiloista kesällä 2024	40 000 €
Vähennys lasten kotihoidon tukeen	80 000 €
Liikuntatilojen vuokrien korotukset 1.6.2025. Tilat kaikille maksulliseksi.	25 000 €
Eläkeläisten uimakortin omavastuun nosto 0,50 €/käynti	7 500 €
Säästöt uimalakuljetuksissa	8 000 €
Vuoden 2024 yt-menettelyn henkilöstövähennykset (NuKu, kirjasto)	60 000 €
Kansalaisopiston kurssimaksujen korotukset 1.8.2024	5 000 €
Kansalaisopiston tuntiopettajien kilometrikorvauksen omavastuusuuden muutos 1.8.2025 alkaen	5 000 €
Palkattomat vapaat	Koko palvelualue noin 55 000 €

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Sivistyspalveluissa sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan. Talousarvion toteutumista valvotaan kunnanhallituksen talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti (mm. kuukausittainen raportointi ja valtuustoseuranta).

Riskien hallinnan näkökulmasta on oleellista arvioida toimintaa ja tunnistaa siinä esiintyviä riskejä sekä asettaa niille hallintatoimenpiteitä. Hallintatoimenpiteiden tarkoituksena on ehkäistä riskin realisoituminen.

Tunnistetut riskit

Sisäilmaongelmat

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu. Sisäilmaongelmat aiheuttavat seuraavat riskit:

- Ilmenee uusia sisäilmaongelmia tai entiset pahenevat, jolloin joudutaan hankkimaan uusia väistötiloja tai supistamaan toimintaa.
- Tehtyjen sisäilmakorjauksien onnistuminen.
- Henkilöstön ja asiakkaiden terveydelliset ongelmat, lisääntyvät sairauspoissaolot.

Sisäilmaongelmien aiheuttamaa riskiä voidaan pienentää asianmukaisilla väistötiloilla sekä korjausten ja uuden rakentamisen asianmukaisella suunnittelulla, joka huomioi korjaamisen turvallisuuden sekä on mahdollisimman kustannustehokas.

Varhaiskasvatuspalvelujen tarve, asiakasmaksujen muutokset ja yksityisten palveluntuottajien tarjonta

Varhaiskasvatuspalvelujen tarpeen muuttuminen ennustettujen lapsimäärien, lainsäädännön tai työllisyystilanteen muuttuessa luo riskin palvelutarpeen kysyntään. Palveluiden tarjontaan

vaikuttaa kunnallisen tarjonnan lisäksi yksityisten palveluntuottajien tarjonta. Mahdollisina seurauksina on, että erilaisia varhaiskasvatuksen palveluvaihtoehtoja ei ole riittävästi vastaamaan perheiden palvelutarpeisiin tai syntyy ylikapasiteettia. Varhaiskasvatuspalveluissa valmistaudutaan reagoimaan lapsimäärän muuttumiseen nopeallakin aikataululla.

Lasten ja nuorten tuen tarpeen lisääntyminen, perusopetuksen tuen uudistus

Eriyistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä on ollut jo pitkään kasvava. Perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa jokaisella lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea oppimiseensa. Riskin hallinta edellyttää toimivia käytänteitä, joilla tuetaan haastavassa tilanteessa olevaa lasta ja nuorta. Perusopetuksen osalta lakimuutoksella uudistetaan oppilaan saama tuki koulussa ja pyritään katkaisemaan tuen tarpeen lisääntymisen kehitys. Haasteena uudistuksessa on nopea aikataulu. Muutoksen onnistunut toteuttaminen edellyttää hyvää etukäistä suunnittelua.

Pätevän henkilöstön saatavuus

Rekrytointivaikeudet koskevat ennen kaikkea varhaiskasvatuksen opettajia ja tiettyjä opettajaryhmiä (esim. erityisopettajat ja sijaiset). Pula pätevistä henkilöstöstä voi näkyä palveluntuotannon laadun heikkenemisenä. Lisäksi henkilökunnan lyhyisiin poissaoloihin on vaikea saada sijaisia. Tämä voi heijastua yksittäisinä päivinä varhaiskasvatusyksiköiden aukioloaikoihin. Riskinhallinnan näkökulmasta on tärkeä huolehtia siitä, että palkkaus ja työn tekemisen olosuhteet (esim. työympäristön turvallisuus, esimiestyö) ovat alueellisesti kilpailukykyiset.

Liikuntapalveluiden kunnossapitohenkilöstössä on käytetty jatkuvana apuna tyllisyysvaroin palkattua henkilöstöä. Kuntien oikeus palkkatukeen päättyy ja tämä aiheuttaa haasteen kunnossapitohenkilöstön riittävyydelle.

Yhteistyön hyvinvointialueen kanssa

Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.1.2023. Sivistyspalveluiden eri yksiköiden tulee tehdä tiivistä yhteistyötä HVA:n kanssa esimerkiksi opiskeluhuollossa, nuorisopalveluissa ja varhaiskasvatuksessa. Hyvinvointialueella on jatkuvana haasteena koulupsykologien rekrytointi. Hyvinvointialue ei ole pystynyt toteuttamaan lakisääteistä koulupsykologipalvelua kaikissa Siilinjärven kouluissa ja oppilaitoksissa, koko olemassaolonsa aikana. Koulupsykologien vaje heijastuu negatiivisesti oppilaiden koulunkäyntiin ja laajemmin heidän elinolosuhteisiinsa. Riskiä pyritään hallitsemaan muiden hyvinvointialueen opiskeluhuollon palveluiden ja kunnan palveluiden avulla.

Virka- ja työehtosopimusten päättyminen

Kunta-alan nykyinen virka- ja työehtosopimusten voimassaolo päättyy 30.4.2025. Talven ja kevään aikana neuvotellaan sopimuksen jatkamisesta tai uudesta sopimuksesta. Vuoden 2025 talousarviota laadittaessa ei siis ole voitu huomioida todellisia palkankorotuksia, koska niistä ei ole vielä tietoa. Sivistyspalveluiden talousarvio on laadittu 1 % palkankorotusvaraukselle vuodelle 2025. Mikäli uudet sopimukset sisältävät tätä suuremmat korotukset, vaarana on, että palkkakulut ylittävät talousarvion. Lisäksi sopimusneuvottelujen yhteydessä voi esiintyä työtaistelutoimenpiteitä, joilla voi olla vaikutusta palvelutuotantoon.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Sivistyspalveluiden toiminta tukee kuntastrategian vision toteutumista tuottamalla kuntalaisten tarpeita vastaavia palveluita. Kuntastrategian vision mukainen ”sykkivin kasvukunta” tarkoittaa sivistyspalveluissa toisaalta sitä, että palvelualue on varautunut pitkällä tähtäimellä asukasmäärän ja siten asiakasmäärän kasvuun. Toisaalta korkeatasoiset sivistyspalvelut toimivat vetovoimatekijänä ja siten edistävät kunnan kasvua. Lyhyellä tähtäimellä lasten ja nuorten määrä Siilinjärvellä vähenee. Näin ollen palveluverkon laajuutta on seurattava säännöllisesti. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmallisuuksien luominen. Tämä tukee vision tavoitetta dynaamisesta sykkivyydestä. Tällä hetkellä haastetta aiheuttavat toimitilaverkon

sisäilmaongelmat, joiden korjaaminen on keskeistä talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien aikana. Fyysiset tilat ovat yksi osa palvelun laatua.

Sivistyspalveluissa keskeisenä painopisteenä on lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, mitä toteutetaan palvelualueella talousarvion toimintasuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Tällöin painotetaan ennalta ehkäisyä sekä varhaista riskitekijöiden tunnistamista ja tukea huomioiden eri ikäryhmät ja hyvinvoinnin osa-alueet. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa hyvinvointikertomus sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Suunnitelmissa keskeisessä osassa on mm. mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö sekä hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen.

Monet sivistyspalveluiden kehittämistavoitteet sitoutuvat useaan eri kohtaan kuntastrategiassa. Kun esimerkiksi kehitetään oppilaan perusopetuksessa saamaa tukea, kyseessä on kuntastrategian näkökulmasta kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut ja lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä yhteistyö kunnan muiden toimialojen ja paikallisten järjestöjen kanssa on keskeisessä roolissa. Yhteistyötä tehdään myös hyvinvointialueen tasolla. Siilinjärvelle on perustettu laajasti järjestökenttää ja eri toimijoita yhteen kokoava järjestö- ja toimijafoorumi, joka kokoontuu säännöllisesti. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja toimijoiden osallistamista tulee kuitenkin vielä edelleen vahvistaa ja verkostoa laajentaa.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	<p>Palveluverkon ajantasaisuuden seuranta ja vastaavuus tulevaisuuden tarpeisiin huomioiden palveluverkon saavutettavuus, yhteistyö ympäryskuntien kanssa palveluverkkoselvityksessä.</p> <p>Asiakkaiden arviointikyselyissä keskiarvo vähintään 3, jos käytössä on 4 portainen asteikko. Vastaava taso, mikäli käytössä jokin muu asteikko</p> <p>Vapaa-aikapalveluiden digitalisaation edistäminen</p>	<p>Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus ja saavutettavuus, ennusteet asiakasmääristä</p> <p>Käyttäjämäärät</p>	<p>Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut Kansalaisopisto</p> <p>Digitaalisten palveluiden käyttäminen lisääntyy</p>

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	<p>Tarvetta vastaava liikuntapaikka-verkosto ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen</p> <p>Monipuoliset ja kuntalaisten tarpeita vastaavat kirjasto- ja kulttuuripalvelut</p> <p>Koulunuorisotyön ja oppilaitosyhteis-työn kehittäminen</p> <p>Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmien muuttaminen osaamisperusteisiksi.</p> <p>Uusia osaamisperusteisiä/ opintopisteytettyjä kursseja aikuisille.</p>	<p>Vapaa-aikapalveluiden käyttöä ja palveluntarjontaa kuvaavat mittarit, Liiteri: virkistys alueiden saavutettavuus</p> <p>ks. tulosalueen kohdalta</p> <p>Kyselyt (mm. NuVa ja KNT) ja osallisuusmittarit</p> <p>Opetussuunnitelmat laadittu vuoden 2025 loppuun mennessä.</p> <p>Uusien kurssien määrä vähintään neljä.</p>	<p>Vapaa-aikapalvelut</p> <p>ks. tulosalueen kohdalta</p> <p>Nuorisotoimi yhteistyössä HVA Opetuspalvelut</p> <p>Kansalaisopisto</p>
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	<p>Perusopetuksen tuen uudistaminen vastaamaan muuttunutta perusopetuslakia</p> <p>Varmistetaan oppivelvollisuuden täysimääräinen toteutuminen</p> <p>Nykyisen oppimiskäsityksen mukaiset oppimisympäristöt kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa</p> <p>Toimivat yhteistyörakenteet ja -käytännöt HVA:n suuntaan.</p>	<p>Tuen oppilasmäärät, tuen mitoitus</p> <p>Oppivelvollisuuden suorittamisen mittarit</p> <p>Uudistettujen oppimisympäristöjen lkm</p> <p>Yhteistyörakenteiden lkm, opiskeluhuollon seurannan mittarit</p>	<p>Opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut</p>

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kaikki yksiköt toimivat sisäilmaltaan turvallisissa toimitiloissa viimeistään vuonna 2028	Rakentamishankkeiden edistyminen, sisäilmaltaan heikkojen toimitilojen määrä	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto

Tavoitteiden riskiarviot

Pätevän henkilöstön saatavuus on haaste tietyssä tehtävissä. Mikäli ei saada rekrytoitua kelpoista henkilöstöä, voi tällä olla vaikutusta palvelun laatuun.

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu.

Käytössä olevat resurssit vs. palveluntarve ja niiden yhteensovittaminen.

HVA:n rekrytointivaikeudet voivat heijastua lasten ja nuorten hyvinvointiin.

Perusopetuslain tuen muutokset tulevat voimaan erittäin nopealla aikataululla, jolloin kuntiin jää vain vähän aikaa valmistautua muutokseen.

Tuloslaskelma 2025

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Opetuspalvelut	-32 879 887	1 325 863	-31 554 024
Varhaiskasvatuspalvelut	-19 917 373	731 057	-19 186 316
Kansalaisopisto	-1 287 211	247 390	-1 039 821
Kirjasto	-1 164 134	28 200	-1 135 935
Liikuntapalvelut	-1 809 940	149 890	-1 660 050
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	-1 276 312	219 649	-1 056 663
Sitovuustaso yhteensä	-58 334 857	2 702 049	-55 632 808

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu ..... - 92 000 €
- Kotikuntakorvaukset ..... + 474 000 €
- Liikuntatilojen vuokrat ..... + 26 000 €
- Tuet ja avustukset ..... - 132 000 €

Menot

- Henkilöstökulut ..... + 730 000 €
  - josta vuoden -25 palkankorotukset ..... + 740 000 €
  - josta henkilöstösäästöt ja -vähennykset ..... - 320 000 €
  - josta perusopetuksen lakimuutokset ..... +110 000 €
- Ulkoiset palveluostot ..... + 185 000 €
  - josta asiakaspalveluiden ostot ..... + 107 000 €

127

○ josta koulukuljetukset.....	+ 67 000 €
● Avustukset.....	- 94 000 €
○ josta lasten hoidon tuet.....	- 80 000 €
● Ulkoiset vuokrat.....	+ 272 000 €
○ josta rakennusten vuokrat.....	+ 206 000 €
○ josta laitteiden vuokrat.....	+ 72 000 €
● Sisäiset toimintakulut.....	+ 761 000 €
○ josta sisäiset atk-palvelut.....	+ 100 000 €
○ josta huoneistopalvelumenot.....	+ 455 000 €
○ josta pääomamenot.....	+ 153 000 €

Tuloslaskelma

Sivistyslautakunta

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	981 632	769 894	769 894	1 251 962	63 %	1 251 962	1 251 962
Myyntituotot (sis)	39 679	45 900	45 900	45 800	0 %	45 800	45 800
Maksutuotot	1 044 213	994 750	1 039 750	942 500	-9 %	942 500	942 500
Tuet ja avustukset	1 131 353	504 423	504 423	372 655	-26 %	372 655	372 655
Vuokratuotot (ulk.)	31 559	35 660	47 072	73 732	57 %	73 732	73 732
Muut toimintatuotot	17 928	2 200	2 200	15 400	600 %	15 400	15 400
Toimintatuotot	3 246 365	2 352 827	2 409 239	2 702 049	12 %	2 702 049	2 702 049
Henkilöstökulut	-30 736 769	-30 464 865	-29 808 607	-30 531 800	2 %	-30 891 304	-31 644 464
Palvelujen ostot	-6 905 770	-6 865 053	-6 855 953	-7 041 354	3 %	-7 505 354	-7 565 424
Sisäiset palvelujen ostot	-6 285 204	-6 227 902	-6 227 902	-6 380 798	2 %	-6 403 675	-6 345 114
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 394 534	-1 413 048	-1 398 148	-1 363 895	-2 %	-1 363 895	-1 394 855
Avustukset	-1 152 007	-1 129 810	-1 079 810	-985 410	-9 %	-985 410	-985 410
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 508 544	-4 583 031	-4 583 031	-4 854 013	6 %	-5 798 013	-5 948 013
Muut toimintakulut (sis.)	-6 774 922	-6 569 932	-6 569 932	-7 177 587	9 %	-7 177 587	-7 177 587
Toimintakulut	-57 757 750	-57 253 641	-56 523 383	-58 334 857	3 %	-60 125 238	-61 060 867
Toimintakate	-54 511 385	-54 900 814	-54 114 144	-55 632 808	3 %	-57 423 189	-58 358 818
Poistot ja arvonalentumiset	-463 313	-487 612	-487 612	-538 239	10 %	-810 012	-904 473
Vyörytystulot	403 220	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-403 220	0	0	0	0 %	0	0

Opetuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen keskeisenä tavoitteena on luoda mahdollisuudet hyvään oppimiseen ja itsensä elinikäiseen kehittämiseen. Perusopetus ja lukiokoulutus tarjoavat lapselle ja nuorelle mahdollisuuden suorittaa oppivelvollisuus ja kehittää itseään.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen ja modernit oppimisympäristöt

Koulujen sisäilmaongelmien ratkaiseminen on yksi osa parantaa palvelun laatua ja lisätä kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkana. Vuoden 2025 aikana (arvio loka-marraskuu) valmistuu Ahmon koulukeskuksen ensimmäinen vaihe ja Siilinlahden uusi koulu. Ahmon koulukeskuksen toinen vaihe valmistuu vuoden 2028 aikana.

Talousarviovuoden aikana jatketaan Suininlahden koulun ja Kasurilan koulun rakentamishankkeiden tarveselvityksen laatimista. Tavoitteena on, että valtuusto voi tehdä asioissa investointipäätöksen vuoden 2025 aikana.

Talousarviossa on varauduttu olemassa olevien väistötilojen vuokriin ja vuokran korotuksiin, mutta ei uusiin väistötiloihin. Lisäksi talousarviossa on varauduttu Vuorelan koulun kiinteistöveroon, aikaisemmin tämä summa on ollut budjetoituna keskushallinnossa.

Yksi keino varmistaa hyvän oppimisen edellytykset on muuntuvat oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta. Oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään ennen kaikkea siinä yhteydessä, kun suunnitellaan ja otetaan käyttöön uusia tiloja. Lisäksi uusitaan koulujen vanhenevaa kalustoa. Investointiossa sisältää määrärahan koulujen vanhenevan kaluston uusimiseen sekä uuden koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun kalustamiseen. Uusien koulujen ICT- ja AV-laitteet on tarkoitus hankkia leasing-laitteina ja tätä varten on talousarviossa varaus.

Digitaalisten palveluiden (esim. laitteet, sovellukset ja oppimisympäristöt) käyttöä osana kasvatusta, opetusta ja oppimista kehitetään vastaamaan valtakunnallisia linjauksia, kuten opetus- ja kulttuuriministeriön Uudet lukutaidot - kehittämisohjelmaa. Tavoitteena on, että lapset ja nuoret saavuttavat yhdenvertaiset ja riittävät digitaidot, jotta heillä on valmiudet toimia yhteiskunnassa digitaalisten palveluiden aktiivisina ja tuottajina. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi henkilöstön digi- ja tietoturvaosaamista päivitetään valtakunnallisten linjausten mukaisesti.

Lakimuutosten vaikutus toimintaan ja talouteen

Perusopetuksessa annettavan opetuksen vähimmäistuntimäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Asetukseen on tehty kaksi muutosta. Asetusta on muutettu elokuusta 2024 lähtien niin, että yläkoulun ruotsin kielen vähimmäistuntimäärää on kasvatettu. Koska Siilinjärvellä opetusta annetaan kaikissa aineissa asetuksen mukainen minimituntimäärä, on yläkoulun oppilaan opetustuntimäärää korotettu lukuvuodesta 2024–25 lähtien. Korotuksen täysimääräinen kustannusvaikutus näkyy vasta vuonna 2025. Muutos lisää opetuksen kustannuksia vuonna 2025 noin 51 000 euroa.

Uusin tuntijakoasetuksen muutos tulee voimaan 1.8.2025. Tällä muutoksella lisätään alakoulun tuntimäärää. Tuntimäärän lisäys kohdistuu äidinkielen ja matematiikan opetukseen. Tuntijaon muutoksen kustannukset vuoden 2025 osalta ovat noin 31 000 €. Koska muutos tulee voimaan vasta 1.8. kustannukset eivät realisoidu kokonaisuudessaan vielä vuonna 2025. Muutoksen kustannusvaikutus tulee olemaan kokonaisuudessaan noin 75 000 €/vuosi.

Hallitus on antanut eduskunnalle 23.9.2024 käsiteltäväksi perusopetuslain muutoksen, jolla muutetaan perusopetuksessa oppilaalle annettavaa tukea. Eduskunta käsittelee lakimuutoksen ns. budjettilakina joulukuussa 2024 ja lain on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2025. Välittömästi eduskunnan käsittelyn jälkeen Opetushallitus aloittaa opetussuunnitelman perusteiden laatimisen, joiden perusteella lain toimeenpano kunnissa toteutetaan. Opetussuunnitelman

perusteet valmistuvat talven 2025 aikana. Koulutuksenjärjestäjälle jää näin ollen erittäin lyhyt aika valmistautua mittavaan muutokseen. Lakimuutoksella luodaan uusi perusopetuksen tuen rakenne. Lisäksi lakimuutos sisältää määrällistä mitoitusta tuen antamiseen ja opetusryhmien muodostamiseen. Siilinjärven perusopetuksessa ei kaikilta osin yllätä mitoituksen määräämiin lukuihin, vaan tuen antamista joudutaan lisäresursoimaan. Talousarvion laadinnan näkökulmasta on haastavaa, että lakimuutos hyväksytään eduskunnassa vasta joulukuussa. Näin ollen mahdollisia eduskuntakäsittelyssä tulevia muutoksia ei voida huomioida talousarviossa. Tämänhetkisen arvion mukaan tuen muutos tulee lisäämään kunnan kustannuksia vuositasolla noin 150 000 €. Vuodelle 2025 lisäkustannuksia tulee noin 28 000 €.

Oppilasmäärän kehitys ja sen vaikutus talouteen

Siilinjärven peruskouluissa on lukuvuonna 2024–25 peruskoululaisia 2719 oppilasta. Edellisenä lukuvuonna perusopetuksessa oli oppilaita 2781 ja 3 perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevaa oppilasta. Yhteensä oppilasmäärä oli 2784. Lukuvuonna 2025–26 peruskoululaisia on arviolta 2642. Syntyvyyden pitkään jatkunut alhaisuus on siis alkanut vaikuttamaan myös perusopetuksen oppilasmäärään. Oppilasmäärän pienentyessä on vähennetty perusopetuksen yleisopetuksen opetusryhmiä. Lukuvuotena 2024-25 on kaksi yleisopetuksen ryhmää vähemmän, kuin edellisenä lukuvuotena. Yleisopetuksen ryhmien määrä vähenee myös syksyllä 2025 kahdella ryhmällä. Vuodelle 2025 tulee säästöä opetusryhmien vähenemistä noin 110 000 €.

Lukiolaisia on lukuvuonna 2024–25 222 opiskelijaa. Lisäksi aineopiskelijoita on neljä. Edellisenä lukuvuonna opiskelijoita oli 213 ja aineopiskelijoita oli yksi. Lukion opiskelijamäärä on laskenut voimakkaasti viimeisten vuosien aikana, mutta nyt näyttää sille, että lukion opiskelijamäärän lasku on pysähtynyt ja opiskelijamäärä kasvaa. Opiskelijamäärän kasvattamiseksi on tehty lukiossa suunnitelmallista työtä. Tätä työtä jatketaan myös vuonna 2025.

Tuen oppilasmäärien kehitys sekä tukitoimenpiteet

Peruskoululaisten oppimisen tuki jaetaan tällä hetkellä yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Edellä selostetulla lakimuutoksella on tarkoitus luopua tästä jaottelusta 1.8.2025. Tilalle tulee ryhmäkohtaiset tukimuodot ja yksilökohtaiset tukitoimet. Lakimuutoksen tavoitteena on siirtää tuen painopistettä varhaiseen ja ennaltaehkäisevään suuntaan. Nykyisen lain aikana tässä ei ole onnistuttu. Tehostettua ja erityistä tukea saavien oppilaiden määrä on kasvanut niin koko Suomessa, kuin Siilinjärvellä. Siilinjärven perusopetuksen oppilaista saa syksyllä 2024 tehostettua tukea 15,6 % (2023 15,0 %, 2022 14,4 %, 2021 13,9 %, 2020 13,6 %, 2019 13,0 %, 2018 12,3 %) ja erityistä tukea 9,8 % oppilaista (2023 10,0 %, 2022 10,4 % 2021 10,0 % 2020 9,4 %, 2019 ja 2018 9,1 %).

Tuen järjestämisen näkökulmasta erityisen tuen oppilaat eivät muodosta yhtenäistä ryhmää. Erityisen tuen oppilaiden osalta vaikeimmin vammaisten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden määrä on kasvanut. Nämä oppilaat tarvitsevat henkilökohtaista koulunkäynnin ohjaajan palvelua, jotta heidän koulunkäyntinsä onnistuu. Tästä syystä koulunkäynnin ohjaajien määrää vammaisopetuksessa on jouduttu kasvattamaan.

Perusopetuslain muuttaminen tuen osalta tulee vaatimaan koulutuksenjärjestäjiltä uudenlaista toimintatapaa. Opetushallituksen annettua opetussuunnitelman perusteet, tulee koulutuksenjärjestäjien laatia niiden pohjalta koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma, jossa kuvataan, miten tuki kunnassa järjestetään muuttuneen lainsäädännön mukaisesti. Muutos tulee vaatimaan mm. opetushenkilöstön kouluttautumista sekä uusien toimintakäytänteiden haltuunottoa.

Muut keskeiset talouden muutokset

Opetuspalveluissa toimintatuottojen arvioidaan kasvavan, mikä johtuu pääosin kotikuntakorvausten lisääntymisestä. Hanketulojen arvioidaan pienentyvän. Hanketulojen pienentyminen johtuu siitä, että nykyisen hallituskauden aikana hankkeiden rahoitusta on leikattu. Iltapäivätoiminnan maksutuoton arvioidaan laskevan, koska oppilasmäärän laskiessa toiminnassa on aikaisempaa vähemmän asiakkaita. IP-maksuihin ei esitetä korotusta.

Opetuspalveluiden ulkoiset toimintamenot kasvavat noin 1 091 000 euroa. Kasvu kohdistuu ennen kaikkea henkilöstökuluihin (739 000 €). Henkilöstökuluja kasvattaa sovitut palkankorotukset, palkan sivukuluprosentin kasvu ja edellä selostetut lakimuutokset. Yleisopetuksen ryhmien vähentäminen ja hankkeiden väheneminen laskevat osaltaan henkilöstökuluja.

Ulkoisten palveluiden ostoon varattu määräraha kasvaa noin 205 000 €. Merkittävin kasvu kohdistuu koulukuljetuksiin sekä kotikuntakorvauksiin.

Vuokriin varattu määräraha kasvaa noin 177 000 eurolla. Vuokratilauksissa kasvaa niin rakennusten kuin laitteiden vuokrat. Rakennusten vuokrien kohoaminen johtuu olemassa olevien tilojen vuokrahintojen indeksitarkistuksista sekä Vuorelan koulun kiinteistöveroista, jota ei ole aikaisemmin maksettu opetuspalveluista. Laittevuokria nostaa uusien koulujen ICT- ja AV-laitteiden hankinnat, jotka on tarkoitettu toteuttamaan leasing-hankintoina.

Oppilasmäärät vuosittain

Vuosi	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Joista erityisopetusoppilaita*	Lukio
2010	1820	925	246	306
2015	1800	935	243	273
2020	1861	897	259	307
2021	1830	924	276	276
2022	1832	933	288	231
2023	1851	930	276	213
2024	1811	908	265	222
2025	1741	901	260	230
2027	1589	892	400	230
2030	1496	844	390	230
2033	1482	730	380	220
2035	1429	736	370	220

* erityisen tuen oppilaat, 1.8.2026 alkaen tilastointitapa muuttuu, koska lainsäädäntö muuttuu.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö		297	299	297	295
Vanhuuseläketapahtumat		5	6	6	8
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		3	4	4	6

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Oikein mitoitettu ja alueellisesti kattava kouluverkko, joka vastaa laadullisesti kuntalaisten tarpeita	Palveluverkkoselvityksen koulukohtaisten oppilasennusteiden päivittäminen, yhteistyö	Kaikilla opetusryhmillä on asianmukaiset opetustilat nyt ja tulevaisuudessa.	Tarkistaminen tehty. Henkilöstöresurssi, kouluverkko ja koulujen tilat vastaavat oppilasmäärää ja -

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2025</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
	<p>palveluverkkotarkastelussa ympäryskuntien kanssa</p> <p>Koulukohtaisten oppilasmäärien muutosten hallinta, henkilöstöressurssien sopeuttaminen muutokseen</p> <p>Opetuspalveluiden arviointikyselyn toteuttaminen</p>	<p>Kaikki opetustilat ovat käytössä.</p> <p>Työntekijäresurssi kohdennettu tarvetta vastaavasti.</p> <p>Tilastot perusopetuksen saavutettavuudesta</p> <p>Opetuspalveluiden arviointikysely</p>	<p>ennusteita. Monikunnallinen palveluverkkoselvitys valmistuu.</p> <p>Opetuksen saavutettavuus on vähintään samaa tasoa kuin Pohjois-Savossa keskimäärin.</p> <p>Arviointikyselyn tulos vähintään 3 neliporaisella asteikolla.</p>
Perusopetuksen tuen uudistaminen vastaamaan muuttunutta perusopetuslakia	Opetussuunnitelman päivittäminen tuen rakenteen osalta. Tavoitteena ennaltaehkäisyn korostaminen ja hyvän oppimisen mahdollistaminen. Henkilöstön kouluttaminen.	<p>Ennalta ehkäisevän oppimisen tuen ja yksilökohtaisten tukitoimien määrä.</p> <p>Koulutukseen osallistuminen.</p>	<p>Päivitetty opetussuunnitelma hyväksytty kesäkuuhun 2025 mennessä.</p> <p>Ennalta ehkäisevän tuen määrä vähintään lakisääteisen mitoituksen mukainen.</p> <p>Koko perusopetuksen henkilöstö osallistunut koulutukseen.</p>
Oppivelvollisuuden toteutuminen osana ennaltaehkäisevää työtä	Koulupudokkuuden ehkäisy, varmistetaan, että kaikki suorittavat oppivelvollisuuden	<p>Ilman perusopetuksen päättötodistusta jäävien oppilaiden määrä.</p> <p>Koulupaikka-määräysten antaminen</p>	<p>Kaikki oppilaat suorittavat perusopetuksen.</p> <p>Koulupaikka-määräyksiä ei tarvitse antaa.</p>
Sisäilmahankkeiden toteuttaminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	<p>Ahmon koulukeskuksen 1. vaihe ja Siilinlahden koulu valmistuvat vuoden -25 aikana. Uusien rakennusten kalustaminen.</p> <p>Tarveselvityksen laatiminen Kasurilan ja Suininlahden koulujen rakennushankkeissa</p>	Hankkeiden eteneminen.	<p>Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti.</p> <p>Kalustamisessa huomioitu kustannustehokkuus ja oppimisympäristöjen kehittäminen.</p> <p>Tarveselvitys valmistuu vuonna 2025.</p>

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Opiskeluhuollon toimivuus muuttuneessa toimintaympäristössä	Luodaan hyvinvointialueen kanssa toimivat käytänteet opiskeluhuollossa	Toteutuneet toimintarakenteet	Opiskeluhuoltoon ei muodostu toimintaa haittaavia rajapintoja

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Opettajien lukumäärä	224	222	216	214	212
Kustannukset euroa / oppilas					
- peruskoulu	7818*	7 582*	7 834*	7 834*	7 834*
- lukio	7515*	7 610*	7 838*	7 838*	7 838*
Sairauspoissaolopäivät / henkilö	12,73	9	10	10	10
Opetustunnit peruskoulussa	180 603	178 501	182 806	182 806	182 806
Opetustunnit lukiossa	11 312	10 582	10 080	10 080	10 080
Peruskoulun päättäneet	301	300	307	292	308
Lukion päättäneet	67	72	63	63	63
Lukion keskeyttäneet	17	18	15	15	15
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Oppilaita peruskoulussa, joista vieraskuntalaisia	2 781 55	2 781 76	2642 70	2 552 70	2481 70
Opiskelijoita lukiossa, joista vieraskuntalaisia	213 56	207 52	220 38	230 38	230 38
Kuljetusoppilaat	714	714	718	718	718
Peruskoulun tuntikehys / oppilas	1,74	1,71	1,81	1,81	1,81
Lukion tuntikehys/opiskelija	1,8	1,64	1,62	1,62	1,62

* Ei sisällä sisäisiä eriä.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

Kotikuntakorvaukset	+ 474 000 €
Avustukset (hanketulot)	- 131 000 €

Menot

• Henkilöstökulut	+ 739 000 €
○ josta palkankorotus	+ 440 000 €
○ josta lakimuutosten vaikutukset	+ 110 000 €
○ josta lisäresurssi ohjaukseen	+ 137 000 €
○ josta perusopetusryhmien vähennys	- 113 000 €
• Ulkoiset palvelujen osto	+ 205 000 €
○ josta koulukuljetukset	+ 92 000 €
○ opetuspalveluiden ostot	+ 117 000 €
• Ulkoiset vuokrat	+ 177 000 €
○ josta rakennusten ja huoneistojen vuokrat	+ 127 000 €
○ josta laitteiden vuokrat	+ 52 000 €
• Sisäiset toimintakulut	+ 425 000 €

Tuloslaskelma

Opetuspalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	781 753	620 284	620 284	1 118 773	80 %	1 118 773	1 118 773
Maksutuotot	123 255	128 250	128 250	125 000	-3 %	125 000	125 000
Tuet ja avustukset	432 973	213 190	213 190	82 090	-61 %	82 090	82 090
Vuokratuotot (ulk.)	620	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintatuotot	25	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 338 627	961 724	961 724	1 325 863	38 %	1 325 863	1 325 863
Henkilöstökulut	-17 790 944	-17 969 219	-17 578 867	-18 317 808	4 %	-18 553 818	-19 009 877
Palvelujen ostot	-2 059 181	-1 984 893	-1 984 893	-2 190 337	10 %	-2 654 337	-2 692 762
Sisäiset palvelujen ostot	-3 543 690	-3 578 392	-3 578 392	-3 706 822	4 %	-3 717 637	-3 689 302
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-860 740	-826 622	-826 622	-810 329	-2 %	-810 329	-828 723
Avustukset	-146 691	-160 100	-150 100	-135 100	-10 %	-135 100	-135 100
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 864 605	-2 988 624	-2 988 624	-3 166 662	6 %	-4 110 662	-4 260 662
Muut toimintakulut (sis.)	-4 428 110	-4 256 748	-4 256 748	-4 552 829	7 %	-4 552 829	-4 552 829
Toimintakulut	-31 693 961	-31 764 598	-31 364 246	-32 879 887	5 %	-34 534 712	-35 169 255
Toimintakate	-30 355 334	-30 802 874	-30 402 522	-31 554 024	4 %	-33 208 849	-33 843 392
Poistot ja arvonalentumiset	-137 051	-107 507	-107 507	-82 502	-23 %	-337 384	-380 737
Vyörytystulot	403 220	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-403 220	0	0	0	0 %	0	0

Varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Hyvärinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä laskee edelleen, koska kouluun lähtevän esiopetusikäluokan tilalle tulee aina pienempi syntyneiden ikäluokka. Varhaiskasvatuksen kysyntää on kuitenkin vaikea ennustaa luotettavasti, koska työllisyys, opiskelijat ja erityisesti lapsiperheiden muuttoliike tuovat siihen muutoksia. Lisäksi asiakasmaksujen pieneneminen vaikuttaa siihen, että perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluja entistä enemmän. Siilinjärvellä varhaiskasvatuksen palveluja käyttää noin 85 % 1–6-vuotiaiden ikäluokasta, luku on koko Suomen keskiarvoa huomattavasti korkeampi.

Asiakasmaksutuotot pienenevät asiakasmäärien vähentyessä, lisäksi jokavuotinen asiakasmaksujen valtakunnallinen uudistus laskee tulokertymää, koska maksujen tuloajoja nostetaan indeksidonnaisesti ja entistä useampi perhe saa maksuttoman varhaiskasvatuksen.

Elokuussa 2022 varhaiskasvatuslain päivityksessä määriteltiin lapsen kolmitasoinen tuki esi- ja perusopetusta mukaillen. Lasten yleisen tuen tukipalveluista, tehostetusta ja erityisestä tuesta tehdään hallinnollinen päätös. Tuen lainmukainen toteuttaminen voi tarkoittaa edelleen vuodelle

2025 lisähenkilöstöä tai määräaikaista ryhmäkoon pienennystä niissä lapsiryhmissä, joissa on esim. useita tuen lapsia. Tukea saavien/ tarvitsevien lasten määriä on vaikea ennustaa.

Siilinkosken päiväkoti otettiin käyttöön viisiryhmäisenä päiväkötinä elokuussa 2024. Samalla sulkeutui Leppäkaarten päiväkoti ja Leppäkaarten päiväkodin esiopetusviipale. Päiväkoti Pilvilinnassa on ainakin kevään 2025 yksi lapsiryhmä vähemmän kuin aiemmin, johtuen lasten määrän vähenemisestä. Vuorelan päiväkodin esiopetusryhmät Kunnanpaikan tiloissa lakkautettiin kesällä 2024.

Omassa kodissa työskentelevien perhepäivähoitajia on keväällä 10 ja 1.8.2024 alkaen 9. Varahoidossa työskentelee kaksi perhepäivähoitajaa.

Yksityiset päiväkodit jatkavat entisillä toimipisteillä ja lapsiryhmillä.

Yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella ja harkinnanvaraisella kuntalisällä tai palvelusetelillä. Kunnassa työskentelee kaksi yksityistä perhepäivähoitajaa yksityisen hoidon tuella ja viisi perhepäivähoitajaa palvelusetelillä. Lisäksi kunnassa on yksi yksityinen ryhmäperhepäiväkoti palvelusetelillä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen hoitopäivän hinta on tilinpäätöksestä 2023 laskettuna 58 €/hoitopäivä ja kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 64 €/hoitopäivä. Kunnallisen varhaiskasvatuksen hinta sisältää myös vuorohoidon.

Varhaiskasvatuksen asiakkaiden ja henkilöstön käytössä olevan ohjelmiston uudistusta jatketaan vuoden 2024 aikana. Tavoitteena on entistä helpommat ja asiakas- sekä henkilöstöystävällisemmät käyttöliittymät.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on painotusalueena 2025–2026 toiminnan arviointi ja toimintaympäristöjen kehittäminen. Varhaiskasvatussuunnitelmissa painotetaan lisäksi leikkiä, pedagogiikkaa ja laaja-alaista osaamista. Varhaiskasvatuksen laadunarvioinnissa henkilöstön osalta on käytössä valtakunnallista Valssi-arviointijärjestelmää.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	238	231	221	220	219
Vanhuuseläketapahtumat	5	2	3	4	5
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	4	0	2	4	4

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Päiväkoti – ja perhepäivähoitopaikkojen saatavuus vastaa lapsiperheiden tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Varhaiskasvatuksen palveluverkko-selvityksen päivittäminen Asiakaskyselyjen toteuttaminen Yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhdelukujen	Varhaiskasvatuspaikkoja on riittävästi eri alueilla Asiakaskyselyt Yksityinen / kunnallinen %	Asiakaskyselyissä saatavuuteen ja toimintamuotoihin liittyvien vastausten keskiarvo vähintään 3 Yksityinen 28 % ja kunnallinen 72 %

Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
	vertailu, niin että molempia on tarjolla riittävästi		
Varhaiskasvatuspalvelujen sähköinen asiointi toimii kaikilla tasoilla (asiakkaat, henkilöstö)	Ohjelmistopäivitys vuonna 2024	Digitaalisia asiakaspalveluja käyttävien perheiden määrä % asiakkaista	100 % asiakkaista käyttää sähköisiä palveluja
Varhaiskasvatuksen tuen mallien kehittäminen	VakaTuki hankkeessa mallinnettujen uusien toimintamallien edelleen kehittäminen Tuen prosessit saadaan toimiviksi Perheiden voimavarojen tukeminen	Tuen vaikuttavuuden arviointi (opinnäytetyönä) Varhaiskasvatuksen tuen päätösten määrä/kokonaislapsimäärä Varhaiskasvatuksen sosionomien (perheohjaajien) perheasiakkuudet/vuosi	Hankkeessa syntyneet toimintamallit jäävät pysyviksi Jokainen lapsi on saanut tarvitsemansa tuen Perheitä yli 30 vuodessa / sosionomi
Oppimisympäristön kehittäminen	Kansallisessa laadunarviointijärjestelmä Valssissa keskitytään oppimisympäristöjen ja leikin arviointiin	Uudistettujen oppimisympäristöjen lukumäärä/vuosi	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti
Lasten tunne – ja vuorovaikutustaitojen vahvistuminen	Henkilöstön kouluttautuminen ko. aiheeseen	Koulutuksien määrä / vuosi	Henkilöstön osaaminen vahvistuu ja tietoa jaetaan koko varhaiskasvatukseen

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
1–6-vuotiaiden määrä	1325	1288	1220	1210	1200
Lapsia % varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	86	88	88	88	87
Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa	828	808	775	770	770
Lapsia kunnallisessa perhepäivähoidossa	44	40	36	36	32
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	306	290	260	260	260
Lapsia esiopetuksessa (sis. päiväk. lapsimäärään)	257	260	210	190	200
Lapsia vuorohoidossa (sis. päiväk. lapsimäärään)	46	35	30	30	30
Päiväkotien täyttöaste % (keskiarvo vuodelta)	91	94	93	93	93

Keskeiset talouden muutokset

Varhaiskasvatuksen menojen kasvu kohdistuu vuokriin (ulkoiset ja sisäiset toimintakulut), joihin varattu määräraha kasvaa yhteensä noin 250 000 €. Rakennusten vuokrien kohoaminen johtuu olemassa olevin tilojen vuokratilojen indeksikorotuksista sekä Toivalan päiväkodin kiinteistöverosta, jota ei ole aiemmin maksettu varhaiskasvatuspalveluista.

Varhaiskasvatuksen henkilöstökulut puolestaan laskevat, koska Kunnanpaikan ryhmät suljettiin, avoin päiväkotitoiminta suljettiin ja Piilinnassa on yksi lapsiryhmä vähemmän. Lisäksi yksi perhepäivähoitaja jää eläkkeelle kesällä 2025. Henkilöstökulujen säästöjä pienentävät sovitut palkankorotuksen, palkan sivukuluprosentin kasvu ja mahdolliset lisähenkilöt toteuttamaan lasten tuen tarpeita.

Avustuksissa lasten kotihoidon tuen menot pienenevät noin 80 000 €, johtuen syntyvien ikäluokkien pienemisestä ja siitä, että lapset ovat jo alle 1 vuotiaista varhaiskasvatuksen palveluissa.

Tulot

- Asiakasmaksut ..... - 92 000 €
- Avustukset (hanketulot) ..... - 79 000 €

Menot

- Henkilöstökulut ..... - 84 000 €
- Kotihoidontuet ..... - 80 000 €
- Ulkoiset vuokrat ..... + 102 000 €
- Sisäiset kulut ..... + 219 000 €

Tuloslaskelma

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	163 890	112 700	112 700	93 499	-17 %	93 499	93 499
Myyntituotot (sis)	1 980	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	747 084	684 000	724 000	632 000	-13 %	632 000	632 000
Tuet ja avustukset	394 642	79 433	79 433	5 558	-93 %	5 558	5 558
Muut toimintatuotot	50	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 307 646	876 133	916 133	731 057	-20 %	731 057	731 057
Henkilöstökulut	-10 525 901	-9 981 047	-9 755 587	-9 672 421	-1 %	-9 826 551	-10 065 964
Palvelujen ostot	-4 136 347	-4 184 983	-4 184 983	-4 130 998	-1 %	-4 130 998	-4 138 852
Sisäiset palvelujen ostot	-2 351 660	-2 350 973	-2 350 973	-2 326 733	-1 %	-2 335 622	-2 312 334
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-204 584	-226 186	-226 186	-204 310	-10 %	-204 310	-208 948
Avustukset	-927 360	-890 000	-850 000	-770 000	-9 %	-770 000	-770 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 247 212	-1 142 828	-1 142 828	-1 240 577	9 %	-1 240 577	-1 240 577
Muut toimintakulut (sis.)	-1 296 113	-1 329 094	-1 329 094	-1 572 334	18 %	-1 572 334	-1 572 334
Toimintakulut	-20 689 176	-20 105 111	-19 839 651	-19 917 373	0 %	-20 080 392	-20 309 009
Toimintakate	-19 381 530	-19 228 978	-18 923 518	-19 186 316	1 %	-19 349 335	-19 577 952
Poistot ja arvonalentumiset	-21 765	-62 715	-62 715	-103 298	65 %	-106 310	-107 818

Kansalaisopisto

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rehtori Anita Heino

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansalaisopistot ovat Suomessa suurin vapaata sivistystyötä tekevä oppilaitosmuoto. Kansalaisopistotoiminta edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja kestäväen elämäntavan muutoksen aikaansaamista yhteiskunnassa. Kansalaisopisto on yksi kunnan vetovoimaa lisäävistä vapaa-aikapalveluiden toteuttajista.

Tutkimustulosten mukaan kansalaisopisto tuottaa opiskelijalle opittujen asioiden lisäksi laajempiakin hyötyjä, kuten luovuutta, hyvinvointia, itseluottamusta, uutta arkeen tai työhön liittyvää osaamista ja ystävyyssuhteita. Toiminnalla on tutkitusti elämänlaatua parantava vaikutus myös ekososiaalisen sivistyksen näkökulmasta. Epävakaan maailmantilanteen aikana on tärkeää huolehtia eri-ikäisten kansalaisten mielenterveydestä, yhteisöllisyyden edistämisestä ja yksinäisyyden ehkäisemisestä. Kansalaisopistoihin suunnatut koulutusinvestoinnit palautuvat rahassakin mitattuina kuntaan moninkertaisina takaisin.

Siilinjärven kunnan toiminta-ajatuksena on toimia ketteränä kehittäjänä kuntalaisille tarjottavissa palveluissa, turvata hyvinvoivaa arkea ja edistää elinvoimaista ympäristöä. Kansalaisopiston kurssitarjonnalla voidaan tukea kunnan strategisia päämääriä ajankohtaisella, hyvinvointia edistävällä ja saavutettavalla kurssitarjonnalla kaikenikäisille kuntalaisille.

Hankkeissa mukana olemalla kansalaisopisto kehittää sekä opettajien ammattitaitoa että uusia toimintatapoja, jotta kurssitarjonta olisi entistä laadukkaampaa. Vuosille 2023-2027 saatu Erasmus-akkreditointi antaa henkilöstölle ja nyt myös opiskelijoille mahdollisuuden kansainvälistymiseen. Tavoitteina on edistää henkilöstön osaamisen kehittämistä, eurooppalaista verkostoitumista, kulttuuriperinnön vaalimista ja vakiinnuttaa konsortiolle yhteinen hankehallintomalli.

Osaamisperusteisten kurssien määrä opetuksessa laajenee pienin askelin. Lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmasta on tarkoitus muokata vuoden 2025 aikana osaamisperusteinen opetussuunnitelma. Muun kansalaisopisto-opetuksen opetussuunnitelmaa päivitetään myöhemmin.

Kansalaisopisto ei pysty tällä hetkellä vastaamaan täysimääräisesti liikunnan opetuksen kysyntään taajama-alueella ja etenkin päiväopetuksen osalta. Tämä johtuu siitä, että keskustan alueen koulujen rakentaminen on kesken, mikä on vähentänyt käytettävissä olevien liikuntatilojen määrää ja siitä, että päiväaikaan taajamassa ei ole liikunnan opetukseen soveltuvia tiloja. Lisäksi kansalaisopisto joutuu edelleen toimimaan sisäilmaltaan kyseenlaisessa Päivärinteen koulun salissa. Käytettävissä olevat tilat ovat myös liian pieniä. Useissa ryhmissä on paljon opiskelijoita jonossa. Tuntikiintiötä ei myöskään ole varaa kasvattaa useampien ryhmien perustamiseksi.

Kansalaisopisto kehittää talousarviovuosina seuraavia osa-alueita:

- Uudenlaisten kurssituotteiden kehittäminen ja mukana hyvinvoinnin tukemisessa
- Yhteistyöhön eri kunnassa toimivien tahojen kanssa halutaan löytää uusia tapoja
- Digitaalisuuden laajentaminen markkinoinnissa ja verkkomaksamisessa
- Verkko-opetuksen laajentaminen
- Ukrainalaisten kotoutumiseen osallistuminen
- Sisäilmaongelmaisten tilojen sijaan uusien tilojen löytäminen
- Osaamisperusteisten kurssien lisääminen
- Kaikukortin käytön jatkaminen
- Talouden tasapainottamiseksi kurssimaksuja korotettiin 15 % syksyllä 2024. Täysimääräinen vaikutus näkyy 2025.
- Tuntiopettajien matkakorvausten omavastuun (6 km → 20 km/ suunta) nostaminen OVTES:n mukaiseksi säästösyistä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	14	14	14	14	14

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Sekä alueellisesti että sisällöllisesti eri-ikäluokat huomioon ottava ja kysyntään vastaava kurssitarjonta	<ol style="list-style-type: none"> Kansalaisopiston toimintaa järjestetään koko kunnan alueella Kaikkia ikäluokkia kiinnostava kurssitarjonta Kurssitoiveiden kysyminen ja toteuttaminen 	<ol style="list-style-type: none"> Taajaman ulkopuolella olevien opetuspisteiden määrä Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. Toivekurssien määrä 	<ol style="list-style-type: none"> Määrä pysyy ennallaan. Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina. Tarjotaan vuosittain 10 toivekurssia
Sekä opiskelijoiden että henkilöstön hyvinvointia tukevat toimintatavat	<ol style="list-style-type: none"> Hyvinvointikurssien järjestäminen Henkilöstön täydennyskoulutus 	<ol style="list-style-type: none"> Kurssien määrä Erasmus-liikkuvuudet 	<ol style="list-style-type: none"> Määrä vähintään kolme Vähintään 4 yksilöliikkuvuutta v. 2025
Yhteistyö	<ol style="list-style-type: none"> Opistojen välinen yhteistyö Kunnan työntekijöiden hyvinvoinnin tukeminen Taloudellisesti heikommassa asemassa olevien pääsy kursseille helpotetaan Kv-yhteistyö laajenee 	<ol style="list-style-type: none"> Erasmus-konsortion kv-toiminnan kehittämisen vuosina 2023–2027 Alennuksella osallistuneet Kaikukortin käytön jatkaminen Erasmus oppilasryhmäliikkuvuudet 	<ol style="list-style-type: none"> Kv-toimintamalli valmis viimeistään v. 2026 Etuutta käyttäneiden määrä suurempi kuin v. 2024 Kaikukorttia käyttäneiden määrä suurempi kuin 2024 Vähintään 2 Erasmus-ryhmäliikkuvuutta

Digitaalisuus	1. Verkkomaksaminen	1. Kurssimaksujen verkko-maksaminen laajenee	1. Paperilaskujen määrän väheneminen vuodesta 2024 (kpl)
---------------	---------------------	--	--

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Opiskelijoiden osuus toimialueen asukkaista (%)	11,5	11,5	11,7	11,7	11,7
Yli 60-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	26,4	26	26	26	26
Alle 20-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	25,1	27	27	27	27
Opiskelijapalautteen keskiarvo (1-5)	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
Brutto-opiskelijamäärä	4 417	4 200	4 500	4 600	4 600
Netto-opiskelijamäärä	2 456	2 500	2 500	2 550	2 550
Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä	37	50	35	35	35
Kurssimäärä	396	365	390	390	390
Opetustuntimäärä	8 527	8 400	8 540	8 540	8 540
- josta normaaliopetuksen tunnit	6 893	6 940	6 940	6 940	6 940
- josta taiteen perusopetuksen tunnit	1 380	1 400	1 400	1 400	1 400
- josta myyntipalvelun tunnit	254	60	200	200	200
Toimipaikkojen määrä	33	30	30	30	30

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

Kurssimaksut	+ 6 500 €
Avustukset (hanketulot)	+ 6 000 €

Menot

• Henkilöstökulut	+ 33 000 €
• Tuntiopettajien matkakorvauksien säästö	- 5000 €
• Sisäiset toimintakulut	+ 71 400 €

Tuloslaskelma

Kansalaisopisto

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	30 208	32 500	32 500	35 490	9 %	35 490	35 490
Maksutuotot	161 071	161 000	166 000	172 500	4 %	172 500	172 500
Tuet ja avustukset	21 884	33 000	33 000	39 000	18 %	39 000	39 000
Muut toimintatuotot	677	400	400	400	0 %	400	400
Toimintatuotot	213 840	226 900	231 900	247 390	7 %	247 390	247 390
Henkilöstökulut	-677 466	-679 686	-678 135	-711 226	5 %	-724 316	-741 005
Palvelujen ostot	-68 459	-81 270	-81 270	-85 300	5 %	-85 300	-87 236
Sisäiset palvelujen ostot	-135 457	-88 758	-88 758	-146 983	66 %	-148 387	-144 758
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-35 094	-39 990	-37 990	-36 027	-5 %	-36 027	-36 845
Avustukset	-741	-750	-750	-750	0 %	-750	-750
Muut toimintakulut (ulk.)	-99 663	-102 306	-102 306	-103 274	1 %	-103 274	-103 274
Muut toimintakulut (sis.)	-200 976	-190 461	-190 461	-203 651	7 %	-203 651	-203 651
Toimintakulut	-1 217 855	-1 183 221	-1 179 670	-1 287 211	9 %	-1 301 705	-1 317 519
Toimintakate	-1 004 015	-956 321	-947 770	-1 039 821	10 %	-1 054 315	-1 070 129

Kirjastopalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Jarkko Nevalainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan kirjastotoimeen kuuluu pääkirjasto, Vuorelan sivukirjasto sekä kirjastoauto Pikku-Marja. Kirjastotoimen tavoitteena on lukutaidon edistäminen sekä tiedon hankinnan ja käytön mahdollistaminen. Kirjastopalvelujen avulla kuntalaisille tarjotaan mahdollisuus kirjallisuuden ja taiteen harrastamiseen sekä sivistykseen ja elinikäiseen oppimiseen. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjasto tarjoaa palveluita kaiken ikäisille. Kaikkien asiakasryhmien osalta asiakaslähtöisyys, asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen ja panostus hyvään asiakaspalveluun nähdään tärkeänä. Kirjastotoimi seuraa ja arvioi toimintaansa tilastoinnin, asiakaskyselyjen ja saamansa asiakaspalautteen avulla.

Vuorelan sivukirjasto toimii omatoimikirjastona arki-aamuisin ja -iltoisin sekä viikonloppuisin. Jatkossa on tärkeää kehittää Vuorelan kirjaston toimivuutta ja juurruttaa omatoimikirjaston käyttöä edelleen. Vuonna 2024 omatoimikirjaston käyttäjille tehdyn kyselyn pohjalta jatketaan tilojen ja toiminnan kehittämistä resurssien puitteissa.

Pääkirjastolla on onnistuneesti muutaman viime vuoden aikana lisätty asiakkaiden omatoimisuutta ja automaation käyttöä. Henkilöstön resursseja on pystytty asiakaspalvelun lisäksi suuntaamaan tehokkaammin muuhun kirjastoammattilliseen työhön. Omatoimisuutta ja kirjastoautomaattien käyttöä pyritään edelleen tehostamaan ja kehittämään mm. kirjastoautomaattien päivityksillä sekä käytön opastuksilla.

Kirjastoauto on Siilinjärvellä vanha ja sen käyttöikä alkaa olemaan elinkaaren päässä. Taloussuunnitteluvuosien aikana tulee ratkaista kirjastoautopalvelun tulevaisuus.

Yleinen palveluiden digitalisoituminen näkyy myös kirjastopalveluissa ja kirjastotyön muuttumisessa. Digitaaliset palvelut ovat yksi kirjaston painopisteistä. Palvelutarjontaa on laajennettu sähköisiin kirjoihin, elokuvaan ja lehtiin. Verkkokirjasto mahdollistaa lainojen uusimisen, aineistohaun ja varausten tekemisen sähköisesti ympäri vuorokauden. Kirjaston palveluja on tarjolla laajasti myös Siilinjärvi-sovelluksen kautta. Sovelluksen kautta tarjotut palvelut on otettu hyvin vastaan ja näitä kehitetään edelleen. Digitaalisen aineiston tunnettavuutta ja digitaalisten palvelujen käyttöä pyritään edelleen edistämään ja lisäämään markkinoinnin ja uusien toimintojen käyttöönotolla. Kansallisen kirjastokentän suuri uudistus valtakunnallinen E-kirjasto aloitti toimintansa vuonna 2024. Siilinjärvi liittyi palveluun elokuussa 2024. Uuden E-kirjaston toimintaa ja palvelua kehitetään jatkuvasti ja tässäkin kehityksessä pyritään erilaisten työryhmien kautta olemaan mukana. Muitakin kirjaston palveluja esimerkkinä kirjavinkkaukset ja kirjastonkäytönopetus pyritään tarvittaessa järjestämään verkon välityksellä.

Avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän kehittäminen jatkuu ja kirjastotoimen henkilöstö on mukana kehittämistyössä. Koha tarjoaa yhteistyömahdollisuuksia muiden Koha-kirjastojen kanssa ja antaa henkilökunnalle mahdollisuuden jatkuvaan ammattitaidon ja oman osaamisen kehittämiseen. Myös kansallinen Finna-yhteistyö jatkuu ja kirjaston henkilöstöä on mukana tässäkin kehittämistyössä. Näiden lisäksi henkilökuntaa kannustetaan osallistumaan ammattitaitoa vahvistaviin kirjastoalan alueellisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin.

Kirjaston toimintaympäristön muuttuessa kirjastopalveluiden jatkuva kehittäminen ja uudistaminen koetaan tärkeäksi. Uusia palvelumuotoja pyritään kokeilemaan koko asiakaskunta huomioon ottaen. Uusia kokeiluja pyritään mahdollistamaan hankerahoituksella ja tavoitteena on käynnistää vuosittain uusia hankkeita. Samalla toimiviksi palvelumuodoiksi osoittautuneita kokeiluita pyritään jatkamaan hankkeiden jälkeen resurssien mukaan. Palvelua voidaan laajentaa ja uudenlaisia palvelumuotoja voidaan kokeilla myös vuosittaisen talousarvion puitteissa. Vuonna 2024 kirjaston lainattavien, arkea helpottavien, esineiden kokoelmaa laajennettiin asiakaskyselyn avulla. Ehdotuksia lainattavista esineistä saatiin runsaasti ja suurin osa ehdotuksista olivat toteuttamiskelpoisia. Esineiden hankintaa jatketaan myös tulevana vuonna.

Eri asiakasryhmille suunnattuja tapahtumia järjestetään niin kirjastolla kuin osallistumalla kirjaston ulkopuolella toteutettaviin tapahtumiin. Kirjaston omien tapahtumien lisäksi yhteistyökumppaneita kannustetaan järjestämään tapahtumia kirjaston tiloissa joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden sekä kirjastotoimen kanssa.

Lasten ja nuorten lukemisharrastuksen tukeminen on ollut toiminnan kulmakivenä jo pidempään. Kirjaston henkilökunta järjestää mm. kirjavinkkausta, kirjastonkäytönopetusta, kirjastosuunnistusta ja satutunteja. Koulut ja päiväkodit ovat tärkeä yhteistyökumppani, kun lasten ja nuorten lukemisharrastusta ja lukutaidon kehitystä halutaan tukea. Tässä yhteistyössä kirjastoautolla on tärkeä rooli.

Kirjasto tarjoaa verkkoyhteyksillä varustettuja asiakaskoneita ja langattoman verkon maksuttomasti asiakkaiden käyttöön. Kirjastotilojen käyttö opiskeluun ja etätyöntekoon on lisääntynyt. Kirjasto nähdään yhä enemmän kuntalaisten kohtaamispaikkana ja toimintoja sekä tiloja kehitetään tämä huomioiden.

Pääkirjastossa toimii taidenäyttelytila Artsi, jossa on kuukausittain vaihtuvia näyttelyitä.

Henkilöstö

Vuonna 2024 kunnassa käytyjen YT-neuvottelun pohjalta pääkirjaston henkilöstömäärä vähenee yhdellä loppuvuodesta 2024 alkaen. Näin ollen kirjastossa työskentelee jatkossa 13 henkilöä. Pääkirjastossa työskentelee kirjaston hallinto mukaan lukien 10 henkilöä, kirjastoautossa työskentelee kaksi henkilöä ja Vuorelan kirjastossa yksi henkilö. Suhteessa palveluaikoihin ja palveluntarpeeseen henkilökunnan määrä on minimitasolla. Minimitasolla toimiminen ilmenee varsinkin sairaus- ja vuosilomien yhteydessä. Tällöin joudutaan järjestelemään työtehtäviä uusiksi ja henkilökunnalta vaaditaan varsin paljon joustamista ja tämä saattaa näkyä myös

asiakkaille kirjastopalvelun laadussa. Mahdolliset tulevat henkilöstön vähennykset tulevat vaikuttamaan kirjaston palvelutarjontaan ja -aikoihin.

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	14	14	13	13	13
Vanhuuseläketapahtumat	0	0	0	1	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	0	1	0

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Monipuoliset ja ajanmukaiset kirjastopalvelut	Vuorelan ja pääkirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen. Kirjastotilojen kehittäminen ja uudistaminen resurssien puitteissa.	Omatoimiasioinnin käyttäjämäärä Vuorelassa, käyttökokemukset, asiakaskyselyt, asiakaspalaute.	Toimivat omatoimiasioinnin palvelut sekä tilat Vuorelassa ja pääkirjastossa. Lisääntynyt omatoimiasiointi, joustava ja tarpeita vastaava asiakaspalvelu.
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	E-kirjaston käytön juurruttaminen ja markkinointi asiakkaille Siilinjärvi-sovelluksen kirjasto-osion kehittäminen	E-kirjaston käyttäjämäärät, lainamäärät, asiakaspalaute Sovelluksen käyttäjämäärät, asiakaspalaute	Lisääntyvä E-kirjaston käyttö Entistä sujuvammat ja kattavammat kirjasto-osion toiminnot
Kirjaston palvelumuotojen kokeilu ja kehittäminen	Hankerahoituksella käynnistetään ja kehitetään kirjaston palveluja. Muokataan lainattavan aineiston esillepanoa. Laajennetaan lainattavan aineiston valikoimaa asiakaslähtöisesti.	Käynnistetyt hankkeet/vuosi, hankkeiden eteneminen. Lainattavan aineiston lisäykset.	Hankkeisiin on saatu rahoitus, hankkeissa hyväksi havaittuja palvelumuotoja on otettu käyttöön, lainattavan aineiston valikoimaa on laajennettu.
Henkilökunnan osaamiseen tukeminen	Henkilökunta on mukana sekä Finna-tiedonhakupalvelun että Koha-kirjastojärjestelmän kansallisessa kehittämisessä, henkilökunta osallistuu kirjastoalan täydennyskoulutuksiin alueellisesti ja valtakunnallisesti.	Täydennyskoulutus määrät/työntekijä.	Ammatillisen osaamisen jatkuva kehittyminen, verkostoituminen ja tiedonjako muiden kirjastokentän toimijoiden kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Kokonaislainaus / vuosi	368 862	370 000	370 000	370 000	370 000
Kirjastokäynnit / vuosi	200 337	200 000	210 000	210 000	210 000
Kirjastoaineistoa / asukas	6,8	7	7	7	7
Lainat / asukas	17,37	17	17	17	17
Verkkopalvelun käyttökerrat	122 800	130 000	130 000	131 000	133 000
Kirjastonkäytön opetus ja kirjavinkkaus / järjestyskerrat	71	70	70	70	70
Osallistuneet oppilaat	1 410	1 200	1300	1300	1300

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Vuoden 2024 yt-menettelyn henkilöstövähennykset..... - 34 000 €
- Palkattomat vapaat..... - 8 000 €

Tuloslaskelma

Kirjastopalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	4 865	4 010	4 010	3 200	-20 %	3 200	3 200
Maksutuotot	5 409	15 000	15 000	5 000	-67 %	5 000	5 000
Tuet ja avustukset	5 000	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Muut toimintatuotot	16 316	1 800	1 800	15 000	733 %	15 000	15 000
Toimintatuotot	31 590	25 810	25 810	28 200	9 %	28 200	28 200
Henkilöstökulut	-597 724	-618 263	-605 118	-578 563	-4 %	-512 349	-524 748
Palvelujen ostot	-35 183	-44 500	-44 000	-43 800	0 %	-43 800	-44 794
Sisäiset palvelujen ostot	-67 123	-60 360	-60 360	-64 494	7 %	-65 098	-63 818
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-151 248	-186 250	-178 150	-178 850	0 %	-178 850	-182 910
Muut toimintakulut (ulk.)	-18 126	-16 400	-16 400	-21 636	32 %	-21 636	-21 636
Muut toimintakulut (sis.)	-264 856	-271 988	-271 988	-276 791	2 %	-276 791	-276 791
Toimintakulut	-1 134 259	-1 197 761	-1 176 016	-1 164 134	-1 %	-1 098 524	-1 114 697
Toimintakate	-1 102 669	-1 171 951	-1 150 206	-1 135 934	-1 %	-1 070 324	-1 086 497
Poistot ja arvonalentumiset	-11 450	0	0	0	0 %	0	0

Liikuntapalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärvellä on monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja määrällisesti paljon suorituspaikkoja. Liikuntapaikkarakentamisen painopistealueena on ollut lähiliikuntapaikat (koulujen pihat ja asuinalueiden pienkentät) ja ulkoliikuntamahdollisuuksien kehittäminen. Tulevina vuosina pyritään jatkamaan lähiliikuntapaikkojen rakentamista, tämän lisäksi vanhempien perusliikuntapaikkojen peruskorjauksia edistetään ja pyritään ennakoimaan uusien liikuntamuotojen tarpeita sekä varautumaan olosuhdemuutoksiin. Kuntoratojen ja pienkenttien valaisimien vaihtamista led-valaisimiin jatketaan, ja kehitetään valaistuksen ohjausmahdollisuuksia energiasäästöjen saavuttamiseksi. Liikuntapaikkoja pyritään toteuttamaan myös seura- / yksityisvetoisina hankkeina, tavoitteena turvata riittävät harjoitusmahdollisuudet seuratoiminnalle.

Ahmon urheilualueelle suunnitellun palloiluhallin rakentaminen on viivästynyt kaava- ja lupaprosessin myötä. Huhtikuussa 2024 AVI:lta saatiin hylkäävä päätös, perusteena mm. pohjavesialue ja vedenottamon läheisyys. Palloiluhallille ryhdyttiin välittömästi kartoittamaan uutta paikkaa ja halli on tarkoitus toteuttaa Saharan liikunta-alueelle. Sijainti mahdollistaa hallin päiväaikaisen käytön lukion, Ahmon yläkoulun ja Siilinlahden koulun sekä lähialueen päiväkotien toimesta. Suunnittelutyötä jatketaan vuoden 2025 aikana ja hallihanke on tarkoitus käynnistää yksityisen tahon toimesta 2026. Omaehtoisia liikkumismahdollisuuksia parannetaan jatkamalla ulkoilureitistöjen kehittämistä hankerahoituksella toteutettavan esiselvitystyön muodossa.

Liikuntapaikkojenkin osalta haastetta ovat tuoneet koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat ja näistä johtuvat väistötilaratkaisut. Tilojen peruskorjausten ja uudisrakentamisen aikana osa liikuntatiloista on pois käytöstä ja tämä vaikuttaa sisäliikuntatilojen riittävyyteen. Myös päivällä käytettävissä olevien liikuntatilojen puute tuo haastetta toimintaan. Väistötilojen rakentaminen koulujen kenttäalueille heikentää myös koulujen ja päiväkotien sekä koko asuinalueen liikuntamahdollisuuksia. Ahmon ja Siilinlahden kouluhankkeiden toteutuksessa pyritään mahdollistamaan tilojen monipuolinen käyttö ja parantamaan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Rakennushankkeiden yhteydessä koulujen lähiliikunta-alueet palautetaan liikunta- ja virkistyskäyttöön.

Suorituspaikat ovat kunnallisen liikuntatoiminnan peruspalveluja, joten henkilö- ja talousresursseista iso osa kohdistuu kunnossa- ja ylläpitoon. Suorituspaikkojen käytössä kasvaa tarve omaehtoiseen, yksilölliseen liikkumiseen sekä lyhytjännitteisempään pienryhmätoimintaan. Se edellyttää suorituspaikoille nykyaikaisia valvonta- ja kulunvalvontajärjestelmiä sekä kunnossapitojärjestelmien kehittämistä.

Liikuntapalveluiden tarjoamissa ohjauspalveluissa painopiste on terveys- ja erityisliikuntapalveluiden kehittämisessä. Vuonna 2023 käynnistettyä liikunta- ja hyvinvointineuvontaa pyritään edelleen kehittämään myös hanketoiminnan kautta. Kehitystyötä tehdään myös aktiivisella järjestöyhteistyöllä, osallistumalla aktiivisesti kunnan Hyte-ryhmän toimintaan ja hanketoiminnalla. Erityisliikunnan ryhmätoiminnassa painottuu edelleen Voimaa vanhuuteen toimintojen aktivointi vuonna 2025 käynnistyvällä uudella hankekaudella.

Liikuntapaikkojen maksullisuuden esitetään koskevan kaikkia käyttäjäryhmiä 1.6.2025 alkaen, muutoksen vaikutus on huomioitu talousarvion valmistelussa. Sähköisiä palveluita kehitetään laajentamalla verkkomaksumahdollisuuksia. Sähköistä avustusten hakuprosessia ei ole saatu tavoitteiden mukaisesti käyttöön, mutta tätä tavoitetta pyritään lähivuosina edistämään.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	11 1/3	11 1/3	10 2/3	11 1/3	11 1/3
Vanhuuseläketapahtumat		1	1		
Eläköityvien korvausrekrytoinnit		0	1		

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
1.1. Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Verkkomaksujen ja -varausten käytön laajentaminen liikuntapaikoilla	Uudet käyttökohteet	Käyttöönotto soveltuvissa palveluissa.
2.1. Riittävä ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto	Uuden lähiliikuntapaikan / liikuntaympäristön rakentaminen.	Toteutuneet hankkeet	Vähintään 1 hanke / vuosi
2.1. Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan vaikuttavuus perheiden hyvinvointiin	Perheliikunnan kehittäminen tukemaan liikuntaneuvontaprosessia	Perheliikuntaan ohjautuvien asiakkaiden määrä	Toimintamallin luominen yhdessä järjestöjen kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Toteutuneet lähiliikuntapaikat / ulkoilureitit	2	1	1	1	1
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	1 109	900	900		
Osanottajia	17 798	13 000	14 500		
Liikuntaneuvonnan (12 kk) asiakkaat		60	80		

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Liikuntatilojen vuokrat .....+ 25 000 €
- Palkkatuki.....+ 36 000 €

Menot

- Palkattomat vapaat..... - 3 300 €
- Palkkakulut, tukityöllistetyt.....+ 50 500 €
- Kunnossapito, Siilinlahden retkiluistelurata..... + 15 000 €
- Eläkeläisten uimakortin omavastuun nosto 0,50 € / krt..... - 7 500 €
- Säästöt uimalakuljetuksissa..... - 8 000 €
- Kiinteistövero, Vuorelan koulu..... + 9 200 €

Tuloslaskelma

Liikuntapalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	768	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis.)	36 379	45 900	45 900	45 800	0 %	45 800	45 800
Maksutuotot	2 843	3 500	3 500	4 000	14 %	4 000	4 000
Tuet ja avustukset	2 000	7 000	7 000	42 090	501 %	42 090	42 090
Vuokratuotot (ulk.)	26 856	32 500	32 500	58 000	78 %	58 000	58 000
Muut toimintatuotot	367	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	69 213	88 900	88 900	149 890	69 %	149 890	149 890
Henkilöstökulut	-490 048	-542 842	-531 665	-616 402	16 %	-626 574	-639 543
Palvelujen ostot	-412 807	-381 057	-376 057	-379 109	1 %	-379 109	-387 715
Sisäiset palvelujen ostot	-118 207	-83 077	-83 077	-66 712	-20 %	-67 247	-66 542
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-112 973	-101 080	-101 080	-100 883	0 %	-100 883	-103 173
Avustukset	-49 535	-55 000	-55 000	-55 000	0 %	-55 000	-55 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-103 225	-130 023	-130 023	-142 614	10 %	-142 614	-142 614
Muut toimintakulut (sis.)	-450 456	-423 300	-423 300	-449 220	6 %	-449 220	-449 220
Toimintakulut	-1 737 250	-1 716 379	-1 700 202	-1 809 940	6 %	-1 820 647	-1 843 807
Toimintakate	-1 668 037	-1 627 479	-1 611 302	-1 660 050	3 %	-1 670 757	-1 693 917
Poistot ja arvonalentumiset	-293 048	-317 390	-317 390	-352 439	11 %	-358 318	-399 918

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Tuula Pärnänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut edistävät osaltaan siilinjärveläisten hyvinvointia. Nuorisotyö järjestää nuorille monialaisia palveluita, palveluohjausta, hyvinvointia lisääviä ja tukevia toimia, matalan kynnyksen talotoimintaa kahdella nuorisotalolla sekä harrastus- ja lajikokeilumahdollisuuksia, kohtaavaa, jalkautuvaa koulu- ja oppilaitosnuorisotyötä. Kulttuuripalveluissa korostuu erilaisten yhdistysten ja järjestötoimijoiden, seurakuntien, 3. ja 4. sektorin, yrittäjien ja paikallistoimijoiden kanssa tehtävä tiivis yhteistyö, kumppanuus- ja yhteistyöverkostojen vahvistaminen. Siilinjärvi 100-juhlavuosi tulee sisältämään lisääntyntä yhteistyötä toimijoiden kanssa ja monialaista tapahtumatuotantoa myös kunnan sisällä. Kuntalaisten hyvinvointia tarkastellaan moniammatillisissa yhteistyöryhmissä, kuten HYTE sekä Norppa, Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa, kuntalaiskyselyjen ja tilastotietojen avulla.

Nuoriso- ja kulttuuritoimi tukee ja pyrkii vahvistamaan kaikenikäisten kuntalaisten ja toimijoiden omaehtoista toimintaa, verkostoitumista ja kumppanuuksia. Yhteistyö luo kustannustehokkaammat palvelut, eikä ilman luottamuksellista yhteistyötä saataisi kaikkia tapahtumia toteutettua. Kuntastrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan on kirjattu järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan tärkeys, yksilön osallisuus ja osallistaminen; ne pysyvät toiminnan

peruspilareita. Hyvinvointialueen kanssa tehtävää yhteistyötä tiivistetään, mielenterveys- ja päihdeongelmien lisääntymistä, eri ikäisten syrjäytymisvaaraa ja osattomuutta pyritään vähentämään. Toimintakenttä on laaja, ja moniammatillinen työ asiakaspalveluja ylläpitäen ja kehittäen on osin haasteellista.

Nuorisotalojen, museoiden sekä kotiseutu- ja valokuva-arkistojen ylläpito vaatii asiakaslähtöistä työtä, kehittämistä ja resurssiviisautta. Pystyimme melko ketterästi tähän saakka vastaamaan asiakastoiveisiin palkkaamalla tarvittavia resurssityöntekijöitä mm. nuorisotaloille aukioloaikojen varmistamiseksi ja lapsiperheille suunnattujen tapahtumien toteuttamiseksi. YT-menettelyt koskettivat nuorisotoimea; resurssi- ja vapaaehtoistoimijoiden löytäminen sekä henkilöstön jaksaminen ja riittävyys ovat tulevaisuuden riskitekijöitä. Nuoriso- ja kulttuuritoimen määrärahojen leikkaaminen johtaa väistämättä toimintojen supistamiseen.

Ahmon kouluhanke etenee ja vuoden lopussa saadaan uudet koulunuorisotyötilat nuorille ja kulttuurinen Salmi-salin toimijoille. Koulun valmistumiseen saakka pienluokka ja kouluterveydenhoitajat jatkavat työskentelyään kirkonkylän nuorisotalolla. Kulttuurisia tapahtumatuotantoon sopivia juhlatiloja ovat tällä hetkellä mm. Hamulan ja Vuorelan koulut, Pöljän kotiseututalo, Mäntyranan kesäteatteri, torialue sekä järjestöjen ja seurakuntien tilat.

Nuorten tieto- ja neuvontatyö vakiinnutetaan osaksi nuorisotyötä. Yhteistyötä hyvinvointialueen sekä II-asteen toimijoiden kanssa kehitetään Wörtti -hankkeen, ehkäisevän päihdetyön, talo- ja etsivän nuorisotyön jalkautumisessa. Kohtaava nuorisotyö tavoittaa nuoria sekä heidän opiskeluympäristössään että vapaa-ajalla ja loma-aikoina. Asiakaslähtöistä toimintaa järjestetään myös mm. yhteistyössä Savonian opiskelijoiden kanssa avoimessa kahvilatoiminnassa. Monitoimijaisuus edellyttää työntekijöiltä oman ammattitaidon, jaksamisen ja koulutautumisen tarkastelua, uusien ilmiöiden nopeaa havainnointikykyä, tiedon jakamista.

Lasten- ja nuorten kerho-, harraste- ja nuorisotilojen maksuttomuutta sekä skeittihallin jatkoa joudutaan tarkastelemaan ja aikuisryhmien salien käyttömaksuja maltillisesti korottamaan. Palveluiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta kehitetään edelleen tuomalla mm. yhdistysten avustushaku, tilavaraukset ja käyttömaksut sähköisille palvelu- ja verkkoalustoille. Kunnan tapahtumakalenteri ja verkkosivut on jo siirretty ja sivustojen käyttökoulutusta/tukea annetaan järjestöille ja yhdistystoimijoille aktiivisesti. Kulttuuritoimelle kuuluvat osin kunnan valokuva- ja kotiseutuarkisto, Harjamäen sairaalamuseo ja Pöljän kotiseutumuseo. Museoiden pääpaino on kesän aukioloissa sekä koululaisille suunnatuissa, kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisissa kotiseutumuseokäynneissä ja lähialueen kulttuurilaitosvierailuissa. Kaikukortin käyttöä jatketaan ja toimintaa kehitetään alueellisen kulttuuriyhteistyöverkoston kanssa.

AVI ja ESR avustushaut kohdistuvat oppilaitos- ja koulu yhteistyöhankkeisiin, lasten ja nuorten harrastetoimintaan ja etsivään nuorisotyöhön. Henkilöstökulut pienenevät säästötoimien myötä, mutta asiakasmäärien ei odoteta suhteessa vähenevän. JOKE-joustava kesätyön- sekä hanketyöntekijöiden ja opiskelijoiden palkkaosuudet on sisällytetty taloussuunnitteluun.

Henkilöstö

Nuorisopalveluissa työskentelee 2 nuoriso-ohjaajaa Kirkonkylän nuorisotalolla ja 2 Vuorelassa. Nuorisopalveluissa työskentelee ehkäisevä päihdetyönkoordinaattori (yhdistetty ehkäisevä päihde- / erityisnuorisotyöntekijä), 3 etsivä nuorisotyöntekijää, Wörtti-hanketyöntekijä (2 osa-aikaista). Kulttuuripuolella työskentelee kulttuurikoordinaattori, nuoriso- ja kulttuurihallinnossa nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja sekä liikuntatoimen kanssa yhteinen palvelusihteeri (joista suluisia ei vakituiset). Koulunuorisotyöhön haetaan avustusta ja pyritään vakinaistamaan tehtävä.

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö		12 (2)	12 (2)	13 (1)	13 (2)

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Sähköisten tilavaraus, verkkomaksu ja avustushakulomakkeiden kehittäminen	Käyttöönotto Saapuneiden em. lomakkeiden määrä	Toimiva sähköinen tilavaraus, avustushaku ja verkkomaksaminen ovat käytössä v-25.
Järjestö- ja toimijayhteistyön ketterä kehittäminen	Toimintakulttuurin ja yhteistyön ketterä kehittäminen	Kehittämispäivät ja -toimet Kyselytutkimukset	Yhteistyön kehittyminen näkyy haettujen rahoitusten ja toimintavolyymin vahvistumisessa
Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen	Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto	Osallistava, kohdennettu budjetointi käytössä
Koulu- ja kohtaavan nuorisotyön kehittäminen	Kehittämishankkeiden käynnistäminen ja kohtaavan nuorisotyön mallin kehittäminen	Kohdatut nuoret, kyselytutkimukset ja erilaisten mittarien käyttöönotto	Kehittämishankkeet käynnissä (Wörtti ja koulunuorisotyö II). Mittarien käyttöä yhtenäistetty
Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen	Alueellinen yhteistyö Neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen	EPT neuvontaillat, tapahtumien määrä	EPT/erityisnuorisotyö juurrutus ja EPT täsmäkoulutukset henkilöstölle
Pohjois-Savon kulttuuristrategian käyttöönotto	Kulttuuristrategian kehittäminen ja käyttöönotto	Käyttöönotto Kyselytutkimukset	Käytössä Kaikukortti ja yhtenäinen P-S:n kulttuuristrategia

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	690	670	670	650	650
Osanottajat	25 658	20 000	20 000	18 000	18 000
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Nuorisotalotoimintaan osallistuvat/ilta	69	150	80	90	80
Etsivä- ja EPT-erityisnuorisotyö/kk	341	250	200	200	200

Keskeiset talouden muutokset

- Kunnan tapahtumakalenterin vuosikustannus	- 6 000 €
- Siilinjärvi 100-juhlavuoden kustannusosuus	- 15 000 €
- Kaikukorttitoiminnan jatkaminen	- 440 €
- Musiikkiopiston avustuksen leikkaus	+ 5 000 €
- Myynti- ja maksutuotot	+ 1 600 €
- Henkilöstösäästö 1 HTV nuorisotyö	+ 22 000 €
- Etsivän nuorisotyön aluekoordinointi	+ 7 500 €
- Koulunuorisotyön kehittäminen	+ 25 000 €
- Wörtti-hankkeen tuloutus	+ 24 000 €

Tuloslaskelma

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	147	400	400	1 000	150 %	1 000	1 000
Myyntituotot (sis.)	1 320	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	4 552	3 000	3 000	4 000	33 %	4 000	4 000
Tuet ja avustukset	274 854	166 800	166 800	198 917	19 %	198 917	198 917
Vuokratuotot (ulk.)	4 083	3 160	14 572	15 732	8 %	15 732	15 732
Muut toimintatuotot	493	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	285 449	173 360	184 772	219 649	19 %	219 649	219 649
Henkilöstökulut	-654 687	-673 808	-659 236	-635 380	-4 %	-647 696	-663 326
Palvelujen ostot	-193 794	-188 350	-184 750	-211 810	15 %	-211 810	-214 064
Sisäiset palvelujen ostot	-69 068	-66 342	-66 342	-69 054	4 %	-69 684	-68 360
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-29 895	-32 920	-28 120	-33 496	19 %	-33 496	-34 256
Avustukset	-27 681	-23 960	-23 960	-24 560	3 %	-24 560	-24 560
Muut toimintakulut (ulk.)	-175 714	-202 850	-202 850	-179 250	-12 %	-179 250	-179 250
Muut toimintakulut (sis.)	-134 411	-98 341	-98 341	-122 762	25 %	-122 762	-122 762
Toimintakulut	-1 285 250	-1 286 571	-1 263 599	-1 276 312	1 %	-1 289 258	-1 306 579
Toimintakate	-999 801	-1 113 211	-1 078 827	-1 056 663	-2 %	-1 069 609	-1 086 930
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0 %	-8 000	-16 000

6.4 TEKNISET PALVELUT

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Tekniset palvelut ovat yksi kunnan neljästä palvelualueesta. Tekniset palvelut tuottavat palveluita kunnan muille palvelualueille toimitiloihin, varikkopalveluihin ja hankintoihin liittyvissä tehtävissä sekä vastaa kuntatekniikasta. Lisäksi palvelualueeseen kuuluvat yksityistieasiat teknisen lautakunnan jaostona sekä lakisääteisinä viranomaistoimintoina rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu.

Palvelualueen ydintoiminta-alueet ovat:

- toimitilojen ja kuntatekniikan uudisrakentaminen, peruskorjaus ja ylläpito
- ydintoimintoja tukevat tekninen hallinto- ja varikkopalvelut (ml. pysäköinninvalvonta)
- yksityistieasiat (teknisen lautakunnan jaosto) sekä
- viranomaislautakunnan alaisuudessa viranomaispalveluina toimivat rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu

Palvelualue sisältää seuraavat valtuustoon nähden sitovat kokonaisuudet:

SITOVUUSTASOT	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Tekniset palvelut (brutto)	-3 868 620	882 230	-2 986 390
<i>Teknisen lautakunnan jaosto</i>			
Yksityistieasiat (brutto)	-138 881	0	-138 881
<i>Viranomaislautakunta</i>			
Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu (brutto)	-758 701	328 000	-430 701
<i>Laskennallisesti eriytetyt taseyksiköt</i>			
Toimitilojen ylläpito (tilikauden tulos)	-7 107 588	9 183 484	2 075 896
Sitovuustasot yhteensä	-11 873 790	10 393 714	-1 480 076

Palvelualueen informatiivinen tuloslaskelma 2025

TEKNISET PALVELUT

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	1 414 927	805 400	805 400	779 300	-3 %	779 300	779 300
Myyntituotot (sis)	255 505	167 180	167 180	177 180	6 %	177 180	177 180
Maksutuotot	432 909	349 000	352 000	357 000	1 %	357 000	357 000
Tuet ja avustukset	9 241	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	2 764 261	2 917 900	2 917 900	3 017 000	3 %	3 017 000	3 017 000
Vuokratuotot (sis.)	5 609 976	5 268 485	5 268 485	5 926 984	12 %	5 926 984	5 926 984
Muut toimintatuotot	79 824	80 500	80 500	50 000	-38 %	50 000	50 000
Toimintatuotot	10 566 643	9 588 465	9 591 465	10 307 464	7 %	10 307 464	10 307 464
Valmistus omaan käyttöön	111 165	137 000	137 000	86 250	-37 %	86 250	86 250
Henkilöstökulut	-2 682 648	-2 767 609	-2 708 166	-2 756 203	2 %	-2 808 589	-2 875 381
Palvelujen ostot	-3 223 760	-2 570 740	-2 534 840	-2 520 155	-1 %	-2 420 155	-2 475 093
Sisäiset palvelujen ostot	-595 537	-501 960	-501 960	-530 885	6 %	-533 841	-530 624
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-3 286 621	-2 667 000	-2 572 000	-2 467 100	-4 %	-2 366 480	-2 420 199
Varastojen lisäys/vähennys	53	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-148 183	-152 348	-127 348	-130 000	2 %	-130 000	-130 000
Muut toimintakulut (ulk.)	-2 565 896	-2 890 120	-2 890 120	-3 128 600	8 %	-3 128 600	-3 128 600
Muut toimintakulut (sis.)	-328 118	-330 805	-330 805	-340 847	3 %	-340 847	-340 847
Toimintakulut	-12 830 709	-11 880 582	-11 665 239	-11 873 790	2 %	-11 728 512	-11 900 744
Toimintakate	-2 152 900	-2 155 117	-1 936 774	-1 480 076	-24 %	-1 334 798	-1 507 030
Poistot ja arvonalentumiset	-7 791 936	-6 533 957	-6 533 957	-6 198 379	-5 %	-6 159 311	-5 786 984

6.4.1 Tekniset palvelut

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminta-ajatus

Teknisten palveluiden sitovuustaso sisältää ydintoimintoja tukevat teknisen hallinnon ja varikkopalvelut sekä kuntatekniikan uudisrakentamisen, peruskorjauksen ja kunnossapidon.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kuntatekniikassa jatketaan edelleen työtä liikenneturvallisuutta lisääviin asioihin mm. kävely- ja pyöräilyväyliin, leikkipuistojen tuoteturvallisuuteen ja palvelutasoon sekä ajonopeuksien hillitsemiseen. Liikenneturvallisuuden, erityisesti koulujen liikenneturvallisuuden huomioinnin, on jatkossakin ensiarvoisen tärkeää. Tavoitteena on, että käyttöturvallisuuteen ja esteettömyyteen liittyvät näkökohdat ovat keskeisessä asemassa niin yleisten alueiden kuin rakennustenkin toteuttamisessa ja varustamisessa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Vuodesta toiseen jatkuva määrärahojen niukkuus ja kustannusten nousut heikentävät palvelutuotantoa ja sen laatua. Kuntaan valmistuu joka vuosi hoidettavakseen lisää katuja ja kevyen liikenteen väyliä, mutta vastaavasti määrärahat eivät lisäänty samassa suhteessa. Digitalisaation edistämistä jatketaan, mutta ei sitä ei voi edistää säästämällä muusta palvelutuotannosta. Tämä näkyy kuntalaisille varsinkin huonompana katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon tasona.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Uudessa kuntastrategiassa on esitetty strategisina tavoitteina *ketterä kehittäjä, hyvinvoiva arki ja elinvoimainen ympäristö*. Näitä tavoitteita pyritään edistämään talousarvio vuonna resurssien puitteissa. Investointitarpeita on edelleen paljon.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	sähköisten palveluiden lisääminen	sähköisten palveluiden lukumäärä	tekninen hallinto
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen	kyselyiden lukumäärä vuosittain	kuntatekniikka
Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen	vaikuttamismahdollisuuksien lukumäärä vuosittain	

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestön kasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkot, koulu) rakentamisella	toteutetaan tarpeen mukaisesti	kuntatekniikka
3.3. Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	huomioidaan esteettömyys	toteutus 100 % katujen ja kevyen liikenteen väylien toteutuksessa	kuntatekniikka
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	käytetty materiaali ja määrä tn/vuosi	kuntatekniikka
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää	bussikatosten ja -pysäkkien määrän muutos vuosittain	kuntatekniikka
Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä	pyörätelineiden määrän lisääminen kevyen liikenteen väylien määrän lisäys vuosittain	
Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta	nopeusseurantojen lukumäärä ja kuntalaisten palautteiden lukumäärä vuosittain	

Tavoitteiden riskiarviot resurssit (henkilöstö ja talous) Kilpailukykyisten tarjousten saaminen, avustukset
--

Tuloslaskelma 2025

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Tekninen hallinto ja varikkopalvelut (sis. valmistus omaan käyttöön)	-843 588	313 930	-529 658
Kuntatekniikka	-3 025 031	568 300	-2 456 731
Sitovuustaso yhteensä	-3 868 620	882 230	-2 986 390

Tuloslaskelma (sitovuustaso)

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut, Kuntatekniikka

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	610 780	456 900	456 900	530 800	16 %	530 800	530 800
Myyntituotot (sis)	250 595	167 180	167 180	177 180	6 %	177 180	177 180
Maksutuotot	36 459	40 000	40 000	35 000	-12 %	35 000	35 000
Tuet ja avustukset	9 241	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	6 047	5 500	5 500	4 000	-27 %	4 000	4 000
Muut toimintatuotot	77 829	80 000	80 000	50 000	-37 %	50 000	50 000
Toimintatuotot	990 951	749 580	749 580	796 980	6 %	796 980	796 980
Valmistus omaan käyttöön	94 942	137 000	137 000	85 250	-38 %	85 250	85 250
Henkilöstökulut	-1 308 778	-1 367 815	-1 337 712	-1 376 242	3 %	-1 402 295	-1 435 512
Palvelujen ostot	-1 312 968	-1 459 300	-1 438 400	-1 401 675	-3 %	-1 401 675	-1 433 493
Sisäiset palvelujen ostot	-387 151	-323 872	-323 872	-339 788	5 %	-341 222	-338 995
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-611 193	-543 600	-518 600	-501 400	-3 %	-501 400	-512 782
Varastojen lisäys/vähennys	53	0	0	0	0 %	0	0
Avustukset	-26 706	-25 000	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-143 945	-148 320	-148 320	-179 750	21 %	-179 750	-179 750
Muut toimintakulut (sis.)	-159 411	-166 104	-166 104	-69 765	-58 %	-69 765	-69 765
Toimintakulut	-3 950 100	-4 034 011	-3 933 008	-3 868 620	-2 %	-3 896 107	-3 970 297
Toimintakate	-2 864 207	-3 147 431	-3 046 428	-2 986 390	-2 %	-3 013 877	-3 088 067
Poistot ja arvonalentumiset	-2 333 799	-2 464 360	-2 464 360	-2 636 810	7 %	-2 821 210	-3 013 347

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

Sitovuustaso: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ari Kainulainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Koko teknisen palvelualueen henkilöstö on keskitetty varikon alueelle. Oppipojantie 4:ssä sijaitsevat toimistohuoneet ovat pääosin teknisten palveluiden ja osittain elinvoima- ja konsernipalveluiden (maankäyttöpalvelut) käytössä. Toimistohuoneiden käyttöä on tiivistetty ja tullaan tarvittaessa edelleen tiivistämään siten, että suurempiin työhuoneisiin sijoitetaan useita työpisteitä. Myös etätyöskentelyä suositetaan työtehtävien mukaan.

Tekninen hallinto

Toimistopalveluita, asiakirjahallintoa ja muita normaaleja arkirutiineja hoidetaan talousarviovuonna vain yhdellä henkilöstöresurssilla. Varahenkilöä ei ole.

Pysäköinninvalvonta

Pysäköinninvalvontaa jatketaan talousarvio- ja suunnitelmakausilla nykyisessä laajuudessa. Määrättyjen pysäköintivirhemaksujen määriin vaikuttaa merkittävästi asiakaskäyttäytymisen parantuminen ja digitaalisen pysäköintikiekon yleistyminen.

Varikko

Teollisuustie 7:ään on sijoitettu varikko- ja varastotoimintojen lisäksi kuntatekniikan rakentamisen ja kunnossapidon, puisto- ja liikuntatoimen sekä toimitilojen kunnossapidon ja LVI-tekniikan huollon varastotoiminnot sekä ajoneuvo- ja työkonekaluston tukikohta. Sulkavantien varastoalueen jatkokäyttöä suunnitellaan siltä osin kuin sille ei ole tarvetta kunnan omaa käyttöä. Ahmontie 5:ssä sijaitseva vanha varikko on vuokrattuna Ahmon koulukeskuksen rakennushankkeen käyttöön. Varikon toiminnallisuuden kehittämistä jatketaan resurssien puitteissa entistä enemmän kunnan sisäisten hankinta- ja logististen palveluiden tuottajaksi.

Palvelualueen käytössä oleva ajoneuvokalusto on kokonaan leasing-rahoituksella hankittua, jolla on pystytty hillitsemään huolto- ja korjauskustannuksia. Täyssähköisen ajoneuvokaluston määrää lisätään tulevaisuudessa, jotta aikaansaadaan säästö polttoainekuluihin.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	6	6	6	6	6

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
1.2 sähköisten palveluiden lisääminen	Pyritään tunnistamaan lisää sähköisiä palveluita palvelualueella	Tunnistettujen sähköisten palveluiden määrä	Palvelualueella yksi sähköinen palvelu lisää

Keskeiset talouden muutokset

Tulot:

- pysäköintivirhemaksut ..... -20.000 €

Menot:

- valmistus omaan käyttöön (varastolisä) ..... -50.000 €

- henkilöstökulut.....24.000 €

- palvelujen ostot (budjettioikaisu) ..... -8.000 €

Tuloslaskelma

Tekninen hallinto ja varikkopalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	2 493	2 000	2 000	6 500	225 %	6 500	6 500
Myyntituotot (sis.)	242 218	167 180	167 180	177 180	6 %	177 180	177 180
Muut toimintatuotot	74 049	80 000	80 000	50 000	-37 %	50 000	50 000
Toimintatuotot	318 759	249 180	249 180	233 680	-6 %	233 680	233 680
Valmistus omaan käyttöön	88 292	132 000	132 000	80 250	-39 %	80 250	80 250
Henkilöstökulut	-414 930	-408 562	-400 211	-424 266	6 %	-432 174	-442 256
Palvelujen ostot	-81 438	-84 500	-73 600	-81 575	11 %	-81 575	-83 427
Sisäiset palvelujen ostot	-42 852	-45 957	-45 957	-47 283	3 %	-47 631	-47 026
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-136 840	-132 200	-132 200	-123 550	-7 %	-123 550	-126 355
Varastojen lisäys/vähennys	53	0	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-117 340	-122 620	-122 620	-150 500	23 %	-150 500	-150 500
Muut toimintakulut (sis.)	-131 453	-136 789	-136 789	-16 414	-88 %	-16 414	-16 414
Toimintakulut	-924 799	-930 628	-911 377	-843 588	-7 %	-851 844	-865 977
Toimintakate	-517 748	-549 448	-530 197	-529 658	0 %	-537 914	-552 047
Poistot ja arvonalentumiset	-3 624	-3 573	-3 573	-2 967	-17 %	-2 837	-2 363

Kuntatekniikka

Sitovuus: tekninen lautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kuntatekniikan päällikkö Timo Korhonen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Infraomaisuuden arvon säilymisen ja korjausvelan kasvamisen kannalta saneerauksia tulee jatkaa. Katuverkon kasvaessa ja sen kautta kunnossapitokulujen noustessa vähenevät käytettävissä olevat määrärahat vaarantavat riittävän tasokkaan kuntaomaisuuden ylläpidon. Kunnossapitoon ja ylläpitoon varattu rahamäärä tulisi nousta samassa suhteessa kuin rakennetaan katuja (katukilometrien rakentamisen määrä vs. kunnossapitomäärärahat). Talousarvioon tehtävät leikkaukset kohdistuvat aina suoraan katujen ja yleisten alueiden hoitoon ja kunnossapitoon, koska siellä ovat suurimmat määrärahat.

Kunnan ei tulisi ottaa valtion väyliä kunnan omaisuudeksi, koska ne aiheuttavat kunnalle vain ylläpitokustannusten kasvua.

Tulevana vuonna saneerataan kävelyn ja pyöräilyn väyliä, joihin on myös saatu Traficom avustusta. Osa vuoden 2024 budjetoiduista kohteista siirtyy osittain tai kokonaan vuodelle 2025. Suurena yksittäisenä hankkeena toteutetaan Toritien peruskorjaus ja pysäköintialueen muutostyöt Keskon kauppahankkeen vuoksi sekä Innocumin alueella uutta katurakentamista, johon saatiin EAKR-avustusta. Yleisen taloustilanteen ja tonttien kysynnän vähyyden vuoksi uusia asemakaava alueita ei toteuteta myöskään vuonna 2025. Talouden laskusuhdanteen vuoksi rakentaminen on hiljentynyt. Siten uusien asemakaava-alueiden infran rakentamista ei ole ollenkaan tulevana vuonna.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	21	20	19	19	19

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Valtuustokauden tavoite 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2025</i>	<i>Seurattavat mittarit</i>	<i>Tavoitetaso</i>
1.2. sähköisten palveluiden lisääminen	palautekanavan käytön edistäminen	palautteiden lukumäärä palautekanavan kautta	toteutus
2.3. Kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laadukkaiden rakennusmateriaalien ja oikeiden työtapojen käyttö	CE-merkittyjen tuotteiden käyttö-%	käytetään CE-merkittyjä tuotteita
3.2. Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkot, koulu) rakentamisella	uutta infran ei rakenneta v. 2025	valmiusaste	infran rakentaminen toteutetaan Tekltk:n hyväksymän työohjelman mukaisesti huomioon ottaen tonttien kysyntä ja luovutusajankohdat

Informatiiviset tunnusluvut

Teknisen lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026*	TS 2027*
Kadut, m	110 300	110 340	111090	112390	112790
Valaistus, m	102 800	102 840	103340	104440	104840
Erilliset kevyenliikenteen väylät, m	29 650	29 650	30290	30520	30710
Kevyenliikenteen väylien valaistus	16 930	17 230	17230	17460	17650
Puistot, ha	48,2	50,4	50,6	50,6	50,6
Leikkikentät, kpl	39	39	39	39	40
Hakkuut m ³	1 500	1 200	600	600	600

^{*) tilanne 1.1.2023, tulevien vuosien lukuihin vaikuttaa Haapamäki 2:n ja Kasurila 4:n rakentaminen.}

Keskeiset talouden muutokset

Tulot:

- hulevesimaksut ..... + 50.000 €

Menot:

- henkilöstökulut..... + 15.000 €

- palvelujen ostot ..... -44.000 €

Tuloslaskelma

Kuntatekniikka

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	608 288	454 900	454 900	524 300	15 %	524 300	524 300
Myyntituotot (sis.)	8 377	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	36 459	40 000	40 000	35 000	-12 %	35 000	35 000
Tuet ja avustukset	9 241	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	6 047	5 500	5 500	4 000	-27 %	4 000	4 000
Muut toimintatuotot	3 780	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	672 192	500 400	500 400	563 300	13 %	563 300	563 300
Valmistus omaan käyttöön	6 650	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Henkilöstökulut	-893 848	-959 253	-937 501	-951 975	2 %	-970 121	-993 256
Palvelujen ostot	-1 231 530	-1 374 800	-1 364 800	-1 320 100	-3 %	-1 320 100	-1 350 066
Sisäiset palvelujen ostot	-344 299	-277 915	-277 915	-292 505	5 %	-293 591	-291 969
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-474 354	-411 400	-386 400	-377 850	-2 %	-377 850	-386 427
Avustukset	-26 706	-25 000	0	0	0 %	0	0
Muut toimintakulut (ulk.)	-26 605	-25 700	-25 700	-29 250	14 %	-29 250	-29 250
Muut toimintakulut (sis.)	-27 958	-29 315	-29 315	-53 351	82 %	-53 351	-53 351
Toimintakulut	-3 025 300	-3 103 383	-3 021 631	-3 025 031	0 %	-3 044 263	-3 104 319
Toimintakate	-2 346 458	-2 597 983	-2 516 231	-2 456 731	-2 %	-2 475 963	-2 536 019
Poistot ja arvonalentumiset	-2 330 175	-2 460 787	-2 460 787	-2 633 843	7 %	-2 818 373	-3 010 984

6.4.2 Rakennusvalvonta ja Ympäristönsuojelu

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilöt: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen ja ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminta-ajatus

Viranomaislautakunta hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä sekä kunnan hallintosäännössä määrättyjä tehtäviä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Viranomaislautakunnan toiminnan painopisteenä on hoitaa lainsäädännössä määrätty tehtävät sujuvasti ja kestävästi. Tämä koskee lupaviranomaisen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun säännöllisen valvonnan valvontatehtäviä, rakennusvalvonnan lupaehtojen mukaisia valvontatehtäviä sekä rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valvontatehtäviä kuntalaisten yhteydenottojen perusteella.

Ympäristönsuojelussa keskeisiä edistämistehtäviä ovat toimintavuonna kunnan ilmastotyön tukeminen ja pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien päivitystyön uudelleen valmistelu ja vieminen loppuun sekä Siilinjärven valuma-alueen kunnostuksen suunnittelu. Rakennusvalvonnassa toteutetaan asiakirjahallinnon integraatio, mikä tarkoittaa sitä, että lupakäsittelyssä siirrytään kokonaan paperittomaan prosessiin ja sähköiseen arkistointiin.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Toiminnan riskit liittyvät vireillä olevien asioiden käsittelyn viivästyminen tai viranomaisen mahdolliseen virhearvion tai virheellisen menettelyn seurauksena syntyviin ja korvattaviin vahinkoihin. Riskiä hallitaan viranhaltijoiden hyvällä asiantuntemuksella, ammattitaidolla ja riittävällä täydennyskoulutuksella sekä riittävillä henkilöresursseilla.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Viranomaislautakunnan hyvin hoidetut lakiperustaiset lupaviranomaisen tehtävät tukevat osaltaan yritysten ja yhteisöjen toimintaedellytyksiä. Mahdollisuudet sähköiseen asiointipalveluun tukevat kuntalaisten sujuvaa arkea ja asiointia. Viranomaislautakunnan tehtäväkokonaisuuksilla edistetään osaltaan kestävää rakentamista, kiertotaloutta, ilmastotyötä ja elinvoimaisen ympäristön tilaa.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.2. Sähköisten palveluiden lisääminen	Rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYTJ) käyttöönotto	Järjestelmän käyttöönoton valmius	Rakennusvalvonta

Tavoitteiden riskiarviot

Resurssit
Ohjelmistojen yhteensopivuus

Tuloslaskelma 2025

Valtuuston sitovuustaso sisältää seuraavat tulosalueet

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Rakennusvalvonta	-396 310	265 000	-130 310
Ympäristönsuojelu	-362 391	62 000	-300 391
Sitovuustaso yhteensä	-758 701	327 000	-430 701

Keskeiset talouden muutokset

Lautakuntatasolla ei keskeisiä muutoksia.

Tuloslaskelma

Viranomaislautakunta

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk.)	2 130	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Myyntituotot (sis.)	4 251	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	396 450	309 000	312 000	322 000	3 %	322 000	322 000
Toimintatuotot	402 830	314 000	317 000	327 000	3 %	327 000	327 000
Valmistus omaan käyttöön	16 224	0	0	1 000	0 %	1 000	1 000
Henkilöstökulut	-544 737	-564 686	-553 166	-548 635	-1 %	-559 101	-572 444
Palvelujen ostot	-69 959	-79 950	-79 950	-82 000	3 %	-82 000	-83 861
Sisäiset palvelujen ostot	-58 332	-46 048	-46 048	-48 545	5 %	-48 942	-48 051
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-4 665	-3 850	-3 850	-2 800	-27 %	-2 800	-2 864
Muut toimintakulut (ulk.)	-17 256	-8 800	-8 800	-11 550	31 %	-11 550	-11 550
Muut toimintakulut (sis.)	-8 762	0	0	-65 171	0 %	-65 171	-65 171
Toimintakulut	-703 710	-703 334	-691 814	-758 701	10 %	-769 564	-783 941
Toimintakate	-284 657	-389 334	-374 814	-430 701	15 %	-441 564	-455 941

Rakennusvalvonta

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rakennusvalvontapäällikkö Kari Nuutinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Rakennusvalvonta-tulosalue hoitaa lainsäädännössä kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Keskeisiä tehtäviä ovat lupahakemusten käsittely ja lupakohteiden valvonta lupaehtojen mukaisesti. Kunnan rakennusvalvontaviranomainen antaa ohjeita ja ennakkoneuvontaa rakennushankkeeseen ryhtyville. Neuvonnan ja ohjauksen, lupakäsittelyn sekä valvonnan avulla edistetään terveellistä, turvallista ja ympäristöön soveltuvaa rakentamista ja ylläpidetään rakennetun ympäristön hyvää laatua pääasiassa rakentamislain keinoin.

Uusi rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025. Sen johdosta rakennusjärjestyksen uudistamistyö on ajankohtainen, mutta on odotettava mahdolliset lakiin tulevat "korjaussarjasta" johtuvat muutokset, joita parhaillaan käsitellään eduskunnassa.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki (RYTJ) on tullut voimaan 1.1.2024. Lailla säädetään tiedoista, jotka kuntien on siirtymäajan puitteissa julkaistava uudessa valtakunnallisessa tietojärjestelmässä. Rakennusvalvontasovelluksen toimittajamme Trimble on mukana Ryhti-hankkeen kumppanitestauksessa, jossa testataan tietojen siirtämistä palveluväylän kautta tietojärjestelmään. Ryhti-hankkeen tuotokset tulevat kuntien käyttöön maksutta. Tällöin myös selviää, mitä muutoksia tarvitaan käytössä olevaan sovellukseen, jotta tietojen siirtäminen tietojärjestelmään on mahdollista.

Talousarviovuoden aikana toteutetaan asiakirjahallinnon integraatio, mikä tarkoittaa sitä, että lupakäsittelyssä siirrytään kokonaan paperittomaan prosessiin. Samalla uusien hakemusten ja lupapäätösten osalta siirrytään sähköiseen arkistointiin Dynasty-asiakirjahallinnan kautta.

Vuonna 2025 joulukuussa toinen rakennuslupainsinööreistä eläköityy. Vuoden 2025 lopulla tapahtuu uuden henkilön rekrytointi.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	5	5	5	5	5

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Asiakaslähtöiset, lakiperusteiset ja asiantuntevat viranomaispalvelut	Valitusviranomaisen muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin	Valitusviranomaiseen tehty valitukset eivät aiheuta muutoksia päätöksiin tai päätökset eivät kumoudu.	Muutoksen haku ei muuta päätöstä.
	Rakennusjärjestyksen uudistaminen	Rakennusjärjestyksen valmius	Rakennusjärjestys on käsitelty toimielimissä ja hyväksytty valtuustossa.
	Varautuminen ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointiin ajoissa ennen tapahtuvia eläköitymisiä	Asiakaspalvelu, lupakäsittely ja lupaehtojen mukaiset katselmukset pystytään hoitamaan sujuvasti.	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö pystyy vastaamaan asiakkaiden palvelutarpeisiin viivytyksettä.

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Lautakunnan muuttamien lupapäätösten määrä suhteessa tehtyihin lupapäätöksiin (kpl/lupamäärä)	0 / 195	0/270	0/270	0/270	0/270

Lupapäätöksiä, kpl	195	270	270	270	270
Myönnettyt luvat, asuntoja	170	150	150	150	150
Valmistuneet asunnot	90	180	180	180	180
Nettomenot €/asukas	-0,14	3,83	6,14	6,14	6,14
Maksujen kattavuus menoista, %	100,8	76,0	67,1	67,1	67,1

Keskeiset talouden muutokset

Toiminnallisena muutoksena on huomioitu palvelujen ostoissa 12 000 euron menoerä asiakirjahallinnon integraation toteuttamista varten.

Tuloslaskelma

Rakennusvalvonta

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (ulk)	2 130	5 000	5 000	5 000	0 %	5 000	5 000
Myyntituotot (sis)	3 841	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	340 317	252 000	252 000	260 000	3 %	260 000	260 000
Toimintatuotot	346 287	257 000	257 000	265 000	3 %	265 000	265 000
Valmistus omaan käyttöön	13 324	0	0	1 000	0 %	1 000	1 000
Henkilöstökulut	-294 776	-308 935	-302 728	-293 276	-3 %	-298 932	-306 143
Palvelujen ostot	-21 904	-23 250	-23 250	-35 000	51 %	-35 000	-35 794
Sisäiset palvelujen ostot	-22 576	-24 203	-24 203	-25 740	6 %	-25 954	-25 429
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-2 667	-2 000	-2 000	-1 350	-33 %	-1 350	-1 381
Muut toimintakulut (ulk.)	-9 144	-4 000	-4 000	-5 000	25 %	-5 000	-5 000
Muut toimintakulut (sis.)	-5 553	0	0	-35 944	0 %	-35 944	-35 944
Toimintakulut	-356 621	-362 388	-356 181	-396 310	11 %	-402 180	-409 691
Toimintakate	2 990	-105 388	-99 181	-130 310	31 %	-136 180	-143 691

Ympäristönsuojelu

Sitovuus: viranomaislautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelu-tulosalue hoitaa lainsäädännössä kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle määrättyjä tehtäviä. Keskeisiä tehtäviä ovat lupahakemusten käsittely ja lupakohteiden säännöllinen valvonta. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen tekee lisäksi laillisuusvalvontaa ja yleisen edun valvontaa. Tehtävänä on myös ympäristönsuojelun edistäminen, missä tärkeimpiä keinoja ovat ympäristönsuojeluun liittyvät hankkeet ja selvitykset, tiedotus ja neuvonta sekä yhteistyö muiden kuntatoimijoiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Toiminnan painopisteenä on lakisääteisten lupa- ja valvontatehtävien hoitaminen. Valvonnassa pääpaino on ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman ja valvontaohjelman mukaisessa säännöllisessä valvonnassa sekä suunnitelmallisessa ympäristön siisteysvalvonnassa

yhteistyössä rakennusvalvonnan kanssa. Lautakunta päivittää ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman kolmen vuoden välein ja tulosalue tekee vuosittaisen yksityiskohtaisen ympäristönsuojelun valvontaohjelman. Lautakunta hyväksyy vuosittaisen ympäristön siisteysvalvonnan työohjelman. Pohjavesialueilla ja ranta-alueilla on edelleen kiinteistöjä, joiden jätevesien käsittely ei täytä ympäristönsuojelulaissa säädettyjä vaatimuksia. Vuoden 2025 aikana voidaan tähän valvontaan suunnata resursseja vain rajallisesti.

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset valmistellaan uudelleen valtuuston päätöksen mukaisesti. Uusi valmistelu vähentää muihin edistämistehtäviin käytettävää resurssia. Edistämistehtävistä pohjavesien suojelusuunnitelmien päivitystyö on tavoitteena saada valmiiksi. Suojelusuunnitelmien valmistelu palautui viranomaislautakunnalle, koska suojelusuunnitelmien yhtenä pohjana olevia kunnan ympäristönsuojelumääräyksiä ei hyväksytty. Suojelusuunnitelmien päivityshanke on päätynyt, joten uusi valmistelu tehdään ympäristönsuojelu-tulosalueen omana työnä tai konsultin lisätyönä. Talousarviovuonna jatketaan seudullista ilmastohanketta (SISU), jonka tavoitteena on tuoda ilmastotyö osaksi kunnan päätöksentekoa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunnan ilmasto-ohjelma päivitetään SISU-hankkeeseen sisältyen. Kunnan ekotukihenkilöverkoston toimintaa kehitetään. Ilmanlaadun seuranta jatketaan yhteistyössä alueen toiminnanharjoittajien ja Kuopion kaupungin alueellisten ympäristönsuojelupalvelujen kanssa. Siilinjärven vesistöreitien valuma-alueelle selvitetään valuma-aleen kunnostushanketta.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	4,7	4,2	4,2	4	4

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

VIRANOMAISLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Elinympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden turvaaminen	Suunnitelmallinen siisteysvalvonta	Tarkastukset	20
	Kunnan ympäristönsuojelumääräysten uudelleen valmistelu	Määräysten valmistumisen tilanne	Määräyksistä tehty päätös
	Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmatyön saattaminen loppuun	Suunnitelman valmistumisen tilanne	Suojelusuunnitelmat valmiit ja hyväksytyt
Kunnan ilmastotyön tavoitteiden ja toimenpiteiden seurannan järjestäminen ja kunnan ilmasto-ohjelman päivittäminen	Resurssiviisausohjelman ja ilmasto-ohjelman toimenpiteiden seuranta SISU-hankkeen toimenpiteiden seuranta	Seurannan järjestämisen tilanne	Seuranta suunniteltu
	Ilmasto-ohjelma päivitetään SISU-hankkeeseen sisältyen	Ohjelman päivityksen valmistumisen tilanne	Ohjelma päivitetty ja hyväksytty

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TA 2026	TA 2027
Maa-aines- ja ympäristölupahakemusten käsittelyaika keskimäärin (kk)	2,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Valvontaohjelman mukaisten tarkastusten toteuma (%)	77	100	100	100	100

Keskeiset talouden muutokset

Menot:

- palvelujen ostot ..... +10.000 €

Tuloslaskelma

Ympäristönsuojelu

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Myyntituotot (sis)	410	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	56 133	57 000	60 000	62 000	3 %	62 000	62 000
Toimintatuotot	56 543	57 000	60 000	62 000	3 %	62 000	62 000
Valmistus omaan käyttöön	2 900	0	0	0	0 %	0	0
Henkilöstökulut	-249 961	-255 751	-250 439	-255 359	2 %	-260 169	-266 301
Palvelujen ostot	-48 055	-56 700	-56 700	-47 000	-17 %	-47 000	-48 067
Sisäiset palvelujen ostot	-35 757	-21 845	-21 845	-22 805	4 %	-22 988	-22 622
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 997	-1 850	-1 850	-1 450	-22 %	-1 450	-1 483
Muut toimintakulut (ulk.)	-8 111	-4 800	-4 800	-6 550	36 %	-6 550	-6 550
Muut toimintakulut (sis.)	-3 209	0	0	-29 227	0 %	-29 227	-29 227
Toimintakulut	-347 089	-340 946	-335 634	-362 391	8 %	-367 384	-374 250
Toimintakate	-287 646	-283 946	-275 634	-300 391	9 %	-305 384	-312 250

TEKNISEN LAUTAKUNNAN JAOSTO

6.4.3 Yksityistiet

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: maaseutuasiainmies Erkki Väätäinen

Toiminta-ajatus

Yksityistiehallinnon tehtävänä on kehittää ja toteuttaa toimenpiteitä yksityistieverkon parantamiseksi.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Uusi yksityistielaki astui voimaan 1.1.2019. Kuntien tielautakunnat lakkasivat toimimasta yksityistielain mukaisena tiehallintoviranomaisena 31.12.2019. Investoinnin- ja kunnossapidon avustukset ovat kuitenkin edelleen tarpeen. Teknisen lautakunnan tiejaos jatkaa valtuustokaudella hallintosäännön ja kuntalain mukaisesti ja päättää kunnan varoista (investointien ja kunnossapidon avustaminen) yksityisteille myönnettävästä avustuksista ja jakoperiaatteista. Tiekuntien yhdistämiset, jakamiset ja perustamiset voidaan päättää tiekuntien omilla päätöksillä tai maanmittaustoimiston toimituksessa. Tiekuunnan päätöksestä osakas voi

nostaa kanteen tiekuntaa vastaan käräjäoikeudessa. Siilinjärvellä on yli puolen kilometrin mittaisia yksityisteitä noin 274 km ja 120 tiekuntaa. Yksityistieverkon kunnossapidossa ja parantamishankkeissa tiekuntien ja sidosryhmien välinen yhteistyö korostuu eri hankkeissa.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tiejaos operoi yksityisteiden tiekuntien kanssa. Laki yksityisteistä 560/2018 kertoo: 84 § Kunnan avustus; Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta ja että tiekuntaa ja yksityistietä koskevat tiedot yksityistierekisterissä sekä tie- ja katuverkon tietojärjestelmässä ovat ajantasaiset niin kuin 50 §:ssä edellytetään.

Painopiste yksityisteiden suuntaan on varmistaa avustettavalla tiellä tiekunnan perustaminen, varmistetaan niin, että tiekunta on tarvittavat ilmoitukset tehnyt Maanmittauslaitoksen yksityistierekisteriin ja Väyläviraston Digiroadiin.

Protokolla avustuspäätöksistä nojautuu hallintosäätöön 16.6.2022 § 26 Teknisen jaoston toimivalta 1. Kunnan varoista yksityisteille myönnettävistä avustuksista sekä jakoperusteista päättäminen.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Yksityistiehallinto on osaltaan turvaamassa yksityisteiden tienpitoa. Tienpitoa, joka on yksityistielain mukaan hoidettava tieosakkaiden yhteiseen lukuun.

Henkilöstö

0,1 henkilötyövuotta.

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
Investoinnit yksityisteille	Aloitettut investointihankkeet	2-4 uutta investointihanketta aloitetaan vuosittain	Valtion rahoitus ja yleinen hintataso ostopanoksissa
HYVINVOIVA ARKI			
Kunnossapitoavustukset yksityisteille	Yksityisteiden liikennöitävyys säilyy	Avustetut yksityistiet, km	Kunta on osaltaan turvaamassa yksityistielain mukaista tienpitoa tieosakkaiden yhteiseen lukuun
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
Sujuva ja turvallinen liikkuminen maaseutualueiden elinvoimaa kehittämällä	Yksityisteille ei muodostu korjausvelkaa, vaan liikkuminen turvataan	Investointihankkeiden- ja kunnossapidon avustaminen	Inflaatio ja yleinen hintataso tuo epävarmuuksia myös alemman tieverkon, yksityisteiden hoitoon

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Avustetut yksityistiet, km	255	250	250	250	250

Keskeiset talouden muutokset

Valtio korotti yksityisteiden investointien avustusprosenttia vuosille 2023-2025. Avustus korotettiin määräaikaisesti, mutta valtion säästötoimet veivät valtion avustusrahat vuodelta 2025 ja uusissa hankkeissa valtion avustusrahat riittävät vain kriittisiin silta- ja infrahankkeisiin.

Tuloslaskelma 2025

Yksityistieasiat

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Henkilöstökulut	-6 829	-7 129	-7 005	-7 262	4 %	-7 374	-7 516
Palvelujen ostot	-1 463	-1 230	-1 230	-1 230	0 %	-1 230	-1 258
Sisäiset palvelujen ostot	-358	-376	-376	-389	3 %	-393	-383
Avustukset	-121 477	-127 348	-127 348	-130 000	2 %	-130 000	-130 000
Toimintakulut	-130 127	-136 083	-135 959	-138 881	2 %	-138 997	-139 157
Toimintakate	-130 127	-136 083	-135 959	-138 881	2 %	-138 997	-139 157

6.5 ERIYTETYT TASEYKSIKÖT

6.5.1 Toimitilojen ylläpito

Sitovuus: valtuusto, tilikauden tulos

Vastuuhenkilö: toimitilapäällikkö Jukka Kellokumpu

Toiminta-ajatus

Toimitilojen ylläpidon sitovuustaso on laskennallisesti eriytetty taseyksikkö, joka tuottaa kunnan toimitilojen ylläpitotehtävät sekä toteuttaa kunnan toimitilojen uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeet. Viime vuosina painopiste on ollut vahvasti uudisrakentamiskohteisessa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnan palvelutuotantoon tarvittavat toimitilat (koulut, päiväkodit) on pidettävä kunnossa. Vaihtoehtoiset rahoitusmallit ovat käytössä, jotta suunnitellut toimitilainvestoinnit pystytään toteuttamaan. Merkittävänä investointeja jatkuvat Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun elinkaarihankkeiden rakentaminen:

- Siilinlahden koulu ja Ahmon koulukeskuksen 1. vaihe valmistuvat vuoden 2025 lopulla
- Ahmon koulukeskuksen 2. vaihe alkaa v. 2026 alussa B-osan ja työpajarakennuksen purkutöillä ja jatkuu uuden liikuntasali osan rakentamisella keväällä 2026 siten, että koko hanke valmistuu syksyllä 2027.

Peruskorjaustarpeita kohdistuu edelleen eri palvelualueiden käytössä oleviin toimitiloihin. Eri syistä johtuvat sisäilmaongelmat monissa rakennuksissa ovat hankaloittaneet jatkuvasti eri palvelualueiden normaalia toimintaa, ja heillä on käytössä väistötiloja. Sisäilmaongelmiin pyritään paneutumaan kokonaisuuksia ajatellen, joten pienet korjaukset minimoidaan ja keskitytään kokonaisvaltaiseen korjaamiseen. Tämä aiheuttaa tietenkin korjausten viivästymisiä ja kohteiden priorisointeja, mutta varmistaa paremmat edellytykset kohteiden korjausten onnistumiselle ja pitkällä aikavälillä myös kustannussäästöjä. *Uusien toimitilojen valmistusten myötä saadaan väistötilojen määrää pienennettyä. Ylläpitokorjaukset ovat välttämättömiä eikä niitä saa vähentää.*

Elinkaarihankkeiden rakentaminen ja käyttöönotto (vastaanotto, 20 vuoden palvelujaksoon valmistautuminen) tulevat lisäämään työtehtävien määrää tulevina vuosina. Seuraavien kouluhankkeiden (Suininlahti ja Kasurila) valmistelutyöt alkavat v. 2025.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Suurimpina riskitekijöinä palvelutuotannossa on sisäilmaongelmista kärsivät tilat ja oman henkilöstön niukkuus sekä henkinen jaksaminen (useiden hankkeiden päällekkäisyys). Tulevina vuosina on lukuisia suuria toimitilahankkeita, jotka pitävät kunnan investointibudjetin suurena. Tällä hetkellä investointitarve vuosille 2025–2027 on arvioitu n. 40 milj. euroksi, ja ylläpitoinvestointitarve n. 250.000 € / vuosi. Tulevista kouluhankkeista ei ole vielä tarkempaa kustannustietoutta.

Elinkaarikohteiden projekti johto ja asioiden edistäminen sekä tulevien hankkeiden suunnittelu ja asioiden valmistelutyöt vievät paljon resurssia. Tämän vuoksi konsultin käyttö on välttämätöntä, jotta hankkeiden pysyminen vaaditussa aikataulussa on mahdollista.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Kuntastrategian mukaisesti kunnan toimitilat tuottavat toimitilojen rakennuttamisen ja ylläpidon palveluita vain kunnan omille palvelualueille kestävästä rakentamisesta.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kokonaishenkilöstö	16	16	15	14	12,5
Vanhuuseläketapahtumat	0	0	0	1	1,5
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	0	0	0	0	0

Tavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Seurattavat mittarit	Tavoitetaso
HYVINVOIVA ARKI			
2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	Tarjouskilpailun laatupisteet	mahdollisimman korkeat laatupisteet
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilojen (päiväkoti, koulu) rakentamisella	Valmiusaste, käyttöönotto	Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulujen valmistuminen 2025 ja 2027
3.3. Toimitilojen terveellisuuden edistäminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen)	esitettyt dokumentit ja valvonta-asiakirjat	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti

Tavoitteiden riskiarviot

Resurssit (henkilöstö ja talous)

Kilpailukyisten tarjousten saaminen (rakennusalan suhdanne, materiaalien hinnat)

Keskeiset talouden muutokset

Tulot:

- sisäiset toimintatuotot (sisäinen vuokra) ..... +660.000 €

Menot:

- aineet, tarvikkeet ja tavarat (sähkö, lämpö) ..... -86.000 €

- palvelujen ostot ..... +30.000 €

- henkilöstökulut..... +14.000 €

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kiinteistöt m ³ omassa käytössä	299395	303 655	304390	285051	266015
Kiinteistöt m ³ ulosvuokratut	39 270	41 700	40 780	40780	40780

Vuodesta 2023 alkaen PSHVA:lle vuokratut tilat näkyvät tunnusluvuissa.

Tuloslaskelma 2025

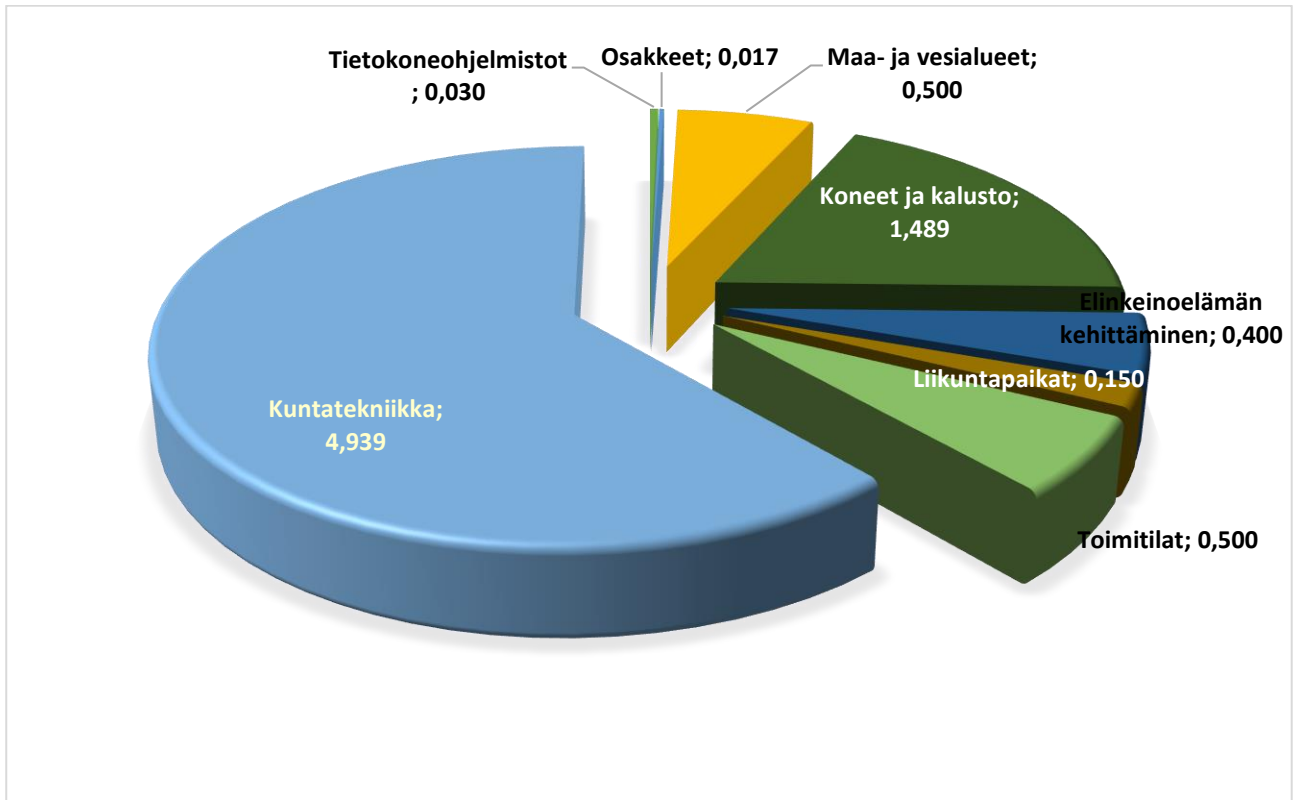
Toimitilapalvelut

	TP 2023	TA 2024	MB 2024	TA 2025	m%	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	3 562 227	3 256 400	3 256 400	3 256 500	0 %	3 256 500	3 256 500
Sisäiset toimintatuotot	5 610 636	5 268 485	5 268 485	5 926 984	12 %	5 926 984	5 926 984
Liikevaihto	9 172 862	8 524 885	8 524 885	9 183 484	8 %	9 183 484	9 183 484
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 670 763	-2 119 550	-2 049 550	-1 962 900	-4 %	-1 862 280	-1 904 554
Palvelujen ostot	-1 839 369	-1 030 260	-1 015 260	-1 035 250	2 %	-935 250	-956 480
Sis. palvelujen ostot	-149 696	-131 664	-131 664	-142 163	8 %	-143 284	-143 195
Palvelujen ostot	-1 989 065	-1 161 924	-1 146 924	-1 177 413	3 %	-1 078 534	-1 099 675
Materiaalit ja palvelut	-4 659 829	-3 281 474	-3 196 474	-3 140 313	-2 %	-2 940 814	-3 004 229
Palkat ja palkkiot	-666 008	-672 240	-660 717	-668 400	1 %	-681 564	-698 348
Eläkekulut	-129 405	-137 716	-133 340	-136 431	2 %	-138 639	-141 453
Muut henkilösivukulut	-26 891	-18 022	-16 226	-19 233	19 %	-19 617	-20 108
Henkilöstökulut	-822 304	-827 979	-810 283	-824 064	2 %	-839 820	-859 909
Muut toimintakulut	-2 404 696	-2 733 000	-2 733 000	-2 937 300	7 %	-2 937 300	-2 937 300
Sis. muut toimintakulut	-159 945	-164 701	-164 701	-205 911	25 %	-205 911	-205 911
Muut toimintakulut	-2 564 640	-2 897 701	-2 897 701	-3 143 211	8 %	-3 143 211	-3 143 211
Poistot ja arvonalentumiset	-5 458 137	-4 069 597	-4 069 597	-3 561 569	-12 %	-3 338 101	-2 773 637
LIKEYLI- / ALIJÄÄMÄ	-4 332 047	-2 551 866	-2 449 170	-1 485 673	-39 %	-1 078 462	-597 502
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 675 938	-1 560 000	-1 560 000	-1 600 000	3 %	-1 600 000	-1 600 000
YLI- / ALIJÄÄMÄ	-6 007 985	-4 111 866	-4 009 170	-3 085 673	-23 %	-2 678 462	-2 197 502

7 INVESTOINTIOSA

Bruttoinvestointien jakauma vuonna 2025

Yhteensä 8,024 milj. euroa

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallituksen alaiset investoinnit liittyvät tietosuojan ja tietoturvan kehittämiseen 30 000 eurolla, maa-alueiden hankintaan 500 000 eurolla, elinkeinoelämän kehittämiseen 400 000 eurolla ja koneitten ja kaluston hankintoihin 54 000 eurolla.

Hanketavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1. Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Koneiden ja laitteiden uudistaminen Pöljän, Pikkusiilin ja Vuorelan keittiöillä	Hanke valmis vuonna 2025.	Laitteiden ja koneiden elinkaarien lyheneminen
1.4. Kunta osallistuu yritysten toimintaedellytyksiä vahvistaviin kehityshankkeisiin	Radantauksen tonttien 3510–3515 (yht. 7 ha) esirakentaminen	Hankkeen esirakentamisen valmiusaste noin 100 %	Hankkeen viivästyminen.

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
	Rissalan yrityskylän tonttien toteutuksen eteenpäin vieminen	Alueen tonttien varaustilanne 90 %	Taloudellinen tilanne/ yritysten aktiivisuus perustaa uusia toimitila tai laajentaa niitä.
1.5. Varmistamme tietotyöympäristön teknisen toimivuuden kaikin tarvittavin keinoin	Tietosuoja ja -tietoturvan kehittäminen kaikilla toiminnan tasoilla.	DVV Muutostieto-rajapintojen käyttöönotto tietojärjestelmissä. Kyberturvallisuus-arkkitehtuurin kehitys.	DVV muutokset toteutettava 06/2025 mennessä tai tiedon eheys voi vaarantua. Kyberturvan vaarantuminen on jatkuva riski, jota pienennettävä kaikin keinoin taloudelliset resurssit huomioiden.
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Maa-alueiden hankinta	Ostoon varatut varat saadaan käytettyä	Sopivia kohteita ostokelpoisella hinnalla ei ole saatavilla
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	Radantauksen tonttien esirakentaminen	Purettavien kunnan toimitilojen purkumateriaalien hyödyntäminen Yaran sivukiven määrä tn/ kustannukset.	Budjettirahoitus ei riitä hyödynnettävän purkumateriaalin käyttöön. Sivukiven kuljetuskustannusten äkillinen nousu.
3.5. Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen	Investointiohjelman mukaisten KäPy-hankerahoituksen hakeminen	Haettavat ja rahoitetut hankkeet 2 kpl/vuosi	Valtion määrärahojen väheneminen karsii hankkeita.

Talousarvio Kunnanhallitus

INVESTOINNIT	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Yhteensä 2025–2027
Aineettomat oikeudet	30 000			30 000
Koneet ja kalusto	54 000			54 000
Maa-alueiden hankinta	500 000	400 000	400 000	1 300 000
Osakkeet ja osuudet	16 698			16 698
Elinkeinoelämän kehittäminen	400 000	400 000	400 000	1 200 000
Yhteensä	1 000 698	800 000	800 000	2 600 698

Erityisperustelu: Kunnanhallituksella on oikeus käyttää Elinkeinoelämän kehittäminen -menokohdan määrärahaa elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaamiseen ja siirtää määrärahaa sille menokohdalle, josta suoritus tapahtuu.

	Tilinpäätös 2023	Muutos TA 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Aineettomat oikeudet					
* Kulut	-159 073	-1 250 000	-30 000	0	0
Netto	-159 073	-1 250 000	-30 000	0	0
Maa- ja vesialueet					
* Tuotot	351 513	0	0	0	0
* Kulut	-134 715	-500 000	-500 000	-400 000	-400 000
Netto	216 798	-500 000	-500 000	-400 000	-400 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-170 555	-155 000	-54 000	0	0
Netto	-170 555	-155 000	-54 000	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet					
* Tuotot	20 000	0	0	0	0
* Kulut	-35 000	0	0	0	0
Netto	-15 000	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet					
* Kulut	-20 349	0	-16 698	0	0
Netto	-20 349	0	-16 698	0	0
Elinkeinoelämän kehittäminen					
* Tuotot	0	744 450	0	0	0
* Kulut	-391 230	-1 063 500	-400 000	-400 000	-400 000
Netto	-391 230	-319 050	-400 000	-400 000	-400 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	371 513	744 450	0	0	0
* Kulut	-910 922	-2 968 500	-1 000 698	-800 000	-800 000
Netto	-539 409	-2 224 050	-1 000 698	-800 000	-800 000

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Hanketavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVA TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan ja omaehtoisen liikunnan tarpeita	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai kaikkia hankkeita ei voida toteuttaa
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä	Toteutetut oppimisympäristö-hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai oppimisympäristöjen toiminnallisuudesta joudutaan tinkimään
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti. Suininlahden ja Kasurilan koulujen tarveselvitys.	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.3 Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Koulurakentamisessa ja liikuntapaikkarakentamisessa huomioidaan esteettömyys sekä toteutetaan esteettömiä liikuntapaikkoja	Toteutetut hankkeet	Hankkeiden toteuttamisessa voidaan joutua sovittamaan yhteen toiminnallisuuden ja esteettömyyden vaatimukset

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2025	Mittari	Tavoitetaso
Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen	Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun kalustohankintojen toteuttaminen Koulujen ja päiväkotien vanhentuvan kaluston uusiminen	Toteutuneet hankkeet ja suunnitelmat	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä Uusia kohteita kalustettaessa huomioidaan täysimääräisesti väistötiloihin hankittu käyttökelpoinen kalusto

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2025</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
Lähiliikuntapaikkojen toteutus, keskimäärin 1/vuosi	Miniareenan tekonurmen uusiminen ja Panninniemen ulkoilureitin toteutus	Toteutuneet hankkeet	Keskimäärin 1 lähiliikuntapaikkahanke/vuosi
Kuntoratojen valojen uusiminen osana energiansäästöohjelmaa	Yhden kuntoradan / liikuntapaikan valaisimien uusiminen	Toteutuneet kohteet	Valot uusittu 2025–2028

Talousarvio Sivistyslautakunta

	Tilinpäätös 2023	Muutos TA 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Liikuntapaikat					
* Tuotot	5 782	156 000	0	0	0
* Kulut	-339 655	-1 035 000	-150 000	-700 000	-180 000
Netto	-333 873	-879 000	-150 000	-700 000	-180 000
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-137 363	-384 000	-1 435 000	-185 000	-305 000
Netto	-137 363	-384 000	-1 435 000	-185 000	-305 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	5 782	156 000	0	0	0
* Kulut	-477 019	-1 419 000	-1 585 000	-885 000	-485 000
Netto	-471 237	-1 263 000	-1 585 000	-885 000	-485 000

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Teknisen lautakunnan alaiset investoinnit jakaantuvat kahteen eri pääalueeseen: toimitilainvestointeihin ja kuntatekniikan investointeihin. Kokonaissumma talousarviovuodella bruttona yhteensä 5,439 milj. € (v. 2024 yht. 5,940 milj. €).

Hanketavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022–2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riskiarvio
HYVINVOIVA ARKI			
2.1. Kuntalaisten osallisuuden edistäminen Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	kuntalaiskyselyiden toteuttaminen kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksien järjestäminen	kyselyiden lukumäärä vuosittain vaikuttamismahdollisuuksien lukumäärä vuosittain	osallistumisen määrä yhteisen näkemyksen löytäminen
2.3. Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	kunta toteuttaa omissa kohteissa laadukasta rakentamista	laatudokumenttien varmistaminen	laatudokumentoinnin oikeellisuus
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.2. Väestönkasvu	Vastataan väestönkasvutavoitteeseen kunnan infran ja toimitilarakentamisella (koulut)	toteutetaan tarpeen mukaisesti	määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit
3.3. Toimitilojen terveellisuuden edistäminen Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Kuivaketju10:n vaatimukset käytössä (ml. sääsuojan alla rakentaminen) huomioidaan esteettömyys	toteutetaan 100 % Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti toteutus 100 % katujen ja kevyen liikenteen väylien toteutuksessa	toteutus Kuivaketju10:n vaatimusten mukaisesti määrärahojen riittävyys
3.4. Materiaalien kierrättäminen ja niiden hyötykäyttö	kierrätysmateriaalien hyödyntäminen rakentamisessa	käytetty materiaali ja määrä tn/vuosi	rakentamiskohteen tyyppi (kierrätysmateriaali ei käy joka paikkaan)
3.5. Julkisen liikenteen käytön lisääminen	lisätään bussikatosten ja tarvittaessa bussipysäkkien määrää (yhteistyössä joukkoliikennelautakunnan kanssa)	bussikatosten ja -pysäkkien määrän muutos vuosittain pyörätelineiden määrän lisääminen kevyen	määrärahojen riittävyys, henkilöstöresurssit, avustukset

Kävelyn ja pyöräilyn käytön lisääminen Parannetaan liikenneväylien turvallisuutta	- rakennetaan laadukkaita ja viihtyisiä sekä kunnossapidetään kevyen liikenteen väyliä - suoritetaan nopeusseurantaa ja vastaanotetaan kuntalaisten palautetta	liikenteen väylien määrän lisäys vuosittain nopeusseurantojen lukumäärä ja kuntalaistenpalautteiden lukumäärä vuosittain	
--	---	---	--

Toimitilainvestoinnit 2025–2027

Siilinjärven kunnan toimitilainvestoinnit aikavälillä 2025–2027 on arvioitu olevan n. 40 milj. €. Painetta velkaantumisen kasvuun tulee helpottaa edelleen investointien ajoittumisella ja tulevilla rahoitusratkaisulla. Suunnitelmakauden toimitilakohteita jatketaan rahoitusmalleittain ja rakennuskohteittain seuraavasti:

TOIMITILAINVESTOINNIT 2025–2027	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Yhteensä 2025–2027
Kunnan tase				
Pienet toimitilainvestoinnit (ylläpitoinvestoinnit)	250 000	250 000	250 000	750 000
Toivalan ja Suininlahden koulujen lämpökeskusmuutokset	40 000	100 000		140 000
Koulukohteiden hankesuunnittelut: Kasurilan koulu ja Suininlahden koulu	100 000	150 000		250 000
Kulunvalvontajärjestelmän uusinta	110 000			110 000
Pöljän koulun lämpölaitoksen remontti		20 000	230 000	250 000
Kunnan tase yhteensä	500 000	520 000	480 000	1 500 000
Leasingrahoitus				
Uusi Siilinlahden koulu (elinkaarimalli)	10 000 000			10 000 000
Uusi Ahmon koulukeskus (elinkaarimalli)	19 000 000	5 000 000	5 000 000	29 000 000
Leasingrahoitus yhteensä	29 000 000	5 000 000	5 000 000	39 000 000

Leasing- ja vuokraohteissa maksuja maksetaan maksuohjelman mukaisesti vasta, kun rakennus on valmis. Aikanaan leasingissa useiden kohteiden sopimusten päättymisen lyhyellä ajanjaksolla tuo jäännösarvon lunastamisen tai jatkorahoittamisen.

Kuntatekniikan investoinnit 2025

Merkittävimmät uudisrakentamiskohteet (asemakaavan mukainen toteutus):

- Harjamäki: Isoharjatien ja Piikkien rakentaminen (myönnetty EAKR-avustus)
- Kirkonmäki: Myllykujan kevyen liikenteen väylän rakentaminen (myönnetty Traficom avustus)
- Radantaus: Mestarintien rakentaminen (haettu EAKR-avustusta)
- Taivallahti: puiston, viljelypalstan ja niittyjen rakentaminen

- Pyöreälahti: katujen päällystystyöt

Merkittävimmät saneerauskohteet:

- Keskusta: Toritien saneeraus välillä Kasurilantie - Kuiluntie ja pysäköintialueen muutokset (liittyy Keskon kauppahankkeeseen)
- Päivärinne: Mutkajouheen kevyen liikenteen väylän päällystys- ja viimeistelytyöt
- Siilinpää: Jokisuuntien saneeraus välillä Siilinjoen silta - Koulutie (tätä kohteen toteutusta joudutaan siirtämään, jos palloiluhallin asemakaava tuo muutoksia liikennejärjestelyihin)
- Simonsalo: Oikopolun saneeraus (yhteishanke Kuopion Veden kanssa)
- Sulkavanniitty: Venlantien ja Juhanintien saneeraus
- Vuorela: Rousku- ja Seitikkipolkujen saneeraus
- Kasurila 4: vanhan viitosen muutostyöt 2025–26, yhteishanke ELY-keskuksen kanssa (kunnan maksuosuus)
- katuvalojen modernisointi 2024–29 led-tekniikkaan jatkuu

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2025

TEKNISEN LAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2025</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
<i>TOIMITILAINVESTOINNIT</i>			
Rakennusten ja pihalueiden korjaukset (ylläpitoinvestoinnit)	suoritetaan tapauskohtaiset pienet korjaukset	valmiusaste	suoritetaan tarvittavat korjaukset
Koulukohteiden hankesuunnittelut: Kasurilan ja Suininlahden koulut	tarveselvitykset valmiit kevät 2025	valmiusaste	Kunnanvaltuuston hyväksyntä syyskuu 2025
Kulunvalvontajärjestelmän uusinta	uuden järjestelmän käyttöönotto	valmiusaste	Valmiit v. 2025
Toivalan ja Suininlahden koulujen lämpökeskusmuutokset	lämpökeskusmuutoksen suunnittelu kaukolämmölle	valmiusaste	Valmiit v.2025
<i>KUNTATEKNIIKAN INVESTOINNIT</i>			
Kevyenliikenteen väylät (sis. Traficomien avustuskohteet)	rakennustyöt	valmiusaste	Valmiit v. 2025
Työohjelman mukaiset katusaneeraukset	rakennustyöt	valmiusaste	Valmiit v. 2025
Taivallahti: puiston ja palstaviljelypaikan loppuun saattaminen	rakennustyöt	valmiusaste	Valmiit v. 2025
Katuvalojen modernisointi	saneeraustyöt	valmiusaste	modernisointi kokonaan valmis 2029

Talousarvio Brutto

Euroa	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Yhteensä 2025–2027
Toimitilat	500 000	520 000	480 000	1 500 000
Kuntatekniikka	4 938 750	3 550 000	3 550 000	12 038 750
Tekninen lautakunta yhteensä	5 438 750	4 070 000	4 030 000	13 538 750

Talousarvion hankeryhmät

	Tilinpäätös 2023	Muutos TA 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Rakennukset					
* Kulut	-3 366 342	-2 775 000	-500 000	-520 000	-480 000
Netto	-3 366 342	-2 775 000	-500 000	-520 000	-480 000
Josta sitovana:					
UUSI Siilinkosken päiväk					
* Kulut	-2 973 920	-2 200 000	0	0	0
Netto	-2 973 920	-2 200 000	0	0	0
Maa- ja vesirakenteet					
* Tuotot	533 161	187 500	739 300	0	0
* Kulut	-3 971 930	-3 165 000	-4 938 750	-3 550 000	-3 550 000
Netto	-3 438 769	-2 977 500	-4 199 450	-3 550 000	-3 550 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	533 161	187 500	739 300	0	0
* Kulut	-7 338 271	-5 940 000	-5 438 750	-4 070 000	-4 030 000
Netto	-6 805 110	-5 752 500	-4 699 450	-4 070 000	-4 030 000

Kuntatekniikan erittelyt

	Tilinpäätös 2023	Muutos TA 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Kadut					
* Tuotot	413 516	0	443 400	0	0
* Kulut	-2 334 170	-1 315 000	-2 433 400	-3 000 000	-3 000 000
Netto	-1 920 654	-1 315 000	-1 990 000	-3 000 000	-3 000 000
Kevyen liikenteen väylät					
* Tuotot	67 720	17 500	215 900	0	0
* Kulut	-195 478	-95 000	-900 350	0	0
Netto	-127 758	-77 500	-684 450	0	0
Kestopäällystys					
* Tuotot	9 089	0	0	0	0
* Kulut	-333 934	-225 000	-335 000	0	0
Netto	-324 845	-225 000	-335 000	0	0
Valaistus					
* Tuotot	13 810	0	0	0	0
* Kulut	-79 868	-700 000	-810 000	-550 000	-550 000
Netto	-66 058	-700 000	-810 000	-550 000	-550 000
Katokset ym. rakennukset ja laitteet					
* Tuotot	15 750	170 000	80 000	0	0
* Kulut	-334 472	-610 000	-210 000	0	0
Netto	-318 722	-440 000	-130 000	0	0
Puistot, torit ja muut maarakenteet					
* Kulut	-262 077	-170 000	-130 000	0	0
Netto	-262 077	-170 000	-130 000	0	0
Leikkipaikat					
* Kulut	0	-30 000	-30 000	0	0
Netto	0	-30 000	-30 000	0	0
Hulevesiverkosto					
* Tuotot	13 276	0	0	0	0
* Kulut	-410 121	-10 000	-80 000	0	0
Netto	-396 845	-10 000	-80 000	0	0
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
* Kulut	-21 809	-10 000	-10 000	0	0
Netto	-21 809	-10 000	-10 000	0	0
YHTEENSÄ					
* Tuotot	533 161	187 500	739 300	0	0
* Kulut	-3 971 930	-3 165 000	-4 938 750	-3 550 000	-3 550 000

Asuinalueiden kunnallistekniset investointikohteet

	TP 2023	Muutos TA 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Kadut	0	0	-130 000	0	0
Puistot, torit	0	0	-50 000	0	0
Asemanseutu yhteensä	0	0	-180 000	0	0
Kadut	0	0	-180 000	-220 000	0
Kasurila yhteensä	0	0	-180 000	-220 000	0
Kadut	-22 924	0	-750 000	-2 780 000	-3 000 000
Keskuskortteli yhteensä	-22 924	0	-750 000	-2 780 000	-3 000 000
Kevyen liikenteen väylät	0	0	-114 450	0	0
Kirkonmäki yhteensä	0	0	-114 450	0	0
Kadut	-7 824	-210 000	0	0	0
Kestopäällystys	-62 570	0	0	0	0
Leppäkaarre yhteensä	-70 394	-210 000	0	0	0
Kadut	0	-510 000	0	0	0
Pyylampi yhteensä	0	-510 000	0	0	0
Kadut	-171 878	0	0	0	0
Kestopäällystys	0	-80 000	-40 000	0	0
Valaistus	-9 524	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-53 205	-10 000	0	0	0
Päivärinne yhteensä	-234 607	-90 000	-40 000	0	0
Kadut	-116 481	-60 000	-400 000	0	0
Kestopäällystys	-103 031	0	0	0	0
Valaistus	-984	0	0	0	0
Puistot, torit	0	-50 000	0	0	0
Hulevesiverkosto	-7 876	0	0	0	0
Radantaus yhteensä	-228 372	-110 000	-400 000	0	0
Kevyen liikenteen väylät	-24 028	-57 500	-550 000	0	0
Hulevesiverkosto	-44 877	0	0	0	0
Siilinpää yhteensä	-68 905	-57 500	-550 000	0	0
Kadut	0	0	-70 000	0	0
Hulevesiverkosto	0	0	-20 000	0	0
Simonsalo yhteensä	0	0	-90 000	0	0
Kadut	-15 949	-95 000	-100 000	0	0
Kestopäällystys	-64 083	0	0	0	0

	TP 2023	Muutos TA 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
Hulevesiverkosto	-280	0	-30 000	0	0
Sulkavanniitty yhteensä	-80 311	-95 000	-130 000	0	0
Kadut	-241 528	-210 000	0	0	0
Kestopäällystys	0	0	-40 000	0	0
Valaistus	-10 000	0	0	0	0
Puistot, leikkipaikat	-124 898	-120 000	-80 000	0	0
Hulevesiverkosto	-79 936	0	0	0	0
Taivallahti yhteensä	-456 362	-330 000	-120 000	0	0
Kadut	-104 479	-80 000	-210 000	0	0
Valaistus	0	0	-10 000	0	0
Hulevesiverkosto	0	0	-30 000	0	0
Harjamäki, Vesijärvi yhteensä	-104 479	-80 000	-250 000	0	0
Kadut	-832 455	0	0	0	0
Kevyen liikenteen väylät	-58 846	0	0	0	0
Kestopäällystys	-21 207	0	0	0	0
Valaistus	-23 222	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-30 979	0	0	0	0
Haapamäki yhteensä	-966 709	0	0	0	0
Kestopäällystys	0	0	-90 000	0	0
Metsäkoulu, Pyöreälahti yhteensä	0	0	-90 000	0	0
Kadut	-319 585	-100 000	-100 000	0	0
Kevyen liikenteen väylät	-83 754	0	0	0	0
Kestopäällystys	0	-60 000	-80 000	0	0
Valaistus	-19 216	0	0	0	0
Puistot, leikkipaikat	-134 099	0	0	0	0
Hulevesiverkosto	-179 691	0	0	0	0
Vuorela yhteensä	-736 345	-160 000	-180 000	0	0
Tieviheralueet	-87 552	-50 000	-50 000	0	0
Kevyen liikenteen väylät	38 870	-20 000	-20 000	0	0
Pintaukset	-54 789	-85 000	-85 000	0	0
Valaistus kohdentamaton	-3 112	-700 000	-800 000	-550 000	-550 000
Katokset ym. rakenteet	-318 722	-440 000	-130 000	0	0
Puistot ja torit	-3 080	0	0	0	0
Leikkipaikat	0	-30 000	-30 000	0	0
Kiinteät rakenteet	-21 809	-10 000	-10 000	0	0
Ilman alue-koodia yhteensä	-450 194	-1 335 000	-1 125 000	-550 000	-550 000
YHTEENSÄ	-3 438 769	-2 977 500	-4 199 450	-3 550 000	-3 550 000

S=sitova

Kaikki kunnan investoinnit yhteensä

	Tilinpäätös 2023	Muutos TA 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
YHTEENSÄ					
* Tuotot	910 456	1 087 950	739 300	0	0
* Kulut	-8 726 212	-10 327 500	-8 024 448	-5 755 000	-5 315 000
Netto	-7 815 756	-9 239 550	-7 285 148	-5 755 000	-5 315 000

Bruttoinvestoinnit yht. 8,024 milj. ja niihin haettavat rahoitusosuudet (avustukset) 0,739 milj. euroa.

Alueiden käyttöönotto 2024–2027

ALUE	koko alue 2025-2027	2024	2025	2026	2027
KESKUSTA	84	0	4	30	50
kerrostaloasuntoja	80	0	0	30	50
rivitaloasuntoja	4	0	4	0	0
pientaloasuntoja	0	0	0	0	0
TAIVALLAHTI	112	12	47	35	30
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	77	7	37	20	20
pientaloasuntoja	35	5	10	15	10
HAAPAMÄKI	85	10	15	30	40
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	30	0	0	15	15
pientaloasuntoja	55	10	15	15	25
PANNINNIEMI	1	1	1	0	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
pientaloasuntoja	1	1	1	0	0
SIMONSALO/PÄIVÄRINNE	11	0	11	0	0
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	11	0	11	0	0
pientaloasuntoja	0	0	0	0	0
KASURILA	20	0	0	15	5
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	15	0	0	15	0
pientaloasuntoja	5	0	0	0	5
PYÖREÄLAHTI	75	10	25	25	25
kerrostaloasuntoja	0	0	0	0	0
rivitaloasuntoja	50	0	15	15	20
pientaloasuntoja	25	10	10	10	5
VUORELA/KUNNONPAIKKA	120	60	60	30	30
kerrostaloasuntoja	120	60	60	30	30
rivitaloasuntoja	0	0	0	0	0
pientaloasuntoja	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	508	93	163	165	180
kerrostaloasuntoja	200	60	60	60	80
rivitaloasuntoja	187	7	67	65	55
pientaloasuntoja	121	26	36	40	45

SIILINJÄRVI

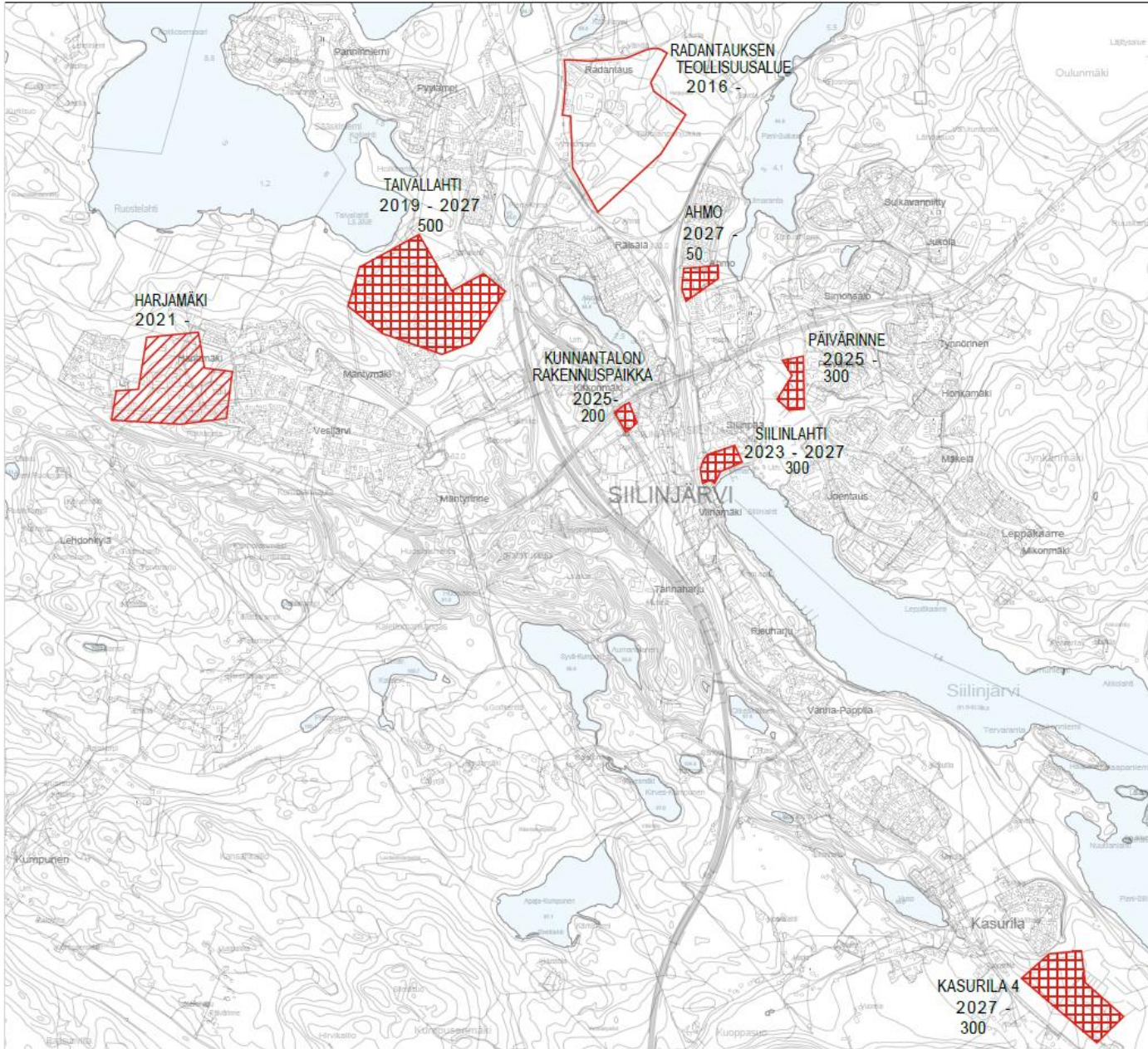
KIRKONKYLÄ

Taloussuunnitelma 2025 - 2027

ASUNTO- JA TYÖPAIKKA-ALUEET

- Asuntorakentamisen alue
- Työpaikkarakentamisalue
- Elinkeino- ja palvelutoimintojen alue

- 2025 - 2027 Rakentamisvuosi
- 200 Mitoitusasukasluku

SIILINJÄRVI

ETELÄ-SIILINJÄRVI

Taloussuunnitelma 2025 - 2027

ASUNTO- JA TYÖPAIKKA-ALUEET

- Asuntorakentamisen alue
- Työpaikkarakentamisalue

2025 - 2027 Rakentamisvuosi

200 Mitoitusasukasluku

